



NÁRODNÍ
PLÁN OBNOVY



Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU



MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR



ÚSTAV
ÚZEMNÍHO
ROZVOJE

Ministerstvo životního prostředí

VYHODNOCENÍ VLIVŮ NÁVRHU ZMĚNY Č. 2 ÚZEMNÍHO ROZVOJOVÉHO PLÁNU NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ

Část 1 Vyhodnocení vlivů na životní prostředí

Brno
Duben 2026

Zpracovatel hodnocení:	ASITIS s.r.o. Vážného 10, 621 00, Brno Email: kancelar@asitis.cz Tel.: +420 721 222 994
Odpovědní řešitelé:	Ing. Pavla Žídková Email: ZIDKOVA.PAVLA@SEZNAM.CZ Tel.: 777 807 191 Autorizovaná osoba dle zákona č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí - č.j. o udělení autorizace 4094/435/OPVŽP/95 – prodlouženo rozhodnutím č.j. MZP/2021/710/4653 do 31.12.2026 Mgr. Zdeněk Frélich Email: FRELICH@ASITIS.CZ Tel.: 777 024 136 Autorizovaná osoba dle zákona č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí - č.j. o udělení autorizace 39949/ENV/14 – prodlouženo rozhodnutím č. j. MZP/2024/710/2242 do 20.7.2029 Autorizovaná osoba pro posuzování vlivů na soustavu Natura 2000, dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny - č.j. autorizace: 101346/ENV/09-3093/630/09 – prodlouženo rozhodnutím č.j. MZP/2024/630/2390 do 30.11.2029
Autorský tým:	Bc. Jan Ausfíčíř Ing. Eva Birgusová Mgr. Zdeněk Frélich Ing. Jiří Jedlička Mgr. Jan Matouš Mgr. Klára Pavková Bc. Tomáš Múhr Petra Múhrová
Ve spolupráci:	Kancelář krajinné ekologie Kateřiny Zímové Ing. Václav David, Ph.D.

Obsah

1 Stručné shrnutí obsahu a hlavních cílů Změny č. 2 Územního rozvojového plánu, vztah k jiným koncepcím	6
1.1 Obsah návrhu Změny č. 2 URP	6
1.2 Stanovisko MŽP	8
1.3 Vztah k jiným koncepcím	12
2 Zhodnocení vztahu návrhu posuzované Změny č. 2 URP k cílům ochrany životního prostředí přijatým na mezistátní, unijní a vnitrostátní úrovni	21
2.1 Hlavní cíle ochrany na mezinárodní úrovni	22
2.1.1 Priorita EU: Zelená dohoda pro Evropu - "Green Deal" 2019-2024 (2019)	22
2.1.2 Směrnice RED III (EU) 2023/2413	22
2.1.3 Plán REPowerEU (2022)	23
2.2 Hlavní cíle ochrany na národní úrovni	23
2.2.1 Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu (2020)	23
2.2.2 Politika územního rozvoje ČR (PÚR 2025, vč. Změny č. 9)	24
2.2.3 Státní energetická koncepce České republiky (2015)	25
2.2.4 Politika ochrany klimatu v ČR (2017)	26
2.2.5 Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (2021)	27
2.3 Souhrn a stanovení referenčního rámce	29
3 Údaje o současném stavu životního prostředí v řešeném území a jeho předpokládaném vývoji, pokud by nebyla uplatněna posuzovaná Změna č. 2 URP	30
3.1 Obyvatelstvo a demografické charakteristiky	30
3.2 Veřejné zdraví	31
3.3 Horninové prostředí	32
3.3.1 Nerostné suroviny	33
3.3.2 Sesuvy a svahové nestability	34
3.3.3 Poddolovaná území	35
3.4 Klima	36
3.4.1 Změna klimatu	36
3.5 Ovzduší včetně emisí skleníkových plynů	39
3.5.1 Emisní situace	39
3.5.2 Imisní situace	43
3.5.3 Emise skleníkových plynů	46
3.6 Hluk - Akustická zátěž	51
3.7 Podzemní a povrchová voda	54
3.7.1 Kvalita vod	54
3.7.2 Ochrana vodních zdrojů	56
3.7.3 Vodní hospodářství	57
3.7.4 Ochrana před povodněmi	59
3.7.5 Hydrologické sucho	59
3.8 Příroda, biologické charakteristiky, krajina	60
3.8.1 Velkoplošná zvláště chráněná území	60
3.8.2 Maloplošná zvláště chráněná území	64
3.8.3 Soustava Natura 2000	65
3.8.4 Biosférické rezervace UNESCO a mokřady mezinárodního významu	66
3.8.5 Přírodní parky	67
3.8.6 Geoparky	68
3.8.7 Územní systém ekologické stability	69
3.8.8 Významné krajinné prvky	70
3.8.9 Zvláště chráněné druhy a invazní druhy	70
3.8.10 Fragmentace krajiny	73
3.8.11 Migrační propustnost krajiny	74

3.8.12	Staré ekologické zátěže	75
3.8.13	Brownfields	75
3.9	ZPF, Pupfl	76
3.9.1	Zemědělský půdní fond	76
3.9.2	Lesní hospodářství	78
3.10	Odpady	79
3.11	Kulturní dědictví a kulturní, historické a archeologické hodnoty v území	81
3.12	Očekávaný vývoj bez uplatnění Změny č. 2 URP	83
3.12.1	Obyvatelstvo a zdraví	83
3.12.2	Ovzduší a klima	83
3.12.3	Hluk	83
3.12.4	Vodní hospodářství	84
3.12.5	Příroda a krajina	85
3.12.6	Zemědělský a lesní půdní fond	85
3.12.7	Kulturní dědictví	85
3.12.8	Horninové prostředí	86
3.12.9	Odpady	86
4	Charakteristiky životního prostředí, které by mohly být uplatněním posuzované Změny č. 2 URP významně ovlivněny	87
4.1	Složková analýza	87
4.1.1	Zemědělský půdní fond (ZPF)	88
4.1.2	Pozemky určené k plnění funkce lesa (PUPFL)	88
4.1.3	Příroda, krajina a biologická rozmanitost	88
4.1.4	Vodní hospodářství	89
4.1.5	Horninové prostředí	89
4.1.6	Krajinný ráz	90
4.1.7	Ovzduší a klima	90
4.1.8	Obyvatelstvo a veřejné zdraví	90
4.1.9	Kulturní a historické hodnoty	91
4.1.10	Hmotný majetek	92
4.2	Prostorová analýza	93
5	Současné problémy a jevy životního prostředí, které by mohly být uplatněním posuzovaného návrhu Změny č. 2 URP významně ovlivněny, zejména s ohledem na zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma, evropsky významné lokality a ptačí oblasti	96
5.1	Příroda a krajina	97
5.2	Ovzduší, klima a hlukové znečištění	99
5.3	Vodní hospodářství	100
5.4	ZPF a PUPFL	100
5.5	Horninové prostředí	100
6	Zhodnocení stávajících a předpokládaných vlivů navrhovaných variant posuzované Změny č. 2 URP, včetně vlivů sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, kladných a záporných; hodnotí se vlivy na obyvatelstvo, lidské zdraví, biologickou rozmanitost, faunu, floru, půdu, horninové prostředí, vodu, ovzduší, klima, hmotné statky, kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického a vlivy na krajinu včetně vztahů mezi uvedenými oblastmi vyhodnocení	102
6.1	Popis použité metody hodnocení	102
6.1.1	Předmět hodnocení	102
6.1.2	Postup při zpracování návrhu Z2 ÚRP a při jeho hodnocení	103
6.1.3	Rozsah hodnocení vlivů z hlediska charakteristik, problémů a jevů ŽP	104
6.1.4	Postup hodnocení	105
6.1.5	Hodnocení předpokládaných vlivů z hlediska charakteru a rozsahu dopadu	105
6.2	Hodnocení vymezení jednotlivých akceleračních oblastí	117
6.3	Hodnocení návrhu Změny č. 2 URP jako celku	117

7	Porovnání zjištěných nebo předpokládaných kladných a záporných vlivů podle jednotlivých variant řešení nebo podle invariantního řešení ve srovnání se současným stavem a jejich zhodnocení. srozumitelný popis použitých metod vyhodnocení včetně jejich omezení	124
7.1	Porovnání zjištěných nebo předpokládaných kladných a záporných vlivů podle jednotlivých variant řešení a jejich zhodnocení	124
7.2	Srozumitelný popis použitých metod vyhodnocení včetně jejich omezení.....	126
8	Popis navrhovaných opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech zjištěných nebo předpokládaných významných záporných vlivů na životní prostředí	128
9	Zhodnocení způsobu zapracování cílů ochrany životního prostředí přijatých na mezinárodní, unijní nebo národní úrovni do posuzované Změny č. 2 ÚRP a jejich zohlednění při výběru řešení, včetně případného výběru nejvhodnější varianty.....	132
10	Vyhodnocení možných přeshraničních vlivů návrhu Z2 ÚRP na životní prostředí	135
11	Souhrnné vypořádání požadavků uplatněných ve stanovisku příslušného úřadu k návrhu zadání nebo k návrhu zadání změny územně plánovací dokumentace nebo stanovisku podle § 71a odst. 2, § 71d odst. 4 písm. c) nebo § 71e odst. 5 písm. e).	138
12	Návrh ukazatelů pro sledování vlivu posuzované Změny č. 2 Územního rozvojového plánu na životní prostředí.....	142
13	Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska minimalizace negativních vlivů na životní prostředí	144
14	Netechnické shrnutí výše uvedených údajů	147
14.1	Souhrn obsahu údajů uvedených v rámci vyhodnocení	147
14.2	Závěry a doporučení	153
	Návrh stanoviska	155
	Seznam tabulek	166
	Seznam obrázků.....	167
	Přehled použitých zdrojů	169
	Příloha č. 1: Základní charakteristiky a jevy životního prostředí v jednotlivých akceleračních oblastech..	171
	Příloha č. 2 Karty vyhodnocení jednotlivých akceleračních oblastí a územních opatření k nim.....	172
	Příloha č. 3: Mapa vypuštěných akceleračních oblastí	173
	Příloha č. 4: Zábor ZPF v návrhu Změny č. 2 ÚRP a Zábor na pozemcích určených k plnění funkcí lesa v návrhu Změny č. 2 ÚRP	174

Přílohová část

- Příloha č. 1: Základní charakteristiky a jevy životního prostředí v jednotlivých akceleračních oblastech
 Příloha č. 2 Karty vyhodnocení jednotlivých akceleračních oblastí a územních opatření k nim
 Příloha č. 3 Mapa vypuštěných akceleračních oblastí
 Příloha č. 4 Zábor ZPF v návrhu Změny č. 2 ÚRP a Zábor na pozemcích určených k plnění funkcí lesa v návrhu Změny č. 2 ÚRP

1 STRUČNÉ SHRNUÍ OBSAHU A HLAVNÍCH CÍLŮ ZMĚNY Č. 2 ÚZEMNÍHO ROZVOJOVÉHO PLÁNU, VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM

1.1 OBSAH NÁVRHU ZMĚNY Č. 2 ÚRP

Předmětem hodnocení je návrh „Změny č. 2 Územního rozvojového plánu“ (dále také „Změna č. 2 ÚRP“ nebo „Z2 ÚRP“). Územní rozvojový plán je celostátní závazná územně plánovací dokumentace, pořizuje se a vydává pro celé území státu.

První Územní rozvojový plán (dále jen „ÚRP“) vydala v souladu s § 20 písm. e) ve spojení s § 61 písm. c) a § 73 odst. 1 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále tímto stal závaznou územně plánovací dokumentací (dále jen „ÚPD“) pro navazující ÚPD.

Pořízení Změny č. 2 ÚRP bylo schváleno vládou ČR dne 22. 10. 2025 usnesením č. 811. Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“) započalo s přípravou pořízení změny č. 2 ÚRP podle § 109 odst. 1 stavebního zákona. Změna č.2 ÚRP byla pořizována dle § 111 stavebního zákona.

Zadání změny č. 2 ÚRP bylo schváleno vládou ČR dne 22. 10. 2025 usnesením č. 811.

Změna č. 2 Územního rozvojového plánu je zpracována v souladu s požadavky zákona č. 283/2021 Sb., také „stavební zákon“ nebo „zákon č. 283/2021 Sb.“) vláda České republiky formou opatření obecné povahy a pořízením Změny č. 1a ÚRP, která byla vydána vládou České republiky dne 14. 4. 2026 Sb.

a. Územní rozvojový plán ve znění Změny č. 2 obsahuje vymezení akceleračních oblastí dle §74 odst. 2 c).

b. Územní rozvojový plán ve znění Změny č. 2 neobsahuje podrobnosti, které náležejí svým obsahem navazující územně plánovací dokumentaci nebo rozhodnutí.

c. Územní rozvojový plán ve znění Změny č. 2 obsahuje textovou část a grafickou část, jeho obsah a struktura odpovídá ustanovení v příloze č. 6 zákona č. 283/2021 Sb.

Změna č. 2 ÚRP řeší celé území České republiky. Změna č. 2 ÚRP prověřila vymezení akceleračních oblastí ve specifické oblasti SOB10, vymezené v Politice územního rozvoje ČR (dále také „PÚR ČR“, jako oblasti nezbytné pro příspěvek ČR k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 z hlediska rozvoje výroby energie z energie slunečního záření [čl. (75c)], a specifické oblasti SOB11, jako oblasti nezbytné pro příspěvek ČR k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 z hlediska rozvoje výroby energie z větrné energie [čl. (75d)], prověřil vymezení oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie (dále jen „OZE“) – tzv. akceleračních oblastí¹ celostátního významu s předpokládaným potenciálem výkonu nad 50 MW. Jednotlivé akcelerační oblasti jsou určeny pro využití větrné energie nebo energie slunečního záření. V akceleračních oblastech bude povolování záměrů využívajících větrnou energii (dále jen „VTE“), resp. záměrů využívajících energii slunečního záření (dále jen „FVE“) probíhat v jednodušším režimu dle zákona OZE.

Pro akcelerační oblasti jsou zároveň připravena územní opatření, ve kterých jsou stanovena kritéria využití území a podmínky pro to, aby záměry VTE/FVE mohly být povolovány v jednodušším režimu. Opatření jsou v ÚO stanovena obecněji, v odůvodnění ÚO jsou dále specifikována. Jednotlivá územní opatření budou v souladu se zákonem OZE pořízena, zpracována a vydána současně se Změnou č. 2 ÚRP.

Pro vymezení oblastí pro FVE platí zejména, že budou vymezeny plochy o výměře 50 ha a více.

Pro vymezení oblastí pro VTE platí zejména, že budou prověřeny celistvé plochy o velikosti 2,5 km² a větší, které nebudou zahrnovat zastavěná území, budou vzdáleny minimálně 3 km od hranice

¹ Viz § 2 písm. c) zákona OZE.

sousedních států a nebudou mít zásadní vizuální dopad na ochranu krajinného rázu, zejména krajinných dominant, včetně významných nemovitých kulturních památek.

Instalovaný výkon výroben umístitelných v jednotlivých akceleračních oblastech by měl dosáhnout optimálně potenciál výkonu 10 MW na 1 km² nebo více.

Jedním ze základních požadavků zákona č. 249/2025 Sb., o urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů (zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie) je, že akcelerační oblast nelze vymezit na území evropsky významné lokality, ptačí oblasti a zvláště chráněného území a na území, které stanoví vláda nařízením s ohledem na ochranu životního prostředí, státní památkovou péči, obranu a bezpečnost státu, lázeňství, letectví nebo veřejnou meteorologickou službu. Pro tyto účely bylo nařízením vlády ČR č. 507/2025 Sb. podrobněji stanoveno, v kterých územích nelze vymezovat akcelerační oblasti.

Akcelerační oblast se zejména vymezuje tak, aby záměry pro využití obnovitelného zdroje energie, pro který je tato oblast vymezována, neměly s ohledem na limity využití území významný dopad zejména na životní prostředí a zájmy obrany a bezpečnosti státu.

I.1.b. Vymezení akceleračních oblastí celostátního významu, včetně určení druhu primární energie zdrojů, pro něž se oblast vymezuje

Předmětem hodnocení je návrh vymezení akceleračních oblastí celostátního významu (dále jen AO), včetně určení druhu primární energie zdrojů, pro něž se oblasti vymezují.

Jsou vymezovány a posuzovány:

- ❖ Akcelerační oblasti pro rozvoj výroby energie z energie **slunečního záření** – vymezují se akcelerační oblasti pro rozvoj výroby energie z energie slunečního záření AOS1-AOS14
- ❖ Akcelerační oblasti pro rozvoj výroby energie z **větrné energie** – vymezují se akcelerační oblasti pro rozvoj výroby energie z větrné energie – AOV15-AOV110

Tyto akcelerační oblasti jsou tedy předmětem posouzení a v rámci úvodní kapitoly nejsou jednotlivé AO vydefinovány, tyto AO jsou uvedeny v rámci Z2 ÚRP. Pro každou vymezenou akcelerační oblast bylo souběžně se Změnou č. 2 ÚRP zpracováno územní opatření o podmínkách a zmírňujících opatřeních, jak již bylo uvedeno výše. Při zpracování územních opatření se postupovalo podle zákona OZE (zejména § 7 ve spojení s § 11 odst. 2 – požadavky na obsah územního opatření; § 7 odst. 2 – požadavky na měřítko výkresu územního opatření a na měřítko mapového podkladu; § 11 odst. 1 – požadavky na povinné členy týmu zpracovávajících návrh územního opatření).

Při hodnocení bylo zohledněno rovněž znění jednotlivých uvedených územních opatření, která jsou pro každou akcelerační oblast zpracována, resp. byla hodnocena mj. dostatečnost navržených podmínek a zmírňujících opatřeních.

Posouzení Změny č. 2 ÚRP, resp. jednotlivých územních opatření probíhalo ve vazbě na Metodické doporučení MŽP ke zpracování vyhodnocení SEA pro územní opatření dle § 8 odst. 2 zákona č. 249/2025 Sb., o urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů (zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie) a na Manuál SEA (Vyhodnocení vlivů ÚPD na životní prostředí a další souvislosti) (tj. Manuál II. SEA).

S ohledem na specifickou těchto záměrů bylo nutno se v některých případech od Manuálu SEA II odchýlit (podrobněji viz kapitola č. 6 SEA).

1.2 STANOVISKO MŽP

Pro potřeby pořízení změny bylo vydáno Stanovisko MŽP k potřebě posouzení navrhovaného obsahu Změny č. 2 Územního rozvojového plánu z hlediska vlivů na životní prostředí – č. j.: MZP/2025/710/2625 ze dne 2.9.2025.

MŽP jako dotčený orgán při pořizování územního rozvojového plánu v souladu s § 10 odst. 1 zákona OZE a ustanovením § 10i odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí stanoví níže uvedené podrobnější požadavky na obsah a rozsah vyhodnocení SEA. Autorizovaná osoba zmocněná ke zpracování vyhodnocení SEA dle ustanovení § 19 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí musí dbát na to, aby vyhodnocení SEA bylo přezkoumatelné, logicky srozumitelné a konzistentní apod.

MŽP požaduje zpracovat vyhodnocení vlivů návrhu změny na životní prostředí a veřejné zdraví dle přílohy č. 4 (II.) ke stavebnímu zákonu za respektování zveřejněného metodického sdělení „Metodické doporučení MŽP ke zpracování vyhodnocení SEA pro územní opatření dle § 8 odst. 2 zákona č. 249/2025 Sb., o urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů (zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie)“ v Informačním systému SEA (dále také „metodické sdělení k územním opatřením“), v rozsahu ustanovení § 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Obecně platné požadavky k oběma hodnocením, resp. k přístupu zpracování návrhu změny a souvisejících územních opatřeních:

1. Výhradně respektovat § 4 odst. 1 zákona OZE, které uvádí, že nelze vymezit akcelerační oblasti na území evropsky významné lokality, ptačí oblasti, a zvláště chráněného území a na území, které stanoví vláda nařízením s ohledem na ochranu životního prostředí, státní památkovou péči, obranu a bezpečnost státu, lázeňství, letectví nebo veřejnou meteorologickou službu.

2. Podrobnost obou hodnocení není limitována měřítkem územního rozvojového plánu, tedy 1: 200 000. Podmínky a zmírňující opatření ve vazbě na zjištěné potenciální negativní vlivy na životní prostředí, veřejné zdraví a lokality soustavy Natura 2000 stanovené v územním opatření tedy nebudou vázány podrobností této územně plánovací dokumentace a mohou dosahovat takové míry podrobnosti, která je v daném případě potřebná (§ 8 odst. 1 věta první zákona OZE).

3. Při tvorbě návrhu změny, návrhu územních opatření, vyhodnocení SEA a naturového posouzení je nezbytná spolupráce projektanta oprávněného zpracovat územně plánovací dokumentaci a osob s autorizací podle § 19 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a § 45j zákona o ochraně přírody a krajiny dle § 11 odst. 1 zákona OZE s cílem navrhnout podmínky a zmírňující opatření za účelem vyloučení nepříznivých dopadů záměrů pro využití OZE v akcelerační oblasti na životní prostředí a veřejné zdraví nebo, pokud není možné tyto dopady vyloučit, tak navrhnout podmínky a zmírňující opatření za účelem jejich zmírnění atd. Návrh podmínek a zmírňujících opatření vychází z limitů využití území v akcelerační oblasti, druhu obnovitelného zdroje energie, pro který je tato oblast vymezována, a předpokládaných dopadů záměrů pro využití OZE na životní prostředí a veřejné zdraví (§ 11 odst. 2 zákona OZE).

4. Zpracovat jedno vyhodnocení SEA a naturové posouzení k pořizované změně a územním opatřením, přičemž je třeba jednotlivě vyhodnotit vlivy výrokové části změny, jakož i specifických podmínek stanovených v návrhu územního opatření, včetně těch, které směřují k eliminaci či minimalizaci negativních vlivů, a sdělit, zda jsou dostatečné. Pokud nejsou, musí je posuzovatel zpřísnit, upravit či doplnit.

5. Při popisu současného stavu životního prostředí, veřejného zdraví a lokalit soustavy Natura 2000, resp. stávajícího stavu jednotlivých složek životního prostředí v řešeném území je nutné vycházet z nejaktuálnějších dostupných dat. Zároveň je nezbytné respektovat posouzení akcelerační oblasti ve vztahu k výskytu volně žijících živočichů, planě rostoucích rostlin a přírodních stanovišť, které je podkladem pro návrh územního opatření pro akcelerační oblast (jeho náležitosti určí MŽP vyhláškou).

6. Ve vazbě na § 8 odst. 3 zákona OZE je nezbytné veškeré navržené podmínky, zmírňující opatření a stanovená opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech zjištěných nebo předpokládaných negativních vlivů na životní prostředí, veřejné zdraví či lokality soustavy Natura 2000 dle výsledků obou hodnocení průběžně zapracovávat do výrokových částí změny a územních opatření dle jejich relevance tak, aby byl proces SEA náležitě efektivní (před předložením do společného jednání pořizování návrhu změny a územních opatření).

Konkrétní požadavky:

7. V rámci vyhodnocení vlivů předmětné změny na životní prostředí a veřejné zdraví požadujeme vycházet z:

- a) metodického sdělení MŽP, resp. z „*MANUÁL SEA – Vyhodnocení vlivů ÚPD na životní prostředí a další souvislosti; Jednotné postupy a náležitosti v rámci strategického posuzování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví*“ dostupný v Informačním systému SEA (dále také „Metodické sdělení MŽP“);
- b) metodického sdělení k územním opatřením viz výše.

8. U všech navržených akceleračních oblastí a souvisejících územních opatření požadujeme jednotlivě vyhodnotit potencionální vlivy na všechny složky životního prostředí, veřejné zdraví a obyvatelstvo (včetně vlivů na lidská sídla s důrazem na hluk, pohodu obyvatelstva a další determinanty). Posuzují se vlivy na veřejné zdraví a životní prostředí, zahrnující vlivy na živočichy a rostliny (zejména vlivy na zachování migrační propustnosti, fragmentaci krajiny, územní systém ekologické stability (dále také „ÚSES“)), ekosystémy, biologickou rozmanitost, půdu, vodu, ovzduší, klima, krajinu, krajinný ráz, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní dědictví, a jejich vzájemné působení a souvislosti.

9. V rámci pořizování změny a souvisejících územních opatření a v návaznosti na stanovení účelu a požadavků na jejich využití, včetně podmínek pro rozhodování v nich, zaměřit se zejména na následující složky a parametry životního prostředí. V kontextu zákona o ochraně přírody a krajiny vyhodnotit vlivy:

- a) na krajinný ráz
 - a. identifikovat případné střety s ochranou soustředěných hodnot krajiny;
 - b. zohlednit kumulativní a synergické vlivy většího množství zařízení;
- b) na významné krajinné prvky (dále také „VKP“)
 - a. identifikovat a vyhodnotit dopady na VKP ze zákona (lesy, vodní toky, rybníky, rašeliniště, údolní nivy);
 - b. posoudit přímé zásahy do těchto prvků i možného narušení jejich funkcí (např. retenční, stabilizační, ekologicko-stabilizační);
- c) na územní systém ekologické stability
 - a. posoudit vlivy na jejich funkčnost, propojenost (funkční spojitost) a na možnost realizace chybějících prvků ÚSES, případně prověření podmínek pro provedení nezbytných změn vymezení ÚSES;
- d) na dřeviny rostoucí mimo les a památné stromy
 - a. identifikovat a vyhodnotit dopady na prostorově významné rozsahy porostů dřevin rostoucích mimo les dotčeného předpokládaným využitím území;
 - b. identifikovat a vyhodnotit dopady dotčených ploch s výskytem památných stromů;
- e) na prostupnost krajiny

- a. vyhodnotit dopady na prostupnost krajiny pro relevantní spektra organismů (konektivita stanovišť) a migrační koridory;
- b. zhodnotit rizika souvisejících se vznikem bariér pro pohyb volně žijících živočichů v krajině, zejména v souvislosti s liniovými prvky související infrastruktury (přístupové cesty, přípojky, oplocení, rozvodná síť);
- c. zaměřit se na výskyt zvláště chráněných druhů a možnosti jejich migrace, přitom vzít v potaz vrstvu biotopu vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců, která se netýká omezení území v zákoně OZE (tato vrstva je podrobněji vymezená jako jev 21 přílohy č. 1 vyhlášky č. 157/2024 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a jednotném standardu);
- d. posoudit vlivy na prostupnost krajiny pro člověka (existující a plánované cesty, obslužnost krajiny, krajinná rekreace).

Ve vztahu k výše uvedeným složkám a parametrům požadujeme v rámci vyhodnocení SEA v případě identifikace možných negativních vlivů navrhnout opatření k předcházení, vyloučení, snížení či kompenzaci těchto negativních vlivů.

10. V kontextu zákona o ochraně ZPF požadujeme vyhodnotit rozsah záborů zemědělského půdního fondu, které mohou vzniknout v důsledku vymezení akceleračních oblastí celostátního významu, a to s přihlédnutím ke kvalitativním parametrům (převažující BPEJ). Vyhodnotit také vliv návrhu změny na ZPF především z hlediska ohrožení předmětů a cílů ochrany ZPF, dále ve vztahu k velikosti záborů zemědělské půdy a také záborů půdy v III. třídě ochrany a navrhnout minimalizační opatření vůči možným negativním vlivům.

11. Posoudit vlivy na podzemní a povrchové vody, zaměřit se na ovlivnění zdrojů podzemních vod včetně zabezpečení jakosti povrchových a podzemních vod v dotčených oblastech, vodní režim a zadržování vody v krajině a navrhnout opatření k předcházení, vyloučení, snížení případných negativních vlivů. Věnovat pozornost prevenci zhoršení stavu povrchových a podzemních vod a neohrožení dosažení jejich dobrého stavu či ekologického potenciálu. Vyhodnotit dopady na množství a jakost vod, včetně vlivu na okolní vodní zdroje.

12. V návaznosti na charakter změny požadujeme patřičně vyhodnotit přeshraniční vlivy návrhu změny. Dále požadujeme navrhnout ve vyhodnocení SEA případná opatření k předcházení, vyloučení nebo snížení případných negativních vlivů.

13. V rámci vyhodnocení vlivů na životní prostředí změny požadujeme provést vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů. V této souvislosti poukazujeme např. na rozsudek NSS 1 Ao 7/2011 – 526, kterým byly zrušeny Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje. Vyhodnocení těchto vlivů na životní prostředí je třeba zpracovat jak na úrovni konkrétních navržených ploch a koridorů, tak i s ohledem na širší vztahy a vazby v souvislosti se stavem v území a se záměry v území schválenými k realizaci či záměry uvažovanými (rozsudek NSS 4 AOs 1/2013 – 133). Tam, kde budou zjištěny potenciální negativní kumulativní nebo synergické vlivy, je nutné navrhnout kompenzační opatření a případný monitoring těchto potenciálních vlivů.

14. Ve vazbě na výše uvedené je rovněž třeba vyhodnotit dostatečnost jednotlivých navržených územních opatření v akceleračních oblastech, případně navrhnout další adekvátní zmírňující opatření, jež mají zabránit možnému nepříznivému dopadu realizace těchto záměrů na životní prostředí nebo tyto dopady výrazně omezit.

15. V případě variantního řešení návrhu změny vyhodnotí autorizovaná osoba všechny dostupné varianty z hlediska jejich přípustnosti (přípustné, podmíněně přípustné, nepřípustné) v souvislosti se zájmy ochrany životního prostředí a veřejného zdraví. U varianty podmíněně přípustné navrhne případná opatření, která by vyloučila, snížila, zmírnila nebo kompenzovala potenciální negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví. Dále porovná varianty a stanoví jejich pořadí z hlediska

vyhodnocených vlivů a v závěru konstatuje nejpříjemnější variantu. Pakliže bude dle názoru posuzovatele možné najít vhodnější řešení, která nejsou v návrhu změny zahrnuta, je možné je ve vyhodnocení uvést a doporučit jejich zařazení do návrhu Z2 ÚRP.

16. Požadujeme, aby posuzovatel v rámci vyhodnocení SEA vypracoval závěry a doporučení včetně návrhu stanoviska MŽP k návrhu změny a územním opatřením s uvedením zejména jasných výroků, zda lze z hlediska potenciálních negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví s aktualizací jako celkem souhlasit nebo souhlasit s podmínkami a požadavky včetně jejich upřesnění, anebo nesouhlasit.

Jelikož některé příslušné orgány ochrany přírody nevyloučily svými stanovisky dle ustanovení § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny významný vliv návrhu Změny č. 2 Územního rozvojového plánu na lokality soustavy Natura 2000, musí být návrh změny předmětem naturového posouzení podle zákona o ochraně přírody a krajiny a jeho prováděcího předpisu, a to výše zmíněné vyhlášky.

17. V naturovém posouzení požadujeme zohlednit všechny potencionální vlivy, které by mohly generovat plochy či koridory vymezované pro budoucí záměry OZE ve vztahu k předmětům ochrany dotčených lokalit soustavy Natura 2000. Vlivy je nezbytné v naturovém posouzení prověřit jak z hlediska přímých dopadů vyvolaných územními střety, tak s ohledem na vlivy sekundární (např. změny hydrologických podmínek, tahové trasy ptáků a netopýrů, potravní, rozmnožovací či jiné biotopy atp.), kumulativní a synergické. Současně upozorňujeme na nutnost prověření vlivů na předměty ochrany, pro něž byl vymezen biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců (jsou-li vymezovanými akceleračními oblastmi dotčeny). Naturové posouzení musí být v souladu s § 45j odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny zpracováno autorizovanou osobou. Autorizovaná osoba musí při zpracování naturového posouzení vycházet mj. z výše uvedených stanovisek příslušných orgánů ochrany přírody. Nevyloučí-li výsledek naturového posouzení návrhu Z2 ÚRP významný negativní vliv na předmět ochrany a celistvost EVL nebo PO, musí pořizovatel respektovat ustanovení § 45i odst. 2, odst. 3 až odst. 7 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Zpracovatel posouzení z požadavků tohoto stanoviska v rámci posouzení vycházel. Souhrnné vypořádání požadavků je provedeno v kap. 11.

1.3 VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM

Návrh Změny č. 2 ÚRP je posuzován z hlediska souladu s cíli vybraných strategických a programových dokumentů na mezinárodní, unijní a národní úrovni, které vymezují rámec pro rozvoj nízkouhlíkové energetiky, ochranu klimatu, ochranu jednotlivých složek životního prostředí včetně ochrany přírody a krajiny a udržitelný územní rozvoj.

Z mezinárodních a unijních dokumentů představují hlavní východisko zejména klimaticko-energetické strategie a plány EU (např. Zelená dohoda pro Evropu, směrnice RED III, plán REPowerEU, Agenda 2030), na národní úrovni pak zejména Vnitrostátní plán ČR v oblasti energetiky a klimatu, Státní energetická koncepce ČR a Politika ochrany klimatu v ČR. Tyto dokumenty určují rámcové cíle pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie, snižování emisí skleníkových plynů a zvyšování energetické bezpečnosti, k jejichž naplňování Změna č. 2 ÚRP přispívá vymezováním akceleračních oblastí a související infrastruktury.

Přehled posuzovaných strategických dokumentů, k nimž existuje potenciální vazba navrhované koncepce, je uveden níže v této kapitole, kde je tabulkovou formou provedeno vyhodnocení vztahu Změny č. 2 ÚRP k jiným koncepcím přijatým na mezinárodní, unijní a národní úrovni, které se vztahují k zájmovému území a předmětu řešení. Při aplikaci této škály byly dílčí závěry hodnocení a slovní komentáře přizpůsobeny charakteru Změny č. 2 ÚRP jako tematicky zaměřené změny koncepčního nástroje územního rozvoje.

Tabulka 1: Vztah předkládané Změny č. 2 ÚRP vůči jiným koncepcím přijatým na mezinárodní, unijní a národní úrovni (tým posuzovatelů, 2026)

Intenzita vztahu	Popis vztahu	Odůvodnění vztahu
3	velmi silný (přímý) vztah	Koncepce obsahuje podněty, požadavky nebo záměry s konkrétně definovaným nárokem na změnu využití území, které vyžadují řešení v rámci PÚR ČR vymezením plochy nebo koridoru. Zahnutí do platné PÚR ČR je nezbytnou podmínkou pro realizaci koncepce.
2	silný (přímý) vztah	Koncepce bez konkrétně definovaných nároků na změnu využití území. Do PÚR ČR se promítají ve formě priorit, požadavků nebo podmínek (verbální výroky), příp. jsou realizovatelné uplatněním ostatních nástrojů územního plánování. Realizace koncepce není přímo závislá na platné PÚR ČR.
1	slabý nebo nepřímý vztah	Koncepce neobsahuje podněty, požadavky nebo záměry s přímou vazbou na „návrhovou“ část PÚR ČR, je však podkladem pro odůvodnění konkrétních návrhů.

V Tabulce 2 je pak pro jednotlivé dokumenty vyjádřena intenzita vztahu a stručně okomentováno, jakým způsobem Změna č. 2 ÚRP jejich cíle reflektuje.

Tabulka 2: Vztah Z2 URP ke koncepčním dokumentům

Mezinárodní dokumenty	Možná vazba	Komentář
Zelená dohoda pro Evropu (2019)	2	Zelená dohoda pro Evropu představuje rámcovou strategii EU pro přechod k modernímu, zdrojově efektivnímu a konkurenceschopnému hospodářství, jejímž cílem je dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050, oddělit hospodářský růst od využívání zdrojů a zajistit spravedlivou transformaci regionů. Změna č. 2 ÚRP na tuto strategii navazuje v části týkající se bezemisní energetiky tím, že v celostátním měřítku vymezuje plochy (akcelerační oblasti) pro využití obnovitelných zdrojů energie (FVE a VTE) a stanovuje podmínky jejich umísťování s ohledem na ochranu území. Vzhledem k tomu, že Zelená dohoda neobsahuje konkrétní požadavky na vymezování akceleračních oblastí ani parametry FVE/VTE, je vztah hodnocen jako silný.
Směrnice RED III (EU) 2023/2413	3	Směrnice RED III (EU) stanovuje závazný cíl výrazně zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů v EU do roku 2030 a požaduje zrychlení povolovacích procesů včetně vymezování oblastí pro urychlené zavádění OZE. Změna č. 2 ÚRP na tyto požadavky přímo navazuje tím, že v celostátním měřítku vymezuje akcelerační oblasti pro FVE a VTE a stanovuje jejich územní podmínky jako podklad pro zrychlené povolování záměrů. Z tohoto důvodu je vztah hodnocen jako velmi silný.
Plán REPowerEU (2022)	2	Plán REPowerEU (2022) stanovuje opatření vedoucí k rychlému snížení závislosti EU na ruských fosilních palivech před rokem 2030. Zaměřuje se na urychlený rozvoj obnovitelných zdrojů energie (zejména VTE a FVE), zvýšení energetické účinnosti, diverzifikaci dodávek energie a zjednodušení povolovacích procesů pro projekty OZE. Změna č. 2 ÚRP na tyto cíle reaguje tím, že v celostátním měřítku koncentrovaně vymezuje akcelerační oblasti pro využití OZE a stanovuje jejich územní podmínky, čímž vytváří předpoklady pro rychlejší realizaci nových zdrojů, podporuje jejich diverzifikaci a energetickou bezpečnost na úrovni ČR. Vzhledem k tomu, že plán obsahuje tematicky relevantní požadavky na urychlený rozvoj OZE, avšak přímo nestanovuje parametry akceleračních oblastí ani FVE/VTE, je vztah hodnocen jako silný.
Směrnice o ptácích / směrnice o stanovištích (Natura 2000)	1	Směrnice 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků a směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin zakládají soustavu Natura 2000 a ukládají členským státům povinnost zajistit ochranu lokalit a zachování či zlepšení stavu druhů a stanovišť, včetně předcházení jejich zhoršování a významnému rušení záměry. Změna č. 2 ÚRP tyto požadavky zohledňuje tím, že při vymezování akceleračních oblastí pro FVE a VTE respektuje soustavu tzv. červených limitů, do níž spadají i lokality Natura 2000 a další území s vysokou přírodní hodnotou, v nichž se akcelerační oblasti nevymezují, a požadavky na podrobné biologické posouzení a stanovení konkrétních podmínek přenáší do navazujících územních opatření.
Lublaňská deklarace o územní dimenzi udržitelného rozvoje (2003)	1	Lublaňská deklarace zdůrazňuje význam územní dimenze pro udržitelný rozvoj, potřebu integrovaného přístupu k využívání území a koordinaci sektorových politik s významnými prostorovými dopady. Změna č. 2 ÚRP tyto principy rámcově reflektuje tím, že v celostátním měřítku vymezuje akcelerační oblasti pro umístění obnovitelných zdrojů energie a stanovuje jejich základní územní podmínky s ohledem na ochranu území a koordinaci záměrů s jinými veřejnými zájmy. Vzhledem k obecné, deklaratorní povaze dokumentu a absenci konkrétních požadavků na vymezování akceleračních oblastí OZE či parametry FVE/VTE je vztah hodnocen jako slabý.

Evropské perspektivy územního rozvoje (1999)	1	Evropské perspektivy územního rozvoje stanovují principy udržitelného prostorového rozvoje EU, zejména polycentrický a vyvážený rozvoj území, zlepšení dostupnosti infrastruktury a šetrné nakládání s přírodními a kulturními zdroji. Změna č. 2 ÚRP tyto zásady rámcově reflektuje tím, že v celostátním měřítku koordinuje vymezování akceleračních oblastí pro obnovitelné zdroje energie a stanovuje podmínky jejich umisťování v souladu s principy udržitelného využívání území. Vzhledem k obecné koncepční povaze dokumentu a absenci konkrétních požadavků na vymezování akceleračních oblastí OZE či parametry FVE/VTE je vztah hodnocen jako slabý.
Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu (2000)	1	Řídící principy trvale udržitelného územního rozvoje evropského kontinentu vymezují rámec regionálně vyváženého a trvale udržitelného rozvoje území členských států Rady Evropy, založený na posilování sociální a teritoriální koheze, polycentrickém uspořádání sídelní struktury, zlepšování dostupnosti, ochraně přírodního a kulturního dědictví a koordinaci sektorových politik s územními dopady. Změna č. 2 ÚRP tyto zásady rámcově reflektuje tím, že v celostátním měřítku koordinuje vymezování akceleračních oblastí pro obnovitelné zdroje energie a související infrastrukturu a současně klade důraz na efektivní využití území a respektování environmentálních a krajinářských limitů.
Evropská úmluva o krajině (2000)	1	Evropská úmluva o krajině podporuje ochranu, správu a plánování krajiny a požaduje, aby krajina byla integrována do územního plánování a politik s územními dopady. Změna č. 2 ÚRP tyto zásady rámcově naplňuje tím, že při vymezování akceleračních oblastí pro obnovitelné zdroje energie v celostátním měřítku stanovuje podmínky jejich umisťování a respektuje územní limity ochrany přírodních, kulturních a krajinářských hodnot. Úmluva má však obecnou, koncepční povahu a neobsahuje konkrétní požadavky na vymezování akceleračních oblastí ani specifické parametry pro FVE/VTE.
Obnovená strategie udržitelného rozvoje EU (2006)	1	Obnovená strategie udržitelného rozvoje Evropské unie vymezuje rámec politik udržitelného rozvoje EU se zaměřením na ochranu životního prostředí, sociální soudržnost, hospodářskou prosperitu a plnění mezinárodních závazků. Mezi klíčovými výzvami řeší mimo jiné změnu klimatu, čistší energii a ochranu přírodních zdrojů. Změna č. 2 ÚRP tyto principy rámcově reflektuje vymezováním akceleračních oblastí pro obnovitelné zdroje energie a stanovením podmínek jejich umisťování s ohledem na efektivní a šetrné využívání území. Vzhledem k dataci dokumentu, překonání většiny termínovaných cílů a jejich rozpracování v novějších strategiích (Agenda 2030, Evropská zelená dohoda, balíček Fit for 55, REPowerEU) je vztah hodnocen jako slabý.
Nová lipská charta - Využití transformativní schopnosti měst pro obecné blaho (2020)	1	Nová lipská charta (2020) je zaměřena na udržitelný rozvoj evropských měst a využití jejich transformativní schopnosti ve prospěch spravedlivého, zeleného a produktivního města. Změna č. 2 ÚRP na tyto principy navazuje pouze rámcově prostřednictvím podpory nízkouhlíkové energetiky. Akcelerační oblasti pro OZE se vymezují převážně mimo obytné struktury měst a charta neobsahuje konkrétní požadavky na vymezování AO ani parametry FVE/VTE. Vztah je proto hodnocen jako slabý.

Územní agenda Evropské unie 2030 (2020)	1	Územní agenda Evropské unie 2020 je politickým rámcem zaměřeným na činnost, jehož účelem je podporovat územní soudržnost jako nový cíl EU a poskytnout strategické směry pro územní rozvoj. Zdůrazňuje nutnost zohledňovat územní dimenzi při provádění strategie Evropa 2020, lépe využívat územní potenciál různých typů území a řešit územní výzvy prostřednictvím šesti územních priorit, včetně podpory polycentrického a vyváženého územního rozvoje, zlepšení územního propojení a správy ekologických, krajinných a kulturních hodnot území. Změna č. 2 ÚRP tyto zásady rámcově reflektuje tím, že v celostátním měřítku koordinuje vymezování akceleračních oblastí pro obnovitelné zdroje energie a související energetické infrastruktury, stanovuje podmínky jejich umísťování a respektuje územní limity ochrany přírodních, krajinných a kulturních hodnot. Vzhledem k obecné koncepční povaze agendy a absenci konkrétních požadavků na vymezování akceleračních oblastí OZE či parametry FVE/VTE je vztah hodnocen jako slabý.
Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 - Navrácení přírody do našeho života 2020 (2020)	1	Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 (2020) je součástí Evropské zelené dohody a jejím cílem je zastavit úbytek biologické rozmanitosti a nastartovat obnovu přírodních ekosystémů, mimo jiné rozšířením a posílením sítě chráněných území, obnovou poškozených stanovišť a omezením záboru a degradace půdy. Změna č. 2 ÚRP na tuto strategii navazuje tím, že při vymezování akceleračních oblastí pro obnovitelné zdroje energie v celostátním měřítku pracuje se soustavou tzv. červených limitů, které představují území s vysokou přírodní, krajinářskou a kulturní hodnotou, kde není vymezování AO pro FVE ani VTE přípustné. Záměry OZE jsou naopak směřovány přednostně do vhodných, převážně již narušených ploch. Tím Změna č. 2 ÚRP přispívá jak k ochraně a obnově cenných ekosystémů a krajiny, tak k mitigaci změny klimatu prostřednictvím rozvoje bezemisní energetiky. Vzhledem k tomu, že strategie obsahuje konkrétní prostorové cíle a požadavky relevantní pro vymezování AO, avšak přímo nestanovuje parametry FVE/VTE ani explicitně nepodmiňuje zpracování Změny č. 2 ÚRP, je vztah hodnocen slabý.
Návrh Nové politiky soudržnosti EU 2021-2027 (2021)	1	Nová politika soudržnosti EU 2021–2027 představuje rámec pro investice z fondů EU s cílem posilovat ekonomickou, sociální a územní soudržnost a podporovat zelenou a digitální transformaci. Je založena na pěti politických cílech, včetně podpory zelenější, nízkouhlíkové Evropy prostřednictvím investic do obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti a adaptace na změnu klimatu. Změna č. 2 ÚRP tyto cíle rámcově reflektuje tím, že v celostátním měřítku vymezuje akcelerační oblasti pro obnovitelné zdroje energie a stanovuje podmínky jejich umísťování, čímž vytváří prostorové předpoklady pro projekty, které mohou být z politiky soudržnosti podporovány. Vzhledem k tomu, že dokument neobsahuje konkrétní požadavky na vymezování akceleračních oblastí ani parametry FVE/VTE a má převážně finanční a programový charakter, je vztah hodnocen jako slabý.

Agenda 2030 (2015)	1	Agenda 2030 pro udržitelný rozvoj je globální rámec OSN pro vyvážený hospodářský, sociální a environmentální rozvoj založený na 17 cílech udržitelného rozvoje, které pokrývají mimo jiné oblast klimatu, udržitelné spotřeby a ochrany ekosystémů. Implementace v ČR je zajišťována zejména prostřednictvím Strategického rámce Česká republika 2030 a navazujících národních strategií. Změna č. 2 ÚRP k Agendě 2030 přispívá pouze dílčím způsobem, především v oblasti obnovitelných zdrojů energie, ochrany klimatu, efektivního využívání území a respektování environmentálních a krajinářských limitů, zatímco většina sociálních a rozvojových cílů Agendy 2030 zůstává mimo její záběr, i proto je vztah hodnocen jako slabý.
Rámcová úmluva o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat (2003)	1	Rámcová úmluva o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat je mezinárodní smlouva zaměřená na ochranu biologické a krajinné rozmanitosti, udržitelný rozvoj horských oblastí Karpat a integrované územní plánování včetně péče o vodní a suchozemské zdroje a šetrného využívání energie. Změna č. 2 ÚRP tyto obecné cíle rámcově respektuje tím, že při vymezování akceleračních oblastí pro FVE a VTE pracuje s tzv. červenými limity (zejména CHKO, evropsky významné lokality, ptačí oblasti a další území s vysokou přírodní a krajinářskou hodnotou) včetně karpatských oblastí a podrobnější podmínky ochrany ponechává na navazujících územních opatřeních. Úmluva však neobsahuje konkrétní požadavky na vymezování akceleračních oblastí ani parametry FVE/VTE, proto je vztah hodnocen jako slabý.
Ramsarská úmluva (1971)	1	Ramsarská úmluva je mezinárodní smlouva zaměřená na ochranu a racionální využívání mokřadů mezinárodního významu, zejména jako biotopů vodních a mokřadních druhů. Změna č. 2 ÚRP tyto obecné cíle rámcově respektuje tím, že při vymezování akceleračních oblastí pro FVE a VTE respektuje soustavu tzv. červených limitů, do níž patří i mokřady Ramsarské úmluvy, v nichž se akcelerační oblasti nevymezují.
Bernská úmluva (1979)	1	Bernská úmluva je mezinárodní smlouva zaměřená na ochranu evropské volně žijící fauny a flóry a jejich přírodních stanovišť, včetně ochrany ohrožených druhů a migračních koridorů. Změna č. 2 ÚRP tyto obecné cíle rámcově respektuje tím, že při vymezování akceleračních oblastí pro FVE a VTE pracuje se soustavou tzv. červených limitů, kde je vymezování akceleračních oblastí vyloučeno, a proto je vztah hodnocen jako slabý.
Bonnská úmluva (1979)	1	Bonnská úmluva je mezinárodní smlouva zaměřená na ochranu stěhovavých druhů volně žijících živočichů, jejich populací a migračních tras, zejména prostřednictvím ochrany klíčových stanovišť a mezinárodní spolupráce. Změna č. 2 ÚRP tyto obecné cíle rámcově respektuje tím, že při vymezování akceleračních oblastí pro FVE a VTE pracuje se soustavou tzv. červených limitů – zejména zvláště chráněnými územími, evropsky významnými lokalitami, ptačími oblastmi a dalšími územími s vysokou přírodní hodnotou, kde je vymezování akceleračních oblastí vyloučeno, a proto je vztah hodnocen jako slabý.
Národní dokumenty	Možná vazba	Komentář
Vnitrostátní plán ČR v oblasti energetiky a klimatu (NKEP 2024)	3	NKEP stanovuje cíle: 10,1 GW FVE a 1,5 GW VTE do roku 2030. Změna č. 2 ÚRP slouží k vytvoření územních podmínek pro umístění těchto kapacit a přímé plnění milníků.
Politika územního rozvoje ČR (ve znění závazném od 1. 10. 2025)	3	PÚR vymezuje nezbytné oblasti SOB10 a SOB11, na nichž Změna č. 2 ÚRP navazuje při vymezování akceleračních oblastí. Jedná se o jeden z nejpřímějších vztahů.

Státní energetická koncepce České republiky (2015)	2	Státní energetická koncepce ČR stanovuje dlouhodobé směry rozvoje energetiky, včetně podpory nízkouhlíkových zdrojů a posilování energetické bezpečnosti. Změna č. 2 ÚRP na tyto směry reaguje územním vymezováním ploch pro využití obnovitelných zdrojů energie a stanovením podmínek jejich umísťování, čímž vytváří prostorové předpoklady pro rozvoj nízkouhlíkové energetiky a související infrastruktury. Jako rámcový strategický dokument energetiky bez konkrétního požadavku na vymezování akceleračních oblastí, ale s přímou věcnou vazbou v oblasti rozvoje OZE, je vztah hodnocen jako silný.
Politika ochrany klimatu v ČR (2017)	2	Politika ochrany klimatu v ČR (2017) stanovuje cíle v oblasti mitigace a adaptace na změnu klimatu, zejména snižování emisí skleníkových plynů a podporu nízkouhlíkového hospodářství. Změna č. 2 ÚRP tyto cíle podporuje především v části týkající se nízkouhlíkové energetiky vymezováním akceleračních oblastí pro obnovitelné zdroje energie a stanovením podmínek jejich umísťování. Jako rámcový klimatický dokument bez konkrétních prostorových požadavků, ale s přímou věcnou vazbou v oblasti rozvoje OZE, je vztah hodnocen jako silný.
Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (2021)	2	Státní politika životního prostředí ČR 2030 s výhledem do 2050 stanovuje strategické cíle v oblastech ochrany klimatu, ovzduší, vody, půdy, přírody a krajiny a podporuje přechod k nízkouhlíkovému a oběhovému hospodářství. Změna č. 2 ÚRP k naplňování těchto cílů přispívá vymezováním ploch pro obnovitelné zdroje energie, podporou nízkouhlíkové energetiky a respektováním ochranných limitů území, čímž podporuje zejména ochranu krajiny, klimatu a půdy a udržení ekologických funkcí území. Vzhledem k tomu, že naplňuje cíle Státní politiky ŽP zejména prostřednictvím rámcově formulovaných priorit a podmínek pro využití území, bez přímého požadavku politiky na vymezení konkrétních ploch, je vztah hodnocen jako silný.
Strategický rámec Česká republika 2030 (2017)	1	Strategický rámec Česká republika 2030 je zastřešující národní strategií udržitelného rozvoje, která vymezuje dlouhodobou vizi a šest klíčových oblastí rozvoje ČR (lidé a společnost, hospodářský model, odolné ekosystémy, obce a regiony, globální rozvoj a dobré vládnutí) a stanovuje strategické a specifické cíle včetně indikátorů jejich naplňování. Změna č. 2 ÚRP tento rámec přímo reflektuje zejména důrazem na respektování přírodních a územních limitů, posilování odolnosti krajiny vůči změně klimatu, podporu nízkouhlíkového hospodářství a koordinovaný rozvoj obcí a regionů prostřednictvím vymezování akceleračních oblastí pro obnovitelné zdroje energie a související infrastrukturu.
Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (2019)	1	Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ je základním koncepčním dokumentem regionální politiky státu zaměřeným na vyvážený rozvoj území, snižování rozdílů mezi regiony, podporu konkurenceschopnosti a kvality života v různých typech území. Změna č. 2 ÚRP tuto strategii rámcově reflektuje vymezováním akceleračních oblastí pro obnovitelné zdroje energie a související infrastrukturu s ohledem na rozvojové potřeby jednotlivých území a stanovením podmínek pro jejich umísťování tak, aby podporovaly udržitelný rozvoj. Vztah je hodnocen jako slabý.

Politika krajiny České republiky (2025)	1	Politika krajiny je strategický dokument státu pro využívání, ochranu a plánování krajiny, rozpracovávající cíle Strategického rámce ČR 2030 a Státní politiky ŽP v oblasti ochrany krajinného rázu, biodiverzity, vodního režimu a adaptace na změnu klimatu. Změna č. 2 ÚRP tyto cíle významně podporuje tím, že při vymezování akceleračních oblastí pro OZE respektuje soustavu „červených limitů“ (zejména území s vysokou přírodní a krajinářskou hodnotou, ÚSES, záplavová území) a usměrňuje umísťování energetické infrastruktury do co nejméně konfliktních částí krajiny, proto je vztah hodnocen jako slabý.
Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020 – 2025 (2020)	1	Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020–2025 je dílčí koncepční dokument navazující na Strategii ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016–2025, který vymezuje cíle a opatření k zastavení úbytku biodiverzity, ke zlepšení stavu přírody a krajiny a k udržitelnému využívání jednotlivých typů ekosystémů. Změna č. 2 ÚRP k naplňování těchto cílů přispívá zejména tím, že při vymezování akceleračních oblastí respektuje soustavu tzv. „červených limitů“, která zahrnuje i předměty ochrany a území zdůrazněná Programem, proto je vztah hodnocen jako slabý.
Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR na období 2026–2050 (2025) včetně akčního plánu.	1	Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2026–2050 a Akční plán pro období 2026–2030 představují základní národní rámec pro ochranu a udržitelné využívání biologické rozmanitosti v ČR, stanovují dlouhodobé cíle do roku 2050 a konkrétní opatření do roku 2030, mimo jiné rozšíření a zpřísnění územní ochrany (min. 23 % území v chráněných územích, min. 6 % v přísné ochraně), zavedení jiných účinných opatření na ochranu biodiverzity (OECMs), obnovu propustnosti krajiny a snižování její fragmentace. Změna č. 2 ÚRP tyto cíle podporuje zejména tím, že klíčová území a předměty ochrany jsou souhrnně zařazeny mezi tzv. „červené limity“ pro vymezování akceleračních oblastí, tedy území vyloučená z této formy rozvoje. Vztah je proto hodnocen jako slabý.
Aktualizace Národního programu snižování emisí (2023)	1	Aktualizace Národního programu snižování emisí ČR je koncepční dokument v oblasti ochrany ovzduší, který stanovuje cíle a opatření ke snižování emisí hlavních znečišťujících látek (NO _x , SO ₂ , NMVOC, NH ₃ , PM _{2,5}) z energetiky, lokálního vytápění, dopravy, průmyslu a zemědělství. Změna č. 2 ÚRP tento program podporuje zejména tím, že vymezováním akceleračních oblastí pro obnovitelné zdroje energie a související infrastrukturu vytváří předpoklady pro snižování emisí z energetiky při současném respektování limitů zátěže území. Program však neobsahuje konkrétní podněty či prostorové požadavky na vymezování akceleračních oblastí, proto je vztah hodnocen jako slabý.
Zásady urbánní politiky – aktualizace 2023	1	Zásady urbánní politiky – Aktualizace 2023 jsou rámcovým dokumentem státu pro rozvoj měst, metropolitních oblastí a sídelního systému; prosazují udržitelný, kompaktní a klimaticky odolný rozvoj a uplatňování územní dimenze v resortních politikách. Změna č. 2 ÚRP tyto zásady podporuje tím, že při vymezování akceleračních oblastí pro OZE zohledňuje strukturu osídlení, preferuje využití již urbanizovaných a přestavbových ploch, omezuje zábor volné krajiny a pracuje se soustavou „červených limitů“ v územích s nejvyšší urbanistickou a krajinářskou hodnotou. Vztah je proto hodnocen jako slabý.

Dopravní politika České republiky pro období 2021 – 2027 s výhledem do roku 2050 (2021)	1	Dopravní politika České republiky pro období 2021–2027 s výhledem do roku 2050 je vrcholový strategický dokument vlády pro sektor dopravy, který stanovuje cíle rozvoje kvalitní, bezpečné a udržitelné dopravní soustavy, včetně podpory multimodální dopravy a snižování negativních vlivů dopravy na životní prostředí, veřejné zdraví a krajinu. Změna č. 2 ÚRP tuto koncepci zohledňuje pouze nepřímo – zejména tím, že při vymezování akceleračních oblastí pro obnovitelné zdroje energie respektuje stávající plochy a koridory dopravní infrastruktury a požaduje koordinaci rozvoje energetické a dopravní infrastruktury s ohledem na udržitelný rozvoj území. Vztah je proto hodnocen jako slabý.
Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky na období 2023 – 2027 (2023)	1	Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky na období 2023–2027 je strategický dokument zaměřený na minimalizaci dopadů sucha a nedostatku vody podporou retence vody v krajině, zajištěním vodních zdrojů a úpravou hospodaření v krajině. Změna č. 2 ÚRP tyto cíle reflektuje pouze nepřímo tím, že plochy významné pro vodní režim (např. mokřadní plochy) přebírá mezi tzv. „červené limity“ pro vymezování akceleračních oblastí. Vztah je proto hodnocen jako slabý.
Koncepce řešení problematiky ochrany před povodněmi v České republice s využitím technických a přírodních blížících opatření (2010)	1	Koncepce ochrany před povodněmi stanovuje strategii prevence a zvládání povodňových rizik v ČR, včetně zásady neumisťovat nové zástavby do záplavových území a zvyšovat retenční schopnost krajiny. Změna č. 2 ÚRP tyto zásady respektuje tak, že vymezuje akcelerační oblasti mimo záplavová území, zejména aktivní zóny, která jsou zařazena mezi tzv. červené limity pro vymezování akceleračních oblastí pro FVE a VTE, kde je vymezování AO vyloučeno. Vztah je proto hodnocen jako slabý.
Plán hlavních povodí České republiky (2007)	1	Plán hlavních povodí ČR stanovuje strategické cíle a rámcová opatření v oblasti ochrany vod, protipovodňové ochrany a trvale udržitelného užívání vodních zdrojů. Změna č. 2 ÚRP tyto cíle zohledňuje nepřímo tím, že při vymezování akceleračních oblastí respektuje stávající vodohospodářské limity (zejména záplavová území a aktivní zóny), avšak z Plánu hlavních povodí nevyplynou nové konkrétní nároky na vymezení AO. Vztah je proto hodnocen jako slabý.
Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030 (2019)	1	Strategický rámec Zdraví 2030 je národní koncepční dokument pro oblast zdravotní politiky, který stanovuje cíle pro zlepšení zdravotního stavu populace, fungování zdravotnického systému a rozvoj prevence. Změna č. 2 ÚRP tyto cíle odráží pouze nepřímo – zejména podporou přechodu k nízkouhlíkové energetice a uplatněním „červených limitů“ ve vztahu k ochraně zdraví obyvatel – aniž by dokument obsahoval konkrétní požadavky na využití území. Vztah je proto hodnocen jako slabý.
Koncepce rozvoje venkova (2019)	1	Koncepce rozvoje venkova stanovuje vizi a strategické cíle rozvoje venkovských oblastí (lidé, sídla, životní prostředí, ekonomika, plánování a spolupráce). Změna č. 2 ÚRP tyto cíle nepřímo reflektuje tím, že vymezuje akcelerační oblasti a vedení infrastruktury i ve venkovském prostoru při respektování červených limitů a ochrany krajiny, a proto je vztah hodnocen jako slabý.

Závěr:

Velmi silný (3) přímý vztah byl identifikován u omezeného počtu klíčových energeticko-klimatických dokumentů, a to u směrnice RED III, Vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu (NKEP) a Politiky územního rozvoje ČR, které buď přímo vyžadují vymezování akceleračních oblastí, nebo stanovují závazné kvantifikované cíle pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie, jež jsou hlavním důvodem zpracování Změny č. 2 ÚRP. Silný (2) vztah byl identifikován u vybraných koncepčních

dokumentů, jejichž cíle jsou zohledněny zejména způsobem vymezování akceleračních oblastí a nastavením podmínek využití území, a to Státní energetická koncepce České republiky (2015), Politika ochrany klimatu v ČR (2017), Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (2021), Plán REPowerEU (2022), Zelená dohoda pro Evropu (2019). Dokumenty s hodnocením 1 mají ke Změně č. 2 ÚRP pouze slabý nebo nepřímý vztah. Změna č. 2 ÚRP je respektuje zprostředkovaně, typicky tím, že přebírá obecné principy udržitelného rozvoje, ochrany životního prostředí, krajiny či vodního režimu, aniž by z nich vyplývaly konkrétní prostorové požadavky na akcelerační oblasti, případně tím, že je předmět jejich ochrany zahrnut mezi „červené limity“, a vymezování akceleračních oblastí je proto v dotčených územích vyloučeno.

Koncepční dokumenty, u kterých byl identifikován velmi silný (3) a silný (2) vztah, jsou podkladem pro hodnocení vztahu Změny č. 2 ÚRP k cílům ochrany životního prostředí přijatým na mezinárodní, unijní a národní úrovni v následující kapitole.

2 ZHODNOCENÍ VZTAHU NÁVRHU POSUZOVANÉ ZMĚNY Č. 2 ÚRP K CÍLŮM OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ PŘIJATÝM NA MEZISTÁTNÍ, UNIJNÍ A VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI

V této kapitole jsou identifikovány cíle ochrany životního prostředí a veřejného zdraví přijaté na mezinárodní, unijní a vnitrostátní úrovni, k jejichž naplňování může Změna č. 2 ÚRP v rámci své působnosti přispět prostřednictvím nástrojů územního plánování – zejména vymezením akceleračních oblastí pro využití obnovitelných zdrojů energie (FVE a VTE) a stanovením podmínek pro jejich umisťování v území.

Podkladem pro zpracování této kapitoly jsou strategické a koncepční dokumenty, u nichž byl v předchozí části vyhodnocen vztah k návrhu Změny č. 2 ÚRP jako velmi silný (3) nebo silný (2). Z těchto dokumentů byly vybrány cíle a priority, které mají jednoznačnou vazbu k ochraně složek životního prostředí a/nebo ochrany zdraví obyvatelstva a které lze alespoň zčásti ovlivnit prostřednictvím rozhodnutí o využití území, prostorové regulace a stanovení podmínek pro umisťování záměrů.

Vztah Změny č. 2 ÚRP k jednotlivým cílům je vyjádřen jednoduchou symbolikou, která zachycuje, zda Změna č. 2 ÚRP může (v rámci svých kompetencí) přispět k jejich naplnění:

- 1 – uplatněním Změny č. 2 ÚRP je možné dosažení cíle ovlivnit / přispět k němu,
- 0 – uplatnění Změny č. 2 ÚRP nemá na dosažení cíle relevantní vliv.

Přehled strategických dokumentů, které byly v předchozí kapitole vyhodnoceny jako velmi silné (3) nebo silné (2) související se Změnou č. 2 ÚRP, je uveden níže. Následně je uveden soupis relevantních cílů uvedených v mezinárodních, unijních a národních strategických dokumentech. Současně uvádíme i základní informace o těchto dokumentech.

Vazba 3 – velmi silný (přímý) vztah:

- Směrnice RED III (EU) 2023/2413,
- Vnitrostátní plán ČR v oblasti energetiky a klimatu (NKEP 2024),
- Politika územního rozvoje ČR (PÚR 2025, ve znění Změny č. 9, 2025).2

Vazba 2 – silný (přímý) vztah:

- Zelená dohoda pro Evropu (2019),
- Plán REPowerEU (2022),
- Státní energetická koncepce České republiky (2015),
- Politika ochrany klimatu v ČR (2017),
- Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (2021).

2 Ačkoli v průběhu zpracování tohoto vyhodnocení SEA vstoupila v platnost Změna č. 8 PÚR ČR (která následovala po změně č. 9; účinná od 1. 10. 2025), vyhodnocení SEA považuje za relevantnější a pracuje se Změnou č. 9 PÚR ČR, neboť právě ta upravovala a vymezila nezbytné oblasti, které jsou určující pro vymezování akceleračních oblastí a na které tedy navazuje Změna č. 2 ÚRP. Změna č. 8. PÚR ČR do vymezení nezbytných oblastí nezasahovala.

2.1 HLAVNÍ CÍLE OCHRANY NA MEZINÁRODNÍ ÚROVNI

2.1.1 Priorita EU: Zelená dohoda pro Evropu - "Green Deal" 2019-2024 (2019)

Zelená dohoda pro Evropu vznikla jako reakce na změnu klimatu a zhoršování stavu životního prostředí, které představují pro Evropu a celý svět existenciální hrozbu. Jejím cílem je transformovat hospodářství EU v moderní, konkurenceschopnou ekonomiku, jež účinně využívá zdroje a kde:

- ❖ se do roku 2050 dosáhne nulových čistých emisí skleníkových plynů,
- ❖ bude hospodářský růst oddělen od využívání zdrojů,
- ❖ nebude opomenut žádný jednotlivec ani region.

Cíle (výběr relevantní pro Z2 ÚRP)	Vztah k Z2 ÚRP	Komentář SEA
Snížení čistých emisí skleníkových plynů do roku 2030 alespoň o 55 % (z úrovně v roce 1990)	1	Změna č. 2 ÚRP přispívá vytvořením územních předpokladů pro rozvoj OZE – vymezením akceleračních oblastí pro FVE a VTE a stanovením podmínek jejich umísťování v území.
Podpora obnovitelných zdrojů energie šetrných k životnímu prostředí / zaměření na nízkouhlíkové výroby energie	1	Jádrem řešení Změna č. 2 ÚRP je územní vymezení akceleračních oblastí pro využití OZE (FVE, VTE) a související prostorová regulace tak, aby byly minimalizovány střety s veřejnými zájmy.

Komentář k samotnému návrhu Změny č. 2 ÚRP: Změna č. 2 ÚRP přispívá k naplňování cílů Zelené dohody zejména tím, že vytváří územní rámec pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie (FVE a VTE) prostřednictvím vymezení akceleračních oblastí a stanovení podmínek jejich umísťování v území; tím podporuje mitigaci změny klimatu a snižování emisí skleníkových plynů.

2.1.2 Směrnice RED III (EU) 2023/2413

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413 ze dne 18. října 2023, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001, nařízení (EU) 2018/1999 a směrnice 98/70/ES, pokud jde o podporu energie z obnovitelných zdrojů, a zrušuje směrnice Rady (EU) 2015/652 (tzv. RED III) upravuje rámec podpory obnovitelných zdrojů energie a zvyšuje unijní cíl pro rok 2030 na nejméně 42,5 % podílu energie z OZE na hrubé konečné spotřebě energie EU (se společnou snahou dosáhnout 45 %).

Zároveň klade důraz na zrychlení povolovacích procesů a zavádí povinnost členských států vymezovat oblasti pro zrychlené zavádění OZE (tzv. „go-to areas“) pro vybrané technologie tak, aby se neočekával významný negativní dopad na životní prostředí (včetně vyloučení lokalit Natura 2000 a dalších chráněných území s výjimkami pro umělé/zastavěné plochy, jako jsou střechy, parkoviště či dopravní infrastruktura). Součástí požadavků je i to, aby plány vymezující tyto oblasti byly před přijetím podrobeny SEA (a případně i odpovídajícímu posouzení podle směrnice o stanovištích).

Cíle (výběr relevantní pro Z2 ÚRP)	Vztah k Z2 ÚRP	Komentář SEA
Zvýšit podíl energie z OZE v EU do roku 2030 nejméně na 42,5 % (s ambicí 45 %).	1	Vymezení akceleračních oblastí pro FVE/VTE a nastavení územních podmínek vytváří předpoklady pro rychlejší přípravu a realizaci OZE a tím i pro plnění cíle navýšení OZE.
Určit oblasti pro zrychlené zavádění OZE pro vybrané technologie tak, aby se neočekával významný dopad na ŽP.	1	Změna č. 2 ÚRP naplňuje princip „go-to areas“ vymezením akceleračních oblastí pro FVE/VTE a jejich prostorovým usměrněním tak, aby se minimalizovaly střety s veřejnými zájmy, současně respektuje území, na nichž nelze akcelerační

Cíle (výběr relevantní pro Z2 ÚRP)	Vztah k Z2 ÚRP	Komentář SEA
		oblasti vymezit podle nařízení vlády č. 507/2025 Sb. („červené limity“).

Komentář k samotnému návrhu Z2 ÚRP: Změna č. 2 ÚRP přímo navazuje na požadavky RED III tím, že v celostátním měřítku vymezuje akcelerační oblasti pro FVE a VTE a stanovuje jejich územní podmínky jako podklad pro zrychlené povolování záměrů.

2.1.3 Plán REPowerEU (2022)

Plán REPowerEU (2022) stanoví soubor opatření, jejichž cílem je snížit a postupně ukončit závislost EU na dovozu fosilních paliv z Ruska, urychlit ekologickou transformaci a současně zvýšit odolnost energetického systému v celé EU. Plán dále navrhuje navýšit cíl podílu energie z obnovitelných zdrojů do roku 2030 na 45 % a klade důraz na rychlejší povolování a urychlené zavádění OZE, zejména solární a větrné energie.

Cíle (výběr relevantní pro Z2 ÚRP)	Vztah k Z2 ÚRP	Komentář SEA
Zvýšit cíl podílu energie z OZE na konečné spotřebě energie do roku 2030 na 45 %.	1	Změna č. 2 ÚRP přispívá vytvořením územních předpokladů pro rozvoj OZE – vymezením akceleračních oblastí pro FVE a VTE a stanovením podmínek jejich umísťování v území.
Urychlit zavádění OZE (zejména solární a větrné) a zrychlit jejich povolování (nová legislativa/doporučení pro rychlejší povolování OZE).	1	Změna č. 2 ÚRP naplňuje tento směr tím, že vymezuje akcelerační oblasti pro FVE/VTE jako plánovací podklad pro zrychlené povolování záměrů a jejich prostorové usměrnění v území.

Komentář k samotnému návrhu Z2 ÚRP: Plán REPowerEU zdůrazňuje rychlé navyšování podílu OZE a zrychlení jejich povolování jako klíčový nástroj pro urychlení dekarbonizace a posílení energetické bezpečnosti. Změna č. 2 ÚRP k těmto požadavkům přispívá vymezením akceleračních oblastí pro FVE a VTE a stanovením územních podmínek jejich umísťování v území.

2.2 HLAVNÍ CÍLE OCHRANY NA NÁRODNÍ ÚROVNI

2.2.1 Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu (2020)

Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu (dále také Vnitrostátní plán) byl zpracován na základě požadavku nařízení Evropského parlamentu a Rady 2018/1999 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu.

Účelem Vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu, respektive celého systému řízení energetické unie jsou následující cíle:

- i) příprava a implementace politiky a opatření pro splnění cílů energetické unie a dlouhodobých závazků spojených se snižováním emisí skleníkových plynů, zejména s ohledem na cíle Evropské unie v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030;
- ii) stimulace spolupráce mezi jednotlivými členskými státy;
- iii) vyšší regulační a investiční jistota vyplývající z pokrytí všech pěti základních rozměrů energetické unie podpořená plánovacími dokumenty a robustním a komplexním analytickým rámcem;
- iv) efektivní příležitosti pro účast veřejnosti;
- v) strukturovaný, transparentní a iterační proces mezi Komisí a členskými státy;

vi) posílení spolupráce mezi tvůrci politiky v oblasti energetiky a klimatu.

Cíle (výběr relevantní pro Z2 ÚRP)	Vztah k Z2 ÚRP	Komentář SEA
Snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 o 30 % (44 Mt CO ₂ ekv.)	1	Změna č. 2 ÚRP vytváří územní předpoklady pro rychlejší rozvoj OZE vymezením akceleračních oblastí pro FVE/VTE a stanovením územních podmínek pro jejich umísťování.
Podíl obnovitelných zdrojů energie na konečné spotřebě energie v roce 2030 22 %	1	Změna č. 2 ÚRP přispívá k naplnění cíle zvýšení podílu OZE tím, že vymezuje akcelerační oblasti pro FVE a VTE a stanovuje územní podmínky jejich umísťování. V zadání Změny č. 2 ÚRP jsou akcelerační oblasti prověřovány jako plochy celostátního významu s předpokládaným potenciálem nad 50 MW, tedy s kapacitami, které mohou k dosažení cíle podílu OZE přispět v měřítku relevantním pro ČR.

Komentář k samotnému návrhu Z2 ÚRP: Změna č. 2 ÚRP může k naplňování relevantních cílů Vnitrostátního plánu přispět v rámci nástrojů územního plánování zejména tím, že vymezuje akcelerační oblasti pro FVE a VTE, stanovuje územní podmínky pro jejich umísťování a při vymezování respektuje území vyloučená z vymezení z důvodu nepřijatelných střetů („červené limity“), čímž podporuje prostorově koordinovaný rozvoj OZE při minimalizaci konfliktů s veřejnými zájmy.

2.2.2 Politika územního rozvoje ČR (PÚR 2025, vč. Změny č. 9)

Politika územního rozvoje ČR ve znění závazném od 1. 3. 2025 (včetně Změny č. 9) vymezuje specifické oblasti SOB10 a SOB11 jako oblasti nezbytné pro příspěvek ČR k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 – SOB10 pro energii slunečního záření (FVE) a SOB11 pro větrnou energii (VTE). PÚR současně stanovuje úkoly pro územní plánování k vymezování ploch/koridorů pro oblasti pro zrychlené zavádění OZE (včetně celostátní úrovně) a rámcové zásady pro jejich prostorové usměrnění.

Cíle (výběr relevantní pro Z2 ÚRP)	Vztah k Z2 ÚRP	Komentář SEA
Vymezení SOB10 (nezbytné oblasti pro příspěvek ČR k cíli EU v OZE do r. 2030 z hlediska FVE)	1	Z2 ÚRP na SOB10 přímo navazuje – v jejím rámci vymezuje akcelerační oblasti pro FVE a stanovuje jejich územní podmínky.
Vymezení SOB11 (nezbytné oblasti pro příspěvek ČR k cíli EU v OZE do r. 2030 z hlediska VTE)	1	Z2 ÚRP na SOB11 přímo navazuje – v jejím rámci vymezuje akcelerační oblasti pro VTE a stanovuje jejich územní podmínky.
Vymezovat plochy/koridory (včetně celostátní úrovně) pro oblasti pro zrychlené zavádění OZE prostřednictvím nástrojů územního plánování	1	Toto je přímý věcný základ Z2 ÚRP: vymezení akceleračních oblastí pro FVE/VTE a nastavení územních podmínek jako podkladu pro urychlené povolování záměrů.
Přednostně využívat části krajiny s vysokou technogenní zátěží (zejm. podél dopravní infrastruktury a při průmyslových zónách)	1	Z2 ÚRP tento princip promítá do prostorového usměrnění akceleračních oblastí (preferování již zatížených/transformovaných území) a do územních podmínek pro jejich vymezování.
U VTE prověřit dostatečné vzdálenosti ploch/koridorů ve vztahu k sídlům tak, aby	1	Z2 ÚRP může tento požadavek zohlednit v územních podmínkách pro vymezování a uspořádání akceleračních oblastí pro VTE tak, aby se minimalizovala kumulace zátěží a střety s ochranou zdraví a kvality života.

Cíle (výběr relevantní pro Z2 ÚRP)	Vztah k Z2 ÚRP	Komentář SEA
nedocházelo k neúměrné zátěži území.		
Zamezit či významně omezit využívání kvalitních orných půd jako ploch pro FVE (s výjimkou agrovoltaiky)	1	Změna č. 2 ÚRP tento požadavek naplňuje tím, že při vymezování akceleračních oblastí pro FVE respektuje nařízení vlády č. 507/2025 Sb., podle něhož nelze akcelerační oblast pro FVE vymezit na zemědělské půdě I. a II. třídy ochrany (§ 3). Tím je využití nej kvalitnějších orných půd pro FVE v režimu akceleračních oblastí vyloučeno.
Provéřít možnost umístění FVE v zastavěném území (přednostně střechy a fasády)	1	Z2 ÚRP může požadavek promítnout do podmínek vymezování akceleračních oblastí pro FVE (včetně zohlednění ochrany ZPF) a tím přispět k omezení tlaků na kvalitní zemědělskou půdu.

Komentář k samotnému návrhu Z2 ÚRP: PÚR ČR (vč. Změny č. 9) vymezuje nezbytné oblasti SOB10/SOB11 pro rozvoj FVE a VTE a ukládá úkoly pro územní plánování k vymezování oblastí pro zrychlené zavádění OZE. Změna č. 2 ÚRP na tyto požadavky přímo navazuje vymezením akceleračních oblastí pro FVE a VTE a stanovením jejich územních podmínek, čímž přispívá k naplňování cílů rozvoje OZE při zohlednění ochrany území a minimalizaci střetů s veřejnými zájmy.

2.2.3 Státní energetická koncepce České republiky (2015)

Státní energetická koncepce ČR identifikuje pět strategických priorit, které mají přispět k plnění vrcholových cílů. Mezi tyto priority patří:

- Priorita I – Vyvážený energetický mix
- Priorita II – Úspory a energetická účinnost
- Priorita III – Infrastruktura a mezinárodní spolupráce
- Priorita IV – Výzkum, vývoj a inovace
- Priorita V – Energetická bezpečnost

Tyto priority nejsou primárně formulovány jako cíle ochrany životního prostředí. Pro potřeby této kapitoly jsou proto vybrány a posouzeny pouze ty cíle SEK, které mají přímou vazbu na ochranu životního prostředí a které lze (alespoň zčásti) ovlivnit nástroji územního plánování v rámci Změny č. 2 ÚRP – zejména vymezením akceleračních oblastí pro FVE a VTE a stanovením územních podmínek pro jejich umístění.

Cíle životního prostředí	Vztah k PÚR	Příklad řešení v PÚR
PI.4. Rozvoj konkurenceschopných OZE s účinnou podporou státu v oblasti přístupu k síti, povolenacích procesů, podpory technologického vývoje a pilotních projektů a současně veřejné přijatelnosti rozvoje OZE s cílem dosažení jejich podílu na výrobě elektřiny nejméně 18 %, zapojení OZE do řízení bilanční rovnováhy.	1	Změna č. 2 ÚRP přispívá k naplnění cíle prostorovým usměrněním rozvoje OZE: vymezuje akcelerační oblasti pro FVE/VTE a stanovuje územní podmínky pro jejich umístění, čímž vytváří předpoklady pro rychlejší a koordinovanější realizaci OZE při minimalizaci střetů s veřejnými zájmy.
Priorita II: Úspory a energetická účinnost	0	V rámci Z2 ÚRP neřešeno.
PV.2. Podporovat projekty dalšího vzájemného propojování kritické infrastruktury s důrazem na severojižní propojení.	0	V rámci Z2 ÚRP neřešeno.
A.6. Zajistit územní ochranu ploch a koridorů veřejné infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů prostřednictvím nástrojů územního plánování.	0	V rámci Z2 ÚRP neřešeno. Řešeno v rámci aktuálního znění PÚR ČR a ÚRP ČR.

Cíle životního prostředí	Vztah k PÚR	Příklad řešení v PÚR
Ab.1. Podporovat rozvoj a využití obnovitelných zdrojů v souladu s ekonomickými možnostmi a přírodními geograficko-geologicko-klimatickými podmínkami ČR.	1	Změna č. 2 ÚRP tento cíl podporuje vymezením akceleračních oblastí pro FVE/VTE v návaznosti na „nezbytné oblasti“ PÚR (SOB10/SOB11), tedy soustředěním rozvoje OZE do území s vhodnými podmínkami a současně mimo území, kde vymezení akceleračních oblastí vylučuje nařízení vlády č. 507/2025 Sb.
Ah.1. Zajistit vysokou bezpečnost a spolehlivost přenosové soustavy ČR a její schopnost zajistit uspokojení požadavků zákazníků na připojení nových zdrojů na straně výroby i spotřeby a umožnění přenosu narůstajících transevropských tranzitních toků jak ve směru sever/jih, tak i východ/západ. Obnova a modernizace PS a zvyšování její odolnosti při vzniku krizových situací.	0	V rámci Z2 ÚRP neřešeno.
EI.5. Snižování spotřeby automobilových benzínů a motorové nafty v dopravě a jejich náhrada alternativními palivy.	0	V rámci Z2 ÚRP neřešeno.
Eb.1. Zvýšení konkurenceschopnosti železniční nákladní dopravy ve vztahu k ostatním druhům dopravy.	0	V rámci Z2 ÚRP neřešeno.

Komentář k samotnému návrhu Z2 ÚRP: Změna č. 2 ÚRP přispívá k naplňování relevantních cílů SEK zejména vymezením akceleračních oblastí pro FVE a VTE a stanovením územních podmínek pro jejich umístování, čímž vytváří územní rámec pro rozvoj OZE při respektování ochrany životního prostředí a dalších veřejných zájmů.

2.2.4 Politika ochrany klimatu v ČR (2017)

Politika ochrany klimatu definuje hlavní cíle a opatření v oblasti ochrany klimatu na národní úrovni tak, aby zajišťovala splnění cílů snižování emisí skleníkových plynů v návaznosti na povinnosti vyplývající z mezinárodních dohod (Rámcová úmluva OSN o změně klimatu a její Kjótský protokol, Pařížská dohoda a závazky vyplývající z legislativy Evropské unie). Tato strategie v oblasti ochrany klimatu se zaměřuje na období 2017 až 2030, s výhledem do roku 2050, a měla by tak přispět k dlouhodobému přechodu na udržitelné nízko-emisní hospodářství ČR.

Cíle (výběr relevantní pro Z2 ÚRP)	Vztah k Z2 ÚRP	Komentář SEA
Snížit emise skleníkových plynů do roku 2030 alespoň o 44 Mt CO ₂ ekv. oproti roku 2005.	1	Z2 ÚRP k cíli nepřímo přispívá vytvořením územních předpokladů pro rychlejší rozvoj OZE (vymezení akceleračních oblastí pro FVE/VTE a územní podmínky jejich umístování), čímž podporuje dekarbonizaci energetiky.
Prosazovat přechod k nízkoemisní ekonomice (mitigace) napříč sektory.	1	Z2 ÚRP tento směr podporuje zejména v energetice: prostorově usměrňuje rozvoj FVE/VTE a omezuje riziko střetů tím, že akcelerační oblasti vymezuje mimo území s nepřijatelnými kolizemi (vylučovací kritéria/„červené limity“)
Zahrnovat kritéria ochrany klimatu (mitigace a adaptace) do strategií a rozhodovacích procesů.	1	Z2 ÚRP představuje integraci klimaticko-energetických cílů do nástroje územního plánování (na celostátní úrovni). Přímý vliv na adaptační opatření je ale omezený – změna je tematicky zaměřená hlavně na OZE.

Komentář k samotnému návrhu Z2 ÚRP: Z2 ÚRP přispívá k naplňování Politiky ochrany klimatu především v části týkající se nízkoemisní energetiky – vymezením akceleračních oblastí pro FVE/VTE a nastavením územních podmínek jejich umístování.

2.2.5 Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (2021)

Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 (dále jen SPŽP 2030) je vrcholový národní strategický dokument, který vymezuje hlavní problematické oblasti životního prostředí v ČR a stanovuje strategické směřování do roku 2030 s výhledem do roku 2050.

SPŽP je tematicky členěna na tří oblastí:

- ❖ Životní prostředí a zdraví,
- ❖ Nízkouhlíkové a oběhové hospodářství,
- ❖ Příroda a krajina.

Dále je členěna na 10 témat, kterými jsou:

- ❖ 1.1 Voda,
- ❖ 1.2 Ovzduší,
- ❖ 1.3 Rizikové látky,
- ❖ 1.4 Hluk a světelné znečištění,
- ❖ 1.5 Mimořádné události,
- ❖ 1.6 Sídla,
- ❖ 2.1 Přejchod ke klimatické neutralitě,
- ❖ 2.2 Přejchod na oběhové hospodářství,
- ❖ 3.1 Ekologicky funkční krajina,
- ❖ 3.2 Zachování biodiverzity a přírodních a krajinných hodnot).

Hlavním cílem je maximalizovat úsilí a nastavit směr ke splnění vize (pro rok 2050):

„Česká republika poskytuje svým občanům bezpečné, zdravé a resilientní životní prostředí, které umožní kvalitní život i budoucím generacím. Společnost i hospodářství se přizpůsobily změně klimatu, využívají co nejméně neobnovitelných přírodních zdrojů a nebezpečných látek, naopak široce využívají druhotné suroviny a bezemisní energii. Udržitelné využívání krajiny a biologická rozmanitost jsou vnímány jako jeden ze základů kvalitního života a přispívají ke zmírnění projevů změny klimatu. Česká republika dodržuje mezinárodní dohody a svým působením přispívá k celosvětové ochraně životního prostředí a udržitelnému rozvoji“.

SPŽP 2030 je zásadní referenční dokument pro ostatní sektorové i regionální politiky z hlediska životního prostředí. Z tohoto důvodu jsou zde informace o zaměření SPŽP 2030 rozvedeny podrobněji než u dalších navazujících dokumentů.

Ochrana životního prostředí úzce souvisí s většinou sektorových politik a z tohoto zřetele je SPŽP 2030 průřezovou politikou, která musí být s ostatními sektorovými politikami jak koordinována, tak do nich integrována. Změna č. 2 ÚRP by měla být s hlavními cíli a prioritami v souladu také.

Cíle (výběr relevantní pro Z2 ÚRP)	Vztah k Z2 ÚRP	Komentář SEA
1.1 Dostupnost vody je zajištěna a její jakost se zlepšuje	1	Z2 ÚRP může nepřímou přispět tím, že při vymezení akceleračních oblastí pro FVE/VTE respektuje území, na nichž

Cíle (výběr relevantní pro Z2 ÚRP)	Vztah k Z2 ÚRP	Komentář SEA
		nelze akcelerační oblasti vymezit podle nařízení vlády č. 507/2025 Sb., zejména aktivní zóny záplavových území, ochranná pásma vodních zdrojů I. stupně a další území chráněná z důvodů ochrany životního prostředí; tím předchází střetům s ochranou vod a vodních zdrojů.
1.2 Kvalita ovzduší se zlepšuje	1	Z2 ÚRP přispívá nepřímo – podporou rozvoje OZE a související infrastruktury vytváří předpoklady pro postupné snižování emisní zátěže energetiky.
1.3 Expozice obyvatel a životního prostředí nebezpečným chemickým látkám se snižuje	0	V rámci Z2 ÚRP neřešeno.
1.4 Hluková zátěž a světelné znečištění se snižují	1	V rámci Z2 ÚRP, respektive v rámci navazujících územních opatření, je řešen také požadavek na odstup AO od zástavby. AO byly vymezeny do vzdálenosti 500 m a vyšší od zástavby, čímž je hlukové zátěži předcházeno.
1.5 Připravenost a resilience společnosti vůči mimořádným událostem a krizovým situacím se zvyšuje	1	Z2 ÚRP může přispět posílením energetické odolnosti státu (diverzifikace zdrojů, urychlení zavádění OZE v předem vymezených územích).
1.6 Adaptovaná sídla umožňují kvalitní a bezpečný život obyvatel	1	Z2 ÚRP podporuje energetickou transformaci, která je součástí širší adaptace a snižování zranitelnosti území.
2.1 Emise skleníkových plynů jsou snižovány	1	Z2 ÚRP vytváří územní předpoklady pro urychlené zavádění OZE (FVE/VTE) vymezením akceleračních oblastí a stanovením jejich podmínek, čímž podporuje přechod k nízkoemisní energetice a naplňování klimatických cílů.
2.2 Oběhové hospodářství zaručuje hospodárné nakládání se surovinami, výrobky a odpady v ČR	0	V rámci Z2 ÚRP neřešeno.
3.1 Ekologická stabilita krajiny je obnovena, hospodaření v krajině je dlouhodobě udržitelné a reaguje na změnu klimatu	1	Z2 ÚRP přispívá prostorovým usměrněním rozvoje FVE/VTE tak, že při vymezování akceleračních oblastí respektuje území, na nichž je nelze vymezit podle nařízení vlády č. 507/2025 Sb., zejména nadregionální biocentra ÚSES, mokřady chráněné Ramsarskou úmluvou a aktivní zóny záplavových území, čímž snižuje riziko zásahů do ekologicky stabilizačních prvků krajiny a omezuje fragmentaci území.
3.2 Biologická rozmanitost je zachovávána v mezích tlaku změny klimatu	1	Z2 ÚRP přispívá k ochraně biodiverzity tím, že vymezení akceleračních oblastí pro FVE/VTE je založeno na dostupných přírodovědných datech a biologickém posouzení, jehož cílem je identifikovat citlivé prvky území a navrhnout podmínky a zmírňující opatření tak, aby se předešlo významným negativním vlivům na druhy a biotopy. Současně se při výběru a vymezování akceleračních oblastí uplatňuje systém limitů a střetů, přičemž území s vylučujícími limity jsou z vymezení vyloučena nebo uvnitř plochy ošetřena jako nevhodná.

Komentář k samotnému návrhu Z2 ÚRP: Změna č. 2 ÚRP je se SPŽP 2030 v souladu zejména v části přechodu ke klimatické neutralitě (snižování emisí) a současně přispívá k ochraně přírody a krajiny tím, že rozvoj FVE/VTE prostorově soustřeďuje do akceleračních oblastí a stanovuje územní podmínky jejich umísťování. Při vymezování akceleračních oblastí jsou respektována území, na nichž je nelze vymezit podle nařízení vlády č. 507/2025 Sb., a vymezení je podloženo přírodovědnými daty a biologickými posouzeními, aby se minimalizovaly střety s biodiverzitou a dalšími veřejnými zájmy.

2.3 SOUHRN A STANOVENÍ REFERENČNÍHO RÁMCE

Z hodnocení vztahu návrhu Změny č. 2 ÚRP k cílům ochrany životního prostředí přijatým na mezistátní nebo národní úrovni dle výše provedeného hodnocení vyplývá, že návrh Změny č. 2 ÚRP přispívá k naplňování řady cílů v oblasti životního prostředí, které jsou v rámci koncepčních dokumentů pro tuto oblast uváděny. Je možno konstatovat, že vymezením akceleračních oblastí pro VTE a FVE přispívá k naplňování cílů nejen v oblasti obnovitelných zdrojů energie a klimatu, ale také v oblasti ochrany ovzduší, adaptací na změny klimatu, a to při současném reflektování dalších zájmů životního prostředí, jako je ochrana přírodních hodnot v území, omezování hlukové zátěže a dalších.

Pro potřeby posouzení vztahu koncepce k cílům ochrany životního prostředí byly stanoveny referenční cíle ochrany životního prostředí. Referenční cíle ochrany životního prostředí slouží ke zjištění vazeb posuzovaného koncepčního dokumentu, kterým je návrh Změna č. 2 ÚRP, z hlediska ochrany jednotlivých složek životního prostředí a zároveň k vyhodnocení souladu cílů a opatření stanovených v posuzovaném koncepčním dokumentu s cíli ochrany životního prostředí.

Stanovené referenční cíle vycházejí z cílů výše uvedených dokumentů s identifikovaným silným (2) vztahem k nástrojům územního plánování, k jejichž naplňování může Změna č. 2 ÚRP v rámci své působnosti přispět prostřednictvím nástrojů územního plánování – zejména vymezením akceleračních oblastí pro využití obnovitelných zdrojů energie (FVE a VTE) a stanovením podmínek pro jejich umísťování v území. Z těchto dokumentů jsou vybrány cíle a priority, které mají jednoznačnou vazbu k ochraně složek životního prostředí a/nebo ochraně zdraví obyvatelstva a současně k oblasti zaměření Z2 ÚRP, kterou jsou akcelerační zóny pro obnovitelné zdroje energie.

Cíle uvedené v těchto dokumentech byly zobecněny a byla z nich vytvořena sada tzv. referenčních cílů, která představuje rámec pro hodnocení vazeb Změny č. 2 ÚRP k tématům ochrany životního prostředí. Cíle jsou stanoveny jak pro oblast rozvoje OZE, tak i pro relevantní ochranu při jejich umísťování a realizaci.

Přehled těchto referenčních cílů je uveden zde:

- Ochrana klimatu a OZE
 - 1) Snižovat emise skleníkových plynů.
 - 2) Zvyšování podílu energie z vyráběných OZE.
- Ochrana životního prostředí a zdraví obyvatel
 - 3) Přednostně využívat části krajiny s vysokou technogenní zátěží.
 - 4) Zajistit dostatečnou vzdálenost VTE od sídel tak, aby nedocházelo k neúměrné zátěži obyvatel.
 - 5) Omezit využívání kvalitních orných půd jako ploch pro FVE a ochrana lesa.
 - 6) Zajistit ochranu ekologické stability a krajinného rázu při umísťování OZE.
 - 7) Ochrana biodiverzity – zajistit ochranu druhů a přírodních stanovišť při využívání obnovitelných OZE.
 - 8) Zajistit realizaci OZE mimo záplavová území.

3 ÚDAJE O SOUČASNÉM STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ A JEHO PŘEDPOKLÁDANÉM VÝVOJI, POKUD BY NEBYLA UPLATNĚNA POSUZOVANÁ ZMĚNA Č. 2 ÚRP

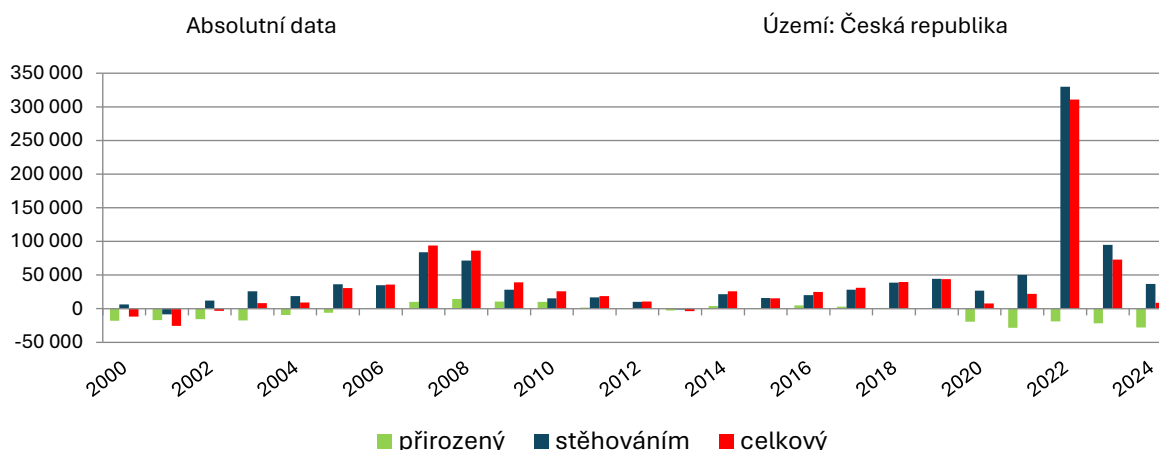
Řešeným územím je území celé ČR, k němuž jsou v následujících podkapitolách uváděny souhrnné údaje, přičemž se vycházelo z nejaktuálnějších dostupných dat.

Pro jednotlivé AO byly zpracovány pro přehlednost samostatné karty popisu konkrétního dotčeného území. Tyto karty jsou k SEA přiloženy v Příloze č. 1. Tímto způsobem je naplněn jak požadavek popisu území jako celku v základním měřítku 1:200 000, tak podrobnější popis stavu území v lokalitách AO a jednotlivých územních opatření, která jsou do Změny č. 2 ÚRP zpracována v měřítku 1:10 000.

3.1 OBYVATELSTVO A DEMOGRAFICKÉ CHARAKTERISTIKY

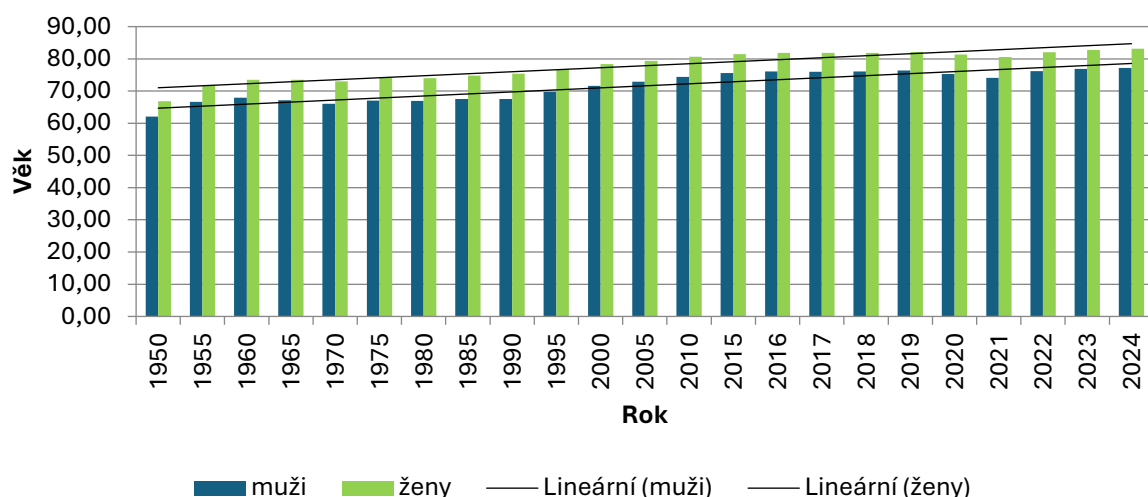
Na konci roku 2024 měla Česká republika 10 909 500 obyvatel, což byl nejvyšší koncový stav (k 31. 12.) od konce druhé světové války. Oproti stavu k 31. 12. 2023 se populace během roku 2024 rozrostla o 8,9 tisíc osob. Nárůst obyvatelstva zajistilo kladné saldo zahraničního stěhování v celkové výši 36,8 tisíce. Přirozenou měnou se však populace Česka šestým rokem v řadě zmenšila. Úbytek 27,9 tisíce osob byl obdobný jako v roce 2021, kdy byl zaznamenán rekordní počet zemřelých. Za hlubokým přirozeným úbytkem v roce 2024 však primárně stál nízký počet narozených.

Nejpočetnější pětiletou věkovou skupinou **v roce 2024** byla již druhým rokem věková skupina 45–49letých osob tvořená populačně silnými ročníky 70. let 20. století. Ve věku 65 a více let je aktuálně necelých 21 % obyvatel (absolutně 2,26 milionu) a do poloviny století by měl jejich podíl vzrůst na 29 %. Průměrný i mediánový věk se od roku 2013 zvyšuje, a to jak u žen, tak u mužů. Index stáří se meziročně zvýšil (na 100 dětí připadá 133 seniorů), zatímco index ekonomické závislosti zůstal oproti roku 2023 na stejné hodnotě (72). (ČSÚ, 2024)



Obrázek 1 Přírůstek (úbytek) obyvatel v ČR (ČSÚ, 2024)

Naděje na dožití při narození v roce 2024 vzrostla pro muže na 77,2 let (v roce 2020 to bylo 75,3 let, v roce 2000 jen 71,6 let). Pro ženu je naděje na dožití při narození v roce 2024 83,1 let (v roce 2020 to bylo 81,4 let, v roce 2000 jen 78,4 roku). (ČSÚ, 2024)



Obrázek 2 Naděje dožití při narození podle pohlaví v letech 1950–2024 (ČSÚ, 2024)

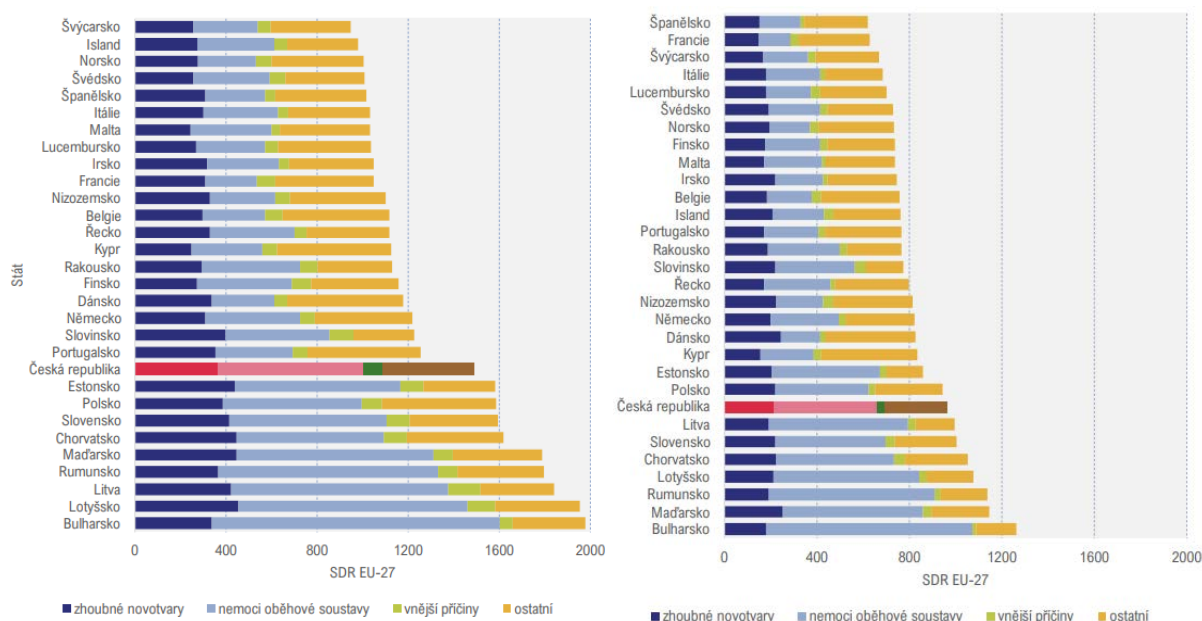
3.2 VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

Zdravotní péče je obyvatelům ČR poskytována relativně hustou sítí zdravotnických zařízení, která ale nejsou rozmístěna rovnoměrně (problémové jsou především příhraniční oblasti).

Prvních pět nejčastějších příčin smrti a jejich pořadí se v roce 2024 meziročně nezměnilo. Na prvním místě šlo o chronickou ischemickou chorobu srdeční se 14,0 tisíci úmrtími (12,5 %), na druhém místě šlo o srdeční selhání se 7,3 tisíci zemřelých (6,5 %) a na třetím místě o cévní nemoci mozku s 5,9 tisíci zemřelých (5,3 %). Čtvrtou nejčastější příčinou smrti byly zhoubné novotvary průdušky, průdušnice a plíce (4,4 %) a pátou, se stejným podílem úmrtí, diabetes mellitus.

O téměř polovinu v roce 2024 meziročně vzrostl počet úmrtí na chřipku, a to o 112 na 363 zemřelých (0,3 % úhrnu). Naopak počet zemřelých na covid-19, včetně multisystémového zánětlivého syndromu, klesl v roce 2024 meziročně o více než polovinu (absolutně o 951 osob). Základní příčinou smrti byl u 748 zemřelých, což představovalo již jen 0,7 % jejich celkového počtu (ČSÚ, 2025).

Kromě výše uvedených informačních systémů můžeme zdravotní stav souhrnně zhodnotit pomocí ukazatele **celkové délky života prožitého ve zdraví**, resp. bez dlouhodobého omezení v běžných činnostech (ukazatel HLY – Healthy Life Years). V roce 2021 činil tento ukazatel 62,5 roku u mužů a 64 let u žen. (ČSÚ, 2025)



Obrázek 3: Standardizovaná úmrtnost – muži a ženy (2019) (ÚZIS, 2023)

V České republice byly v roce 2021 hodnoty **střední délky života** podprůměrné. Střední délka života mužů byla v tomto roce zhruba o 2,9 let nižší než průměr EU, u žen to bylo o 2,2 roku méně než evropský průměr. Hodnotami 74,3 roku pro muže a 80,6 roku pro ženy (v roce 2021) zaostává Česká republika za zeměmi s nejdelší střední délkou života při narození u mužů o 7,6 let, u žen zhruba o 5,6 let.

3.3 HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

Území ČR je z regionálně geologického hlediska tvořeno dvěma velkými celky s výrazně odlišnou geologickou minulostí – Čechy a většina Moravy a Slezska jsou součástí Českého masivu, východní část Moravy a Slezska patří vnější okrajové části Západních Karpat.

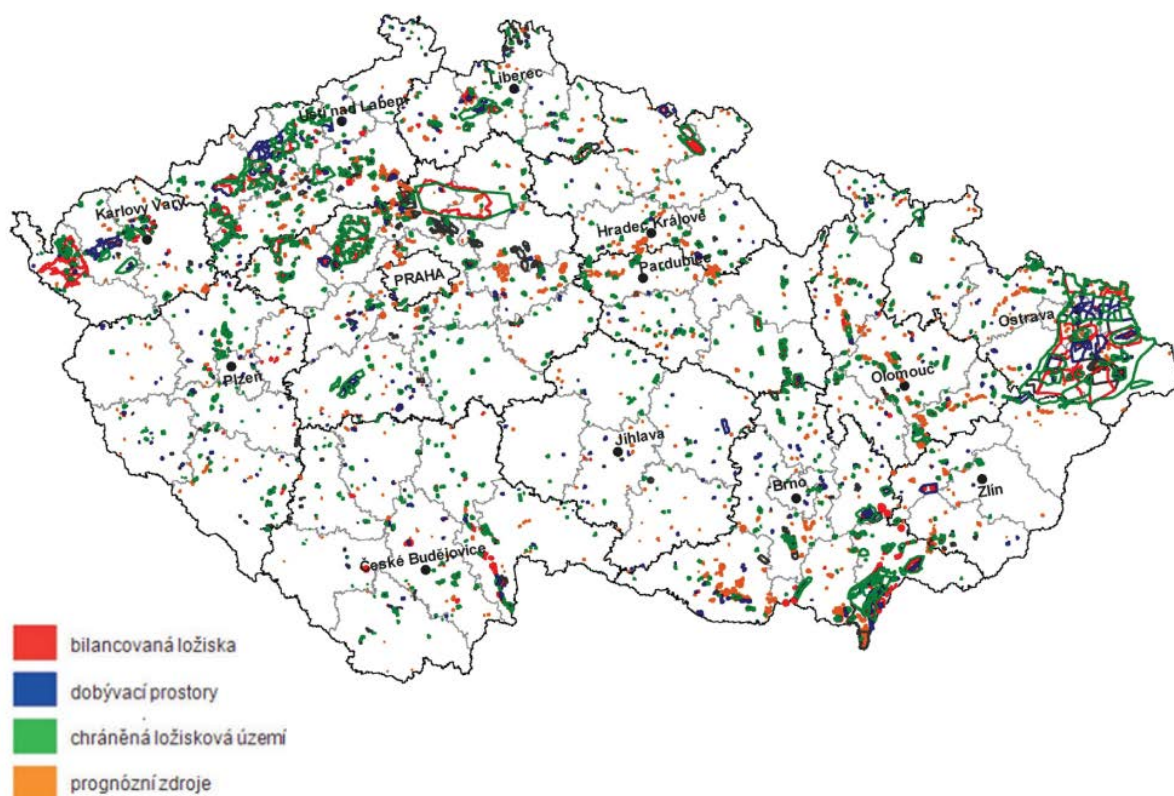
Český masiv je zbytkem rozsáhlého variského neboli hercynského orogénu (pásemné pohoří – horstvo), který byl vyvrátněn při variské (= hercynské) orogenezi hlavně v intervalu mezi 380 – 300 miliony let před současností, to znamená v době od středního devonu do svrchního karbonu. Podle teorie deskové tektoniky byla příčinou vzniku horstva srážka (kolize) desek zemské kůry – staré pevniny Gondwany na jihu a Severoatlantského kontinentu (= Laurussie) na severu. Původně souvislá pásma variského horstva (variscidy = hercynidy) byla již při svém vzniku i později porušována zlomy v zemské kůře a snižována účinky eroze. Dnes proto vystupují na povrch jen jejich vzájemně izolované zbytky, oddělované pokryvy mladších uloženin.

Karpatská soustava je regionálně-geologickým celkem mnohem mladším než Český masiv. Byla zformována teprve procesy alpského vrátnění, hlavně v intervalu posledního sta milionů let od svrchní křídý do terciéru. Také zde byly určujícím faktorem pohyby litosférických desek, tedy desek zemské kůry, které se pohybovaly spolu se svrchní částí zemského pláště. Hlavní roli zde sehrála kolize jižnější africké desky s varisky konsolidovanou severnější deskou Evropy. Na naše území zasahuje jen malý úsek vnější části Západních Karpat, tvořený příkrovy mezozoických a terciálních hornin, takzvané flyšové Karpaty. Ke karpatské oblasti klademe i mořské a sladkovodní uloženiny, které se zachovaly buď v předpolí v takzvané karpatské předhlubni, nebo uvnitř tektonicky pokleslých částí horstva (Vídeňská pánev). Mezi hlavními celky karpatské části našeho území je flyšové pásmo, které tvoří tektonicky definované jednotky s charakteristickou příkrovovou stavbou, vyznačené převahou flyšové

sedimentace (tj. rytmického střídání písčitých a jílovitých sedimentů) mezozoického a terciárního stáří (Zdroj: TU - VŠB 2019).

3.3.1 Nerostné suroviny

Těžba surovin má v ČR dlouholetou tradici a předurčuje průmyslové zaměření země, neboť průmyslová výroba je na těžbu surovin bezprostředně vázána. Těžební činnost v ČR postupně klesá, snižují se její dopady na životní prostředí.



Obrázek 4: Bilancovaná ložiska, dobývací prostory, chráněná ložisková území a prognózní zdroje na území ČR. Zdroj: ČGS, MŽP 2024.

Veškerou těžbu lze rozdělit na čtyři základní skupiny – energetické suroviny, stavební suroviny, nerudní suroviny a kovové nerosty. V ČR se těží v největších objemech stavební a energetické suroviny, v menší míře pak nerudní suroviny. Těžba rud se na území ČR již neprovádí, byla ukončena z ekonomických důvodů v 90. letech 20. století. Jednalo se o železnou rudu a rudy neželezných kovů. Těžba **stavebních surovin** zahrnuje stavební kámen, štěrkopísky, cihlářské suroviny a dekorativní kámen. Nejvíce stavebních surovin se těží v krajích Středočeském, Jihomoravském a Olomouckém. Těžba štěrkopísků je soustředěna v lokalitách říčních náplav hlavních toků (Morava, Dyje a Labe), těžba stavebního kamene je po území Česka více územně rozprostřena. Objem těžby stavebních surovin v roce 2023 činil 61,6 mil. t. V období 2000–2023 poklesla těžba stavebních surovin v Česku o 21,2 % (MŽP, 2023).

Z **energetických surovin** se v ČR těží především hnědé a černé uhlí. Hnědé uhlí je v ČR dolováno povrchově, především v severočeské a sokolovské pánvi. Černé uhlí se těží v hornoslezské pánvi, hlubinným způsobem. Hlavním produktem hnědouhelného průmyslu je prachové hnědé uhlí pro elektrárny a teplárny. Těžba energetických surovin výrazně poklesla, a to hnědého uhlí (o 43,4 % v období 2000–2023) a černého uhlí (o 91,4 %). Zemního plynu se v roce 2023 v Česku vytěžilo

118,5 mil. m³, a to v krajích Jihomoravském a Moravskoslezském, ropy jen 67,4 tis. t (téměř veškerá těžba je situována v Jihomoravském kraji) (MŽP, 2023).

Těžba lignitu v roce 2000 činila 453 tis.t, postupně však jeho produkce klesala a od roku 2010 se v ČR tato surovina již netěží. Uran se po uzavření posledního uranového dolu Rožná v roce 2017 získává v ČR již jen jako vedlejší produkt čištění podzemních a důlních vod v rámci likvidačních prací a rekultivace po těžbě, a to zejména v ložiscích Příbram a Stráž pod Ralskem. Těžba uranu se mezi lety 2000-2021 snížila ze 498 t na 27 t (pokles o 94,6 %), od roku 2017 činil 51,8 %. V roce 2023 bylo vyprodukováno pouze 13 t uranu (ČGS, MŽP,2024)

Těžba **nerudných surovin** také dlouhodobě klesá, v období 2000–2023 se snížila o 29,9 %. Z nerudných surovin převažuje těžba vápence a cementářských surovin (jejich těžba v roce 2023 činila 9,3 mil. t) a kaolinu (2,4 mil. t), který je významnou surovinou, a to i ve světovém měřítku. Karlovarský kaolin určuje mezinárodní normu pro kvalitu této horniny v průmyslovém využití (výroba porcelánu). V celosvětové těžbě kaolinu zaujímá ČR páté místo. Trend těžby kaolinu je od roku 2007 kolísavý, největší objem vytěžené suroviny byl ve sledovaném období 2000-2021 v roce 2000 s 5,6 mil. t.

Těžba má značný vliv na životní prostředí, mění krajinný ráz, likviduje či mění podmínky pro stanoviště rostlin a živočichů, ovlivňuje kvalitu a kvantitu povrchových i podzemních vod. Je proto důležité tyto negativní dopady minimalizovat. Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon) nařizuje těžebním společnostem **rekultivovat území** dotčená těžbou a vytvářet pro tuto rekultivaci finanční rezervy. Plocha ovlivněná těžbou se od roku 2001 postupně snižuje, narůstá množství rekultivovaných ploch. V Česku bylo v roce 2023 rozpracovaných 5 765 ha rekultivací a 33 238 ha ukončených rekultivací od začátku těžby, z toho v roce 2023 bylo ukončeno 423 ha rekultivací (MŽP, 2023).

3.3.2 Sesuvy a svahové nestability

Sesuvy, svahové pohyby nebo skalní řízení jsou projevy působení gravitace na horninové prostředí. Nejčastěji k nim dochází u méně soudržných (např. nehomogenních sedimentů) a navětralých hornin. Stabilitu svahu může pozitivně ovlivnit jeho zalesnění, negativně pak zejména lidská činnost – odlehčení paty svahu, narušení celistvosti profilu. U sesuvů dochází k posunu podél ploch nesoudržnosti, které mohou být aktivovány zejména velkými srážkovými událostmi.

Evidenci svahových nestabilit se zabývá Česká geologická služba, která buduje **Registr svahových nestabilit** a převzala také po sloučení s Geofondem **Registr sesuvů ČR** (ukončil svou činnost k 31. 12. 2010 a obsahuje celkem 9 323 záznamů). Sesuvná území jsou v registrech dělena podle stupně aktivity.

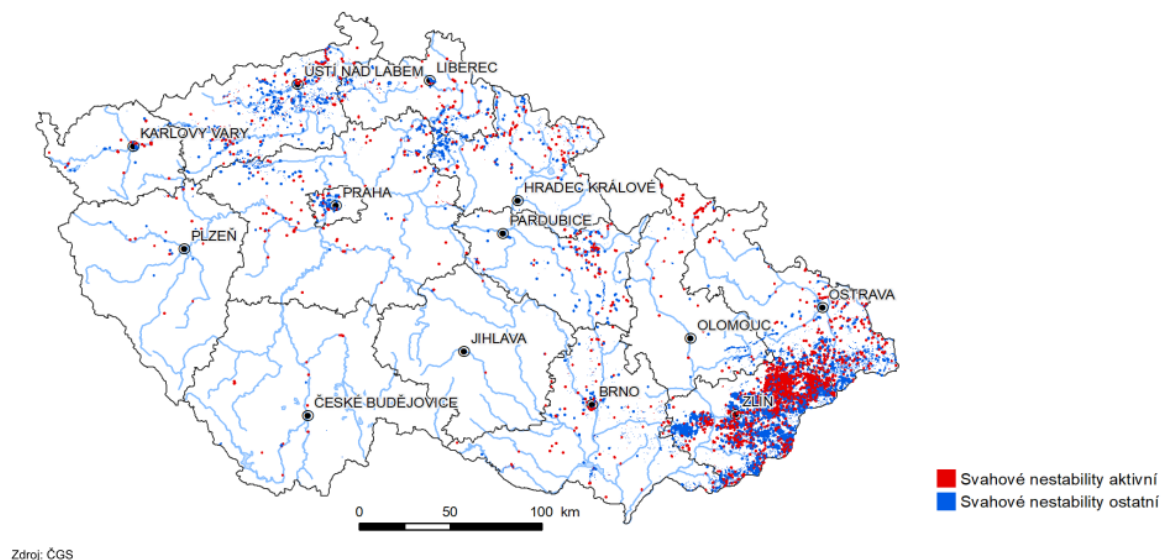
Tabulka 1: Rozloha sesuvných území v ČR. Zdroj: CENIA 2023

Typu sesuvu	Rozloha [ha]
Aktivní	4 537,73
Dočasně uklidněné	57 470,32
Uklidněné	35 624,53
Neaktivní	89,17

V podmínkách ČR je chování svahů ovlivňováno především extrémní srážkovou situací, typem horniny, nevhodným zakládáním staveb a také hospodařením v krajině. Sesuvy nejčastěji postihují v ČR rozsáhlé oblasti Vnějších Západních Karpat, Českého středohoří a Poohří. V roce 2021 bylo celkově v registru svahových nestabilit (RSN) aktualizováno 1102 nově zmapovaných, popř. zrevidovaných zákresů svahových nestabilit. K 31. 12. 2021 bylo v RSN evidováno 24 857 objektů svahových nestabilit (CENIA, 2023).

Rozloha zmapovaných sesuvů v ČR stále roste, v roce 2018 činila 78 922,99 ha, z čehož aktivní sesuvy, které jsou považovány za nejzávažnější zdroje rizik, tvořily 4 187,76 ha. V roce 2023 činila rozloha zmapovaných sesuvů 97 721,75 ha, z toho aktivní sesuvy 4 537,73 ha, viz tabulka výše (Tabulka 1). Dlouhodobý nárůst ploch svahových nestabilit je možné hodnotit v kontextu rostoucího poznání lokalit, ale také vzhledem k rostoucí intenzitě extrémních projevů počasí.

Sesuvy mohou vést k zavalení obytných a průmyslových objektů, zemědělských ploch a lesů, přerušení provozu na silnicích, železnicích, přehrazení vodních toků, k vyvolání vln v přehradách a k přelítí přehradní hráze, k přerušení dodávek el. energie, ropy, plynu, vody. Nejúčinnější ochranou před sesuvy je prevence (zachycení a odvedení povrchové vody, vyčerpání vody ze studní na ohroženém území, umělá úprava terénu, tj. kotvení svahů, stavba pilotů, opěrných stěn, výsadba vhodné zeleně). Základním podkladem pro jakékoliv rozhodování či projektovou činnost v oblasti postižené sesuvy jsou inženýrskogeologický, hydrogeologický a geotechnický průzkum. (Zdroj: CENIA 2023; ČGS [online]).



Obrázek 5: Sesuvy a jiné nebezpečné svahové deformace na území ČR k 31. 12. 2021. Zdroj: CENIA 2022.

3.3.3 Poddolovaná území

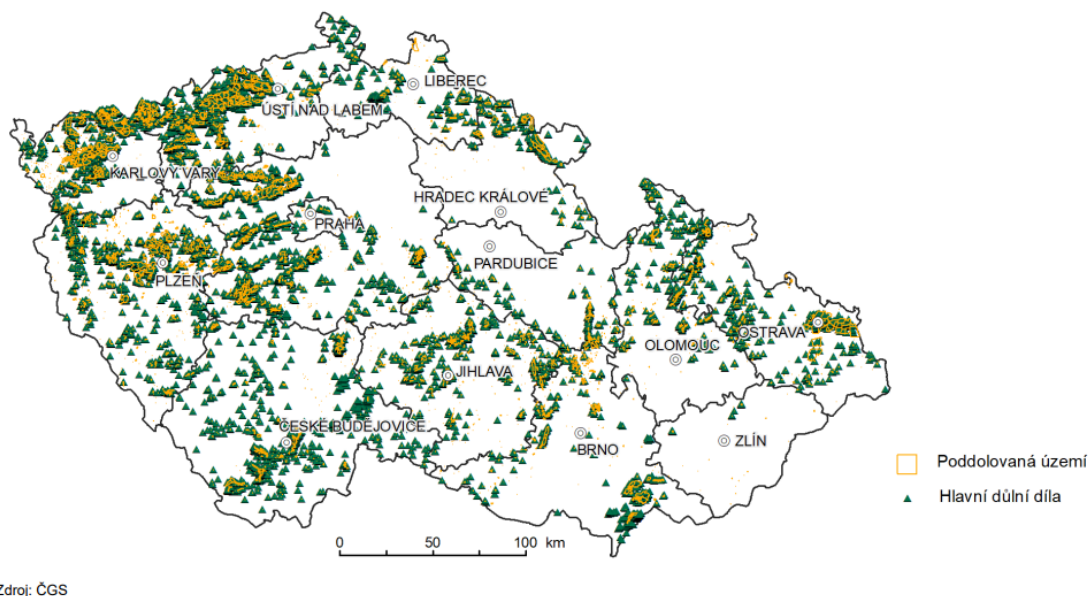
K environmentálním rizikům, vyplývajícím z geologické stavby území, patří také poddolovaná území. Poddolovaným územím se rozumí plochy na povrchu, zahrnující známý nebo předpokládaný výskyt podzemních důlních děl, vzniklých za účelem těžby nebo průzkumu nerostných surovin. Poddolovaná území jsou evidována Českou geologickou službou a k 31. 12. 2021 obsahovala databáze poddolovaných území ČR 5 666 objektů. Evidence zahrnuje každé území, na kterém se v minulosti (ať již dávno nebo nedávno) prováděly jakékoliv kutací práce. Může se jednat o rozsáhlou těžbu, o těžbu nepatrného rozsahu, průzkumné práce nebo třeba jen o pokus s negativním výsledkem. Vlastní registr poddolovaných území byl vytvořen v letech 1983 – 1985. Postupně byly sledované údaje převedeny do jednotné databáze a zákresy i údaje jsou průběžně aktualizovány z odborných posudků a zpráv. Poddolovaná území jsou poskytována orgánům veřejné moci pro potřeby územního plánování. Jednotlivé zákresy poddolovaných území jsou zobrazeny jako plochy (polygony) se známým nebo předpokládaným výskytem hlubinných důlních děl, vzniklých za účelem těžby nebo průzkumu nerostných surovin. Důlní díla jsou v rámci ploch rozložena nepravidelně, v různých hloubkách a mohou zde být i zcela nepoddolované úseky.

Rizikovými oblastmi v ČR jsou Ostravská a Karvinská část černouhelné pánve, Sokolovská, Chebská, Severočeská hnědouhelná pánev, Žitavská pánev, Středočeské kamenouhelné pánve (Plzeňská, Kladenská rakovnická), Vnitrosudetská pánev, Jihomoravská a částečně Jihočeská pánev.

Existence zákresu poddolovaného území obecně neznamená zákaz stavební činnosti v dané lokalitě. Znamená pouze, že v dané lokalitě může ztížit podmínky pro zakládání staveb, že je nutné provést inženýrsko-geologický průzkum a následně postupovat při zpracování projektu stavby podle normy ČSN 73 0039 "Navrhování objektů na poddolovaném území". Průzkum musí obsahovat komplexní charakteristiku prostředí, obzvláště popis režimu podzemních vod, úklon vrstev pokryvného útvaru, vlastnosti základové půdy aj. Na lokalitě je vždy nutné uvést prognózu očekávaných změn, které vyvolá

přetváření terénu vlivem poddolování. Zabezpečení starých důlních děl (tj. důlních děl, jejichž původní provozovatel ani jeho právní nástupce neexistuje nebo není znám) a opuštěných průzkumných důlních děl (tj. důlních děl realizovaných v rámci geologicko-průzkumných prací financovaných ze státního rozpočtu a následně nepředaných k hornické činnosti), která ohrožují zákonem chráněný obecný zájem, zajišťuje Ministerstvo životního prostředí.

Ministerstvo životního prostředí rovněž může dle zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, v platném znění, při územním plánování vymezit území se zvláštními podmínkami geologické stavby, zejména s předpokládanými ložisky nerostů nebo se zvlášť nepříznivými inženýrskogeologickými poměry, kde mohou stavební úřady vydat územní rozhodnutí jen na základě jeho závazného stanoviska. (Zdroj: CENIA 2022; ČGS [online]).



Obrázek 6: Poddolovaná území a hlavní důlní díla v ČR k 31. 12. 2023. Zdroj: CENIA, 2023

3.4 KLIMA

Klima je definováno jako průměrný dlouhodobý stav atmosféry v určité geografické oblasti. Klimatickou změnou se pak v klimatologickém pojetí rozumí veškeré změny klimatu, včetně jeho přirozené variability i změn způsobených činností člověka. Přirozenou a antropogenní složku od sebe ale nelze vzájemně oddělit, a proto je třeba pracovat s výslednicí obou složek.

Mírné podnebí ČR přechodného charakteru mezi oceánským a kontinentálním klimatem je charakteristické střídáním čtyř ročních období, západním prouděním s převahou západních větrů, intenzivní cyklonální činností způsobující časté střídání vzduchových hmot. Přímořský vliv se projevuje hlavně v Čechách, na Moravě a ve Slezsku přibývá kontinentálních podnebních vlivů. Velký vliv na podnebí České republiky má nadmořská výška a reliéf.

3.4.1 Změna klimatu

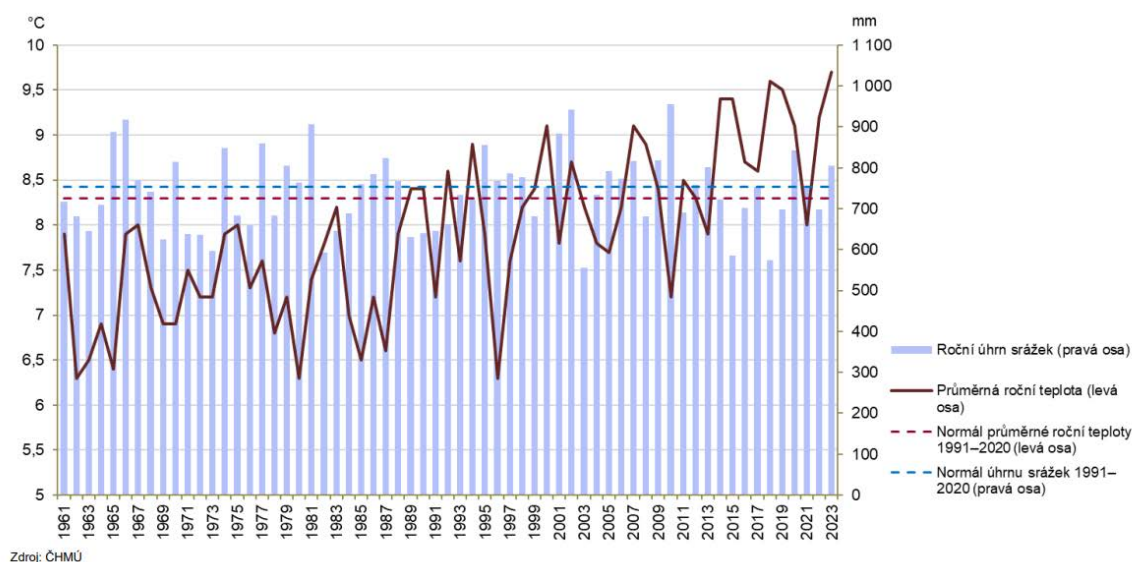
V současnosti dochází na globální úrovni ke změnám v distribuci teplot a srážek, což se projevuje na evropské úrovni i v rámci ČR. Ochrana klimatu se tak stává důležitým globálním environmentálním tématem.

Z predikce vývoje klimatu pro území ČR vyplývá:

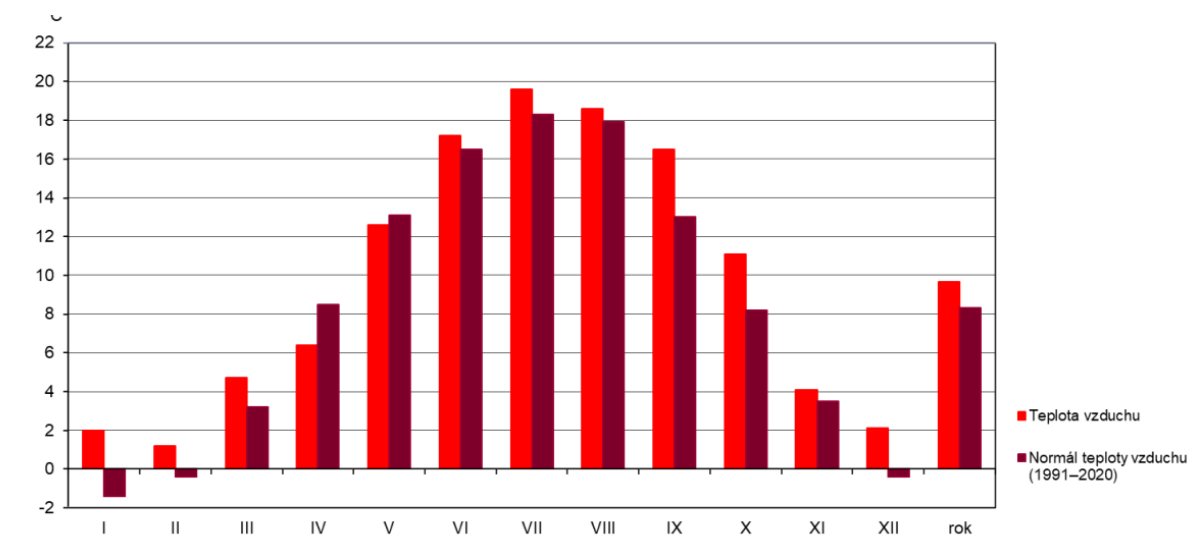
- ❖ Postupný nárůst průměrných ročních teplot (o cca 1 °C do r. 2040, přes 2 °C do r. 2070 a přes 3 °C do r. 2100)
- ❖ Nejvýraznější oteplení v letních měsících (až o téměř 4 °C do r. 2100)
- ❖ Četnější a delší vlny veder
- ❖ Mírné snížení množství srážek v letních měsících (o cca 10 % do r. 2100)
- ❖ Četnější období bezesrážkových období
- ❖ Častější a intenzivnější výskyt extrémních meteorologických jevů – povodní, přívalových srážek, období sucha, požárů apod.

Průvodním jevem regionální změny klimatu je výskyt epizod s vysokou rychlostí větru spojených s přechody hlubokých tlakových níží přes Evropský kontinent, zejména v zimě, což představuje rizika například pro lesní porosty, zemědělství, stavby, energetiku a obyvatelstvo.

Tyto skutečnosti musí být vzaty v úvahu při plánování rozvoje regionů, zejména v souvislosti s nezbytnými adaptacemi na klimatickou změnu. Vývoj jednotlivých charakteristik klimatu sleduje Český hydrometeorologický ústav, od roku 1961 lze sledovat trend především v průměrné roční teplotě vzduchu, v průměrném počtu letních a tropických dní a v průměrném počtu ledových a mrazových dní, viz obrázky níže. (Zdroj: CENIA 2023; klimatickazmena.cz).

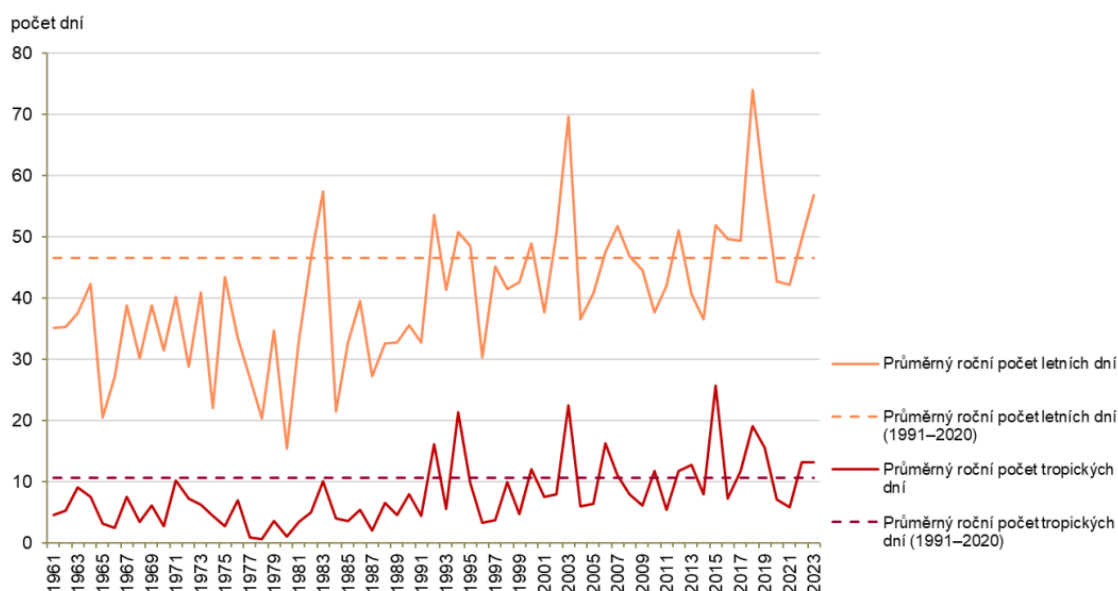


Obrázek 7 Vývoj průměrné roční teploty vzduchu a ročních úhrnů srážek na území ČR ve srovnání s normálem 1991–2020, 1961–2023. Zdroj: CENIA, 2023.



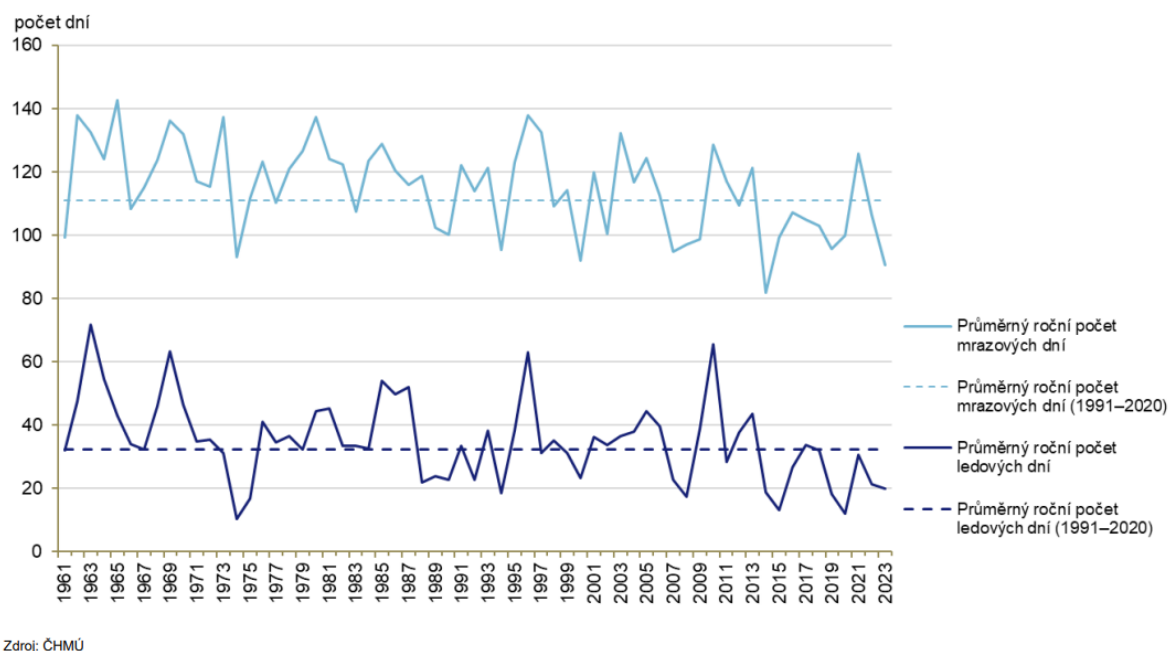
Zdroj: ČHMÚ

Obrázek 8: Průměrná měsíční teplota vzduchu (územní teploty) ve srovnání s normálem 1991–2020 v r. 2023, Zdroj: CENIA, 2023



Zdroj: ČHMÚ

Obrázek 9: Průměrný počet letních a tropických dní ve srovnání s normálem 1991–2020, 1961–202. Zdroj: CENIA, 2023



Obrázek 10: Průměrný počet ledových a mrazových dní ve srovnání s normálem 1991–2020, 1961–2023. Zdroj: CENIA, 2023

3.5 OVZDUŠÍ VČETNĚ EMISÍ SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ

Roky 2020-2024 byly z hlediska kvality ovzduší příznivé, protože koncentrace látek znečišťujících ovzduší byly výrazně nižší než v předchozím období. U některých látek (suspendované částice PM₁₀ a PM_{2,5} a oxid uhelnatý (CO)) se však oproti historickým minimům v roce 2023 koncentrace mírně zvýšily a v roce 2024 dosáhly druhých nejnižších hodnot. V roce 2024 splnily všechny hodnocené znečišťující látky, s výjimkou přízemního O₃ a benzo[a]pyrenu, imisní limity podle současně platné legislativy. Imisní limit přízemního O₃ (v průměru za tři roky 2022–2024) byl překročen na 10 % stanic imisního monitoringu a benzo[a]pyrenu na 34 % stanic (ČHMÚ, 2024; ČHMÚ, 2024).

K relativně dobré kvalitě ovzduší v ČR v roce 2024, s výjimkou přízemního O₃, přispěly zejména nižší koncentrace látek znečišťujících ovzduší během některých měsíců zimního období. Zejména v únoru převažovaly z pohledu kvality ovzduší příznivé meteorologické podmínky, jako byly zlepšené rozptylové podmínky, mimořádně nadnormální teploty a nadnormální srážky. Výrazně nižší koncentrace ve srovnání s desetiletým průměrem 2014–2023 byly v případě suspendovaných částic zaznamenány nejen v únoru, ale i v lednu a dubnu. Na dlouhodobém zlepšování kvality ovzduší se podílejí průběžně realizovaná opatření. Jedná se například o výměnu kotlů v domácnostech, opatření na významných zdrojích emisí nebo obnovu vozového parku. Nezanedbatelný lokální vliv na snížení koncentrací suspendovaných částic PM₁₀ a PM_{2,5} i dalších látek v části Ostravska mělo odstavení významné části průmyslových zdrojů v areálu společnosti Liberty Ostrava, a. s. (ČHMÚ, 2024).

3.5.1 Emisní situace

Emise znečišťujících látek v jednotlivých krajích Česka úzce souvisí s hospodářským zaměřením krajů, strukturou osídlení, geografickou polohou vůči hlavním trasám silniční dopravy i přírodními poměry, které ovlivňují emise z vytápění domácností. V absolutních hodnotách je nejvíce znečišťujících látek do ovzduší emitováno v průmyslově zaměřených krajích Moravskoslezském a Ústeckém a dále v kraji Středočeském. (MŽP, 2023)

Emise vybraných znečišťujících látek do ovzduší (látky s národními závazky ke snížení emisí: NO_x, SO₂, NH₃, VOC, PM_{2,5}) v dlouhodobém časovém horizontu **klesají**. Největší pokles znečišťujících látek byl zaznamenán v období mezi lety 1990 a 2000, a to především v jeho úvodu, v důsledku strukturálních změn národního hospodářství. Pokles emisí znečišťujících látek byl v dalších letech podpořen inovativním vývojem ve všech sektorech, snižováním materiálové a energetické náročnosti hospodářství a také povinností naplňovat legislativní požadavky pro emise ze zdrojů znečišťování ovzduší. (CENIA, 2022)

Trendy emisí v krajích jsou v souladu s celostátními trendy u všech sledovaných látek klesající, s nejvýraznějším poklesem v případě emisí SO₂ a NO_x. Mezikrajské rozdíly v trendech emisí nejsou významné, pouze v případě emisí PM₁₀ a PM_{2,5} je vývoj emisí v závěru sledovaného období více rozkolísaný v krajích, které mají vysoké emise suspendovaných částic z vytápění domácností (např. kraj Liberecký) a trend emisí tak ovlivňují teplotní podmínky topných sezon a způsob vytápění domácností. (MŽP, 2023)

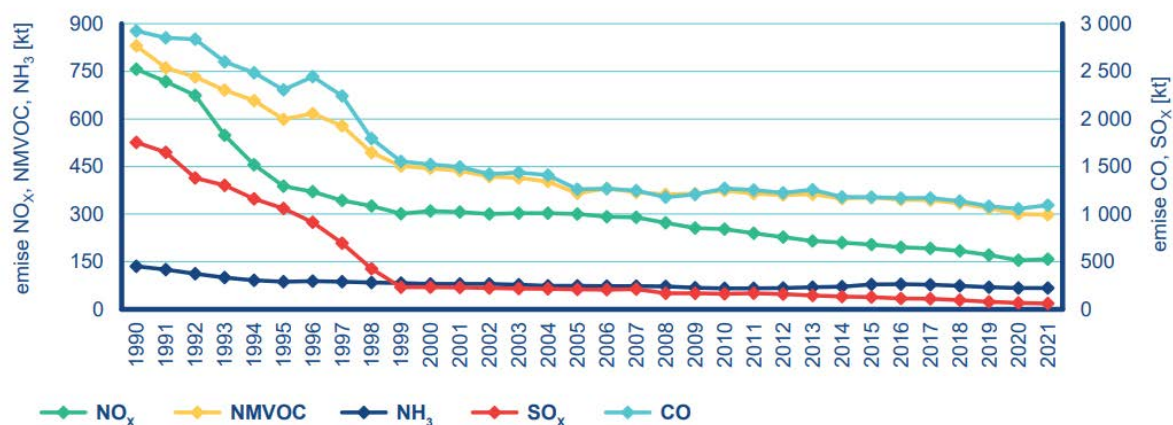
Meziroční výkyvy množství emisí vypouštěných do ovzduší jsou způsobeny ekonomickým rozvojem (zvyšování výroby, vzrůst intenzit dopravy) a protipůsobením instalací kvalitnějších technologií a obměnou vozového parku o vozidla s nižší měrnou produkcí emisí. V případě lokálních topenišť mají vliv také meteorologické podmínky (potřeba vytápění). V rámci plnění závazků (emisních stropů) však je nutno konstatovat, že pokud nedojde k výrazným změnám v dosavadním trendu, tak požadovaného snížení emisí k roku 2025 nemusí být u všech látek dosaženo. (CENIA, 2022)

I přes významné snižování emisí u energetických a průmyslových zdrojů **přetrvávají na mnoha místech problémy s dodržováním požadavků na kvalitu ovzduší**, a proto se pozornost v posledních letech soustřeďuje také na zdroje kategorie REZZO 3 (zejména lokální topeniště) a REZZO 4 (doprava). Přestože i zde došlo k výraznému snížení emisí zejména u silniční dopravy, vliv těchto zdrojů na kvalitu ovzduší je významný především v obcích a pro jejich regulaci zatím nebyla uplatněna celoplošně účinná opatření. (ČHMÚ, 2023)

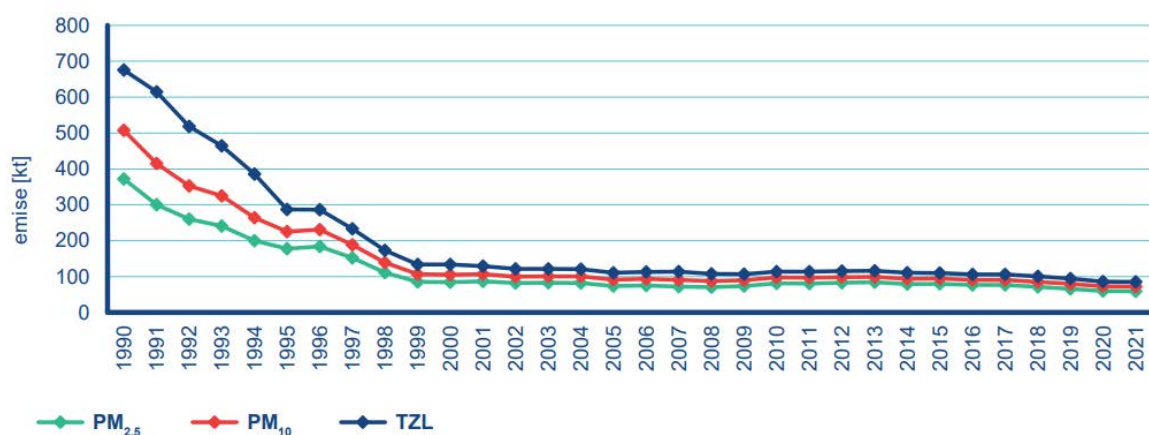
Emise SO₂ a NO_x se dlouhodobě snižují (SO₂ o 96,5 %, NO_x o 79,1 % v letech 1990–2021) v důsledku zavádění technologií a výrobních postupů v souladu s požadavky na aplikaci nejlepších dostupných technik, změny používaných paliv a snižování energetické náročnosti hospodářství. Dlouhodobý vývoj emisí NH₃ (pokles o 54,0 % v letech 1990–2021) souvisí zejména s nastavenou zemědělskou politikou ČR. Ačkoli dochází ke snižování emisí NH₃, není dynamika vývoje tak výrazná jako u ostatních znečišťujících látek. V dlouhodobém horizontu dochází k poklesu emisí PM₁₀, PM_{2,5} a VOC (v letech 1990–2021 o 89,7 %, resp. o 88,6 % a 62,2 %), nicméně stav v jednotlivých letech je přímo ovlivňován meteorologickými podmínkami v příslušné topné sezoně, a navíc je významně ovlivňován typem paliva používaným v domácích topeništích. Dlouhodobý pokles emisí CO (v letech 1990–2021 o 58,1 %) je spojen s trendy v průmyslové produkci.

Vyhodnocení emisí za rok 2022 ukazuje opět meziroční pokles u většiny emisí s výjimkou SO_x a NH₃. Pokles emisí bylo možné očekávat v návaznosti na příznivější podmínky topného období, které se promítají do modelového výpočtu emisí z vytápění domácností. Ke snížení došlo také u průmyslových zdrojů, mj. v souvislosti s poklesem produkce u nejdůležitějších komodit (hutní výroba a zpracování nerostných surovin). Naopak se mírně navýšily ohlášené emise SO_x a NO_x u elektráren a rafinérií, což souvisí s navýšením podílu spalovaného uhlí v palivovém mixu. Mírný nárůst emisí NH₃ souvisí s vyšší spotřebou minerálních hnojiv i s malým navýšením počtů hospodářských zvířat. V roce 2022 došlo k nejnižší produkci emisí TZL, CO a NMVOC, k druhé nejnižší produkci emisí SO_x a NO_x a třetí nejnižší produkci emisí NH₃ v celém hodnoceném období 2012–2022. (ČHMÚ, 2023)

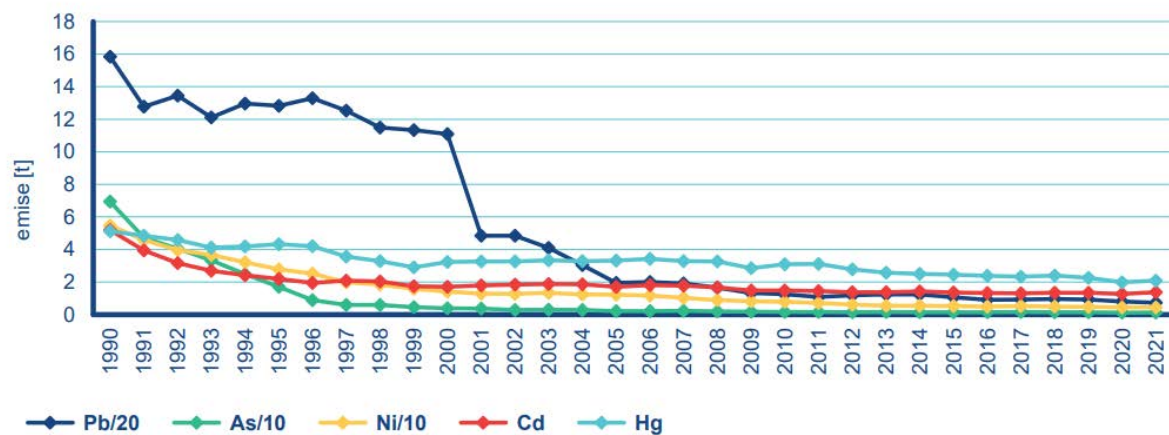
Časová řada zahrnující období 1990–2021 v členění na hlavní plynné znečišťující látky, tuhé znečišťující látky, těžké kovy a POP (perzistentní organické látky) je prezentována níže.



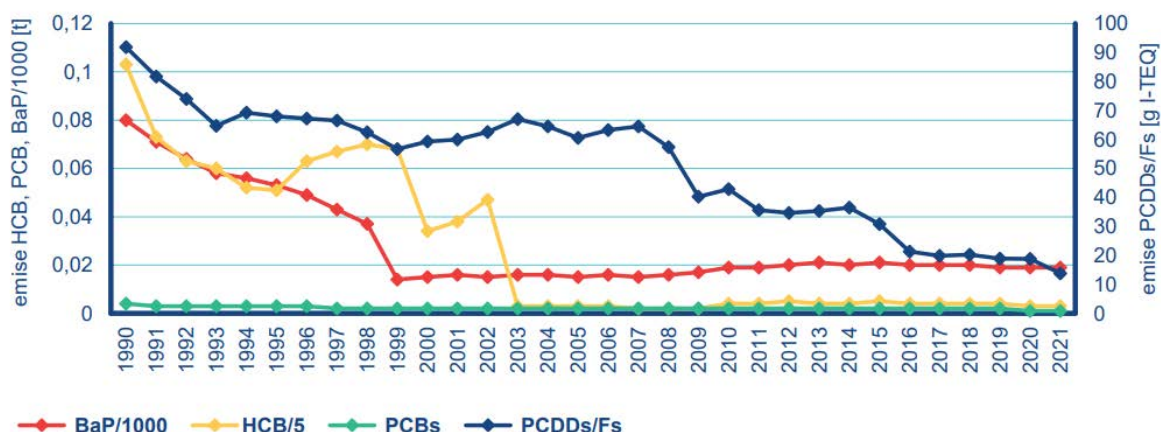
Obrázek 11 Vývoj celkových emisí hlavních znečišťujících látek, 1990–2021 (ČHMÚ, 2023)



Obrázek 12 Vývoj celkových emisí částic, 1990–2021 (ČHMÚ, 2023)

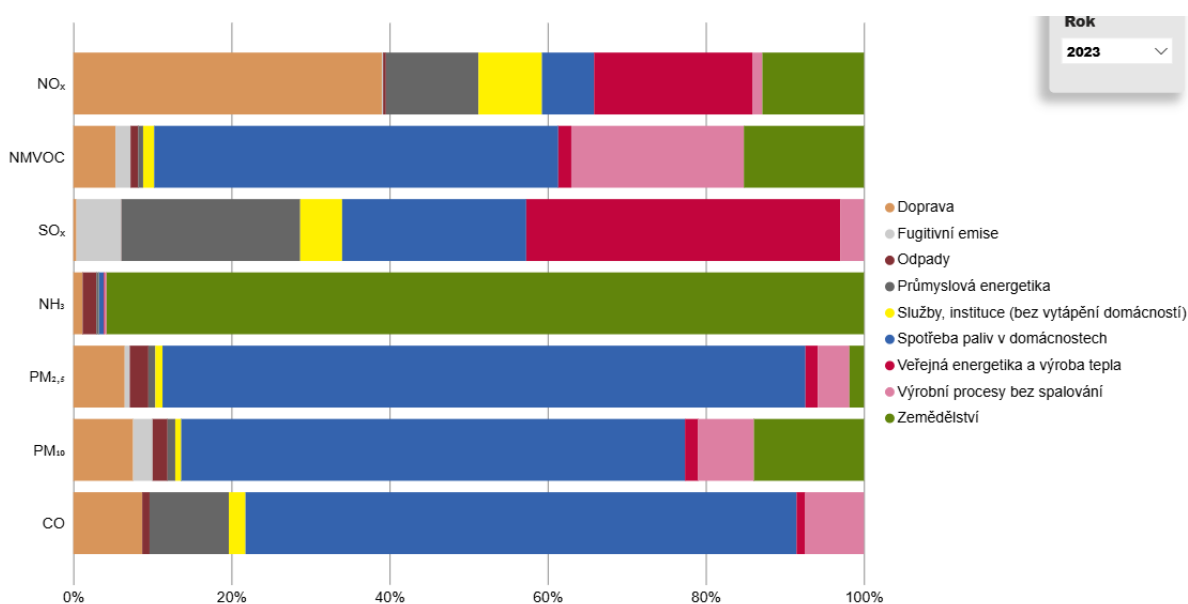


Obrázek 13 Vývoj celkových emisí těžkých kovů, 1990–2021 (ČHMÚ, 2023)



Obrázek 14 Vývoj celkových emisí POP, 1990–2021 (ČHMÚ, 2023)

Hlavní zdroje emisí se liší dle znečišťující látky (viz obrázek níže). U emisí NO_x byla v roce 2023 hlavním zdrojem doprava (39 %) a také sektor veřejné energetiky a výroby tepla (20 %). Emise VOC pocházely jak z vytápění domácností (51,1 %), tak i z výrobních procesů bez spalování (21,8 %). V případě emisí SO_2 byl většinovým producentem sektor veřejné energetiky a výroby tepla (39,7 %), vytápění domácností (23,3 %) a průmyslová energetika (22,6 %). Emise NH_3 byly emitovány především sektorem zemědělství (95,8 %). U suspendovaných částic velikostních frakcí PM_{10} a $\text{PM}_{2,5}$ bylo v roce 2023 dominantním zdrojem vytápění domácností, které v případě $\text{PM}_{2,5}$ představovalo 81,3 % celkových emisí, v případě PM_{10} pak 63,7 % celkových emisí. V případě emisí CO je hlavním zdrojem také lokální vytápění domácností (69,7 %). (CENIA, 2023)



Data pro rok 2024 nejsou k dispozici, budou nejdříve v březnu 2026.

Zdroj dat: ČHMÚ

Obrázek 15 Zdroje emisí vybraných znečišťujících látek členěné dle sektorů v ČR [%], 2023 (CENIA, 2023)

Emise z **vytápění domácností** mají značný vliv na kvalitu ovzduší v sídlech. Hlavně v lokálních spalovacích zařízeních na pevná paliva (uhlí, dřevo) často vzniká vlivem nedokonalého spalování (zejména při roztápění) velké množství částic, na kterých jsou navázány polycyklické aromatické uhlovodíky a další látky, které mají negativní vliv na zdraví obyvatel. Navíc tyto emise bývají vypouštěny

z nižších komínů než v případě průmyslových emisí, proto nemají možnost se v okolním vzduchu rozptýlit a obyvatelstvo je tak vystaveno jejich vysokým koncentracím.

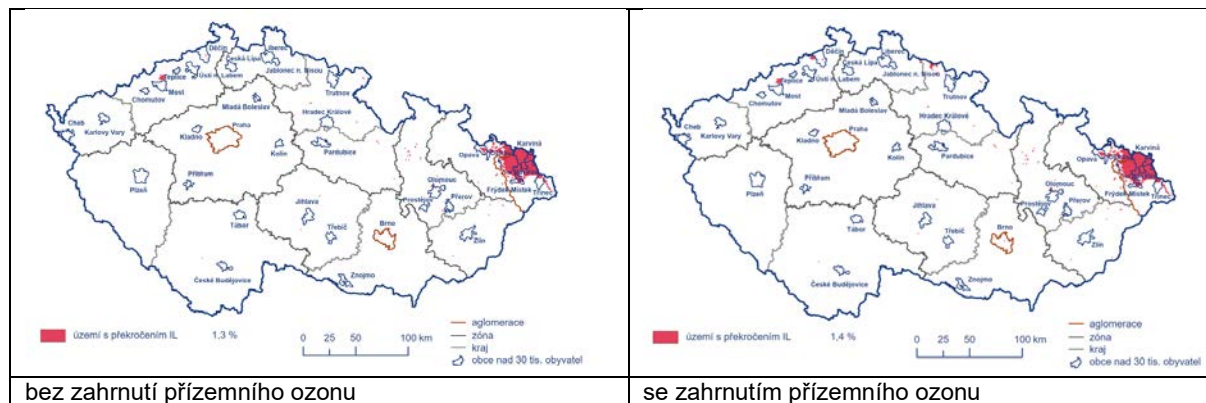
Emise z **dopravy** jsou dalším významným zdrojem znečišťujících látek s dopadem na kvalitu ovzduší zejména v městských aglomeracích a v okolí hlavních silničních tahů s vysokou intenzitou provozu. Vzhledem k velké energetické náročnosti a přetrvávající závislosti na fosilních zdrojích energie je doprava třetí největší kategorií zdrojů emisí skleníkových plynů (po veřejné energetice a výrobě tepla a zpracovatelském průmyslu), vývoj v dopravě je tak zásadní pro dekarbonizaci ekonomiky a pro směřování ke klimatické neutralitě. Emise základních znečišťujících látek z dopravy (NO_x, VOC, CO a PM) v období 2000–2023 poklesly. Nejvýraznější dlouhodobý klesající trend byl pozorován u emisí CO (o 3,7 % za rok) a VOC (o 3,3 % za rok). Tento příznivý vývoj lze spojovat s obměnou a modernizací vozového parku silničních vozidel, ve kterém stoupalo zastoupení vozidel splňujících vyšší emisní EURO standardy a v závěru období i vozidel využívajících alternativní paliva a pohony. Celkově v období 2000–2023 poklesly emise NO_x z dopravy o 44,6 %, emise VOC o 79,3 %, CO o 85,0 % a PM o 20,8 %. Emise polycyklických aromatických uhlovodíků (PAU), způsobující vážná zdravotní rizika, v období 2000–2023 rostly, a to v souvislosti s růstem spotřeby energie a paliv v dopravě. Celkově emise PAU ve sledovaném období vzrostly na přibližně dvojnásobek. (CENIA, 2023)

3.5.2 Imisní situace

Koncentrace znečišťujících látek v ovzduší v Česku jsou ovlivňovány především lokálními topeništi a dopravou, průmyslovou a energetickou produkcí, jsou ale také velmi závislé na meteorologických podmínkách a přeshraničním přenosu.

Kvalita ovzduší v ČR byla v období 2020-2024 spíše příznivá, nicméně v roce 2024 docházelo k překročení imisních limitů přízemního O₃ a benzo[a]pyrenu.

Ucelenou informaci o imisní situaci (kvalitě ovzduší) na území České republiky v roce 2024 udává mapa oblastí s překročením imisních limitů bez a se zahrnutím přízemního ozonu.



Obrázek 16 Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví, 2024 (ČHMÚ, 2024)

Největší území s **nadlimitními koncentracemi** bylo vymezeno v aglomeraci O/K/F-M (cca 40,7 %) a v zóně Moravskoslezsko (cca 5,6 %). I přes zlepšení situace v posledních letech je stále v aglomeraci O/K/F-M nadlimitním koncentracím vystavena většina obyvatel (cca 80 %) a jedná se o dlouhodobě nejzatíženější oblast v ČR. Po zahrnutí přízemního ozonu bylo oblastí s překročením alespoň jednoho imisního limitu v roce 2024 vymezeno 1,4 % území ČR, kde žije přibližně 7,5 % obyvatel. V roce 2024 bylo území s nadlimitními koncentracemi alespoň jedné znečišťující látky druhé nejmenší v hodnoceném období 2014–2024. K relativně dobré kvalitě ovzduší v ČR z hlediska překračování zákonných imisních limitů v roce 2024 přispěla zejména realizovaná opatření ke zlepšení kvality

ovzduší na všech typech zdrojů, tj. obnova kotlů v domácnostech i postupující obnova vozového parku a opatření na velkých zdrojích. Významný podíl měla především obnova kotlů v domácnostech a přechod domácností na vytápění alternativními způsoby v posledních letech, což vedlo k poklesu emisí benzo[a]pyrenu a tím jeho koncentrací v ovzduší. K nižšímu znečištění ovzduší značně napomohl i výskyt atypických meteorologických podmínek (nadprůměrné teploty a srážky) a dobré rozptylové podmínky v zimních měsících, zejména v únoru. V ostravském regionu se navíc projevil jak efekt ukončení hutní prvovýroby společnosti Liberty Ostrava a. s., tak pokles znečištění z dálkového transportu z Polska, kde stejně jako v ČR probíhají opatření na zlepšení kvality ovzduší. (ČHMÚ, 2024)

Mezi **hlavní sledované látky znečišťující ovzduší** patří suspendované částice frakce PM_{10} a $PM_{2,5}$, benzo[a]pyren, oxid dusičitý (NO_2), přízemní (troposférický) ozon (O_3), oxid siřičitý (SO_2), oxid uhelnatý (CO), benzen a těžké kovy (arsen, kadmium, nikl, olovo).

K překročení 24hodinového imisního limitu PM_{10} ($50 \mu g \cdot m^{-3}$, povolený počet překročení $35\times$ za kalendářní rok) v roce 2024 nedošlo. Jedná se tak o druhý rok po roce 2023 za celou historii měření PM_{10} od 90. let minulého století, kdy 24hodinový imisní limit (počet překročení) nebyl překročen. V posledních letech docházelo k překročení imisního limitu zejména v zimních měsících, na území aglomerace O/K/F-M, kde toto bylo ovlivněno také dálkovým přenosem znečištění ze sousedního Polska. Dále docházelo k překročení limitu na dopravních stanicích, zejména v Praze. Stejně tak nebyl překročen imisní limit pro průměrnou roční koncentraci PM_{10} ($40 \mu g \cdot m^{-3}$). Rok 2024 prodloužil spojitou řadu let bez překročení imisního limitu pro průměrnou roční koncentraci PM_{10} počínající rokem 2019. Nejvyšší roční průměrné koncentrace byly opět naměřeny na stanicích na území aglomerace O/K/F-M venkovské stanici Lom v Ústeckém kraji a na dopravních stanicích v Praze. Relativně nízké koncentrace suspendovaných částic PM_{10} lze přisoudit i snížení emisí díky již realizovaným opatřením pro zlepšení kvality ovzduší (výměna kotlů, postupující obnova vozového parku a opatření na významných zdrojích).

Imisní limit pro roční průměrnou koncentraci $PM_{2,5}$ (do roku 2019 $25 \mu g \cdot m^{-3}$, od roku 2020 nově $20 \mu g \cdot m^{-3}$) nebyl v roce 2024 překročen na žádné z 88 stanic AIM. Stalo se tak podruhé (po roce 2023) za dosavadní historii měření $PM_{2,5}$ od roku 2005. Nejvyšší průměrné roční koncentrace $PM_{2,5}$ byly v roce 2024 měřeny na stanicích v aglomeraci O/K/F-M, kde docházelo v předešlých letech nejčastěji k překračování imisního limitu, přičemž nejvyšší koncentrace byly naměřeny na průmyslových stanicích. Roční chod koncentrací $PM_{2,5}$ kopíruje chod PM_{10} .

V roce 2024 nebyl na žádné stanici ČR opět překročen roční imisní limit ($40 \mu g \cdot m^{-3}$) pro **oxid dusičitý NO_2** . K poslednímu překročení tohoto limitu došlo naposledy v roce 2019. Nejvyšší roční průměrná koncentrace NO_2 , byla tradičně zaznamenána na dopravní stanici Praha 2-Legerova (hot spot), a na dalších dopravních stanicích v Praze, Brně, Ostravě a Ústí nad Labem. Vyšší koncentrace NO_2 lze očekávat zejména v blízkosti komunikací ve větších městech s intenzivní dopravou, vysokou zástavbou a hustou místní dopravní sítí, kde často dochází ke snížení plynulosti dopravy. Imisní limit hodinové koncentrace NO_2 ($200 \mu g \cdot m^{-3}$) s maximálním povoleným počtem 18 překročení za rok) nebyl v roce 2024 překročen na žádné stanici. Nedošlo ani k překročení samotné hodnoty hodinového imisního limitu NO_2 . Roční chod měsíčních průměrných koncentrací NO_2 souvisí s různou intenzitou emisních zdrojů a s vlivem meteorologických podmínek v průběhu roku, nejvyšší imise se vyskytují v chladnějších měsících roku. Pozorovaný pokles koncentrací NO_2 v posledních letech lze částečně přičíst změnám meteorologických podmínek, zejména rostoucím teplotám během zimního období. Dlouhodobý pokles znečištění ovzduší je však rovněž výsledkem postupného snižování emisí díky realizaci opatření na zlepšení kvality ovzduší, včetně výměny kotlů v domácnostech, zavádění nových technologií na snižování emisí u významných zdrojů a modernizace vozového parku

Hodnota imisního limitu pro denní maximum klouzavého 8hodinového průměru přízemního ozonu O_3 ($120 \mu g \cdot m^{-3}$, max. 25 překročení za rok, za tříleté období 2022–2024) překročen na 10 % stanic, tj. na 7 z 68 stanic. V roce 2024 k překročení imisního limitu došlo na pěti regionálních stanicích (Krkonoše-Rýchory, Červená hora, Rudolice v Horách, Sněžník a Štítná nad Vláří), na jedné předměstské pozadové stanici Ústí n.L.-Kočkov a na jedné městské stanici Brno-Arboretum, přičemž se na počtu překročení hodnoty imisního limitu nejvíce podílel rok 2022. Roční chod průměrných měsíčních

koncentrací O_3 (maximální 8hodinový průměr za daný měsíc) je obecně charakterizován nárůstem koncentrací v jarních a letních měsících z důvodu výskytu příznivých meteorologických podmínek pro vznik O_3 . Maximální 8hod. průměrná koncentrace a 26. maximální 8hod. průměrná koncentrace O_3 nevykazují za období 2014 a 2023 výrazný vývoj, neboť koncentrace O_3 jsou silně závislé na meteorologických podmínkách zejména teplého období roku (duben–září). Nejvyšší koncentrace O_3 byly naměřeny v letech 2015 a 2018. Oba tyto roky jsou charakterizovány výskytem meteorologických podmínek vhodných pro vznik O_3 – tyto roky byly teplotně mimořádně nadprůměrné a srážkově silně podprůměrné. Koncentrace v roce 2024 ($144 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ pro maximální denní 8hod. a $114 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ pro 26. maximální denní 8hod. průměrnou koncentraci) byly v rámci hodnoceného období 2014–2024 páté nejnižší. Koncentrace pro rok 2024 jsou mírně nižší než desetileté průměry pro období 2014–2023.

Imisní limity hodinové a 24h koncentrace SO_2 nebyly v roce 2024 překročeny na žádné měřicí stanici. Od roku 2014 dochází k poklesu koncentrací SO_2 . Výjimku tvoří roky 2017 a 2018, kdy byly v aglomeraci O/K/F-M prováděny sanační práce při odstraňování staré ekologické zátěže odpadních lagun bývalého podniku OSTRAMO v Ostravě-Mariánských Horách. 25. nejvyšší hodinová koncentrace SO_2 i 4. nejvyšší 24h koncentrace byly v roce 2024 páté nejnižší za hodnocené období 2014–2024. V porovnání s 10letým průměrem (2014–2023) je hodnota o 15 %, resp. o 11 % nižší.

K překročení imisního limitu **oxidu uhelnatého CO** (maximální 24h 8hodinový průměr $10\,000 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) nedošlo v roce 2024 na žádné stanici. Koncentrace CO se v ČR dlouhodobě drží pod hodnotou imisního limitu. Od roku 2014 koncentrace nepřekračují hodnotu $2\,500 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, přičemž v letech 2014–2017 se pohybují nad 10letým průměrem (2014–2023). V roce 2018 nastal výrazný pokles koncentrací. Tento rok je hodnocen jako teplotně mimořádně nadnormální a srážkově podnormální a s výrazně lepšími rozptylovými podmínkami. V roce 2019 a 2020 se koncentrace vrátily na hodnotu 10letého průměru. Rok 2021 je pak dalším rokem s hodnotou vyšší než 10letý průměr a od roku 2022 se koncentrace pohybují pod 10letým průměrem. Průměrná roční koncentrace CO byla v roce 2024 druhá nejnižší od roku 2014. V porovnání s 10letým průměrem (2014–2023) se jedná o pokles o 18 %. (ČHMÚ, 2024)

Znečištění ovzduší **benzo[a]pyrenem** představuje dlouhodobě jednu z hlavních výzev v oblasti kvality ovzduší v České republice. Do ovzduší se tato škodlivina dostává především z lokálního vytápění domácností, které se na celkových emisích benzo[a]pyrenu v celorepublikovém měřítku podílí více než 97 %. V menší míře pochází benzo[a]pyren ze spalování rostlinného materiálu a z dopravy, či z průmyslových zdrojů. Roční průměrné koncentrace benzo[a]pyrenu v ovzduší v ČR v roce 2024 zůstala na úrovni předchozího roku a byly téměř o polovinu nižší v porovnání s desetiletým průměrem 2014–2023. Ke zlepšení kvality ovzduší přispěla realizovaná opatření na všech typech zdrojů, zejména ovšem obnova kotlů v domácnostech a přechod domácností na vytápění alternativními způsoby. Roční průměrné koncentrace benzo[a]pyrenu v hodnoceném období 2014–2024 vykazují výrazný pokles na průmyslových stanicích v aglomeraci O/K/F-M a pozvolný pokles na ostatních typech stanic. V roce 2024 byla rozšířena státní imisní síť pro benzo[a]pyren o 10 nových stanic, z nichž některé byly určeny jako rotační a jejich lokalita měření se každoročně mění - cílem rotačních stanic je zvýšení počtu monitorovaných oblastí, zejména těch, které jsou dle předpokladů problémové z hlediska kvality ovzduší. Prosté meziroční porovnání počtu stanic s překročeným imisním limitem je proto zkreslené. Nejvyšší roční průměrné koncentrace benzo[a]pyrenu jsou dlouhodobě zaznamenávány na všech typech stanic na celém území aglomerace O/K/F-M. Vysoké nadlimitní hodnoty souvisejí s nejvyšším emisním zatížením v rámci ČR pocházejícím z různých typů zdrojů, a rovněž s vlivem přeshraničního přenosu z Polska. V oblasti se nachází významné emisní zdroje benzo[a]pyrenu, například OKK Koksovny, a.s. v Ostravě-Přívoze, Koksovna Třinec a areál hutního podniku Liberty Ostrava a.s. Mimo oblast Moravskoslezského kraje byly nadlimitní koncentrace benzo[a]pyrenu tradičně zaznamenány na stanicích Valašské Meziříčí a Kladno-Švermov. Roční chod měsíčních koncentrací benzo[a]pyrenu jasně kopíruje působení emisí z lokálního vytápění, mimo Moravskoslezský kraj, kde je významný vliv průmyslových zdrojů a přeshraničního přenosu.

Hodnota ročního imisního limitu pro **benzen** ($5 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) nebyla v roce 2024 překročena na žádné z 37 stanic imisního monitoringu. Nejvyšších koncentrací bylo dosaženo stejně jako v předchozích letech na stanicích v aglomeraci O/K/F-M. Nejzatíženější stanicí byla v roce 2024 Ostrava-Přívoz, oproti roku 2023 se jedná o nárůst o 25 %. Dlouhodobě vyšší koncentrace benzenu v aglomeraci O/K/F-M

souvisejí především s průmyslovou činností, a to s výrobou koksu a se zpracováním chemických produktů.

Roční imisní limit arsenu As ($6 \text{ ng}\cdot\text{m}^{-3}$) nebyl v roce 2024 překročen na žádné z 53 stanic, kde probíhá jeho měření. Celorepubliková průměrná roční koncentrace arsenu se pohybuje hluboko pod hodnotou imisního limitu. Nejvyšší hodnota byla naměřena na stanici Ostrava-Přívoz. Oproti roku 2023 se jedná o pokles o 33 %. V předchozích letech byly nejvyšší koncentrace pravidelně měřeny na Kladensku, které je jednou z oblastí, kde probíhalo kampaňové měření koncentrací těžkých kovů v rámci projektu TAČR (č. TITSMZP704). Předběžné výsledky ukazují na lokální vytápění jako na zdroj vysokých koncentrací arsenu v tomto regionu. Problematika je předmětem dalšího zkoumání.

Roční imisní limit kadmia Cd ($5 \text{ ng}\cdot\text{m}^{-3}$) nebyl v roce 2024 překročen na žádné z 53 stanic. Celorepubliková průměrná roční koncentrace kadmia se pohybuje hluboko pod hodnotou imisního limitu. Nejvyšší roční průměr byl, stejně jako v předchozích letech, naměřen na stanici Tanvald-školka). Oproti roku 2023 se jedná o nárůst o 5 %. Vyšší koncentrace na Tanvaldsku jsou dány vysokým zastoupením sklářského průmyslu, který je významným zdrojem emisí kadmia z používaných barev a tavidel. V letech 2015 a 2016 proběhla ekologizace provozu místních sklářských závodů, což vedlo ke snížení ročních průměrných koncentrací pod hodnotu imisního limitu. V roce 2016 proběhlo na Tanvaldsku mapování koncentrací kadmia a ostatních těžkých kovů v rámci interního projektu ČHMÚ.

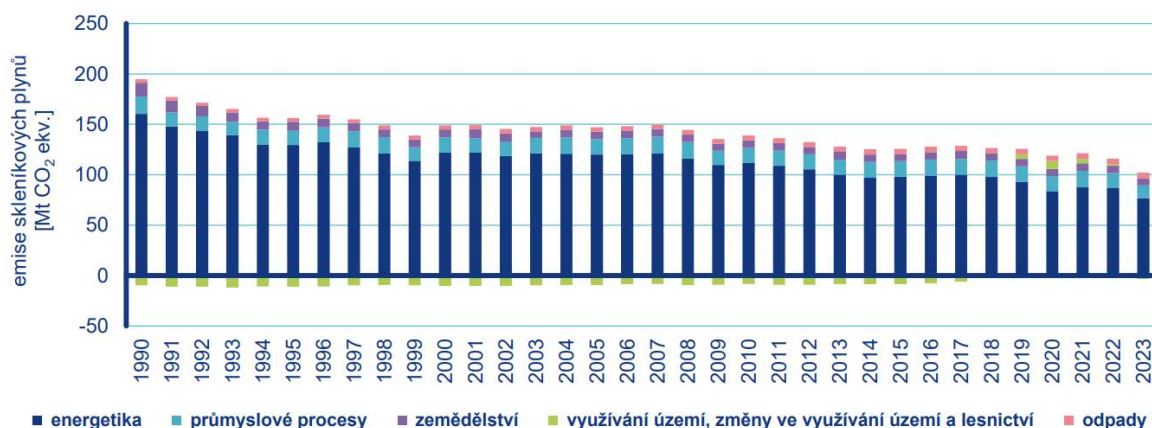
Roční imisní limit niklu Ni ($20 \text{ ng}\cdot\text{m}^{-3}$) nebyl v roce 2024 překročen na žádné ze 47 stanic. Nejvyšší roční průměr byl naměřen na stanici Ostrava-Mariánské Hory. Koncentrace niklu se dlouhodobě pohybují hluboko pod imisním limitem.

Roční imisní limit olova Pb ($500 \text{ ng}\cdot\text{m}^{-3}$) nebyl v roce 2024 překročen na žádné z 53 stanic. Nejvyšší roční průměr byl naměřen na stanici Příbram-Březové Hory. Koncentrace olova se dlouhodobě pohybují hluboko pod imisním limitem. (ČHMÚ, 2024)

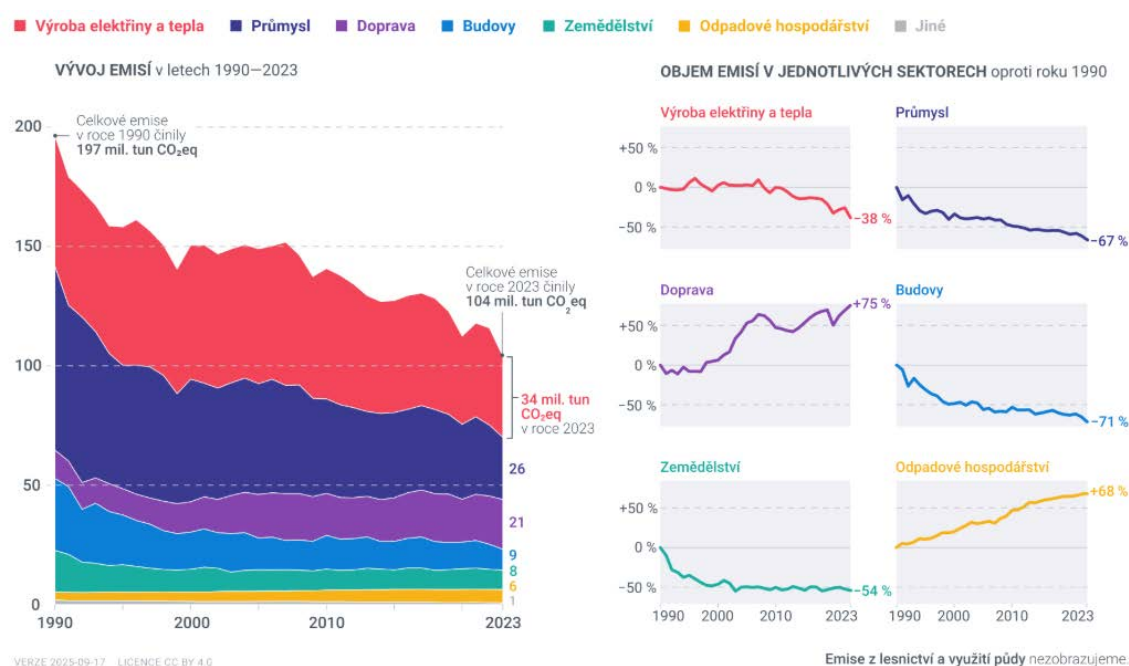
3.5.3 Emise skleníkových plynů

Emise skleníkových plynů v ČR v roce 2022 oproti roku 1990 poklesly o 37,1 %. Dle zpracovaných modelových scénářů ČR pravděpodobně splní evropský cíl poklesu emisí o 55 % do roku 2030. Sektorem s aktuálně nejméně pokročilým procesem dekarbonizace je jednoznačně doprava, ve které spotřeba energie stoupá a více než 90 % energie spotřebované v dopravě je fosilního původu. I přes zřetelný pokles emisí znečišťujících látek v důsledku modernizace technologií emise skleníkových plynů z dopravy stoupají. Využívání alternativních paliv a pohonů se zejména v individuální dopravě rozvíjí jen pomalu. Česko má třetí nejnižší podíl registrací nových osobních bateriových elektrických automobilů v EU27. (CENIA, 2023)

V ČR dochází ke snižování celkových emisí v celém sledovacím období od roku 1990 po současnost (viz obrázky níže), přičemž v letech 2022 a 2023 byl tento pokles výraznější. Emise poklesly ze 185 Mt CO₂ ekv. v roce 1990 na 116 Mt CO₂ ekv. v roce 2022 (o 37 %) a na 99 Mt CO₂ ekv. v roce 2023 (o 47 %). Pokles v posledních dvou letech byl způsoben makroekonomickou a geopolitickou situací v Evropě, která ovlivnila vývoj spotřeby energie a průmyslové výroby. K poklesu přispěl také sektor LULUCF, který se v roce 2023 znovu stal pohlcovačem emisí skleníkových plynů. (ČHMÚ, 2024)



Obrázek 17 Podíl jednotlivých sektorů na celkových emisích skleníkových plynů, 1990–2023 (ČHMÚ, 2024)



Vývoj emisí skleníkových plynů (v tunách CO₂ ekvivalentu) v ČR v jednotlivých sektorech lidské činnosti během let a jejich relativní změny. Od roku 1990, kdy dosahovaly 196,9 mil. tun CO₂eq, klesly celkové emise ČR na 103,5 mil. tun CO₂eq v roce 2023.

Obrázek 18 Emise skleníkových plynů v ČR v letech 1990–2023 (faktaoklimatu.cz, 2025)

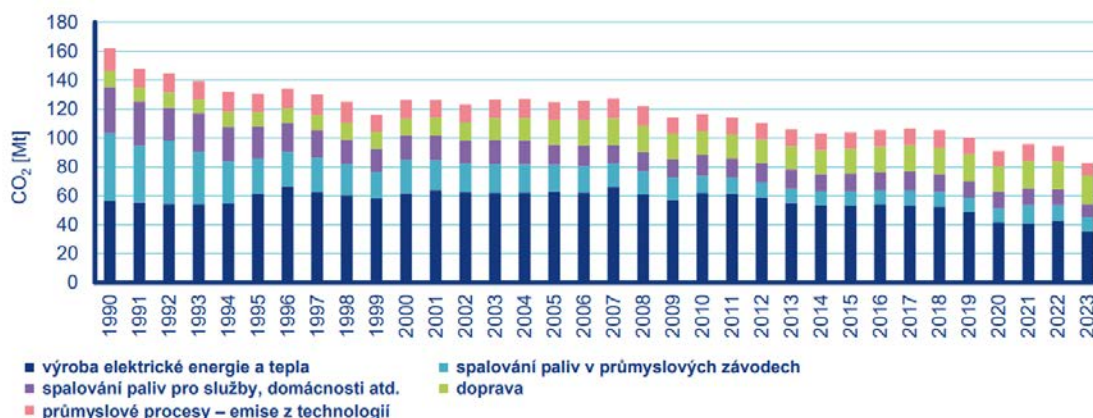
Aktuální vývoj celkových emisí skleníkových plynů v Česku je zatím nad lineární trajektorii (o 6,9 p. b. v roce 2022) ke splnění evropského cíle obsaženého v Zelené dohodě pro Evropu a návazné evropské legislativě, který se promítá do aktualizovaných národních strategických dokumentů, dle kterého mají emise poklesnout o 55 % do roku 2030 vůči referenční hodnotě v roce 1990. Pro splnění cíle agregovaných emisí na úroveň cca 87 Mt CO₂ ekv. do roku 2030 bude nutné, aby v nadcházejících osmi letech poklesový trend emisí zrychlil (zhruba trojnásobně). Na celkových emisích (bez nepřímých emisí) se spalovací procesy v roce 2022 podílely ze 73,0 %, nejvýznamnějšími kategoriemi v rámci spalovacích procesů byly energetický průmysl (36,5 % celkových emisí) a doprava (16,6 %). Z celkových agregovaných emisí (bez LULUCF) tvořily v roce 2022 emise CO₂ 81,2 %, emise CH₄ 11,2 %, N₂O 4,4 % a F-plynů 3,2 %. Pokud jde o trendy emisí v sektorové dekompozici, emise ze spalovacích procesů (sektor 1A) poklesly od roku 1990 výrazněji než celkové emise, a to o 42,8 %.

V posledních 5 sledovaných letech (období 2018–2022) výrazně klesají ve vazbě na postupnou změnu energetického mixu a dekarbonizaci emise z energetického průmyslu (Graf 31), které poklesly o 19,2 %, rovněž klesají i emise z lokálního vytápění domácností a komerčních objektů (o 11,4 %). Nepříznivý vývoj zůstává u emisí z dopravy, ve které alternativní pohony a nefosilní zdroje energie prosazují jen velmi pomalu. Od roku 1990 emise z dopravy stouply o 72,4 %, v posledních 5 letech o 3,0 %. Emise ze zemědělství a odpadů v posledních 5 sledovaných letech stagnují a trend celkových emisí téměř neovlivňují (CENIA, 2023c).

3.5.3.1 Oxid uhličitý

Emise CO₂ pocházejí zejména ze spalování fosilních paliv. Z ostatních procesů přispívá zejména odsiřování, rozklad uhličitánů při výrobě vápna, cementu a skla, metalurgická a chemická výroba. K emisím a propadům (pohlčení CO₂) dochází v sektoru LULUCF (využití území, změny ve využití území a lesnictví). Do roku 2017 převládaly z LULUCF propady CO₂, ovšem od roku 2018 do roku 2022 převládaly emise. Tato situace byla způsobená kůrovcovou kalamitou, která vyžaduje kácení lesních porostů, jež by jinak CO₂ zachytávaly. Od roku 2023, kdy dochází k obnově lesních porostů, dochází opět k pohlčování CO₂. K emisím CO₂ ze spalovacích procesů přispívá nejvíce spalování pevných paliv, v menší míře pak i spalování kapalných a plyných paliv. V posledních letech dochází ke změnám ve struktuře používaných paliv, zvyšuje se podíl spalování zemního plynu a biomasy, naopak je patrný pokles využívání uhelných paliv. I tak ale v ČR využití především hnědého uhlí a dalších uhelných paliv stále převládá (ČHMÚ, 2024).

Mezi roky 1990 a 2023 došlo k poklesu emisí ze 162 Mt na 82 Mt, tedy o 49 % (viz obrázek níže). Podílel se na něm zejména pokles v odvětvích Energetiky – ve výrobě elektrické energie a tepla pro výrobní závody a služby, domácnosti a další. Pokles emisí při spalování ve výrobních podnicích na začátku 90. let je dán útlumem a restrukturalizací některých průmyslových odvětví, ke konci období byl pokles emisí způsoben úsporami a zaváděním nových technologií. Snížení emisí ve službách a domácnostech lze připsat na vrub hospodárnějšímu využití energií (zvyšování energetické účinnosti, zejména zateplování budov, a hospodárnějšímu nakládání s energií). Naopak v dopravě je patrný opačný trend, a to nárůst emisí. Ten se ale v posledních letech zastavil a emise spíše kolísají, což je dáno obecně efektivnějšími možnostmi spalovacích procesů a také změnou složení spalovaných pohonných hmot. (ČHMÚ 2025)



Obrázek 19 Podíl jednotlivých sektorů na emisích CO₂, 1990–2023 (ČHMÚ, 2024)

3.5.3.2 Metan

Podíl emisí CH₄ na celkových emisích skleníkových plynů v roce 2023 v CO₂ ekvivalentu (bez LULUCF) byl 11 %. Metan (CH₄) je z pohledu produkce v ČR druhý nejdůležitější skleníkový plyn. Antropogenní emise CH₄ v ČR pocházejí zejména ze sektoru odpadů. Dalším významným zdrojem emisí CH₄ je chov

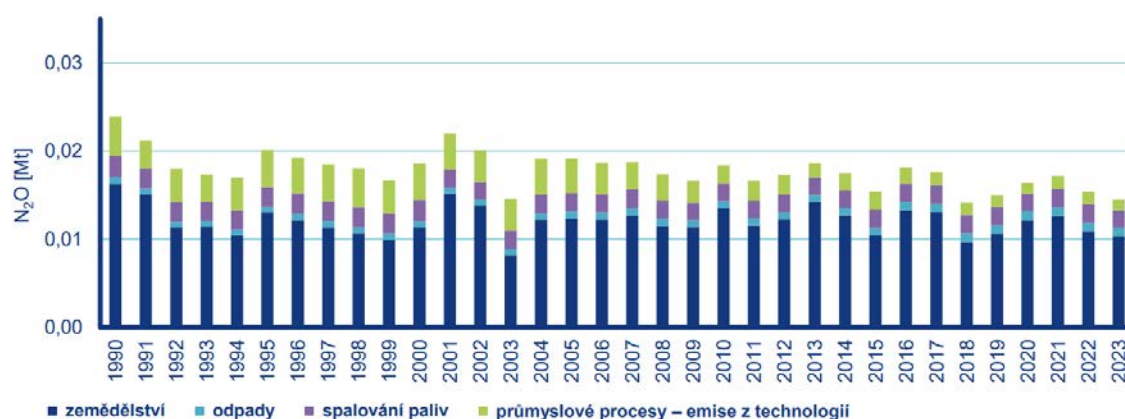
zvířat, kdy tento plyn vzniká během trávicích pochodů (zejména u skotu) a při rozkladu exkrementů živočišného původu. Změny v těchto oblastech se pak projevují i na trendech emisí CH_4 ; v posledních letech je např. patrná změna ve fugitivních emisích z těžby a zpracování paliv. V období 1990–2023 došlo ke snížení emisí CH_4 z 0,9 Mt (23,9 Mt CO_2 ekv.) na 0,4 Mt (11,3 Mt CO_2 ekv.), tedy o 53 % (viz obrázek níže), které bylo způsobeno zejména poklesem těžby uhlí a stavu hospodářských zvířat, v menší míře pak i nižší spotřebou pevných paliv v domácnostech. Nárůst emisí v sektoru Odpadů je zmírněn využíváním skládkového plynu či bioplynu k energetickým účelům. (ČHMÚ, 2024)



Obrázek 20 Podíl jednotlivých sektorů na emisích CH_4 , 1990–2023 (ČHMÚ, 2024)

3.5.3.3 Oxid dusný

Největší množství emisí oxidu dusného (N_2O) pochází ze zemědělských aktivit, zejména z denitrifikace dusíku dodávaného do půdy ve formě umělých hnojiv nebo organického materiálu. Dalším významným zdrojem je spalování paliv. Podíl emisí N_2O na celkových emisích skleníkových plynů v roce 2023 v CO_2 ekvivalentu (bez LULUCF) byl 4 %. V období 1990–2023 došlo k poklesu emisí N_2O z 0,024 Mt (6,3 Mt CO_2 ekv.) v roce 1990 na 0,015 Mt (3,8 Mt CO_2 ekv.), tedy o 40 % (viz obrázek níže), a to zejména v důsledku snížení používání umělých hnojiv v zemědělství, poklesem stavu hospodářských zvířat a v důsledku cíleného zavádění technologií na odstraňování emisí oxidu dusného při výrobě kyseliny dusičné. (ČHMÚ, 2024)

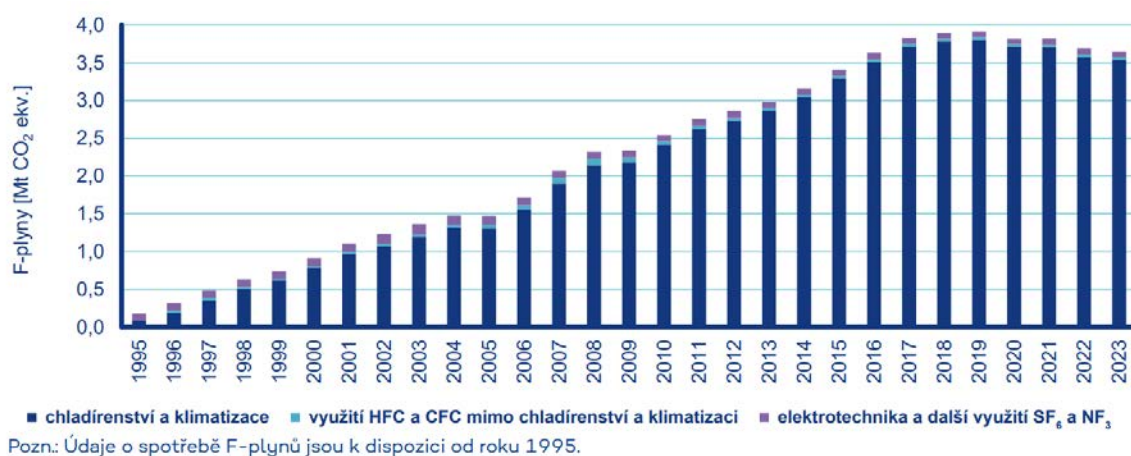


Obrázek 21 Podíl jednotlivých sektorů na emisích N_2O , 1990–2023 (ČHMÚ, 2024)

3.5.3.4 Fluorované plyny

Podíl emisí fluorovaných plynů na celkových emisích skleníkových plynů v roce 2023 v CO_2 ekvivalentu (bez LULUCF) byl 3 %. Emise fluorovaných plynů vzrostly od roku 1995 ze 178 kt na 3 647 kt CO_2 ekv. v roce 2023 (viz obrázek níže). Tím vzrostl i podíl fluorovaných plynů na celkových agregovaných

emisích z průmyslových procesů (z 1,3 % v roce 1995 na 29 % v roce 2023). Tyto látky nejsou v ČR vyráběny a veškerá jejich spotřeba je kryta dovozem. Jsou využívány především v chladírenské a klimatizační technice, v elektrotechnice (zejména SF₆ a nově od roku 2010 i NF₃). Emise vznikají především úniky ze zařízení, ve kterých jsou tyto plyny používány. Nárůst emisí je způsoben jejich používáním jako náhrady za látky poškozující ozonovou vrstvu Země (CFC, HCFC – zejména jako chladiva), vyšším používáním moderních technologií (klimatizace) a výrobním zaměřením ČR (produkce automobilů a klimatizačních jednotek). Rapidní nárůst emisí F-plynů ve spojení s jejich vysokým potenciálem globálního oteplování (GWP, Global Warming Potential) vedl celosvětově ke zvýšené pozornosti v monitorování úrovně emisí a následně k regulaci použití F-plynů. Tyto regulace se týkají zejména aplikací, pro které jsou k dispozici alternativní technologie, které jsou ekonomicky efektivnější a mají menší nebo žádný dopad na klimatický systém Země. Dochází tedy k nahrazování F – plynů s vysokým GWP za plyny s nízkým GWP, F – plyny také již nejsou používány jako meziokenní izolace, nadouvadla nebo jako chladiva do chladírenské techniky určené pro domácnosti. Nicméně i nadále jsou jejich emise stále uvolňovány do atmosféry z důvodu dlouhé životnosti těchto zařízení. (ČHMÚ, 2024)



Obrázek 22 Podíl jednotlivých sektorů na emisích fluorovaných plynů, 1995–2023 (ČHMÚ, 2024)

3.6 HLUK - AKUSTICKÁ ZÁTĚŽ

Hluková zátěž ovlivňuje kvalitu životního prostředí a je zdrojem rizik pro zdraví obyvatel. Nadměrný hluk způsobuje stres, který je příčinou celé řady civilizačních onemocnění. Za nejčastěji se vyskytující účinek hluku na člověka je považováno **obtěžování hlukem**, tj. subjektivní efekty akustické nepohody, dále se jedná o **rušení spánku** a ovlivnění činností. Nejzávažnější zdravotní účinky hluku jsou účinky na sluchový orgán a kardiovaskulární systém. Podobně jako na člověka působí hluk i na živočichy, což může vést k narušení populací a ztrátě biodiverzity. Hlukové ukazatele pro obtěžování hlukem stanovuje Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES, o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí, která se vztahuje na hluk ve venkovním prostředí, jemuž jsou vystaveni lidé zejména v zastavěných oblastech, ve veřejných parcích nebo v tichých oblastech aglomerací, v tichých oblastech ve volné krajině, v blízkosti škol, nemocnic a jiných citlivých budov nebo obydlených oblastech. Směrnice poskytuje mimo jiné základ pro přípravu souboru krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých protihlukových opatření ke snížení hluku z velkých zdrojů, zejména ze silniční a železniční dopravy, z leteckého provozu, z infrastruktury a zařízení určených k použití ve venkovním prostředí, z průmyslových zařízení a mobilních strojních zařízení.

Směrnice definuje následující hlukové ukazatele (indikátory):

- ❖ L_{dvn} (hlukový indikátor pro den-večer-noc) – hlukový indikátor pro celkové obtěžování hlukem (též L_{den})
- ❖ L_d (hlukový indikátor pro den) – hlukový indikátor pro obtěžování hlukem během dne (též L_{day})
- ❖ L_v (hlukový indikátor pro večer) – indikátor pro obtěžování hlukem během večera (též $L_{evening}$)
- ❖ L_n (hlukový indikátor pro noc) – hlukový indikátor pro rušení spánku (též L_{night})

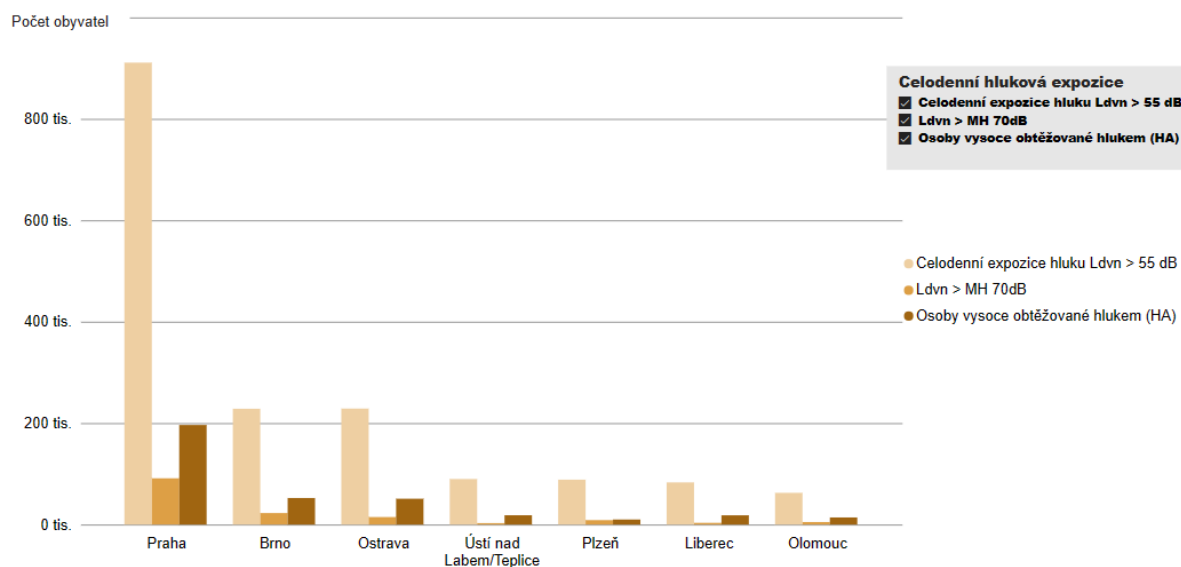
Hlukové mapování se dle směrnice 2002/49/ES (Environmental Noise Directive, END) provádí každých 5 let (naposledy v roce 2022) na celém území městských aglomerací nad 100 tis. obyvatel, a to pro silniční dopravu (provoz na pozemních komunikacích), železniční dopravu a průmyslové zdroje. Aglomerace jsou tak komplexněji pokryty hlukovým mapováním a výsledky jsou proto reprezentativnější než pro území mimo aglomerace, kde se hlukové mapování provádí pouze na vybraných lokalitách definovaných směrnicí END. Mapování situace je předmětem Strategických hlukových map (SHM), návrh opatření řeší Akční plány snižování hluku (AP). (MZ ČR [online], 2022)

Hlavní kategorií zdrojů hluku ve venkovním prostředí je v Česku i v celé EU **silniční doprava**. Dle výsledků 4. kola strategického hlukového mapování z roku 2022 je v Česku vystaveno hluku ze silniční dopravy nad 55 dB celkově cca 2,2 mil. osob, což odpovídá zhruba pětině obyvatel Česka. Z tohoto počtu 1,7 mil. obyvatel (tj. 77 %) žije v městských aglomeracích nad 100 tis. obyvatel. Hladinám hluku ze silniční dopravy přesahujícím stanovenou mezní hodnotu 70 dB (pro indikátor L_{dvn}) je exponováno 210,6 tis. obyvatel, z toho v aglomeracích 149,1 tis. obyvatel (71 %), pro zasažené oblasti jsou připravovány akční plány na snížení hlukové zátěže. V nočních hodinách (v čase 22–6 hod., indikátor L_n), kdy platí nižší mezní hodnota 60 dB, je exponováno hluku nad mezní hodnotu 272,1 tis. obyvatel, z toho 187,5 tis. (69 %) v aglomeracích. Pro indikátory celodenní i noční hlukové zátěže je největší podíl obyvatel exponovaných hlukové zátěži zjištěn v aglomeraci Praha, vysokou hlukovou zátěž obyvatel má rovněž aglomerace Brno. Naopak nejpříznivější hluková situace, pokud jde o celodenní i noční hlukovou expozici obyvatel, byla zjištěna v aglomeracích Ústí n. L. a Liberec. (CENIA, 2023c)

Mimo městské aglomerace je hluková situace sledována pouze v blízkosti silnic s intenzitou dopravy nad 3 mil. vozidel ročně. Z krajů byl nejvyšší počet osob exponovaných celodenní hlukové zátěži identifikován v krajích Královéhradeckém (10,9 tis.) a Středočeském (8,5 tis.). Ve Středočeském kraji žije i nejvyšší počet osob vysoce obtěžovaných hlukem (23,1 tis.) i osob s vysokým rušením spánku (8,3 tis.), situaci v kraji ovlivňují vysoké intenzity silniční dopravy vzhledem k centrální poloze kraje v rámci Česka a blízkosti aglomerace Praha. Značnou hlukovou zátěž má mimo aglomeraci Ostrava i Moravskoslezský kraj. (CENIA, 2023c)

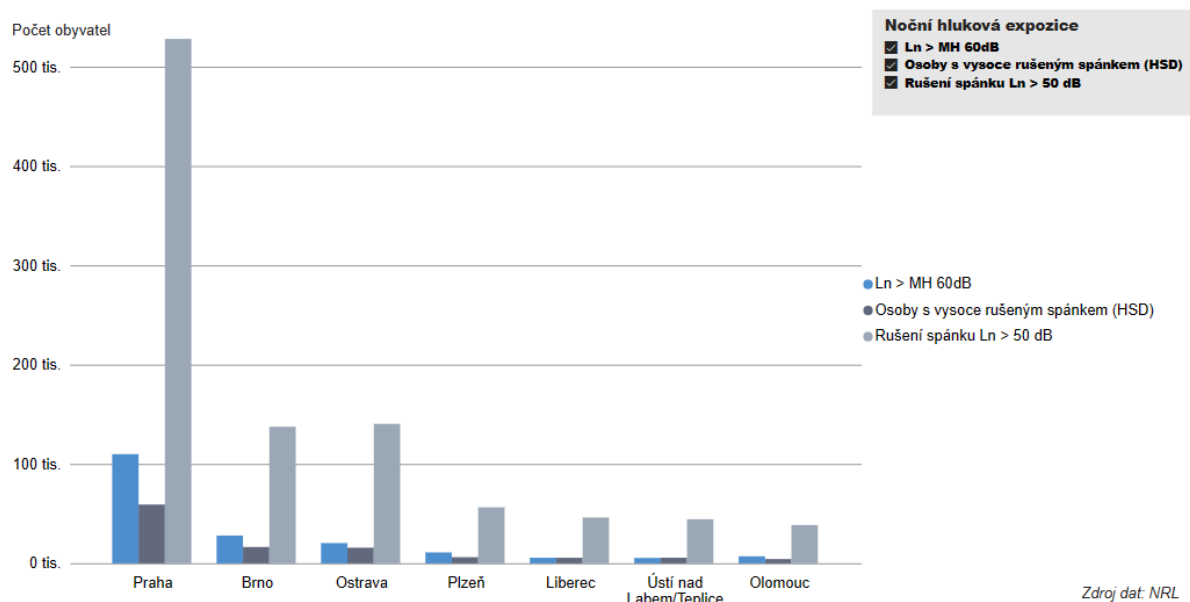
Provoz na hlavních železničních tratích, po kterých projede minimálně 30 tis. vlaků za rok, je dle výsledků aktuálního kola hlukového mapování zdrojem celodenní hlukové zátěže (indikátor Ldvn) nad 55 dB pro celkově 194,1 tis. obyvatel, z toho nad mezní hodnotu 70 dB se jedná o 9,4 tis. obyvatel. Zhruba dvě třetiny z celkového počtu obyvatel zatížených hlukem ze železnic žije mimo městské aglomerace, ve městech je větší vybavenost tratí protihlukovými opatřeními a vlaky zde jezdí i nižší rychlostí. Celkově 5,1 tis. obyvatel je vystaveno nočnímu hluku ze železnic nad mezní hodnotu 65 dB, hluk z hlavních železnic způsobuje vysoké rušení spánku 35,6 tis. obyvatel. Z krajů ČR mají nejvyšší hlukovou zátěž ze železnic kraje Středočeský, Ústecký a Pardubický, kterými procházejí koridorové železniční tratě s vysokou intenzitou provozu. (CENIA, 2023c)

V roce 2022 bylo zpracováno 4. kolo strategického hlukového mapování (NRL, 2023), z tohoto mapování jsou uvedeny následující výsledky. Z výsledků jsou patrné stále velmi vysoké počty obyvatel vysoce obtěžovaných hlukem a zejména osob, u nichž dochází k rušení spánku.

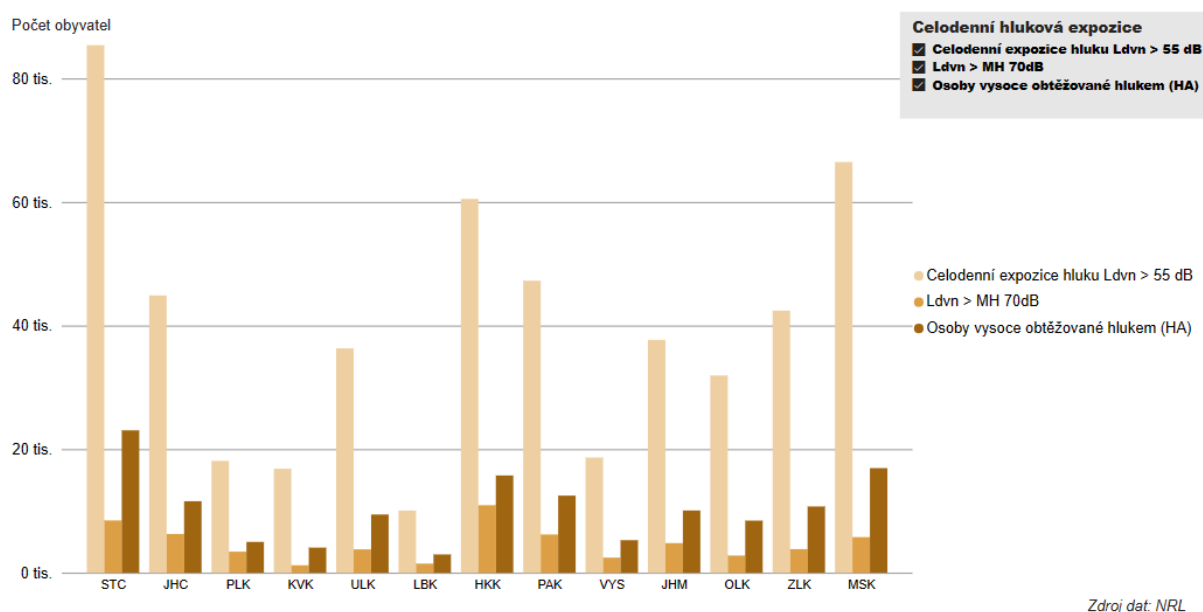


Zdroj dat: NRL

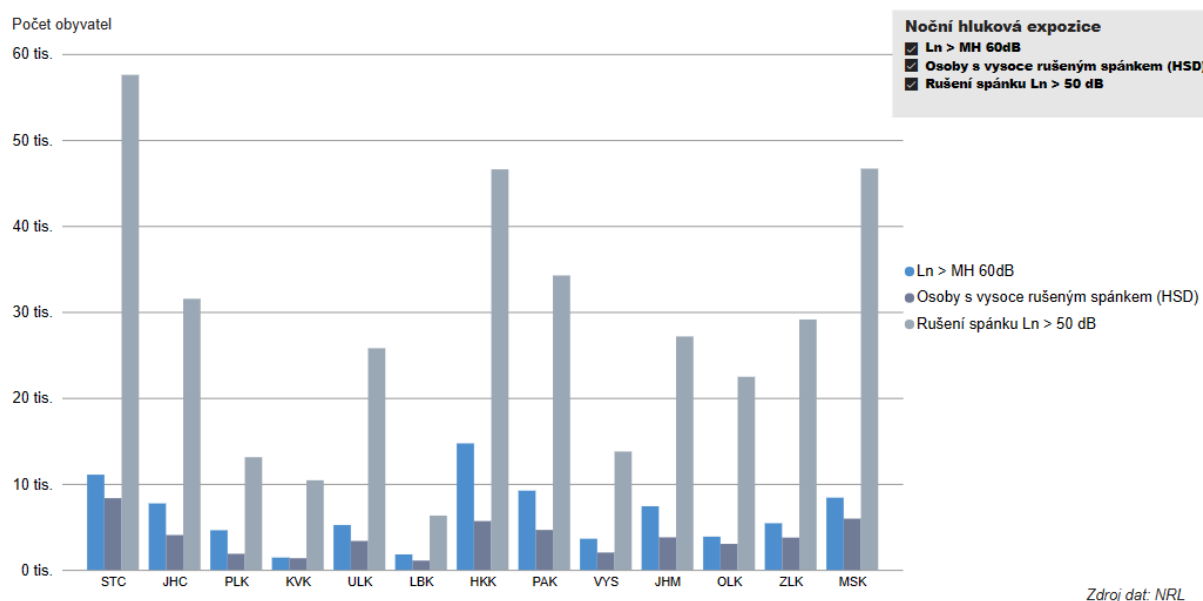
Obrázek 23 Celodenní hluková zátěž obyvatelstva ze silniční dopravy v aglomeracích [počet exponovaných obyvatel], 2022 (CENIA, 2023c)



Obrázek 24 Noční (22-6 hod.) hluková zátěž obyvatelstva ze silniční dopravy v aglomeracích [počet exponovaných obyvatel], 2022 (CENIA, 2023c)



Obrázek 25 Celodenní hluková zátěž obyvatelstva ze silniční dopravy mimo aglomerace [počet exponovaných obyvatel], 2022 (CENIA, 2023c)



Obrázek 26 Noční hluková zátěž obyvatelstva ze silniční dopravy mimo aglomerace [počet exponovaných obyvatel], 2022 (CENIA, 2023c)

Hlukovou zátěž ze silniční dopravy snižuje rozvoj silniční infrastruktury odvedením tranzitní dopravy mimo sídla a realizace protihlukových opatření na dopravní infrastruktuře, jako jsou protihlukové stěny (PHS) a nízkohlučný asfalt. Na realizaci protihlukových opatření na silniční infrastruktuře ve správě ŘSD bylo v roce 2022 452,4 mil. Kč., v roce 2023 vynaloženo 968,0 mil. Kč, v roce 2024 pak opatření přesáhla částku 1 mld. Kč. Celková délka PHS na silnicích a dálnicích v roce 2023 činila 531,3 km, v roce 2024 již 562,4 a meziročně se tak rozšířila o 31,1 km.

Také u železniční dopravy je hluk ponejvíce snižován pomocí výstavby protihlukových stěn. Na výstavbu PHS na železnici bylo v roce 2023 investováno 48,8 mil. Kč, délka tratí nově vybavených protihlukovými stěnami vzrostla o 2,3 km. Dalších 1,8 mil. Kč bylo investováno do individuálních protihlukových opatření (např. výměna oken u staveb v blízkosti železnice) a 0,7 mil. Kč do budování kolejnicových absorbérů. Protihlukovým opatřením neinvestičního charakteru na železnici bylo broušení temene kolejnic z důvodu snížení akustické zátěže. Na broušení kolejnic bylo v roce 2023 vynaloženo 4 mil. Kč, délka broušených úseků na tratích spadajících do systému TEN-T v Hl. m. Praha a v Jihomoravském kraji činila 11,4 km, což je výrazně méně než v roce předešlém (57,4 km tratí). (CENIA, 2023; CENIA, 2023c)

3.7 PODZEMNÍ A POVRCHOVÁ VODA

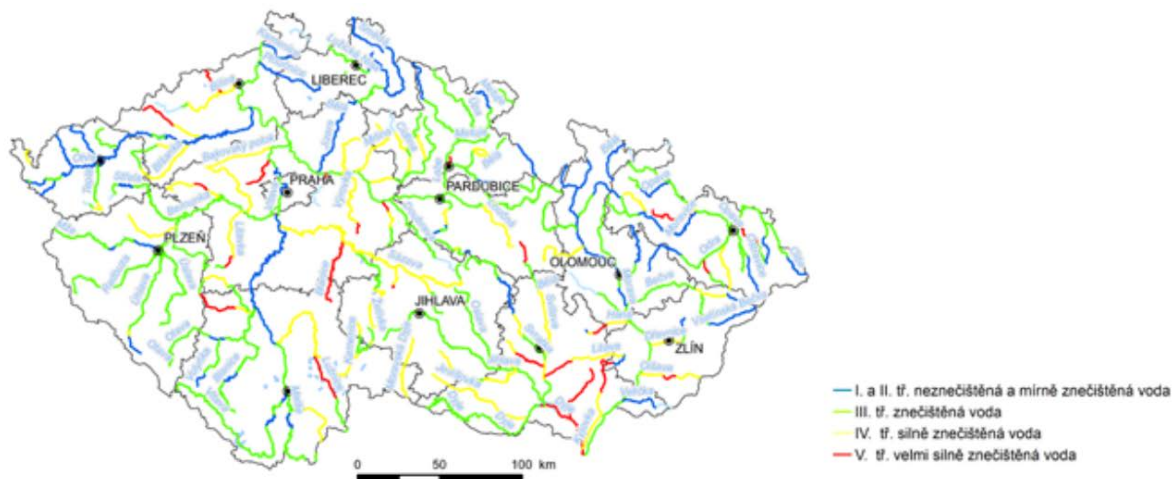
Česká republika leží na rozvodnici tří moří – Severního, Baltského a Černého moře. Téměř všechny významnější toky odvádí vodu do sousedních států. Důsledkem toho je naprostá závislost vodních zdrojů ČR na atmosférických srážkách. Zdroje povrchové vody jsou soustředěny především do pohraničních horských oblastí Čech, severu a jihovýchodu Moravy, zdroje vody podzemní tvoří zejména útvary severočeské a východočeské křídly a kvartér řeky Moravy.

3.7.1 Kvalita vod

Jakost podzemních a povrchových vod je ovlivňována znečištěním, které je produkováno z bodových, difúzních a plošných zdrojů. Pozitivní vliv na zlepšení jakosti vod od 90. let 20. století měla modernizace a výstavba čistíren odpadních vod, restrukturalizace průmyslu a v neposlední řadě také socioekonomický a politický vývoj.

3.7.1.1 Povrchové vody

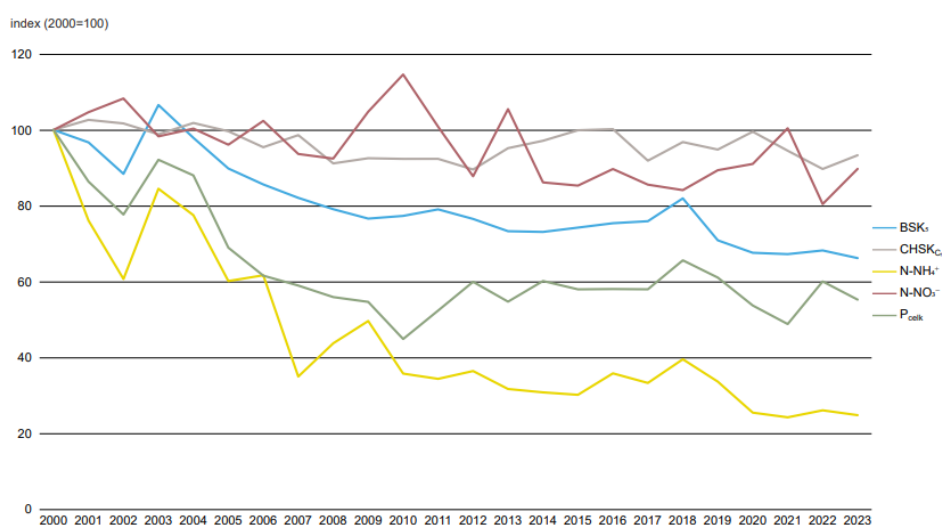
Kvalita vody ve vodních tocích v posledních letech stagnuje a nedaří se dále výrazně snižovat obsah znečištění. V hodnocení kvality vody dle ČSN 75 7221 převažuje (47,0 % profilů) pro dvoutletí 2021–2023 III. třída jakosti (znečištěná voda). (CENIA, 2023c)



Zdroj dat: VÚV T.G.M., v.v.i.

Obrázek 27: Kvalita vody v tocích ČR, 2022–2023. Zdroj: CENIA, 2023c.

Za období let 2000–2023 se ve vodních tocích Česka podařilo nejlépe zredukovat znečištění **amoniakálního dusíku** (N-NH_4^+ ; pokles průměrné koncentrace o 72,5 %), a to především díky účinnějšímu čištění odpadních vod a poklesu živočišné zemědělské výroby, a **celkového fosforu** (P_{celk} ; pokles o 44,8 %), zejména díky důkladnějšímu čištění odpadních vod a omezení množství fosfátů v pracích prostředcích. Současným problémem je s ohledem na ekosystémy a lidské zdraví dlouhodobé zatížení povrchových vod **organickými mikrokontaminanty**, které se dlouhodobě nacházejí ve vzorcích vody na celém území Česka, jako jsou pesticidní látky, léčiva, PAU (polyaromatické uhlovodíky) a PFAS (perfluorované sloučeniny), polybromované difenylethery (PBDE) či rtuť. (CENIA, 2023c)



<https://www.envirometr.cz/data/koncentrace-ukazatelů-znečištění-ve-vodních-tocích>

Zdroj dat: ČHMÚ z podkladů s.p. Povodí

Obrázek 28: Vývoj koncentrací ukazatelů znečištění ve vodních tocích ČR [index, 2000 = 100], 2000–2023. Zdroj: CENIA 2023c.

3.7.1.2 Podzemní vody

Dominantními anorganickými ukazateli znečištění podzemních vod, porovnáním s prahovými hodnotami vyhlášky MŽP a MZe 5/2011 Sb. v aktuálním znění, byly v roce 2022 opět **amonné ionty** (11,4 % nadlimitních vzorků) a **dusičnany** (10,4 % nadlimitních vzorků). U dusitanů se nadlimitní vzorky pohybují mezi 0,1–0,4 %. V případě koncentrací dusíkatých látek nedošlo od roku 2010 k výrazným změnám. Z organických látek jsou hlavními polutanty **pesticidy**. V roce 2022 bylo zjištěno překročení u sumy pesticidů celkově u 209 objektů (u mělkých vrtů byl překročen limit u 126 objektů, u hlubokých vrtů to bylo 43 objektů a u pramenů 40 objektů). Nadlimitní koncentrace jednotlivých pesticidních látek se promítají rovněž do zvýšeného počtu 34,1 % nadlimitních vzorků v roce 2022 pro ukazatel suma pesticidů s normou jakosti 0,5 µg.l⁻¹. Nejčastěji se vyskytující látky ze skupiny pesticidů jsou herbicidy používané pro ošetření řepky, kukuřice a řepy (jedná se o metabolity chloridazonu, metazachloru, metolachloru, dimethachloru) a z již zakázaných herbicidů se v podzemních vodách vyskytují metabolity acetochloru, alachloru a atrazinu. Problémem těchto látek je, že zůstávají dlouhodobě v ekosystému a jejich hodnoty se meziročně příliš nemění, ani když se přestanou používat. (Zdroj: CENIA 2023c)

3.7.2 Ochrana vodních zdrojů

Oblasti, které pro své přírodní podmínky tvoří významnou přirozenou akumulaci vod, vyhláší vláda nařízením za **chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV)**. Dochází zde k významnější akumulaci vod, které jsou vodárensky využívané nebo potenciálně vodárensky využitelné, jsou z obecného pohledu velmi důležité pro ochranu množství i jakosti povrchových a podzemních vod. Mezi CHOPAV patří následující oblasti (vyhlášeny byly v letech 1978-1981).

CHOPAV (povrchové vody)

- | | |
|-------------------|--------------------|
| ❖ Beskydy | ❖ Brdy |
| ❖ Jablunkovsko | ❖ Jeseníky |
| ❖ Jizerské hory | ❖ Krkonoše |
| ❖ Krušné hory | ❖ Novohradské hory |
| ❖ Orlické hory | ❖ Šumava |
| ❖ Vsetínské vrchy | ❖ Žamberk-Králíky |
| ❖ Žďárské vrchy | |

CHOPAV (podzemní vody)

- | | |
|----------------------------------|-----------------------|
| ❖ Chebská pánev a Slavkovský les | ❖ Kvartér řeky Moravy |
| ❖ Polická pánev | ❖ Severočeská křída |
| ❖ Východočeská křída | ❖ Třeboňská pánev |

Z rozmístění oblastí CHOPAV v ČR vyplývá, že pokrývají většinu hlavních pramenních oblastí a významné pánevní a kvartérní struktury. Z hlediska rizika výskytu sucha je doporučováno věnovat pozornost především všem moravským a východočeským CHOPAV. (Zdroj: CENIA [online]; VÚV TGM 2025).

Zranitelné oblasti jsou území, kde se vyskytují

- povrchové nebo podzemní vody, zejména využívané nebo určené jako zdroje pitné vody, v nichž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l nebo mohou této hodnoty dosáhnout, nebo
- povrchové vody, u nichž v důsledku vysoké koncentrace dusičnanů ze zemědělských zdrojů dochází nebo může dojít k nežádoucímu zhoršení jakosti vody.

Seznam zranitelných oblastí na území ČR je uveden v příloze 1 nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu, v platném znění. Zranitelné oblasti, v nichž se nacházejí vody znečištěné dusičnany, zabírají 1,8 milionu hektarů, tedy více než polovinu využívané zemědělské půdy v České republice. Jejich vymezení i revize vychází z výsledků vývoje obsahů

dusičnanů ve vodách. Od 1. 7. 2020 bylo do zranitelných oblastí přidáno 60 katastrálních území a naopak 45 jich bylo vyřazeno.

Citlivé oblasti jsou vodní útvary povrchových vod,

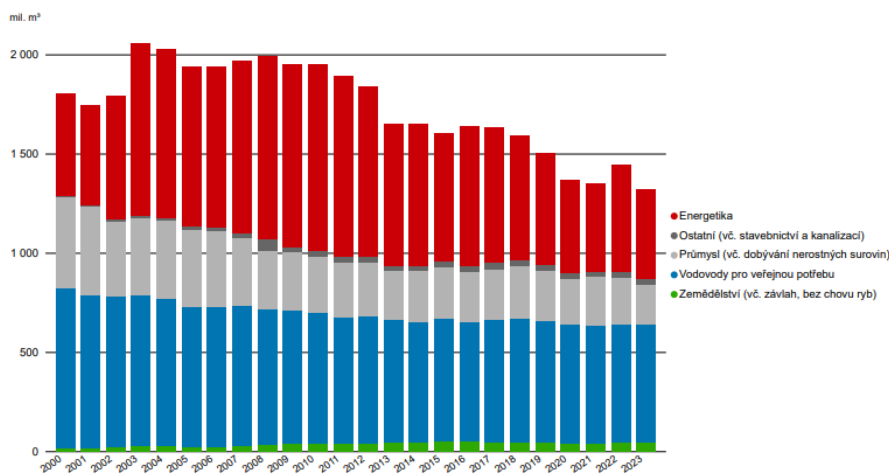
- v nichž dochází nebo v blízké budoucnosti může dojít v důsledku vysoké koncentrace živin k nežádoucímu stavu jakosti vod,
- které jsou využívány nebo se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody, v níž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l, nebo
- u nichž je z hlediska zájmů chráněných tímto zákonem nutný vyšší stupeň čištění odpadních vod.

Dle nařízení vlády č. 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, v platném znění, jsou všechny povrchové vody na území České republiky vymezeny jako citlivé oblasti. (Zdroj: nařízení vlády č. 262/2012 Sb., č. 401/2015 Sb.; MZe [online] 2023).

3.7.3 Vodní hospodářství

Odběry povrchové a podzemní vody odrážejí vývoj ekonomiky, hydrometeorologické podmínky daného roku i chování domácností. Z dlouhodobějšího pohledu je zřetelný výrazný pokles odebíraného množství povrchové vody po roce 1990, což je způsobeno ekonomickými a ekologickými faktory, modernizací výroby, při které klesá potřeba vody, a rovněž snížením ztrát v síti.

V roce 2023 došlo k historicky nejmenšímu **odběru z povrchových vod**, kdy bylo odebráno 966,8 mil. m³.



Do roku 2001 byly evidovány odběry vody přesahující 15 000 m³ za rok nebo 1 250 m³ za měsíc. Od roku 2002 jsou evidovány odběry vody odběrateli nad 6 000 m³ za rok nebo 500 m³ za měsíc – podle § 10 vyhlášky MZe č. 431/2001 Sb.

<https://www.envirometr.cz/data/odbery-povrchove-vody>

Zdroj dat: MZe, s.p. Povodí, VÚV T.G.M., v.v.i., ČSÚ

Obrázek 29: Celkové odběry podzemní vody jednotlivými sektory v ČR [mil. m³], 2000–2023.
Zdroj: CENIA, 2023c

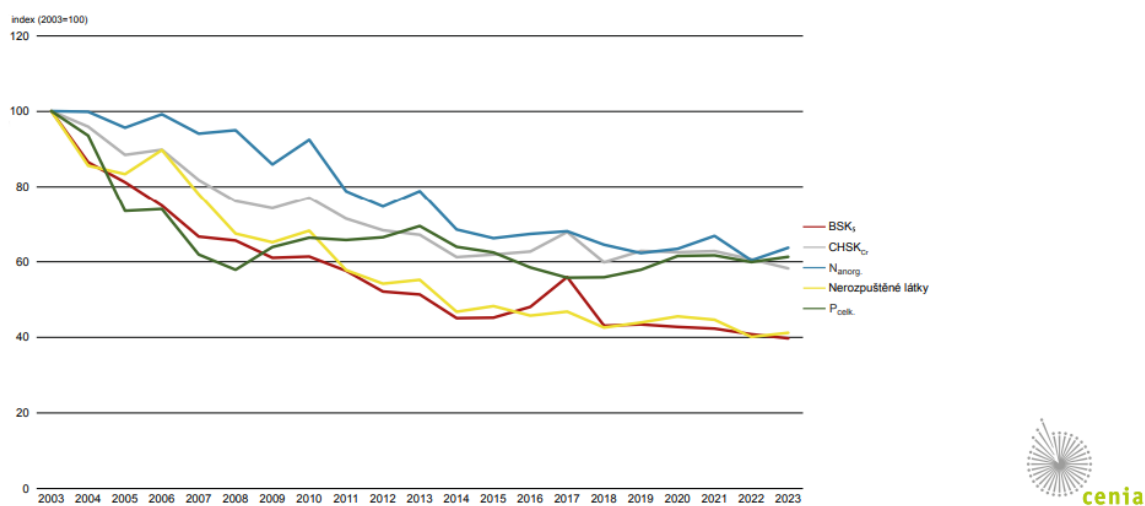
Nejvyšší odběry byly uskutečňovány pro vodovody pro veřejnou potřebu, jejich podíl v roce 2023 na celkových odběrech činil 45,1 %. Podíl obyvatel připojených na veřejný vodovod v porovnání s rokem 2000 výrazně vzrostl, z 87,1 % na 94,5 % v roce 2023. V roce 2023 činila spotřeba vody na jednoho obyvatele zásobovaného vodou z veřejného vodovodu 127,1 l.obyv.⁻¹.den⁻¹. V domácnostech se spotřebovalo 86,7 l.obyv.⁻¹.den⁻¹. Dalším významným odběratelem je energetika, podíl na celkových odběrech v roce 2023 činil 34,2 % (452,6 mil. m³). Třetím nejvýznamnějším odběratelem vody je průmysl, pro který bylo v roce 2023 odebráno 198,8 mil. m³, tzn. 15,0 % celkových odběrů. Odběry vody pro zemědělství tvořily pouze 3,3 % a odběry pro ostatní sektory, vč. stavebnictví

a činností souvisejících s odpadními vodami, tvořily 2,4 % z celkových odběrů vody v roce 2023. Většina odběrů je uskutečňována z povrchových vod (73,0 % celkových odběrů v roce 2023), menší část z vod podzemních (27,0 % v roce 2023).

Od roku 2000 klesl celkový **objem vypouštěných odpadních vod** o 18,3 % na hodnotu 1 471,7 mil. m³. V roce 2023 se vypouštělo o cca 25,2 mil. m³ méně než v roce 2022. Vypouštěné množství bylo opět o něco vyšší než množství odebrané vody. Struktura vypouštění odpadních vod. (CENIA, 2023c)

3.7.3.1 Čištění odpadních vod

Kvalita vypouštěných odpadních vod má vliv na jakost povrchových vod. Mezi roky 1990 a 2023 došlo k poklesu vypouštěného znečištění v ukazatelích BSK₅ o 96,8 %, nerozpuštěné látky o 95,5 % a CHSK_{Cr} o 91,4 %. Zároveň se podařilo snížit i vypouštěné množství nebezpečných a zvláště nebezpečných závadných látek. K významnému poklesu došlo také u makronutrientů (dusík, fosfor). Od roku 2003 se množství vypouštěného N_{anorg.} snížilo o 36,4 % a P_{celk.} o 38,8 %. Dlouhodobý pokles je ovlivněn především tím, že se v technologii čištění odpadních vod u nových a intenzifikovaných čistíren odpadních vod cíleně uplatňuje biologické odstraňování dusíku a biologické nebo chemické odstraňování fosforu, a dále je ovlivněn snížením množství fosfátů používaných v pracích prostředcích.



<https://www.envirometr.cz/data/znečisteni-vypousteni-z-bodovych-zdroju-do-povrchovych-vod> Zdroj dat: s.p. Povodí, VÚV T.G.M., v.v.i

Obrázek 30: Znečištění vypouštěné z bodových zdrojů v ukazatelích N_{anorg.}, P_{celk.}, BSK₅, CHSK_{Cr} a nerozpuštěné látky v ČR [index, 2003 = 100], 2003–2023. Zdroj: CENIA, 2023c.

Znečištění povrchových vod pochází i z plošných zdrojů, např. ze zemědělství, atmosférické depozice a erozních splachů z povrchu.

Podíl obyvatel připojených na kanalizační síť v roce 2023 činil 86,7 %, podíl obyvatel připojených na kanalizaci zakončenou čistírnou odpadních vod byl 84,5 %. V porovnání s rokem 2000 došlo ke zvýšení podílu obyvatel připojených na kanalizaci zakončenou ČOV o 20,7 p.b. Na kanalizaci zakončenou ČOV stále není připojeno 15,5 % obyvatel. Odpadní vody produkované v těchto případech by měly být čištěny např. v domovních čistírnách odpadních vod nebo byly shromažďovány v bezodtokových jímkách a septicích a následně odvezeny k odbornému čištění (svozem na ČOV). Délka kanalizační sítě byla v roce 2023 prodloužena o 799 km a dosáhla 52 367 km. Celkový počet čistíren odpadních vod se zvýšil oproti předešlému roku o 44 na celkových 2 959 ČOV v celém Česku. Výstavbou a rekonstrukcemi ČOV vzrostl celkový počet ČOV s odstraňováním dusíku a/nebo fosforu (terciární čištění) na 1 745. Čistíren s pouze mechanickým stupněm čištění zůstává 21. (CENIA, 2023c)

3.7.4 Ochrana před povodněmi

Významným limitem území, který je nutné při rozvoji a využití území respektovat, jsou záplavová území. Aktivní zóny záplavového území jsou části zastavěných území obcí a území určených k zástavbě podle územních plánů, které při povodni odvádí rozhodující část celkového průtoku, čímž je tak bezprostředně ohrožen život, zdraví a majetek lidí.

Základním dokumentem pro plánování v oblasti řízení povodňové ochrany v ČR je Povodňový plán České republiky zpracovaný MŽP, který je podkladem pro rozhodování Ústřední povodňové komise pro případ povodní ohrožujících větší územní celky.

Povodně jsou v našich podmínkách častým a z hlediska plochy zasaženého území významným typem přírodních katastrof. Na území ČR se vyskytly velké povodně v letech 1997, 1998, 2002, 2006, 2009, 2010, 2012, 2013, 2014, 2016, 2023 a 2024. Ve všech případech se jednalo o odezvu na vydatné přívalové srážky.

Z hlediska odtokových poměrů je problémem **rychlý odtok srážkových vod** z území. Tento stav je způsobem zejména odlesněním, nedostatečnou přirozenou retenční schopností horských oblastí s převažujícími srážkovými úhrny, nevhodnou úpravou drobných toků v minulosti, melioracemi provedenými často v nevhodných terénech a nedostatkem organické hmoty v půdě. Zrychlený odtok vody z povodí má za nepříznivých klimatických podmínek za následek vznik povodňových situací a v důsledku také deficit podzemních vod, neboť srážková voda nestačí vsáknout a je rychle odvedena mimo oblast srážek.

Povodňová problematika rovněž souvisí, jako jeden z důsledků extrémních meteorologických jevů, s problematikou **změn klimatu**. Do budoucna se v této souvislosti předpokládá nárůst četnosti výskytu a intenzity těchto jevů, mezi které patří nejen povodně, ale také delší období sucha a nárůst teploty. Problém v poslední době představují také přívalové (bleskové) povodně, kdy zejména na malých vodních tocích dochází během velmi krátké doby (desítek minut až několika hodin) k prudkému vzestupu hladiny a jejímu následnému rychlému poklesu. Nejčastější příčinou vzniku takovýchto povodní jsou intenzivní přívalové srážky spojené s výskytem silných bouřek v letním období.

Přívalovým povodním často předchází plošný odtok vody po svazích. Bude tedy nutné věnovat pozornost adaptaci na změnu klimatu a z ní vyplývajících jevů, například prostřednictvím úprav vodního režimu v krajině, kdy je doporučováno jak zvyšování retence vody v krajině, tak umožnění rozlivu povodňových vod. Také ve městech je nezbytné reagovat na potenciální změny, zejména na zvyšující se teploty v rámci tepelných ostrovů měst. (Zdroj: ČHMÚ 2014, MZe 2020).

3.7.5 Hydrologické sucho

Ve **vodním hospodářství** dochází během období hydrologického sucha k poklesu průtoků nebo případně k úplnému vyschnutí toku. V důsledku menšího objemu vody v korytě je tok náchylnější ke znečištění a zhoršují se podmínky pro ekosystémy.

Velmi výrazné hydrologické sucho nastalo v roce 2018, kdy byly zaznamenány v květnu až říjnu mimořádně nízké stavy vodních toků a došlo k prudkému propadu zásob vody v nádržích. Téměř na celém území klesla výrazně hladina vody v mělkých vrtech. Výraznější sněhové srážky během zimy ve vyšších polohách pomohly doplnit vodní nádrže. Hydrologické sucho ale pokračovalo i v průběhu roku 2019 a vyvrcholilo v červenci, kdy byla situace na vodních tocích a vrtech dokonce horší než v roce 2018.

V roce 2019 došlo na části území ČR k výskytu socio-ekonomického sucha, kdy sucho už má přímé dopady na život lidí a průmysl, dochází k omezení zásobování a čerpání vody. Nová část vodního zákona s názvem „Zvládání sucha a stavu nedostatku vody“ vymezuje rámec monitoringu sucha, odpovědnosti kompetentních orgánů, přijímání opatření pro zvládání sucha i nedostatku vody i pro kontrolní mechanismy. Umožní mj. vytvoření komisí v jednotlivých krajích, které na základě nově pořízených plánů pro zvládání sucha a nedostatku vody budou moci vyhlášovat „stav nedostatku vody“ a uplatnit určitá omezení pro užívání vody. Již dnes se v některých oblastech potýkáme s problémy s dostupností vody při výskytu sucha. Jedná se například o povodí Dyje a Rakovnicko. (Zdroj: AK ČR 2020; Brázdil et al. 2015).

Z pohledu výskytu hydrologického sucha v povrchových vodách byl rok 2023 vodnější než rok 2022. (CENIA, 2023c)

3.8 PŘÍRODA, BIOLOGICKÉ CHARAKTERISTIKY, KRAJINA

Přírodní a přírodě blízké celky na území České republiky patří k nejpestřejším a nejzajímavějším v Evropě. Na relativně malé rozloze České republiky se stýkají prostředí geologicky, geomorfologicky, botanicky i zoologicky velmi svérázná: Český masív a Karpatská soustava, prostředí vysokých hor s vyvinutým alpským vegetačním stupněm, lesostepi a stepi, skalní města a krasy, rašeliniště, lužní lesy, pralesní společenstva. Česká republika se přes svou poměrně malou rozlohu vyznačuje velkým bohatstvím druhů rostlin a živočichů. To je dáno zejména její polohou na hranici několika biogeografických oblastí, ale také historickým a kulturním vývojem.

Základní legislativní pravidla ochrany přírody a krajiny upravuje zákon č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, který doplňuje vyhláška ministerstva životního prostředí ČR č. 395/1992 Sb. Ochranu přírody můžeme rozdělit na druhovou a územní, přičemž v nich existují dvě roviny – obecná a zvláštní.

Obecná druhová ochrana zajišťuje až na přesně vymezené případy ochranu všech volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Chráněny jsou před záměrným i neúmyslným ničením, poškozováním, sběrem či odchytom, který vede nebo by mohl vést k ohrožení těchto druhů na bytí nebo jejich degeneraci, k narušení rozmnožovacích schopností druhů, zániku populace druhů nebo zničení ekosystému, jehož jsou součástí. Kromě toho je významným nástrojem obecné druhové ochrany ochrana volně žijících ptáků a ochrana dřevin rostoucích mimo les.

Zvláštní druhová ochrana se vztahuje na ty druhy rostlin a živočichů, které jsou ohrožené nebo vzácné nebo mají vědecký či kulturní význam. Zvláště chráněné druhy a jejich výčet je uveden v příloze II a III. vyhl. č. 395/92 Sb.

Územní ochrana přírody na obecné úrovni má v České republice několik nástrojů. Jsou to především územní systémy ekologické stability, významné krajinné prvky, krajinný ráz a s ním spojená kategorie přírodního parku.

Zvláště chráněná území (ZCHÚ) jsou v ČR rozčleněna do 6 kategorií, z toho dvě kategorie tvoří velkoplošná zvláště chráněná území (národní parky, chráněné krajinné oblasti), čtyři kategorie maloplošná zvláště chráněná území (národní přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní rezervace, přírodní památky).

3.8.1 Velkoplošná zvláště chráněná území

Velkoplošná zvláště chráněná území zahrnují **4 národní parky (NP)** a **27 chráněných krajinných oblastí (CHKO)**. V roce 2025 byla vyhlášena nová CHKO – Soutok v Jihomoravském kraji.

Národní parky jsou území s přirozenou, případně člověkem málo pozměněnou přírodou, se zachovalými přírodními fenomény a s vysokým potenciálem autoregulačních procesů. Chráněné krajinné oblasti jsou území s harmonickou krajinou utvářenou přirozenými procesy či spolupůsobením člověka, jejichž hlavním cílem je zachovat vhodný způsob využívání krajiny s charakteristickým reliéfem.

Celková rozloha NP činí 119 tis. ha (1,5 % území), celková rozloha CHKO činí 1 150 tis. ha (14,6 % území). Dosud poslední vyhlášenou CHKO je Soutok (2025), v případě NP pak České Švýcarsko (2000). Podrobnější informace k jednotlivých ZCHÚ jsou uvedeny níže.

V přírodovědně nejcennější části území CHKO Šumava, vyhlášené již v roce 1963, byl v roce 1991 zřízen **Národní park Šumava**, s účinností od 1. 6. 2017 bylo jeho vyhlášení nově potvrzeno zákonem č. 123/2017 Sb., kterým byl změněn zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Jde o rozsáhlé území (největší národní park v ČR; 68 460 ha), které je jedinečné v národním i mezinárodním měřítku.

Značnou část území NP zaujímají přirozené nebo málo lidskou činností ovlivněné ekosystémy s mimořádným vědeckým a výchovným významem. Funkci ochranného pásma plní CHKO Šumava obklopující národní park Šumava a Bavorský les (národní park v sousedním Německu), které společně tvoří nejrozsáhlejší území lesů ve střední Evropě a jsou významné pro zachování typické středoevropské horské krajiny a celkové ekologické stability území včetně klimatických a hydrických funkcí. Jedním z nejvýznamnějších předmětů ochrany jsou na Šumavě mokřady, zejména rašeliniště.

Krkonošský národní park (KRNP) dosahuje rozlohy 550 km² včetně ochranného pásma. Byl vyhlášen již v roce 1963, přehlášen v roce 1991 a s účinností od 1. 6. 2017 bylo jeho vyhlášení nově potvrzeno zákonem č. 123/2017 Sb., kterým byl změněn zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Přírodovědná hodnota Krkonoš souvisí s jejich výjimečnou polohou uprostřed Evropy, nadmořskou výškou a charakteristickou geomorfologií. Jsou nejvyšším pohořím Krkonošsko-jesenické subprovincie, přesahují přírodní alpskou hranici lesa a mají některé rysy vysokohorské přírody. Jsou kontaktním místem severské tundry a alpských ekosystémů, vysokohorských a nížinných prvků. Nacházejí se zde cenné formy neživé přírody, vzniklé činností ledovců a mrazu. Předmětem ochrany Krkonošského národního parku jsou především horské geobiocenózy s výskytem endemitů, glaciálních reliktních, a zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů. Chráněn je i specifický horský krajinný ráz Krkonoš.

Národní park České Švýcarsko byl vyhlášen v roce 2000 a nově potvrzen zákonem č. 123/2017 Sb. Českosaské Švýcarsko je oblast tvořená národními parky České a Saské Švýcarsko a chráněnými krajinnými oblastmi Labské pískovce a Saské Švýcarsko. Tato oblast se rozprostírá na ploše o rozloze zhruba 700 km² na obou březích řeky Labe při státní hranici mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko (SRN). Svou rozlohou, vysokou mírou zalesnění a minimálním osídlením představuje unikátní pískovcové území, které nemá v Evropě obdoby. Celá oblast představuje reprezentativní ukázkou pískovcového fenoménu České křídové pánve, to je typického reliéfu kvádrových pískovců a na něj vázaných specifických ekologických podmínek určujících rozmanitost druhů (biodiverzitu). Předmětem jeho ochrany je geomorfologicky nejpestřejší část České křídové tabule budovaná turonskými kvádrovými pískovci, které utvářejí skalní města, bloky, věže a pilíře s četnými hlubokými roklemi a soutěskami. V inverzních polohách se vyskytuje vzácná flóra. Cenná jsou rovněž menší rašeliniště, unikátem je skalní útvar Pravčické brány.

Rozlohou nejmenším národním parkem (63 km²) v České republice je **NP Podyjí**, který vznikl v roce 1991 z již existující CHKO Podyjí (103 km²) a nově potvrzen zákonem č. 123/2017 Sb. V roce 2000 byl vyhlášen NP Thajatal na pravém rakouském břehu Dyje, čímž vzniklo jedinečné bilaterální území evropského významu. NP Podyjí reprezentuje výjimečně zachovalou ukázkou krajiny říčního údolí v pahorkatinném stupni střední Evropy. Kaňon Dyje vytváří unikátní říční fenomén s četnými meandry, hluboce zaříznutými údolími bočních přítoků, nejrůznějšími skalními tvary, kamennými moři a skalními stěnami. Většina obdobných říčních údolí byla u nás pozměněna výstavbou přehrad, komunikací a rekreačních objektů. Území vyniká vysokou pestrostí rostlinných a živočišných společenstev danou střídavou expozicí svahů v údolí Dyje. Přirozenou osou území je řeka Dyje, která na své 40 km dlouhé cestě z Vranova do Znojma vytvořila v horninách českého masivu kaňonovité údolí, jehož hloubka dosahuje až 220 m. Celé údolí je takřka souvisle porostlé přirozenými a přírodě blízkými lesy. V celém území se výrazně projevuje takzvaný údolní fenomén, v jehož důsledku pronikají západním směrem do údolí teplomilné živočišné a rostlinné druhy z jihovýchodní teplé panonské oblasti. Naproti tomu ze západu migrují údolní druhy podhorské, s kterými se pak můžeme setkat na chladnějších a stinných severních svazích údolí. (Zdroj: ÚSOP [online] 2023, KRNP [online] 2023, NP ČŠ [online] 2023, NP Podyjí [online] 2023).

Chráněné krajinné oblasti jsou, spolu s jejich rozhodujícími charakteristikami, přehledně uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 2: Chráněné krajinné oblasti. Zdroj: ÚSOP [online] 2025.

Název	Rok vyhlášení	Rozloha	Předmět ochrany
Beskydy	1973	1 205 km ²	zbytky původních pralesovitých lesů s výskytem vzácných karpatských živočichů a rostlin, druhově pestré louky a pastviny, unikátní povrchové i podzemní pseudokrasové jevy, mimořádná estetická hodnota daná historickým soužitím člověka s přírodou
Bílé Karpaty	1981	747 km ²	květnaté louky bohaté na rostlinná společenstva s vysokým zastoupením kriticky ohrožených druhů rostlin, rozsáhlé lesní komplexy v centrální a severní části pohoří s celou řadou typických prvků karpatské květeny i fauny
Blaník	1982	40 km ²	ochrana harmonické, vyvážené krajiny Středních Čech, jejíž ústřední dominantou je památná hora Blaník, dále mozaikovitě střídání lesních celků, polí, luk a menších rybníků s vhodně začleněnou zástavbou obcí
Blanský les	1989	220 km ²	uchování typického rázu harmonické krajiny (s komplexy lesů na hřebenech a se střídáním lesních a zemědělských ploch a menších sídel v Křemžské kotlině a okrajových částech CHKO) a zachování přirozených a polopřirozených společenstev s významnými druhy rostlin a živočichů
Brdy	2015	345 km ²	harmonicky utvářená převážně lesní krajina Brdské vrchoviny se zachovalými ekologickými funkcemi, s typickým krajinným rázem s bezlesými enklávami a minimálním osídlením společně s přírodními hodnotami krajiny spočívajícími v rozsahu a kvalitě přirozených a polopřirozených společenstev charakteristických pro brdskou krajinu, zejména bezkolencových a pcháčových luk, vřesovišť, rašelinišť, pramenišť, mokřadů, společenstev skal a přirozených lesních společenstev a na ně vázaných vzácných a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, dále paleontologická naleziště a geologické a geomorfologické lokality a také typy přírodních stanovišť a druhy, pro které byly vyhlášeny evropsky významné lokality na území chráněné krajinné oblasti
Broumovsko	1991	432 km ²	harmonicky utvářená kulturní krajina s významným zastoupením druhově bohatých společenstev přirozeného i kulturního původu s výskytem vzácných a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů
České středohoří	1976	1 068 km ²	harmonická krajina s kupovitými a kuželovitými tvary třetihorních vyvřelin včetně tvarů jejich zvětrávání, údolí Labe, zastoupení rozmanitých přírodních společenstev od teplomilných stepních lesostepních až po podhorské a velké množství vzácných rostlinných a živočišných druhů
Český kras	1972	132 km ²	vápencový podklad, který zde tvoří převážnou část geologické stavby, rozrytý krasovými kaňony a roklemi, provrtán mnoha jeskyněmi a pokrytý porosty dubových hájů s neobvyklou bohatostí bylinného patra
Český les	2005	466 km ²	charakteristické střídání větších lesních celků se zbytky kulturní zemědělské krajiny s řídkým osídlením a mozaikou nových společenstev vzniklých sukcesí v místech zaniklých sídel a na opuštěných zemědělských plochách, dále unikátní společenstva s výskytem chráněných a vzácných rostlinných i živočišných druhů
Český ráj	1955	181 km ²	harmonicky utvářená krajina s charakteristickým reliéfem neovulkanického původu, členěným vodními toky, dále vyvážená krajina s pestrou mozaikou přirozených lesních i mokřadních ekosystémů, trvalých travních porostů s plochami kulturními a s četnými dochovanými památkami historického osídlení

Název	Rok vyhlášení	Rozloha	Předmět ochrany
Jeseníky	1969	744 km ²	typický krajinný ráz, plnění přírodních funkcí a přírodních hodnot, kterými jsou významné geologické a geomorfologické jevy a zastoupené přírodní, přírodě blízké a polopřirozené ekosystémy a v nich se vyskytující zvláště chráněné, vzácné či regionálně významné druhy rostlin a živočichů
Jizerské hory	1968	371 km ²	vysoká koncentrace přírodních hodnot, vázaných zejména na komplexy i fragmenty přírodě blízkých lesních ekosystémů a rašelinišť, typická geomorfologie pohoří, harmonická kulturní krajina s převahou lesa a zemědělsky využívaným bezlesím, s venkovskými sídly charakterizovanými rozptýlenou zástavbou s dochovanými prvky lidové architektury a s koncentrovanou zástavbou v urbanizovaných a industrializovaných údolních polohách
Kokořínsko – Máchův kraj	1976	410 km ²	jedinečné geomorfologické utváření (ploché pánve s četnými rybníky a rašeliništi, skalní města a kaňonovitá údolí, kvádrové pískovce, neovulkanické vrchy, přirozeně meandrující tok řeky Ploučnice a údolí potoků Liběchovky a Pšovky), harmonicky utvářená krajina se zachovalými ekologickými funkcemi formovaná dlouhodobou činností člověka s významným podílem přírodě blízkých lesních, skalních, lučních, vodních a mokřadních ekosystémů a na ně vázaných vzácných a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, s významným zastoupením dřevin rostoucích mimo les a řadou kulturních a historických památek a souborů lidové architektury, které dotváří charakteristický ráz této krajiny a dále také typy přírodních stanovišť a druhy, pro které byly vyhlášeny evropsky významné lokality a ptačí oblast na území chráněné krajinné oblasti
Křivoklátsko	1979	625 km ²	pestré geologické podloží, rozsáhlý lesní celek pahorkatinné oblasti s vysokým podílem přírodě blízkých lesních porostů, říčního a vrcholového fenoménu a výskytu primárního bezlesí (skalní a lesostepní společenstva), která vedla k značné biodiverzitě společenstev a druhů
Labské pískovce	1972	243 km ²	křídové druhohorní sedimenty, soutěsky a kaňony obklopené věžemi a masivy místy tvořícími skalní města, květnaté bučiny na třetihorních čedičových a znělcových vyvěřelinách, existence celé řady živočichů na relativně malém prostoru
Litovelské Pomoraví	1990	93 km ²	lužní lesy v okolí řeky Moravy, komplex mokřadních luk, harmonická krajina mírně zvlněné pahorkatiny s chlumními doubravami, teplomilné rostliny, vápencová krajina s jeskyněmi a teplomilnými společenstvy luk a lesů
Lužické hory	1976	270 km ²	harmonicky a esteticky utvářená krajina, morfologicky výrazný reliéf, geologicky bohaté podloží, vysoký podíl, lesů, doplněných lučními a mokřadními ekosystémy a na ně vázanými rostlinnými a živočišnými druhy
Moravský kras	1956	91 km ²	jedinečný soubor povrchových i podzemních krasových jevů jako základ typického rázu krajiny a pestré škály druhově bohatých přirozených a polopřirozených společenstev s významnými druhy rostlin a živočichů.
Orlické hory	1970	233 km ²	harmonicky utvářená kulturní krajina s významným zastoupením přírodních hodnot vázaných zejména na přírodě blízké lesní ekosystémy, rašeliniště a extenzivně využívané travní porosty

Název	Rok vyhlášení	Rozloha	Předmět ochrany
Pálava	1976	85 km ²	různorodá harmonicky utvářená krajina s charakteristickým reliéfem, jehož dominantou jsou Pavlovské vrchy s vápencovým podložím s nejcennějšími biotopy druhově bohatých skalních, drnových a lučních stepí, lesostepí, teplomilných doubrav a suťových lesů, dále teplomilné doubravy a panonské dubohabřiny, lužní lesy a mokřadní louky v nivě Dyje a lokality slanomilné vegetace; charakteristický ráz krajiny je dotvářen zemědělsky využívanými pozemky s převahou vinic a jednotlivými sídly s výsadním postavením historického města Mikulova
Poodří	1991	80 km ²	harmonická krajina spoluutvářená dlouhodobou lidskou, zejména zemědělskou činností, řeka Odry s ojedinělým charakterem přirozeně meandrujícího nížinného toku s inundačním územím, dále střídání vodních toků a ploch s menšími celky lesa s rozsáhlými travními porosty s rozptýlenou zelení
Slavkovský les	1974	611 km ²	rozsáhlá rašeliniště vrchovištního typu s porosty borovice blatky a břízy pýřité s charakteristickými rašelinnými druhy, rozsáhlé lesní komplexy spolu s rašeliništi vytvářející přírodní vodní rezervoár, příznivě ovlivňující vodní režim širokého okolí
Soutok	2025	125 km ²	zachování a údržba lužního ekosystému významného v celoevropském měřítku. Lužní lesy tvoří směs listnatých stromů, které potřebují krátkodobé periodické záplavy, aby mohly prospívat.
Šumava	1963	994 km ²	rozloha a propojenost přírodních mokřadních ekosystémů, přírodě blízkých a přírodních lesů, opuštěné krajiny, zachovalost historických krajinných struktur skládaných dle postupující kolonizace, jedinečná lidová architektura tvořená mísením slovanských a alpských stavebních stylů, ohrožené druhy rostlin
Třeboňsko	1980	687 km ²	různorodá harmonicky utvářená krajina s charakteristickým reliéfem rozsáhlé rybníční soustavy propojené na složitý systém přírodních i umělých vodních toků, jehož páteří je řeka Lužnice, dále rozsáhlé plochy souvislých lesů a mozaika zemědělsky obhospodařovaných pozemků (s velkým podílem luk a pastvin) a drobných sídel s charakteristickými stavbami lidové architektury
Žďárské vrchy	1970	709 km ²	harmonicky utvářená kulturní krajina s výrazným zastoupením přirozených společenstev (pole, louky, rybníky, vodní toky i venkovské osídlení) zejména s rašeliništi, rozsáhlou rybníční soustavou a dalšími mokřadními společenstvy, dále rulové skalní útvary a mozaika rozptýlené dřevinné vegetace s remízky a kamenicemi v zemědělsky využívané krajině
Železné hory	1991	286 km ²	harmonicky utvářená kulturní krajina s významným zastoupením druhově bohatých společenstev přirozeného i kulturního původu s výskytem vzácných a chráněných druhů rostlin a živočichů

3.8.2 Maloplošná zvláště chráněná území

Maloplošná zvláště chráněná území zahrnují 4 kategorie. **Národní přírodní rezervace** (NPR; v roce 2025 celkem 109 s rozlohou 310 tis. ha, tj. 0,4 % území ČR) jsou vyhlášeny za účelem ochrany menších území mimořádných přírodních hodnot, kde jsou na přirozený reliéf s typickou geologickou stavbou vázány významné a v národním či mezinárodním měřítku jedinečné ekosystémy. **Přírodní rezervace** (PR; v roce 2025 celkem 825 s rozlohou 44,4 tis. ha, tj. 0,6 % území) jsou vyhlášeny na menších územích soustředěných přírodních hodnot, kde jsou zastoupeny ekosystémy typické a významné pro příslušnou geografickou oblast. **Národní přírodní památky** (NPP; v roce 2025 celkem 127 s rozlohou 12,6 tis. ha, tj. 0,2 % území) a **přírodní památky** (PP; v roce 2025 celkem 1 625 s rozlohou 35,3 tis. ha, tj. 0,4 % území) jsou vyhlášeny za účelem ochrany geologických či geomorfologických útvarů, nalezišť nerostů, nebo vzácných či ohrožených druhů, a to i na takových územích, které svou činností formoval člověk. Národní přírodní památky mají národní či mezinárodní

význam, přírodní památky jsou vyhlášovány pro území s regionálním významem. Téměř třetina maloplošných ZCHÚ se nachází v CHKO nebo NP.

Celková rozloha zvláště chráněných území v ČR, zahrnující jak maloplošná, tak velkoplošná zvláště chráněná území, v roce 2025 činila 1 341 tis. ha (16,9 %) území ČR. Od roku 2022 vzrostla o 16 tis. ha, což bylo způsobeno zejména vznikem nového CHKO a maloplošných ZCHÚ.

Přehled maloplošných zvláště chráněných území dle jednotlivých kategorií v rámci jednotlivých krajů je znázorněn v následující tabulce. Tato území se často překrývají s velkoplošně zvláště chráněnými územími nebo lokalitami soustavy Natura 2000. (Zdroj: ÚSOP [online] 2025).

Tabulka 3: Maloplošná zvláště chráněná území dle krajů k 17. 10. 2025. Zdroj: ÚSOP [online], 2025

Kraj	NPR		NPP		PR		PP		Celkem	
	počet	výměra [ha]	počet	výměra [ha]	počet	výměra [ha]	počet	výměra [ha]	počet	výměra [ha]
Hl. m. Praha	0	0	7	93	16	1 178	69	1 112	92	2 383
Středočeský	13	4 265	22	1 860	80	6 918	200	4 101	315	17 144
Jihočeský	10	3 366	17	1 451	113	5 379	200	7 007	340	10 196
Plzeňský	6	781	5	231	91	3 215	94	2 586	196	6 813
Karlovarský	6	2 993	9	677	31	1 055	49	1 307	95	6 032
Ústecký	13	2 026	15	1 445	58	4 335	106	4 410	192	7 806
Liberecký	8	2 767	9	463	36	1 944	73	754	126	5 928
Královéhradecký	5	2 392	2	1 017	37	1 501	92	3 925	136	8 835
Pardubický	4	1 816	2	225	43	2 975	61	1 206	110	6 222
Kraj Vysočina	7	1 356	3	82	80	3 501	118	1 146	208	6 085
Jihomoravský	15	3 316	18	4 471	88	4 197	234	3 302	355	7 513
Olomoucký	11	3 289	11	148	47	2 616	95	1 526	164	7 579
Zlínský	6	409	2	29	44	1 183	163	964	215	2 585
Moravskoslezský	11	2 056	7	449	76	4 401	73	1 837	167	8 743

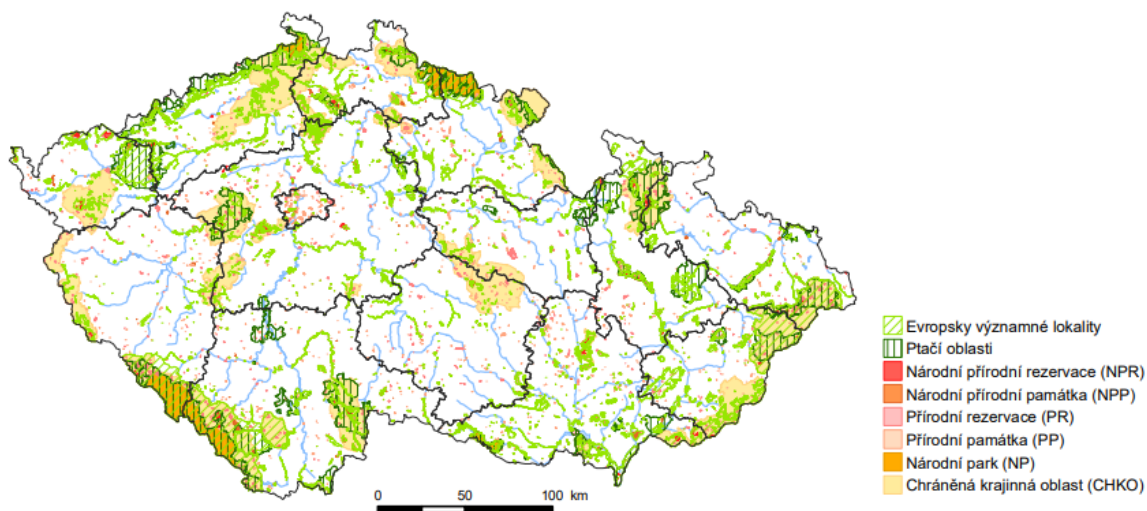
3.8.3 Soustava Natura 2000

Natura 2000 je soustava chráněných území, které vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy Evropské unie. Cílem této soustavy je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast (endemické). Vytvoření soustavy Natura 2000 ukládají dva nejdůležitější právní předpisy EU na ochranu přírody, a to směrnice 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků („směrnice o ptácích“), a směrnice 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin („směrnice o stanovištích“).

Na základě směrnice o ptácích jsou vyhlášovány **ptačí oblasti** (PO) za účelem ochrany ptáků (angl. Special Protection Areas – SPA) a podle směrnice o stanovištích jsou vyhlášovány **evropsky významné lokality** (EVL) za účelem ochrany přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (angl. Sites of Community Importance – SCI). Dohromady ptačí oblasti a evropsky významné lokality tvoří soustavu chráněných území Natura 2000. Prostřednictvím soustavy Natura 2000 bylo chráněno 14,1 % území ČR.

Vzhledem k tomu, že přílohou Vyhodnocení je samostatné naturové hodnocení, jsou v této části uvedeny jen základní informace.

Ptačí oblasti s počtem 42 (nejnověji vyhlášenou ptačí oblastí je PO Západní Krušné hory, k 1.1.2025) zaujímají celkovou rozlohu 717 tis. ha (9 % území ČR), evropsky významné lokality se s celkovým počtem 1 111 lokalit v roce 2025 rozprostíraly na celkové rozloze 796,2 tis. ha (cca 10 % území ČR). Oba tyto typy chráněných území se na řadě míst překrývají. Dohromady tvoří soustavu Natura 2000, která zaujímá 14,2 % území ČR o ploše 1 119 751 ha. (AOPK, 2025)



Zdroj dat: AOPK ČR

Obrázek 31: Zvláště chráněná území a území soustavy Natura 2000 v ČR v roce 2023. Zdroj: CENIA, 2023c.

3.8.4 Biosférické rezervace UNESCO a mokřady mezinárodního významu

Kromě uvedených kategorií ZCHÚ jsou v ČR vymezeny také mezinárodní kategorie chráněných území, a to biosférické rezervace UNESCO a mokřady mezinárodního významu.

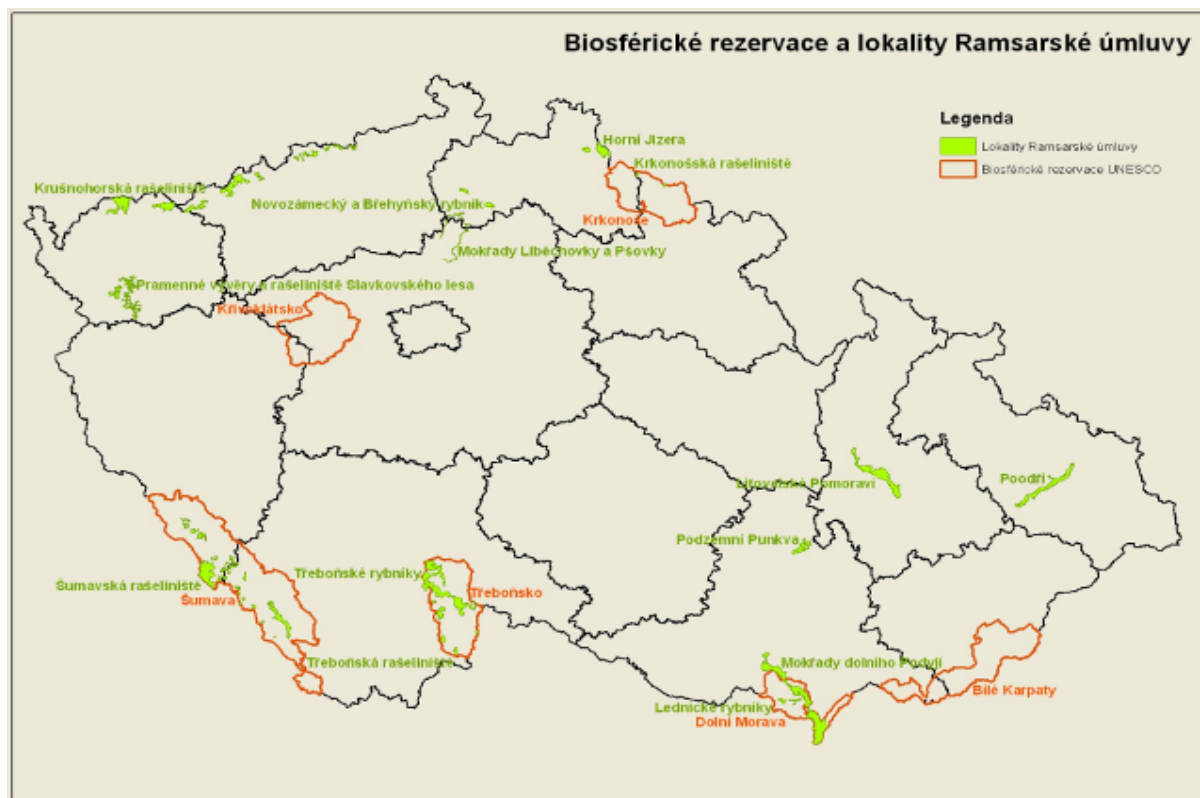
V roce 1970 byl Generální konferencí UNESCO schválen program Člověk a biosféra (Man and biosphere) pro koncepční ochranu životního prostředí vybraných oblastí tzv. biosférických rezervací (BR), kde je nutné skloubit zájmy ochrany přírody i lidské činnosti. V ČR v současnosti existuje 6 těchto oblastí: Křivoklátsko (1977), Třeboňsko (1977), Pálava (1986–2003) od roku 2003 Dolní Morava, Šumava (1990), Krkonoše (1992) a Bílé Karpaty (1996).

BR odpovídají vymezením stejnojmenných CHKO, resp. národnímu parku a CHKO Šumava, kromě BR Pálava, která zahrnuje také oblast Lednicko-valtického areálu a Podluží s lužními lesy v oblasti mezi Břeclaví, Mikulčicemi a soutokem řek Moravy a Dyje.

Ramsarská úmluva (The Ramsar Convention on Wetlands) je smlouva z roku 1971 sloužící k ochraně mokřadů, které jsou mezinárodně významné pro ochranu ptactva. Na území ČR se nachází 14 těchto lokalit, kterými jsou:

- ❖ Šumavská rašeliniště
- ❖ Třeboňské rybníky
- ❖ Novozámecký a Břehyňský rybník
- ❖ Lednické rybníky
- ❖ Litovelské Pomoraví
- ❖ Poodří
- ❖ Krkonošská rašeliniště
- ❖ Třeboňská rašeliniště
- ❖ Mokřady dolního Podyjí
- ❖ Mokřady Liběchovky a Pšovky
- ❖ Podzemní Punkva
- ❖ Krušnohorská rašeliniště
- ❖ Horní Jizera
- ❖ Pramenné vývěry a rašeliniště Slavkovského lesa

Ochrana lokalit je zajištěna formou NP, CHKO, NPR, někde zcela, někde jsou chráněny jen nejcennější části území. (Zdroj: AOPK ČR [online] 2025).



Obrázek 32: Biosférické rezervace UNESCO a lokality Ramsarské úmluvy. Zdroj: ÚSOP [online] 2025.

3.8.5 Přírodní parky

K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle části třetí zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným právním předpisem přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by mohlo způsobit zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území. Přírodních parků, které vyhlášují kraje nařízením, bylo v roce 2022 v České republice 141 (AOPK [online], 2025).

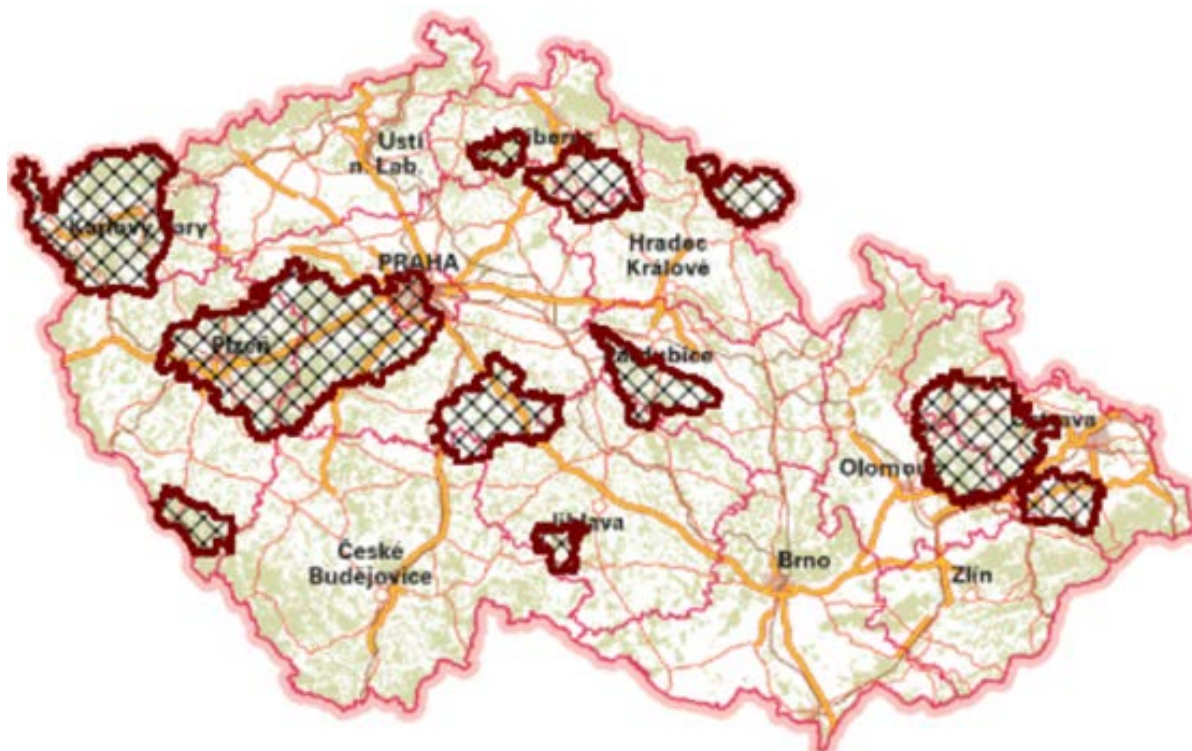


Obrázek 33 Rozmístění přírodních parků na území ČR, data k roku 2022 (AOPK [online], 2025b)

3.8.6 Geoparky

Geopark je území, které zahrnuje konkrétní geologické dědictví a má strategii udržitelného územního rozvoje. Geologické lokality musí být z odborného hlediska významné a reprezentativní. Geopark je iniciativou místních obyvatel zaměřenou na dobrovolnou ochranu, prezentaci, interpretaci hodnot, vzdělávání a šetrné využívání území cestovním ruchem.

V České republice vznikla Síť národních geoparků, v níž se může ucházet o členství území s významným geologickým dědictvím. Jednotlivé geoparky si v rámci neformální sítě vyměňují zkušenosti a realizují společné projekty. Na území ČR se v roce 2025 vyskytovalo 11 certifikovaných národních geoparků, a to Český ráj, Egeria (v Karlovarském kraji), Železné hory (Chrudimsko), GeoLocí (Tachovsko), Kraj Blanických rytířů (Vlašimsko), Podbeskydí (Štramberško), Ralsko, Vysočina (Telčsko) a Broumovsko, Barrandien (část Prahy, Středočeského a Plzeňského kraje) a Královská Šumava v okolí Železnorudska a Kašperských Hor (MŽP [online] 2023, ÚSOP [online] 2023).



Obrázek 34 Rozmístění geoparků na území ČR, data k roku 2025 (národní geopark [online], 2025)

3.8.7 Územní systém ekologické stability

Dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, je pro zajištění obecné ochrany přírody důležité vytvoření územního systému ekologické stability (ÚSES), který zahrnuje takzvaně ekologicky stabilní, tedy přírodní nebo přírodě blízké části krajiny a tvoří prostor pro výskyt, rozmnožování a migraci širokého spektra druhů organismů. ÚSES se skládá z **biocenter, biokoridorů a interakčních prvků** a je vymezen na **nadregionální, regionální a lokální úrovni**. (Další úroveň ekologických sítí představuje EECONET (European Ecological Network), jehož kostru tvoří pro území České republiky vybrané skladebné části nadregionálního ÚSES.)

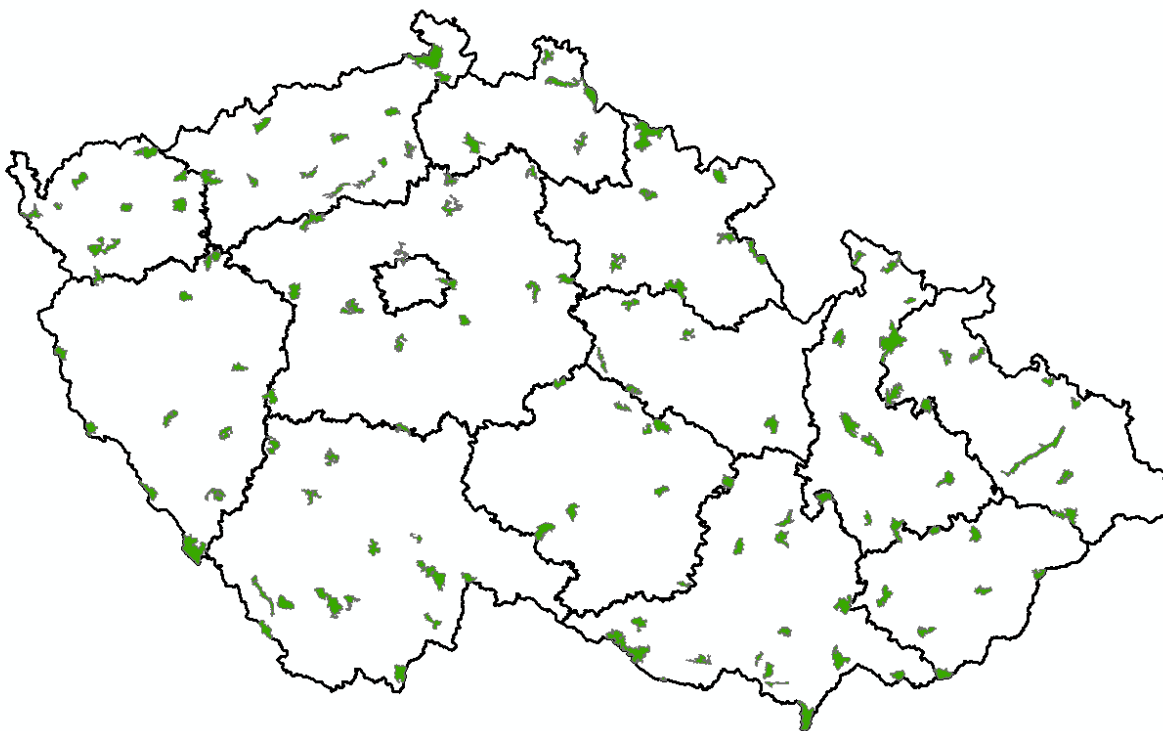
Hlavním smyslem ÚSES je posílit ekologickou stabilitu krajiny zachováním nebo obnovením stabilních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb. Cílem územních systémů ekologické stability je zejména:

- ❖ vytvoření sítě relativně ekologicky stabilních území ovlivňujících příznivě okolní, ekologicky méně stabilní krajinu,
- ❖ zachování či znovuobnovení přirozeného genofundu krajiny,
- ❖ zachování či podpoření rozmanitosti původních biologických druhů a jejich společenstev (biodiverzity).

ÚSES se vymezují v plánech, které mají obsahovat zejména:

- ❖ mapový zakres existujících a navržených biocenter a biokoridorů s vyznačením zvláště chráněných částí přírody v měřítku 1: 50 000 a větším pro nadregionální a regionální ÚSES a v měřítku 1: 10 000 a větším pro místní ÚSES,
- ❖ tabulkovou a popisnou část charakterizující funkční a prostorové ukazatele,
- ❖ bližší odůvodnění včetně návrhů rámcových opatření k jeho zachování a zlepšení.

Plán ÚSES je podkladem pro projekty systémů ekologické stability, provádění pozemkových úprav, zpracování územně plánovací dokumentace, lesní hospodářské plány, vodohospodářské a jiné dokumenty ochrany a obnovy krajiny. (AOPK, 2025)



Obrázek 35: Konceptní vymezení nadregionálních biocenter. Zdroj: AOPK ČR [online] 2023.

3.8.8 Významné krajinné prvky

Významné krajinné prvky jsou ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotné části krajiny, které jsou zákonem chráněny před jejich ničením a poškozováním (jedná se o lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy, ale i vybrané charakteristické antropogenní prvky krajiny (nádrže). Dále jsou jimi jiné části krajiny, které jako významný krajinný prvek zaregistruje orgán ochrany přírody, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků. Jejich rozsah je významný, jsou důležitou složkou obecné ochrany přírody.

3.8.9 Zvláště chráněné druhy a invazní druhy

Chráněné druhy (dělicí se na kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené) jmenuje příloha zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále ZOPK), vyhláška č. 395/1992 Sb., v platném znění, vyhláška MŽP, kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady zmíněného zákona. Současný systém druhové ochrany pochází z konce 80. let. Od té doby se až na nezbytné úpravy v souvislosti s přistoupením ČR do EU prakticky nezměnil. Stejně tak nedošlo k větším změnám ani v případě seznamů zvláště chráněných druhů, které jsou na základě zákona stanovovány prostřednictvím vyhlášky. V současnosti MŽP připravuje změnu ZOPK včetně úpravy seznamu zvláště chráněných druhů.

Lze předpokládat výběr druhů na základě tzv. červených seznamů, seznamu druhů zasluhujících si pozornost, ať už z důvodu výjimečnosti, zranitelnosti, populačního úbytku aj. Jedná se o aktualizované seznamy pro jednotlivé taxony. Červené seznamy slouží k objektivnímu posouzení stupně ohrožení druhů na určitém území. V České republice byly zatím zpracovány Červené seznamy cévnatých rostlin, mechorostů, lišejníků, hub (makromycetů), bezobratlých a obratlovců, na kterých se podílely jak odborné instituce, tak nevládní organizace. Červené seznamy nejsou sice právně závazné, ale jsou hlavním podkladem pro vytváření vyhlášek o chráněných rostlinách, a v některých případech i v případě rozhodování orgánů ochrany přírody.

V **červených seznamech** z roku 2017 bylo mezi kriticky ohrožené, ohrožené či zranitelné druhy řazeno 908 druhů cévnatých rostlin a přes 1000 druhů hub, lišejníků a mechorostů, 163 druhů obratlovců (16 druhů obojživelníků, 7 druhů plazů, 25 druhů mihulí a ryb, 100 druhů ptáků a 15 druhů savců) a přes 3 300 druhů bezobratlých, s výjimkou menších skupin, jmenovitě např. pavouků, kteří mají vlastní červený seznam z roku 2015 s 363 druhy. Velké množství ohrožených druhů rostlin a živočichů se vyskytuje v pohraničních oblastech, kde se nachází řada chráněných území v ČR, a v panonské oblasti (jižní Morava). Velký podíl ohrožených druhů dle červených seznamů lze nalézt mezi plazy, obojživelníky, rybami a mihulemi, ptáky, denními motýly a listorohými brouky, což ukazuje na hlavní problémy v české krajině, kterými jsou velké množství nevhodně upravených vodních toků, na mnoha místech nedostatečná, byť stále se zlepšující kvalita vod, a také celková uniformita mnoha míst české krajiny. Vliv na populace ryb má také predace rybožravými predátory.

Čolek dravý je jediný druh obojživelníka, který byl přeřazen v novém červeném seznamu do nižší kategorie než v minulém hodnocení. Díky vhodnému managementu začaly jeho populace opět prosperovat. Na území NP Podyjí probíhá od roku 2012 cílený management a správa vhodných lokalit – změna hospodaření na rybnících, cílené snížení rybí obsádky a také tvorba a obnova tůní a malých mokřadů, čímž dochází k posilování populací čolka dravého. Z dat dostupných z monitoringu je možné v současné době sledovat nárůst početnosti populací, ale také úspěšné šíření druhu na nové nebo obnovené lokality. (CENIA, 2023c)

Významným nástrojem pro ochranu nejohroženějších druhů jsou nástroje **aktivní druhové ochrany**. V roce 2023 byla schválena Koncepce aktivních nástrojů druhové ochrany v ČR 2023–2032, která definuje kategorie nástrojů aktivní druhové ochrany (záchranné programy, programy péče a regionální akční plány) a popisuje kritéria výběru druhů rostlin a živočichů pro jejich přípravu. V současné době jsou realizovány nástroje aktivní druhové ochrany pro 17 druhů živočichů a 13 druhů rostlin. Díky záchrannému programu došlo například k záchraně hvozdíku písečného českého, jehož zbytková populace (čítající v devadesátých letech cca 200 jedinců) se rozrostla více než čtyřicetkrát a nadále dochází k dalšímu rozšiřování populace druhu. Dále je úspěšný také např. regionální akční plán pro okáče skalního v Českém středohoří. (CENIA, 2023c)

Populace původních druhů rostlin a živočichů i jednotlivá cenná společenstva v ČR jsou ohrožena šířením geograficky nepůvodních druhů, zejména pak druhů invazních. Z celkového počtu 1 576 **nepůvodních druhů rostlin**, které se vyskytují, či byly zaznamenány na území ČR v roce 2022, je za invazní považováno 75 druhů. Mezi nejrozšířenější invazní druhy rostlin patří např. bolševník velkolepý (*Heracleum mantegazzianum*), borovice vejmutovka (*Pinus strobus*), křídlatka japonská (*Reynoutria japonica*), netýkavka malokvětá (*Impatiens parviflora*), netýkavka žláznatá (*Impatiens glandulifera*), vlčí bob mnoholistý (*Lupinus polyphyllus*), zlatobýl kanadský (*Solidago canadensis*) aj.

Z celkového počtu 595 **nepůvodních druhů živočichů** vyskytujících se na území České republiky bylo k roku 2022 za invazní považováno 113 druhů. Mezi nejvýznamnější invazní druhy živočichů patří karas stříbřitý (*Carassius gibelio*), mýval severní (*Procyon lotor*), norek americký (*Neovison vison*), ondatra pižmová (*Ondatra zibethicus*), psík mývalovitý (*Nyctereutes procyonoides*), rak pruhovaný (*Orconectes limosus*), rak signální (*Pacifastacus leniusculus*), střevlička východní (*Pseudorasbora parva*) a želva nádherná (*Trachemys scripta*). V roce 2023 byla v Česku poprvé zaznamenána sršeň asijská, která je zařazena na unijním seznamu invazních nepůvodních druhů. (CENIA, 2023c)

Nejvyšší počet invazních druhů se na území ČR vyskytuje podél vodních toků a různých komunikací, které usnadňují jejich šíření. Zvýšený počet invazních druhů je evidován taktéž v lidských sídlech a jejich okolí. Z geografického hlediska se vysoký počet invazních druhů vyskytuje v severopanonské podprovincii (území jižní Moravy), kde se zároveň vyskytuje vyšší množství ohrožených druhů rostlin a živočichů.

Od 1. 1. 2022 jsou do národní legislativy implementována evropská nařízení č. 1143/2014 a č. 708/2007, především do ZOPK, kde je právní regulace nepůvodních a invazních druhů řešena ve 3 úrovních:

- ❖ Regulace nepůvodních druhů obecně
- ❖ Regulace cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře

- ❖ Regulace invazních nepůvodních druhů z unijního seznamu (od 7. 8. 2025 došlo k navýšení původních 66 druhů o dalších 26 - 8 rostlin a 18 živočichů).

Z hlediska ochrany přírody lze dílčí úspěchy pozorovat u populací ohrožených druhů zejména díky managementu v chráněných územích a nástrojům aktivní druhové ochrany.

(Zdroj: AOPK ČR [online], CENIA 2022, ISOP [online] 2023, MŽP [online] 2023).

3.8.10 Fragmentace krajiny

Jedná se o ztrátu původních kvalit biotopů a jejich propojenosti, přeměnu dříve souvislých ploch na mozaiku ploch menších, které jsou často vzájemně izolované a pozměněné. Fragmentace způsobuje, že krajina přestává být propojená a volný pohyb živočichů je tak těžší. Pokud by propojení mezi oblastmi výskytu zaniklo úplně, může to znamenat zánik dokonce celých populací druhů na našem území. Proto je nutné chránit alespoň minimální prostor, který zajistí funkční propojení jednotlivých území.

Při fragmentaci krajiny dochází jednak k přímému záboru přirozených stanovišť jednotlivých druhů organismů a jednak k přerušení funkčně propojených ekosystémů, což znesnadňuje migraci organismů. Tyto negativní procesy mají dopady jak na jednotlivé populace druhů, tak i na ekosystémy jako celky, které poskytují služby nezbytné pro lidskou společnost.

Bariéry, které způsobují fragmentaci krajiny, představují dopravní a technické liniové stavby (především elektrické vedení pro ptáky a netopýry, větrné parky pro tahy ptáků), rozsáhlé zastavěné a oplocené areály a také příčné překážky ve vodních tocích (vodní živočichové).

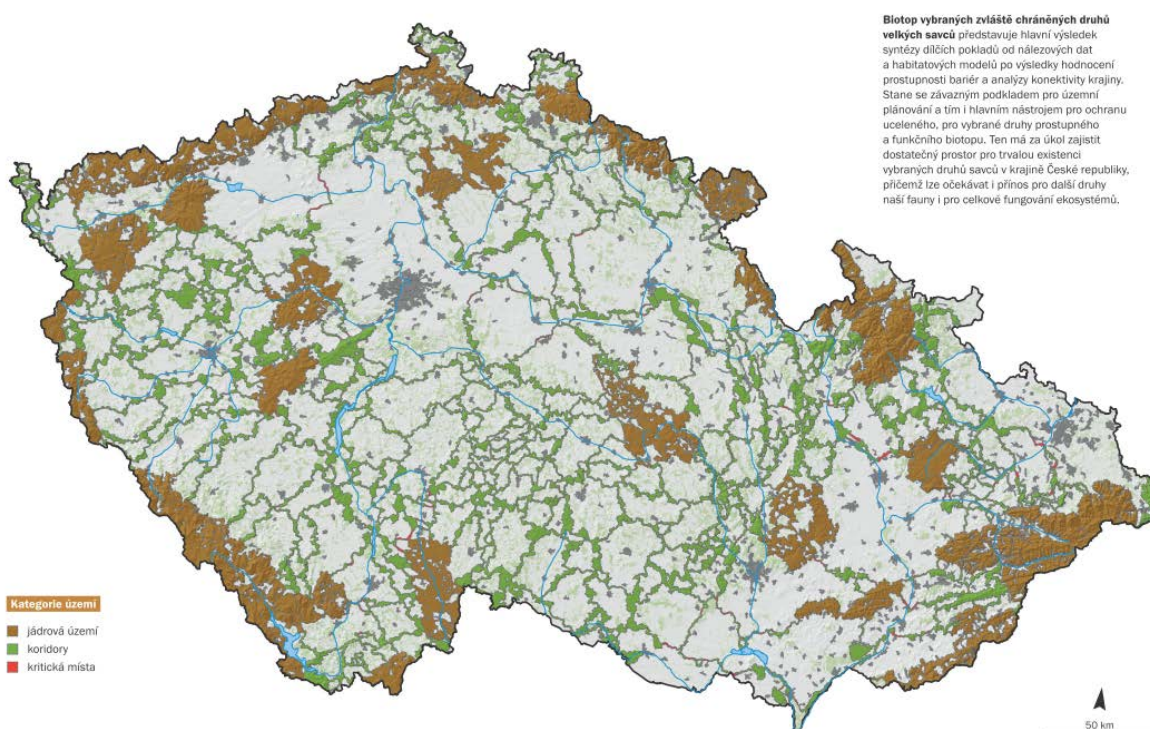
Z výsledků analýzy za období 2016–2022 vyplývá, že dochází k **celkovému nárůstu fragmentace**, zejména z důvodu postupné výstavby dálniční a silniční sítě, resp. rozrůstání zastavěných ploch. Přesto na řadě míst došlo k poklesu míry fragmentace. Stalo se tak zejména v důsledku převodu některých veřejných silnic do kategorie neveřejných cest. Mezi nejvíce fragmentované plochy patří okolí velkých sídel (střední a východní Čechy, Liberecko, Plzeňsko, Ostravsko, okolí Brna, Olomouce a Ústí n. Labem) a oblasti podél významných dopravních tahů. Naproti tomu, jako nejméně fragmentovaná území vystupují periferní oblasti okrajových pohoří, plochy současných i bývalých vojenských újezdů, rozsáhlejší lesní komplexy, nebo oblasti s řidší sídelní a dopravní infrastrukturou. Vodní toky a jejich údolní nivy představují specifickou migrační trasu, na kterou jsou vázány různé druhy živočichů a rostlin, zejména ryb. Fragmentace vodních toků a s ní spojené omezení či znemožnění volné migrace, často společně s dalšími antropogenními tlaky (lov, nevhodný rybářský management, znečištění, změna klimatu, modifikace či ztráta původních habitatů jako důsledek regulace a úprav koryta toků), vedly k výraznému početnímu poklesu populací většiny reofilních druhů ryb a částečnému až úplnému vymizení specializovaných diadromních druhů ryb. Dalšími vlivy, které fragmentaci vodních toků způsobují, jsou vzdutí a akumulace vod, nevhodně provedené úpravy vodních toků (protipovodňová opatření), odběry vod a znečištění.

Nástroj, kterým lze bránit postupující fragmentaci území, je **ochrana ekologické sítě ČR**. Jedná se o soustavu dostatečně velkých (reprezentativních) jádrových oblastí, obvykle se zvýšenou biodiverzitou (zejména druhovou bohatostí a rozmanitostí biotopů), vzájemně funkčně propojených cestami či nášlapnými kameny – menšími územími, které svým charakterem umožňují dočasný výskyt druhů i mimo jádrová území a umožňují tak jejich přesun krajinou. Může se jednat o plochy a prvky s různou formou ochrany a péčí (ZCHÚ, soustava Natura 2000, lokality výskytu zvláště chráněných druhů s národním významem, mokřady mezinárodního a národního významu, významné krajinné prvky, přírodní biotopy, ÚSES, ale i přírodě bližší plochy a prvky než okolní silně antropogenně ovlivněné prostředí). (Zdroj: AOPK ČR [online] 2023; CENIA 2022; Dostál et al. 2017; Pešout, P., Hošek, M. 2012).

3.8.11 Migrační prostupnost krajiny

Pro zajištění prostupnosti krajiny pro vybrané zvláště chráněné druhy velkých savců (vlk, rys medvěd, los) byla v roce 2017 v rámci projektu Komplexní přístup k ochraně fauny terestrických ekosystémů před fragmentací krajiny v ČR (AOPK ČR 2017) vymezena polygonová síť Biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců, která je poskytována AOPK ČR jako podklad pro územní plánování v rámci územně analytických podkladů. Tato síť zahrnuje jádrová území (potenciální výskytu druhu), migrační koridory (nejkratší a nejpravděpodobnější spojnice migrace) a kritická místa migrace – stávající bariéry na migračních koridorech bránících efektivní migraci jedinců druhu. Ochrana těchto druhů s velkými prostorovými nároky znamená ochranu i pro jiné lesní druhy.

Výše uvedený projekt poukázal a zabýval se také ochranou druhů nelesních ekosystémů, tedy druhů spojených se zemědělsky obhospodařovanou krajinou. Poukázal na nutnost ochrany konektivity zemědělské krajiny a vhodnost způsobu zemědělského obhospodařování na základě monitoringu populací ohrožených druhů – individuálních potřeb druhu na biotop a při překonání bariér. Zvláště se zabýval ochranou semiakvatických druhů živočichů (bobr evropský, vydra říční), obojživelníky, plazy a ptáky.



Obrázek 36 Biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců. Zdroj: AOPK ČR 2017.

V rámci projektování silnic a dálnic je technickými podmínkami Ministerstva dopravy TP 180 „Migrační objekty pro zajištění průchodnosti dálnic a silnic pro volně žijící živočichy“ zavedena povinnost zpracování tzv. migračních studií. Jsou požadovány 4 úrovně řešení:

- Strategické migrační studie – migrace na úrovni celostátních koncepcí a SEA,
- Rámcové migrační studie – základní průchodnost záměrů na úrovni EIA,
- Detailní migrační studie – konečné umístění a technické parametry objektů na úrovni DÚR,
- Rozpracování technických detailů na úrovni DSP.

Nezbytné je však také zprůchodňovat stávající frekventované silnice a železniční koridory.

3.8.12 Staré ekologické zátěže

Za starou ekologickou zátěží (SEZ) se považuje závažná kontaminace horninového prostředí, podzemních nebo povrchových vod, ke které došlo nevhodným nakládáním s nebezpečnými látkami v minulosti (jedná se například o ropné látky, pesticidy, PCB, chlorované a aromatické uhlovodíky, těžké kovy a podobně). Tento závažný stav byl způsobem používáním k životnímu prostředí nešetrných, ale ve většině případů povolených technologií a chemických látek. Nejedná se o produkt současných činností ani současných havarijních stavů.

Kontaminovaná místa jsou rozmanitého charakteru – jedná se o skládky odpadů, průmyslové a zemědělské areály, drobné provozovny, nezabezpečené sklady nebezpečných látek, bývalé vojenské základny, území postižená těžbou nerostných surovin nebo opuštěná a uzavřená úložiště těžebních odpadů představující závažná rizika.

V České republice bylo v roce 2022 v Systému evidence kontaminovaných míst (SEKM3) registrováno 10 156 **kontaminovaných míst** (schválených lokalit). Za období 2010–2021 byly při splnění podmínek nápravných opatření ukončeny sanace 2 172 lokalit starých ekologických zátěží a dalších 200 nápravných opatření bylo ukončeno v nevyhovujícím stavu (např. z důvodu nedostatku finančních zdrojů, nepředpokládaného většího rozsahu kontaminace, nově zjištěných skutečností apod.).

I přes nespornou prospěšnost a značný rozsah již provedených nápravných opatření zůstává v ČR stále velké množství (řádově tisíce) starých ekologických zátěží, u nichž není znám rozsah rizik pro životní prostředí a lidské zdraví, anebo jsou tato rizika natolik závažná, že je nezbytné jim věnovat zvýšenou pozornost a snažit se směřovat více finančních prostředků do jejich sanace. Jedině tak je možné počet starých ekologických zátěží v ČR snížit, a tím omezit i další potenciální kontaminaci lokalit. (Zdroj: CENIA 2022; MŽP [online]; MŽP, 2020b).

3.8.13 Brownfields

Problematické brownfieldy je v České republice věnována pozornost od konce devadesátých let, s dvacetiletým odstupem od vyspělých zemí světa. Následkem transformací hospodářství zůstaly na řadě míst opuštěné průmyslové, vojenské nebo zemědělské areály, výrobní haly, skladištní a dopravní plochy atd., které představují závažný problém pro udržitelný rozvoj obcí, měst i regionů. Zároveň se v regeneraci těchto nemovitostí skrývá velký rozvojový potenciál, který se však často neobejde bez iniciativy a podpory ze strany státu a veřejného sektoru. Veřejné zásahy jsou o to nutnější, pokud se jedná o území se sociálními a ekologickými problémy. Z daného důvodu existuje Národní strategie regenerace brownfieldů 2019–2024, jejímž cílem je vytvoření vhodného prostředí pro rychlou a efektivní realizaci regeneračních projektů a prevenci vzniku nových brownfieldů.

Podstatná pro realizaci strategie je důkladná evidence lokalit, které odpovídají definici brownfieldu: nemovitost (území, areál, pozemek, objekt), která je nevyužívaná, zanedbaná a může být i kontaminovaná. Vzniká jako pozůstatek průmyslové, zemědělské, rezidenční, vojenské či jiné aktivity. Brownfield nelze vhodně a efektivně využívat, aniž by proběhl proces jeho regenerace. Tato evidence je v tzv. **Národní databázi brownfieldů**. Celkově bylo za období 2014–2023 nově zaevidováno 2 177 brownfieldů s celkovou plochou 6 003,5 ha. Probíhá rovněž regenerace brownfieldů, v roce 2023 bylo z Národní databáze brownfieldů deaktivováno 99 lokalit o celkové rozloze více než 205 ha z důvodu prodeje či úspěšné regenerace. (CENIA, 2023cs)

Ze zkušeností krajů a měst, které se aktivně zabývají podporou regenerací brownfields, vyplývá, že největšími překážkami znovuvyužití brownfields jsou majetkoprávní vztahy, finanční náročnost revitalizace, kontaminace lokalit a konkurence nabídky ploch připravených na zelené louce. Investoři vnímají jako další překážky časový horizont a nedostupnost úvěrů pro projekty regenerací. Specifickými překážkami projektů regenerací jsou plánovací a povolovací procesy a oceňování nemovitostí typu

brownfields. Spekulativní zájmy a následky privatizačních procesů mohou být příčinou překážek regenerací. (Zdroj: MPO, CzechInvest 2019; CzechInvest [online] 2023).

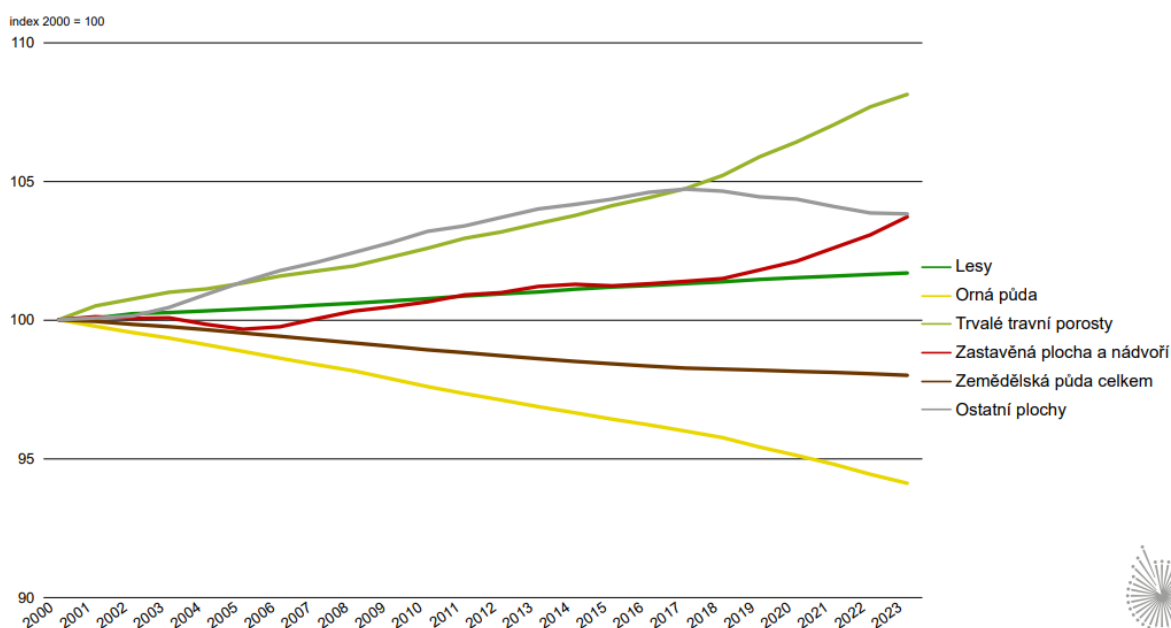
3.9 ZPF, PUPFL

3.9.1 Zemědělský půdní fond

Z celkové rozlohy Česka tvoří v roce 2025 53,2 % zemědělská půda, 34,0 % lesní pozemky, 2,2 % vodní plochy a 1,7 % zastavěné plochy a nádvoří. V dlouhodobém pohledu se za posledních 30 let snížila výměra zemědělské půdy o 88 tisíc ha (orné půdy o 273 tisíc ha), naopak vzrostla výměra lesních pozemků o 53 tisíc ha, vodních ploch o 12 tisíc ha, zastavěných ploch a nádvoří o 7 tisíc ha a ostatních ploch o 17 tisíc ha. (ČSÚ [online], 2025)

K 31. 12. 2024 činila v ČR **celková výměra půdního fondu** 7 887,1 tis. ha, z toho celková výměra **zemědělského půdního fondu** činila 4 191,8 tis. ha (z toho orná půda 2 890,2 tis. ha). Z celkové rozlohy půdního fondu činí podíl zemědělské půdy 53,15 % a podíl **orné půdy** 36,6 %. Procento zornění (tj. podíl orné půdy ze zemědělské půdy) se v posledních letech snížilo ze 71,6 % (2005) na 68,9 % (2024). Přibližně 20 % zemědělské půdy jsou středně, velmi a vysoce produkční, přibližně 80 % jsou méně a velmi málo produkční a produkčně málo významné až nevýznamné půdy. (ÚUR, 2025)

Zřetelnými dlouhodobými trendy ve využití území v Česku je pokles výměry zemědělské půdy a nárůst zastavěných ploch (**Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**). V období 2000–2023 se rozloha zastavěných ploch zvýšila celkem o 4,8 tis. ha (3,7 %), zatímco úbytek zemědělských pozemků činil 85,7 tis. ha (2,0 %). V roce 2022 bylo ze zemědělského půdního fondu (ZPF) pro výstavbu domů, výrobu a skladování a dopravní stavby trvale odejmuto celkem 600,1 ha půdy, z čehož 225,3 ha (37,5 %) činil zábor nejkvalitnější zemědělské půdy I. a II. třídy ochrany. (CENIA, 2023c)



<https://www.envirometr.cz/data/podil-zastavenych-a-ostatnich-ploch>

 **cenia**
Zdroj dat: ČÚZK

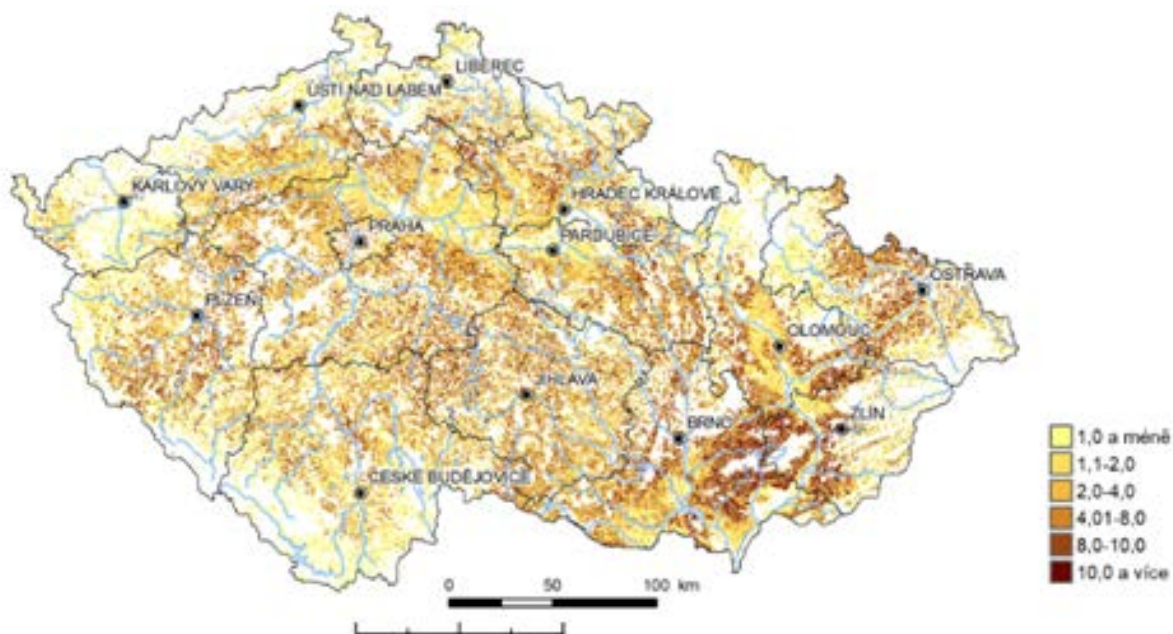
Obrázek 37 Využití území [index 2000 = 100], 2000–2023. Zdroj: CENIA, 2023c

Orná půda se nejhojněji vyskytuje v nížinných oblastech podél velkých řek (střední a dolní tok Labe, Ohře, Vltavy, jižní část Ústeckého kraje, severní a severovýchodní část kraje Středočeského). Plocha orné půdy od roku 2002 do roku 2024 klesla o 242 tisíc hektarů, zatímco podíl trvalých travních porostů se zvýšil. V roce 2024 zabírala orná půda 45 % celkové rozlohy ČR. Za rok 2022 došlo k největšímu úbytku orné půdy na úkol zastavěných a ostatních ploch v Jihomoravském kraji, tradičním zemědělském

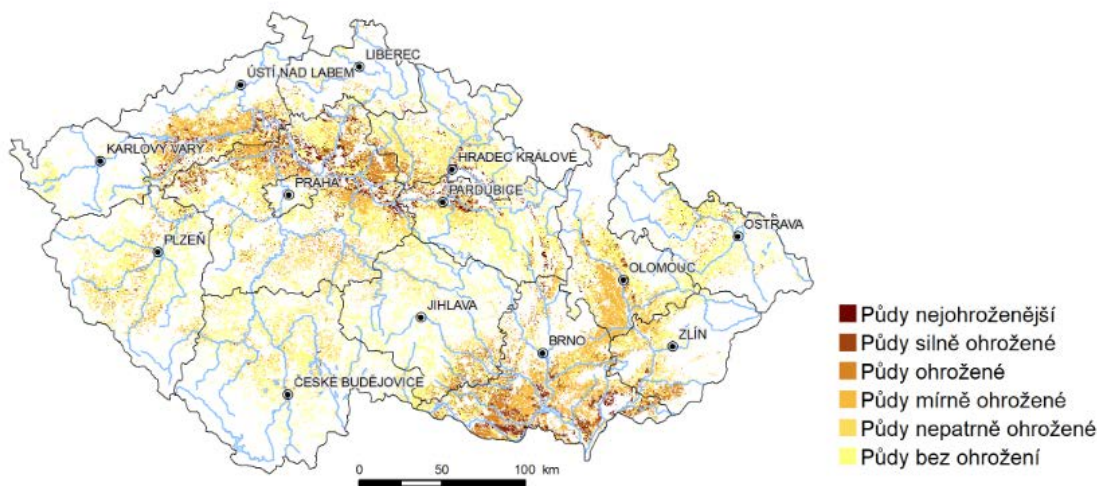
kraji (373,1 ha). Výstavbou dopravní infrastruktury včetně ostatních dopravních ploch bylo k roku 2022 v ČR celkem zabráno 277 tis. ha., za rok 2022 cca 700 ha. (Zdroj: ČSÚ [online], 2023; ČÚZK 2023).

Půda je v klimatických podmínkách ČR ohrožena vodní a větrnou erozí. Na území ČR je potenciálně ohroženo 51,7 % zemědělské půdy **vodní erozí**, z toho 15,6 % erozí extrémní, např. v oblastech lemujících moravské úvaly a v pahorkatinách a vrchovinách ČR. Vodní eroze ohrožuje zejména svrchní (nejúrodnější) části půdy (ornice) odnosem půdních částic a jejich ukládáním na jiných místech, tzv. smyvem. Kromě ztráty půdy způsobuje smyv půdních částic také znečištění povrchových vod a zanášení vodních nádrží. **Větrná eroze** působí na zemědělskou půdu podobně jako vodní eroze a její příčiny jsou také podobné (nadměrná velikost pozemků s jedním druhem plodiny, chybějící větrolamy – aleje, remízy atd.). Vzhledem k probíhající klimatické změně lze předpokládat, že do budoucna bude nebezpečí větrné eroze vzrůstat. Větrnou erozí bylo v roce 2021 potenciálně ohroženo 36,6 % zemědělské půdy a z toho 4,5 % představovaly půdy nejohroženější, které se nacházejí zejména na jižní Moravě a v Polabí.

Rámcový způsob hospodaření, zabraňující další erozi půdy, je doporučen u 53,4 % hodnocené výměry zemědělské půdy. Na zbylé ploše zemědělské půdy (46,6 %) lze hospodařit bez omezení. V roce 2021 bylo na území ČR evidováno celkem 271 erozních událostí. Převážná část erozních událostí nastává u dílů půdních bloků bez aplikovaných půdoochranných technologií, a především na půdách bez pokryvu s dosud nezapojeným porostem plodiny.



Obrázek 38: Potenciální ohroženost zemědělské půdy vodní erozí vyjádřená dlouhodobým průměrným smyvem půdy G v ČR [t·ha⁻¹·rok⁻¹], 2018. Zdroj: MŽP [online] 2023.



Zdroj dat: VÚMOP, v.v.i.

Obrázek 39: Potenciální ohroženost zemědělské půdy větrnou erozí v ČR, 2022. Zdroj: MŽP [online] 2023.

3.9.2 Lesní hospodářství

Lesní pozemky dlouhodobě pokrývají zhruba třetinu území Česka, přičemž se stále mírně rozšiřují. Lesní ekosystémy jsou tak důležitým prvkem celé krajiny a lesní hospodářství významným hospodářským sektorem. Schopnost lesů plnit jejich funkce lze hodnotit dle zdravotního stavu vyjádřeného **stupněm defoliace**. V roce 2023 bylo ve třídách defoliace 2–4 v případě starších porostů (60 a více let) zařazeno 80,5 % jehličnanů a 40,6 % listnáčů a v případě mladších porostů (do 59 let) 28,0 % jehličnanů a 28,8 % listnáčů. V roce 2022 bylo v Evropě ve třídách defoliace 2–4 zastoupeno 28,7 % jehličnatých a 33,0 % listnatých stromů. Výše uvedené faktory způsobující defoliaci jsou tak příčinou zařazení Česka mezi státy s nejvyšší mírou defoliace v Evropě.

Nižší úroveň defoliace v mladších porostech je dána skutečností, že mladší porosty mají větší vitalitu a schopnost odolávat nepříznivým podmínkám prostředí. Starší porosty byly navíc v průběhu 70. a 80. let 20. století zatíženy imisemi síry (SO_2) a dusíku (NO_x). Ty kromě přímého vlivu na asimilační orgány stromů (listy) ovlivňovaly acidifikaci lesních půd a dostupnost živin (zejména bazických kationtů Ca, Mg, Na, K) v jejich sorpčním komplexu, na které je vzhledem k přírodním podmínkám většina lesních půd v Česku relativně chudých. Z dostupných údajů je patrná **acidifikace a snižování obsahu bazických prvků** lesních půd, hlavně ve svrchních minerálních horizontech (97,2 % ve vrstvě 0-30 cm), v různých částech Česka.

Vysoká míra defoliace a rozkolísaný trend v zastoupení tříd defoliace způsobují, že z dlouhodobého hlediska zůstává zdravotní stav lesních porostů i nadále neuspokojivý. V současné době je zdravotní stav lesních porostů negativně ovlivňován především **projevy změny klimatu**, jako je sucho, silný vítr a prodlužující se vegetační období. V posledních letech byly navíc smrkové lesy postiženy dozrívající gradací **lýkožrouta smrkového**, která byla způsobena souběžně klimatickými podmínkami a nízkou ekologickou stabilitou lesních porostů, které jsou z velké části tvořeny smrkovými monokulturami. Dosud největší kůrovcová kalamita na území Česka, začala v roce 2015 na severní Moravě a vyvrcholila v roce 2020 i v dalších oblastech ČR, kdy objem těžby dřeva dosáhl historického maxima 35,8 mil. m^3 dřeva bez kůry. Od té doby dochází ke každoročnímu snižování těžby a v roce 2023 se dostala přibližně na úroveň roku 2016. Celkový objem evidované těžby dřeva dosáhl 18,5 mil. m^3 dřeva bez kůry a podíl **nahodilé (kalamitní) těžby** na celkové se snížil na 59,7 %.)

Kromě vlivu na ekosystémy a ekonomické ztráty má masivní kácení stromů vliv také na celkovou **uhlíkovou bilanci lesů**. Zatímco v předchozím období české lesy uhlík vázaly, od roku 2018 se ukládání uhlíku v biomase kvůli poklesu porostních zásob dočasně snížilo a podle metodiky používané pro výpočet bilance skleníkových plynů jsou lesy označovány jako zdroj emisí skleníkových

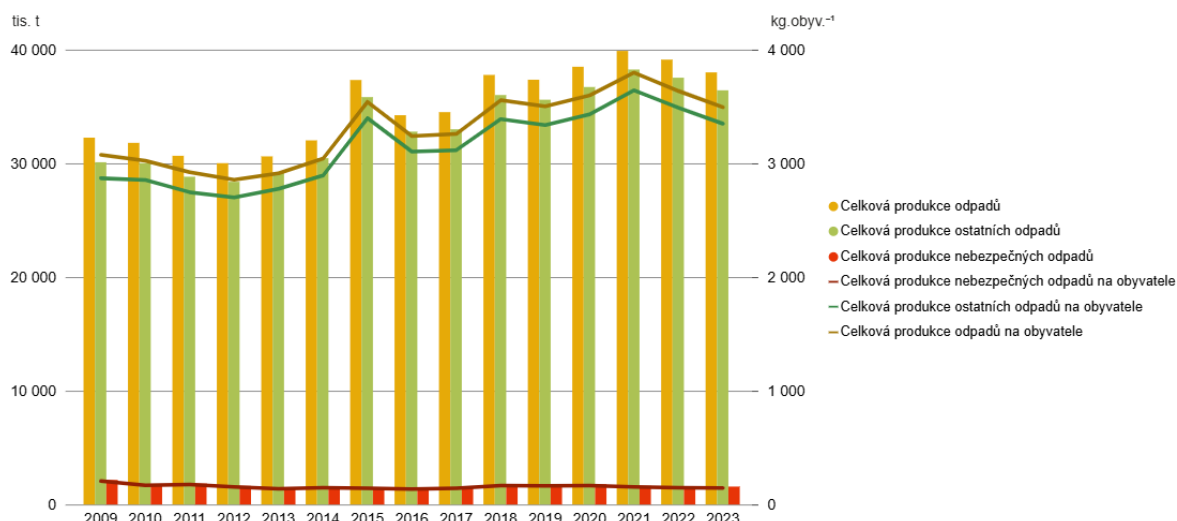
plynů. Obnova schopnosti lesních ekosystémů vázat uhlík je proto prioritou pro nadcházející období. K dlouhodobému ukládání uhlíku v půdě nicméně dochází především v přírodních lesních ekosystémech. Z dlouhodobého hlediska je proto důležité podpořit tuto funkci zaváděním **přírodě blízkých způsobů hospodaření**.

Současná **druhovú skladba lesů** je od rekonstruované přirozené i doporučené skladby výrazně odlišná, a to zejména v důsledku plošného vysazování smrkových a borových monokultur v minulosti. Stejnověké monokultury jehličnanů, často nevhodného ekotypu, snižují biodiverzitu a jsou výrazně náchylnější na poškození v důsledku biotických i abiotických faktorů. Celkový podíl listnatých porostů na porostní ploše lesů pozvolna stoupá, od roku 2000 se zvýšil z 22,3 % na 30,1 % v roce 2023, přičemž v rámci doporučené skladby se předpokládá zvýšení zastoupení listnatých dřevin na 35,6 %. Z hlediska zastoupení jednotlivých dřevin je dlouhodobě **nejvíce zastoupenou dřevinou smrk** s podílem 46,0 %, následovaný borovicí (16,0 %), bukem (9,8 %) a dubem (7,9 %). (CENIA, 2023c)

Les dle podmínek, v jakých se vyskytuje, může plnit významnou funkci půdoochrannou (protierozní – eroze vodní, protideflační – eroze větrná, protisesuvnou, břehoochrannou), vodní (bilance vodního režimu v krajině) a vodohospodářskou, klimatickou, ekologicko-stabilizační, biologickou, krajinnou a krajinně-estetickou, zdravotně-rekreační a hygienickou a další. Pro plnění všech těchto funkcí je zásadní dobrý zdravotní stav lesa. O zajištění schopnosti lesa plnit jeho **mimoprodukční funkce** lze usilovat především využíváním přírodě blízkých způsobů hospodaření v lesích (výběrné hospodaření, výsadba melioračních a zpevňujících dřevin, zvýšení druhové, věkové a prostorové diverzity lesních porostů apod.) a udržováním rozmanité struktury lesů. (Zdroj: AK ČR 2020; CENIA 2022; MŽP [online] 2023; Brázdil et al., 2015).

3.10 ODPADY

Celková produkce odpadů (součet celkové produkce ostatních a nebezpečných odpadů) mezi lety 2009 a 2022 stoupla o 21,3 %, avšak meziročně 2021–2022 poklesla o 1,9 % na hodnotu 39 140,1 tis. t (graf níže). I přes pokles v roce 2022 lze však konstatovat střednědobý rostoucí trend. Snižit produkci odpadů je možné předcházením jejich vzniku, což je v souladu s principy oběhového hospodářství. Důležitým ukazatelem je i celková produkce odpadů na obyvatele, jež v roce 2022 činila 3 716,9 kg.obyv.⁻¹ a meziročně poklesla o 2,2 %. Na celkové produkci odpadů se významnou měrou (95,9 % v roce 2022) podílí celková produkce ostatních odpadů. Ta je ovlivňována převážně produkcí stavebních a demoličních odpadů. Mezi lety 2009 a 2022 vzrostla celková produkce ostatních odpadů o 24,7 %, avšak meziročně 2021–2022 klesla o 1,9 % na hodnotu 37 547,2 tis. t. Střednědobě má stejně jako celková produkce odpadů rostoucí trend.



Data byla stanovena podle metodiky Soustavy indikátorů odpadového hospodářství platné pro daný rok. ČSÚ je zdrojem dat o počtu obyvatel ČR (střední stav).

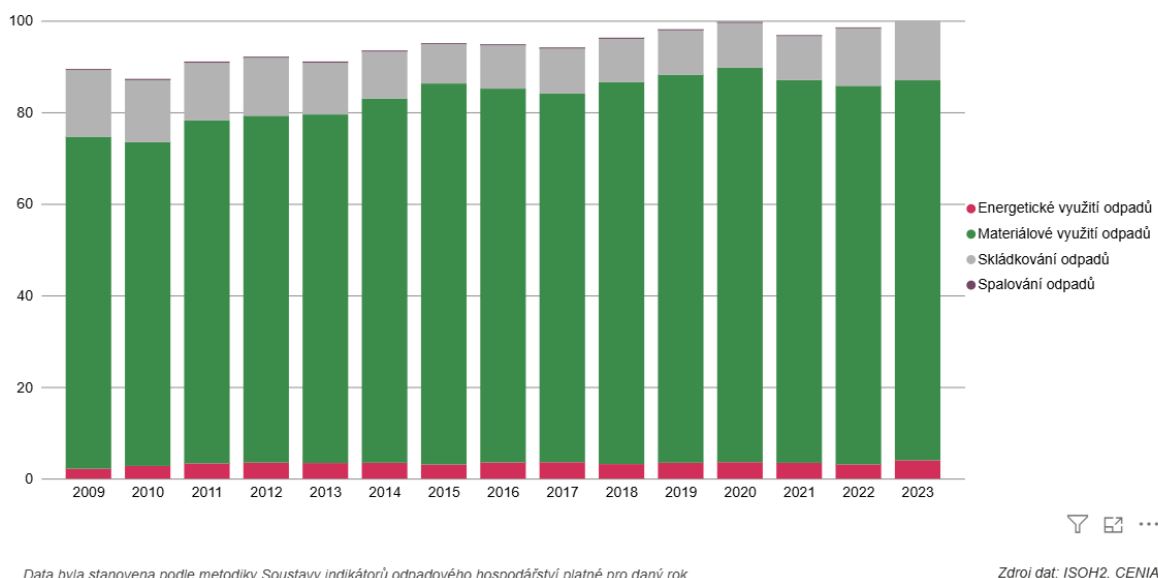
Zdroj dat: ISOH2, CENIA, ČSÚ

Obrázek 40: Celková produkce odpadů, ostatních a nebezpečných odpadů v ČR [tis. t] a na obyvatele v ČR [kg.obyv.⁻¹]. Zdroj: CENIA, 2023.

Nebezpečné odpady v roce 2022 představovaly 4,1 % celkové produkce všech odpadů. Hodnota tohoto podílu od roku 2009 klesla z 6,7 %. V období 2009–2022 poklesla celková produkce nebezpečných odpadů o 26,3 % a meziročně 2021–2022 o 2,7 % na celkových 1 592,8 tis. t. Celková produkce nebezpečných odpadů na obyvatele v roce 2022 činila 151,3 kg.obyv.⁻¹. Předcházet vzniku těchto odpadů je možné snížením obsahu nebezpečných látek ve výrobcích.

Produkce nebezpečných odpadů se odvíjí zejména od stavu ekonomiky, průmyslu a energetiky (nově fotovoltaické elektrárny). Předcházet vzniku těchto odpadů je možné snížením obsahu nebezpečných látek ve výrobcích.

V celkovém **nakládání s odpady** dominuje jejich využití, především **materiálové**, jehož podíl střednědobě i krátkodobě roste (viz graf níže). V letech 2009–2022 se zvýšil podíl materiálově využitých odpadů k produkci odpadů ze 72,5 % na 82,7 % (tj. na 29 034,8 tis. t). Energeticky využívána je jen malá část z celkové produkce odpadů. Mezi lety 2009 a 2022 se podíl energeticky využitých odpadů zvýšil z 2,2 % na 3,1 % (tj. na 1 343,7 tis. t). Nejčastějším způsobem odstranění odpadů je ukládání v úrovni nebo pod úrovní terénu, tedy **skládování**. Tato skutečnost je v Česku přetrvávajícím významným problémem. Od roku 2009 podíl skládování klesl ze 14,6 % na 12,6 % v roce 2022 a výrazně tak neklesá. V roce 2022 činilo množství odpadů odstraněných skládováním 4 519,0 tis. t. Dalším způsobem odstranění odpadů je **spalování**. Každoročně je spalováním odstraněno cca 0,2 % (tj. 78,0 tis. t) vyprodukovaných odpadů, tedy zanedbatelný podíl. Cílem je další snižování podílu skládování na celkové produkci odpadů ve prospěch materiálového a také energetického využití odpadů, tj. v souladu s platnou hierarchií způsobů nakládání s odpady. Důležité je použití správných (zejména legislativních) nástrojů pro tuto postupnou změnu, která může významně napomoci přechodu na oběhové hospodářství. (CENIA, 2023c, ČSÚ, 2025)



Obrázek 41: Podíl vybraných způsobů nakládání s odpady na celkové produkci odpadů v ČR [%], 2009–2023. Zdroj: CENIA ,2023b

V současnosti je v odpadovém hospodářství stěžejním trendem snaha o přechod na **oběhové hospodářství**, ve kterém dochází k uzavírání toků materiálů v dlouhotrvajících cyklech a důraz je kladen na prevenci vzniku odpadů, opětovné využití výrobků, recyklaci a přeměnu na energie namísto těžby nerostných surovin a přibývání skládek. V souladu s principy oběhového hospodářství a s potřebou naplnění evropských cílů oběhového hospodářství je vyvíjena snaha o snižování podílu skládkování na celkové produkci (nejen komunálních) odpadů a současně zvyšování jejich materiálového a rovněž energetického využití. Tomu napomůže mimo jiné zvýšení poplatku za skládkování, posílení třídění komunálních odpadů a jejich opětovného využití (re-use).

Postupně dochází ke změnám v oblasti legislativy a environmentální politiky, která směřuje k ukončení systému prosté likvidace odpadů. Je zřejmé, že se výroba nových produktů musí začít orientovat zejména na efektivní využívání zdrojů, přechod na zdroje obnovitelné, prevenci vzniku odpadů a design produktů takovým způsobem, aby se mohly vrátit zpět do oběhu, tedy cirkulovat. V životě firem a organizací i jednotlivců se koncept cirkulární ekonomiky dá uplatnit jednoduchým zaměřením na dematerializaci a posunem směrem k opětovnému použití, opravě a obnově produktů. Součástí změn budou bezpochyby i nové obchodní procesy zaměřené na poskytování služeb zákazníkům, nikoliv pouze na jednorázový prodej. Mezi úspěšné příklady cirkulární ekonomiky v ČR patří např. firmy Plastia, KOMA Modular, COPYMAT, NAFIGATE Corporation aj.

Součástí cirkulární ekonomiky je také opravitelnost výrobků. Díky spolupráci firem, státní správy, neziskových organizací, jednotlivců i mezinárodních organizací vznikl spolek „Opravme Česko“, jehož cílem je sdružovat všechny relevantní partnery s cílem prevence vzniku odpadu a přechod na cirkulární ekonomiku. (Zdroj: MŽP [online] 2023; CENIA 2022; CENIA 2022; INCIEN [online] 2020; Opravme Česko [online] 2020; TA ČR 2018).

3.11 KULTURNÍ DĚDICTVÍ A KULTURNÍ, HISTORICKÉ A ARCHEOLOGICKÉ HODNOTY V ÚZEMÍ

Na území České republiky se vyskytuje celá řada kulturních památek, jako jsou hrady, zámky, kláštery, kostely, památky lidové architektury, dopravní stavby, průmyslové památky, ale také celky sídelních kulturních památek, představující celé památkové rezervace či zóny v rámci sídel.

Nejvýznamnějšími součástmi kulturního bohatství národa jsou národní kulturní památky, vyhlášené vládou ČR dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. V současnosti je v Ústředním seznamu

kulturních památek zapsáno 388 rejstříkových čísel národních kulturních památek. Většinou se jedná o jednotlivé stavby či areály, od těch nejstarších (například archeologické naleziště Dolní Věstonice), přes památky středověké (například Karlův most), novověké (například zámek Opočno či vila Tugendhat v Brně) i památky z konce 20. století (hotel a televizní vysílač na Ještědu u Liberce).

V České republice je v současnosti 16 kulturních památek zapsaných na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO:

- ❖ Praha – historické centrum
- ❖ Holašovice – historická vesnice
- ❖ Český Krumlov – historické centrum
- ❖ Telč – historické centrum
- ❖ Žďár nad Sázavou – Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře
- ❖ Kutná Hora – historické centrum, Chrám sv. Barbory, Katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci
- ❖ Lednicko-valtická kulturní krajina
- ❖ Litomyšl – zámek a zámecký areál
- ❖ Olomouc – Sloup Nejsvětější Trojice
- ❖ Brno – vila Tugendhat
- ❖ Třebíč – židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa
- ❖ Krušnohoří – hornický region Erzgebirge
- ❖ Kulturní krajina Kladrubske Polabí – krajina pro chov koní v Kladrubech
- ❖ Slavná lázeňská města Evropy - Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Františkovy Lázně
- ❖ Žatec a krajina žateckého chmele

Mezi území zvýšených kulturně historických hodnot se řadí krajinné památkové zóny (dále KPZ). KPZ se vyznačují zvýšenou hodnotou krajinného prostředí a jsou v gesci památkové péče v souladu s památkovým zákonem č. 20/1987 Sb., v platném znění. Aktuálně k roku 2025 bylo v ČR vyhlášeno 28 krajinných památkových zón. (Zdroj: NPÚ [online] 2025).

Tabulka 4: Krajinné památkové zóny v ČR. Zdroj: NPÚ [online] 2025.

Název KPZ	Okres	Kraj	Vyhlášeno
Bojiště bitvy u Slavkova	Vyškov	Jihomoravský	1992
Lednicko-valtický areál	Břeclav	Jihomoravský	1992
Žehušicko	Kutná Hora	Středočeský	1996
Osovsko	Beroun	Středočeský	1996
Římovsko	České Budějovice	Jihočeský	1996
Orlicko	Písek	Jihočeský	1996
Novohradsko	České Budějovice	Jihočeský	1996
Libějovicko-Lomecko	Strakonice	Jihočeský	1996
Valečsko	Karlovy Vary	Karlovarský, Ústecký	1996
Chudenicko	Klatovy	Plzeňský	1996
Plasko	Plzeň-sever	Plzeňský	1996
Zahrádecko	Česká Lípa	Liberecký	1996
Lembersko	Liberec	Liberecký	1996
Území bojišť u Přestanova, Chlumce a Varvažova	Ústí nad Labem	Ústecký	1996
Území bojiště u Hradce Králové 1866	Hradec Králové	Královéhradecký	1996
Slatiňansko - Slavicko	Chrudim	Pardubický	1996
Náměšťsko	Třebíč	Vysočina	1996
Vranovsko - Bítovsko	Znojmo	Jihomoravský	2002
Čimelicko-Rakovicko	Písek	Jihočeský	2002
Hornická kulturní krajina Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná	Karlovy Vary	Karlovarský	2014
Hornická kulturní krajina Jáchymov	Karlovy Vary	Karlovarský	2014

Název KPZ	Okres	Kraj	Vyhlášeno
Bečovsko	Karlovy Vary	Karlovarský	2014
Hornická kulturní krajina Háj – Kovářská – Mědník	Chomutov	Ústecký	2014
Hornická kulturní krajina Krupka	Teplice	Ústecký	2014
Kladrubské Polabí	Pardubice	Pardubický	2015
Kladská	Cheb, Sokolov	Karlovarský	2020
Žatecká chmelařská krajina	Louny	Ústecký	2021
Pravětín – Skláře – Veselka	Prachatice	Jihočeský	2024

Věcná náplň kapitoly č. 3 je dále doplněna přílohou č. 3, v níž jsou zařazeny tzv. karty jednotlivých akceleračních oblastí. V nich je konkrétně popsán stav území v jednotlivých vymezených akceleračních oblastech.

3.12 OČEKÁVANÝ VÝVOJ BEZ UPLATNĚNÍ ZMĚNY Č. 2 URP

3.12.1 Obyvatelstvo a zdraví

Z hlediska početnosti obyvatelstva, demografické struktury a národnosti se nedá předpokládat ovlivnění vlastní Změnou č. 2 URP. Z dlouhodobého hlediska se dá očekávat, že koncepce, respektive její změna, může ovlivnit zdraví obyvatelstva ve smyslu ekologizace výroby elektrické energie, tedy snížení množství znečišťujících látek emitovaných do ovzduší. Vliv (jak pozitivní, tak negativní nebo neutrální) může mít např. lokalizace nových elektráren, které mohou např. napomoci posílit nebo naopak snížit atraktivitu bydlení v daných lokalitách.

3.12.2 Ovzduší a klima

Kvalita ovzduší a její negativní ovlivňování znečišťujícími látkami je dáno řadou faktorů, především emisemi z velkých průmyslových zdrojů a energetiky, dopravy a lokálních topenišť, dále i působením zahraničních zdrojů a v neposlední řadě i meteorologickými podmínkami. Změna klimatu nabývá v posledních letech stále většího významu. Spolu s přijímanými opatřeními se bezprostředně dotýká jak hospodářství, tak i lidského blahobytu, ovlivňuje stav životního prostředí, lidské zdraví a ekosystémy i vývoj hydrometeorologické situace. Hydrometeorologické podmínky mají přímý vliv na rozptyl znečišťujících látek v ovzduší, a tím i na jejich atmosférické koncentrace, kvantitu i kvalitu povrchových i podzemních vod, vláhovou bilanci, a mohou zvýšit rizika pro lidské zdraví z důvodu vysokých teplot. Ve vztahu k těmto oblastem se návrh Změny č. 2 URP zaměřil na oblast energetiky, která se změnou klimatu souvisí. Navržené úpravy mají podpořit energetickou transformaci a podpořit OZE. Realizací nových záměrů uplatněných v návrhu Změny č. 2 URP by mělo dojít k náhradě v současnosti využívaných elektráren za nízko-emisní zdroje. Bez uplatnění Změny č. 2 URP se nedá předpokládat pokles emisí látek znečišťujících ovzduší tak, aby byly zároveň pokryty poptávky po dodávkách elektrické energie.

3.12.3 Hluk

Návrh Změny č. 2 URP nepředpokládá významný vliv na současnou hlukovou zátěž. S nejpálčivějšími problémy se potýkají aglomerace a okolí dopravních tepen.

V případě FVE lze předpokládat minimální příspěvek hlukem, a to především v případě přípravy záměrů. U VTE může být hlukem ovlivněno jejich blízké okolí, a to primárně aerodynamickým šuměním lopatek, které je ovlivněno větrnými podmínkami. V bezprostředním okolí může být zaznamenán mechanický hluk, který je způsobený strojnou. Moderní větrné turbíny dnes splňují přísné hlukové limity – maximálně 50 dB ve dne a 40 dB v noci, při vzdálenosti 500 m od obydlí. Hluk z moderních elektráren je srovnatelný se zvuky v domácnosti, či šuměním lesa.

Bez uplatnění Změny č. 2 ÚRP se dá předpokládat obdobný trend, avšak méně koordinovaný a méně usměrněný.

3.12.4 Vodní hospodářství

Provoz FVE a VTE negeneruje spotřebu vody (chladicí kapalina) pro svůj provoz, ani při provozu neemitují odpadní vody. Změna koncepce nebude mít na tuto složku životního prostředí vliv.

3.12.5 Příroda a krajina

V současné době lze definovat řadu procesů způsobených činností člověka, které významným způsobem ovlivňují vývoj přírody a krajiny. V podmínkách střední Evropy dochází k některým negativním jevům, které však většinou probíhají bez ohledu na to, zda dojde k realizaci koncepce či nikoliv.

Areály elektráren v krajině mohou mít významný dopad na přírodu (migrační prostupnost až mortalitu populací – tahy ptáků nebo netopýrů v místě větrných elektráren) i krajinu (krajinný ráz – přírodní, kulturní a estetické hodnoty). Absence upřesnění vymezování ploch může vést k ohrožení výše uvedených jevů.

Významnými záměry pro přírodu a krajinu jsou koridory pro vedení elektrické energie. Jsou zásahem do krajinného rázu a nebezpečím pro ptáky. Situování infrastruktury pro vedení elektrické energie by proto mělo respektovat hodnoty přírody a krajiny a mělo by zahrnovat veškeré bezpečnostní prvky k ochraně ptáků volné krajiny.

Pokud by nebyla uplatněna Změna č. 2 ÚRP, vývoj v oblasti ochrany přírody by probíhal obdobně bez těchto uvedených skutečností. Aktuální znění PÚR ČR obsahuje celou řadu požadavků, které směřují k zajištění ochrany přírodních hodnot v území napříč celým dokumentem, a to včetně ochrany ptáků. Návrh Změny č. 2 ÚRP a na ně navazující územní opatření tyto požadavky reflektují a zpřesňují přímo v rámci územních opatření.

3.12.6 Zemědělský a lesní půdní fond

V rámci celostátních priorit aktuální PÚR je řešena ochrana zemědělské půdy prostřednictvím nutnosti zohlednit „kvalitní“ zemědělskou půdu, především ornou půdu, při plánování rozvoje venkovských území, obecně se ukládá povinnost zajistit ochranu nezastavěného území, zejména zemědělské a lesní půdy a umisťovat rozvojové záměry do co nejméně „konfliktních“ lokalit. Je nutné vymezit a chránit pozemky pro vznik a rozvoj lesních porostů.

Pokud by nedocházelo k uplatňování výše uvedených priorit a podmínek pro navazující územně plánovací činnost týkajících se ochrany zemědělského a lesního fondu, hrozí riziko významnějšího úbytku zemědělské půdy a nižší výměry půdy pro lesní celky. Současně je třeba dodat, že realizace záměrů uvedených v návrhu Změny č. 2 ÚRP povede k záborům půdního fondu.

V rámci Změny č. 2 ÚRP jsou navrženy záměry na vymezení akceleračních oblastí pro FVE a VTE. Tyto úpravy povedou k záborům ZPF, případně PUPFL. Bez uplatnění Změny č. 2 ÚRP by se příprava záměrů zpomalila, došlo by ke snížení tlaku na zábor ZPF. Současně by však realizace OZE byla méně koordinována, což by mohlo přinášet nežádoucí zásahy do půdního fondu.

3.12.7 Kulturní dědictví

Ochrana a rozvoj kulturních hodnot je v rámci PÚR ČR celostátní prioritou, při vymezování záměrů na změny území ve všech rozvojových oblastech a rozvojových osách je nutno respektovat kulturní hodnoty území. Ochrana kulturního dědictví je ve stávajícím znění PÚR zajištěna.

Akcelerační oblasti pro VTE a FVE byly vymezovány cíleně mimo místa s nejvyšší koncentrací kulturních, historických a památkových hodnot, tj. mimo nemovité národní kulturní památky a nemovité kulturní památky, plošně chráněná území, jako jsou vesnické a městské památkové rezervace a památkové zóny a krajinné památkové zóny a mimo lokality zapsané na Seznamu světového dědictví a jejich nárazníková pásma. Tímto je předcházeno přímým vlivům na tyto lokality a objekty s kulturním významem.

Cílem Změny č. 2 ÚRP je vymezit akcelerační oblasti pro zrychlené využití obnovitelných zdrojů energie, a tedy i usměrnit vývoj v této oblasti tak, aby nedošlo k poškození hodnot v území včetně kulturních. Bez uplatnění Z2 ÚRP by docházelo k méně koordinovanému vývoji, kdy vymezení ploch pro OZE by byla řešena na úrovni jednotlivých lokalit, čímž se zvyšuje riziko negativního ovlivnění kulturních hodnot v území.

3.12.8 Horninové prostředí

Změna č. 2 ÚRP povede ke snížení dobývání energetických surovin pro výrobu energie a tepla. Bez uplatnění Z2 ÚRP lze předpokládat pomalejší a méně koordinovaný rozvoj výroby energie z OZE, a tedy i delší a vyšší pokračování výroby energie z fosilních paliv.

Při vymezování akceleračních oblastí pro OZE byla zohledňována také chráněná ložisková území s výskytem jiných nerostů a chráněná území pro zvláštní zásahy do zemské kůry, čímž bylo předcházeno potenciálním střetům. Současně však tato území nejsou apriori ve střetu se zájmy rozvoje OZE.

3.12.9 Odpady

Produkci odpadů lze v návaznosti na koncepci předpokládat pouze v omezené míře. Je zde předpoklad vzniku odpadů v omezeném rozsahu při instalaci větrných elektráren (odpady ze stavební činnosti aj.). V průběhu provozu fotovoltaických a větrných elektráren není předpokládán vznik odpadů. Po ukončení provozu FVE a VTE (30 let a více, případně průběžně), lze předpokládat recyklaci těchto zařízení.

4 CHARAKTERISTIKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ BY MOHLY BÝT UPLATNĚNÍM POSUZOVANÉ ZMĚNY Č. 2 ÚRP VÝZNAMNĚ OVLIVNĚNY

Cílem této části je identifikovat jevy a charakteristiky řešeného území, které mohou být uplatněním Změny č. 2 ÚRP významně ovlivněny.

Pro účely hodnocení byla provedena:

- ❖ **složková analýza** – analýza významných vlivů, které mohou být vyvolány uplatněním Z2 ÚRP na sledované složky životního prostředí a rámcový odhad vlivů jednotlivých akceleračních oblastí a územních opatření na posuzované složky životního prostředí;
- ❖ **prostorová analýza** – analýza významných vlivů vzniklých koncentrací navrhovaných ploch a koridorů na prostorově omezené části řešeného území. Ze své povahy mohou mít tyto vlivy jak synergické, tak kumulativní účinky, v případě kumulace většího počtu záměrů pak mohou být identifikovány oblasti významných kumulativních a synergických vlivů.

Tato část hodnocení má pouze indikativní charakter. Nenahrazuje ani nezdvojuje hodnocení vlivů prováděné v kapitole 6. a hodnotících kartách, v nichž dochází ke kvantifikaci, resp. odhadu významnosti předpokládaných vlivů na úrovni konkrétních AO a koncepce jako celku. Významnost vlivů indikovaných v této kapitole se tedy při vlastním hodnocení může, ale také nemusí potvrdit.

4.1 SLOŽKOVÁ ANALÝZA

Pro hodnocení složkových vlivů byl použit Manuál II SEA. Pro přehlednost byla použita tzv. Indikační tabulka, v níž se indikuje pravděpodobnost negativního vlivu navrhovaných skupin ploch (v tomto případě větrných a fotovoltaických elektráren) na jednotlivé složky životního prostředí. V indikační tabulce níže bylo přihlédnuto ke skutečnosti, že se jedná o změnu ÚRP, která řeší sice velký počet záměrů, ale z hlediska zaměření jen úzce vymezenou skupinu.

Tabulka 5: Indikace pravděpodobnosti potenciálního vzniku významného vlivu navrhovaných ploch a koridorů na jednotlivé složky životního prostředí

Záměr	Obyvatelstvo a veřejné zdraví	Krajinný ráz	Ovzduší a klima	Příroda, krajina a biologická rozmanitost	Vodní hospodářství	Horninové prostředí	ZPF	PUPFL	Hmotné statky	Kulturní a historické hodnoty
Větrné elektrárny	XX	XX	X	XX	0	0	X	X	0	XX
Fotovoltaické elektrárny	0	XX	X	X	0	0	XX	X	0	XX

Vysvětlivky: XX – Významné ovlivnění nelze pravděpodobně vyloučit, X – Ovlivnění nelze vyloučit, bude potenciálně mírné, 0–K ovlivnění složky ŽP nedojde nebo je málo pravděpodobné či zanedbatelné

Na základě ustanovení zákona OZE platí, že akcelerační zóny je možno umisťovat pouze tam, kde nemohou způsobit významný negativní vliv na životní prostředí. Pokud tedy byly v průběhu posuzování významné negativní vlivy u některé AO zjištěny a tento významný vliv nebylo možno snížit minimalizačním opatřením, byla daná AO navržena k vyloučení.

Z provedeného primárního odhadu míry potenciálního ovlivnění je patrné, že vymezenými akceleračními oblastmi pro větrné elektrárny budou pravděpodobně nejvíce negativně ovlivněny přírodní a krajinné hodnoty v území, u oblastí pro fotovoltaické elektrárny to bude především

zemědělský půdní fond. Proto je nepřípustné, aby byly tyto AO umísťovány na kvalitní půdy v I. a II. třídě ochrany, což je dodržováno.

Návrh akceleračních oblastí se vymezoval se zohledněním přírodních hodnot v území, čímž je většině možných vlivů předcházeno, avšak dílčí potenciální rizika přetrvávají. Jedná se zejména o potenciální ovlivnění ptačích druhů a letounů, potenciální narušení migračních koridorů, a především riziko narušení krajinného rázu území, to vše primárně u AO pro VTE.

Předpoklad možného významného ovlivnění jednotlivých charakteristik životního prostředí je v dalších podkapitolách proveden textovým komentářem dle jednotlivých témat životního prostředí.

4.1.1 Zemědělský půdní fond (ZPF)

Hlavními sledovanými charakteristikami jsou:

- ❖ bonitně nejcennější půdy v I. a II. třídě ochrany ZPF – nebudou v případě FVE negativně ovlivněny, umístění FVE na těchto půdách je zcela vyloučeno uplatněním nařízení vlády č. 507/2025 Sb.; realizace VTE není ze své podstaty spojena s plošnými a významnými zábory ZPF;
- ❖ bonitně průměrně až podprůměrně cenné půdy v III. – V. třídě ochrany ZPF;

Rozvoj území je vždy doprovázen nevyhnutelnými trvalými nebo dočasnými zábory zemědělské půdy, dočasně oslabována je produkční i mimoprodukční schopnost půdy. Za nejvýznamnější zásahy ve vztahu k zemědělskému půdnímu fondu lze považovat zábory ZPF v III. až V. třídě ochrany. Rozsah plošných záborů zejména pro akcelerační oblasti pro fotovoltaické elektrárny je závislý na velikosti vymezení AO. Lze odhadovat, že tato složka životního prostředí může být u AO pro fotovoltaické elektrárny potenciálně významně ovlivněna (pravděpodobně negativně), u AO pro větrné elektrárny nelze potenciální ovlivnění vyloučit, bude zřejmě potenciálně mírně.

4.1.2 Pozemky určené k plnění funkce lesa (PUPFL)

Hlavními sledovanými charakteristikami jsou:

- ❖ lesy zvláštního určení, lesy ochranné a lesy hospodářské.

U lesů zvláštního určení a lesů ochranných jsou negativní vlivy vyloučeny – tyto kategorie lesa nelze pro umístění AO využít v souladu s NV č. 507/2025 Sb. V případně možných zásahů do lesních porostů hospodářských lesů (*Pozn: není možno sledovat vzdálenost do 20 m od okraje lesa, protože takovou vzdálenost s ohledem na měřítko ZÚR není možno identifikovat, tedy ani hodnotit*) nelze vyloučit negativní ovlivnění z důvodu jejich možné fragmentace, omezení lesnické činnosti, snížení ekologické stability a biodiverzity, snížení sorpční kapacity území, vlivu na krajinný ráz apod. Nelze vyloučit nutnost trvalého odnětí PUPFL včetně ovlivnění celospolečenských funkcí lesních porostů, tj. funkce rekreační, hygienické či přírodní. Nelze vyloučit omezení funkce lesa v blízkosti staveb v AO. Lze odhadovat, že tato složka životního prostředí může být u navržených AO (v případě VTE i FVE) potenciálně mírně (pravděpodobně negativně) ovlivněna. Je nutno posoudit, zda u navržených AO bude tato složka životního prostředí potenciálně mírně či až významně ovlivněna (pravděpodobně negativně).

4.1.3 Příroda, krajina a biologická rozmanitost

Hlavními sledovanými charakteristikami jsou:

- ❖ zvláště chráněná území – AO v nich nelze umísťovat,
- ❖ lokality soustavy NATURA 2000 – AO v nich nelze umísťovat,

- ❖ územní systém ekologické stability,
- ❖ lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem – AO v nich nelze umisťovat,
- ❖ významné krajinné prvky,
- ❖ biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců (jádrová území, migrační koridory, kritická místa),
- ❖ památné stromy.

Ke vzniku potenciálního (pravděpodobně negativního) ovlivnění může dojít při zásahu do některé z uvedených sledovaných charakteristik, kterým může dojít k ovlivnění stanovištních podmínek rostlin a živočichů, včetně zvláště chráněných druhů. Navržené AO potenciálně mohou přispívat k fragmentaci biotopů a ovlivnění jejich vlastností (např. nárůst eutrofizace prostředí, ovlivnění vodního režimu, nárůst rušení), zmenšení rozlohy stanovišť a potravních biotopů druhů, změně druhového složení (např. šíření nepůvodních druhů), snížení migrační propustnosti územím vytvořením nových migračních bariér. Lze odhadovat, že tato složka životního prostředí může být ve vazbě na VTE potenciálně významně ovlivněna (pravděpodobně negativně) a ve vazbě na FVE lze očekávat potenciální (pravděpodobně negativní) mírné ovlivnění.

4.1.4 Vodní hospodářství

Hlavními sledovanými charakteristikami jsou:

- ❖ vodní plochy a vodní toky – AO v nich nelze umisťovat,
- ❖ záplavová území Q_{100} a aktivní zóny záplavového území,
- ❖ odtokové poměry,
- ❖ vodní režim krajiny, kvantita a jakost povrchových a podzemních vod,
- ❖ retenční schopnost území,
- ❖ chráněné oblasti přirozené akumulace vod,
- ❖ produkce odpadních vod a spotřeba vody,
- ❖ ochranná pásma vodních zdrojů.

Rozvoj území a záměry spojené s vymezováním AO mohou ve vztahu k vodnímu režimu celkově ovlivnit odtokové poměry v řešeném území, v případě záplavového území a jeho aktivní zóny i průchod povodňových vod. Posuzuje se omezení kvůli omezené infiltraci atmosférických srážek, urychlenému povrchovému odtoku, snížení retenčních schopností krajiny, zvýšené tvorbě odpadních vod dochází ve výsledku ke zhoršení režimu a kvality povrchových a podzemních vod. Lze odhadovat, že tato složka životního prostředí pravděpodobně ovlivněna nebude (v případě VTE i FVE), ale z hlediska principu předběžné opatrnosti je zde zařazena k prověření.

4.1.5 Horninové prostředí

Hlavními sledovanými charakteristikami jsou:

- ❖ dobývací prostory – AO v nich nelze umisťovat,
- ❖ chráněná ložisková území,
- ❖ ložiska nerostných surovin,
- ❖ prognózní zdroje nerostných surovin,
- ❖ poddolovaná území,
- ❖ sesuvná území,
- ❖ kaliště, odvaly.

Ke vzniku potenciálně pravděpodobně negativního vlivu může dojít při zásahu do některé z uvedených sledovaných charakteristik, kterým může být potenciálně ovlivněna možnost vydobyví zásob ložisek nerostných surovin nebo nepřímo znemožněn přístup k ložisku. Dotčení poddolovaných a sesuvných území může následně ztížit zakládání staveb v AO a negativně ovlivnit jejich bezpečnost, životnost a ekonomickou náročnost, v případě potřeby hlubokého založení staveb může dojít i k rozkolísání podloží a zrychlení sesuvu. Stejně tak může být ohroženo nejbližší okolí sesuvných území či poddolovaných území, pokud by došlo v rámci realizace stavby k jejich aktivaci či propadu.

Lze odhadovat, že tato složka životního prostředí pravděpodobně ovlivněna nebude (v případě VTE i FVE), nebo jen zanedbatelným způsobem, ale z hlediska principu předběžné opatrnosti je zde zařazena k prvotnímu prověření.

4.1.6 Krajinný ráz

Hlavními sledovanými charakteristikami jsou:

- ❖ přírodní parky,
- ❖ významné krajinné prvky,
- ❖ zvláště chráněná území – AO v nich nelze umisťovat,
- ❖ kulturní dominanty krajiny,
- ❖ harmonické měřítko krajiny,
- ❖ krajiny a jejich cílové kvality.

Vymezením AO pro větrné a fotovoltaické elektrárny a následnou realizací nových technicistních staveb může dojít k potenciálně významnému negativnímu ovlivnění obrazu krajiny. Do krajiny jsou vkládány nové antropogenní prvky, které nemají v krajinném prostoru přímou analogii. Negativně jsou tyto stavby vnímány zejména v prostorech vyznačujících se zvýšenou estetickou hodnotou a v územích, která nejsou doposud stavbami tohoto druhu ovlivněna. V oblastech, které se vyznačují kvalitním krajinným a přírodním prostředím a zvýšenou estetickou hodnotou, může dojít ke snížení jejich krajinných a přírodních hodnot (cílových kvalit), narušení harmonického měřítka krajiny a k posílení antropogenního vjemu. V tomto kontextu lze odhadovat, že tato složka životního prostředí bude v případě VTE i FVE potenciálně významně ovlivněna (pravděpodobně negativně).

4.1.7 Ovzduší a klima

Hlavní sledovanou charakteristikou je:

- ❖ úroveň produkovaného množství CO₂ a škodlivin pocházejících ze spalování fosilních paliv pro energetické účely.

Vymezením AO včetně ÚO a následnou realizací nových energetických staveb může dojít k ovlivnění kvality ovzduší. Zejména rozvojem a posílením významu a role obnovitelných zdrojů energie může dojít k poklesu imisního zatížení území a přispět ke snížení rychlosti vývoje klimatických změn. Lze odhadovat, že tato složka životního prostředí bude uplatněním koncepce potenciálně mírně ovlivněna (pravděpodobně pozitivně); jedná se o stěžejní složku, k níž jsou veškeré změny v Z2 ÚRP směřovány, a proto je zde uvedena.

4.1.8 Obyvatelstvo a veřejné zdraví

Hlavními sledovanými charakteristikami jsou:

- ❖ rozmístění obytné zástavby v území ve vztahu k vymezeným AO,

- ❖ území s překročenými hlukovými limity.

Vlivy na hlukovou zátěž území mohou být spojeny zejména s provozem větrných elektráren, k hlukové zátěži se dále přidává stroboskopický efekt a vibrace. Toto působení může být potenciálně lokálně mírně až významně negativní a síla jeho působení bude záviset na počtu zdrojů těchto vlivů a jejich vzdálenosti od obytné zástavby (počtu a rozmístění VTE), ale i na okamžité síle větru a na řadě dalších faktorů. Nelze proto v případě VTE vyloučit významné ovlivnění (pravděpodobně negativní). Naopak u FVE potenciální ovlivnění není předpokládáno.

Základní skupiny determinantů veřejného zdraví jsou:

Determinanty vnější:

- ❖ životní styl (způsob života) – např. životní úroveň, sociální faktory, nezaměstnanost, způsob práce, stres, úroveň vzdělání, způsob stravování, pohybová aktivity, užívání drog či alkoholu atd.
- ❖ životní a pracovní prostředí (ovzduší, voda, půda, hluk, elektromagnetické záření, klimatické podmínky, potravinový řetězec),
- ❖ péče o zdraví a zdravotnictví (dostupnost a kvalita lékařské péče).

Determinanty vnitřní:

- ❖ biologický (genetický) základ.

Veřejné zdraví je ovlivněno:

- ❖ životním stylem cca z 50 %,
- ❖ faktory životního a pracovního prostředí ovlivňují zdraví cca z 15 %,
- ❖ efektivitou, kvalitou a dostupností zdravotní péče cca z 20 %,
- ❖ genetickými faktory cca z 15 %.

Uplatnění koncepce by mohlo mírně ovlivnit zejména determinanty životního prostředí, avšak, jak je uvedeno výše, právě jen cca z 15 %.

Posuzované determinanty životního prostředí je dále možno rozdělit:

- ❖ faktory kvality složek životního prostředí, kam patří znečištění ovzduší (potenciální ovlivnění koncepcí je pozitivní) a hluková zátěž (potenciální ovlivnění koncepcí je negativní),
- ❖ faktory determinující vnímání kvality života v dané lokalitě, kam patří ovlivnění celkového stavu lokality, pohoda bydlení, ovlivnění kvality spánku, průchodnost území, obtěžování prašností a hlukem,
- ❖ faktory sociálně ekonomické, kam patří vliv na nezaměstnanost a příjmovou situaci obyvatel.

Lze odhadovat, že tato složka životního prostředí bude potenciálně významně ovlivněna (pravděpodobně pozitivně i negativně).

4.1.9 Kulturní a historické hodnoty

Hlavními sledovanými charakteristikami jsou:

- ❖ městské a vesnické památkové zóny a rezervace,
- ❖ nemovitě (národní) kulturní památky a jejich ochranná pásma,
- ❖ území s archeologickými nálezy.

Ke vzniku potenciálně významného (pravděpodobně negativního) vlivu může dojít při zásahu do některé z uvedených sledovaných charakteristik, kterým může být potenciálně snížen či setřen kulturně historický význam daného území. Fyzické dotčení těchto charakteristik se nepředpokládá, avšak potenciální mírně až významně negativní vliv může způsobit negativní ovlivnění vizuální. Lze

odhadovat, že tato složka životního prostředí bude v případě VTE a FVE potenciálně významně ovlivněna (pravděpodobně negativně).

4.1.10 Hmotný majetek

Hlavní sledovanou charakteristikou je

- ❖ hmotný majetek (existující zástavba).

Lze odhadovat, že tato složka životního prostředí pravděpodobně nebude v případě VTE a FVE ovlivněna, ale z hlediska principu předběžné opatrnosti je zde zařazena k prověření.

4.2 PROSTOROVÁ ANALÝZA

Návrh Z2 ÚRP řeší návrh akceleračních oblastí pro VTE a FVE, které jsou lokalizovány po celé ČR a byly cíleně vybírány s ohledem na minimalizaci střetů se zájmy životního prostředí, s vyloučením dotčení tzv. červených limitů (fenoménů uvedených v nařízení vlády č. 507/2025 Sb.).

Postup při výběru lokalit pro umístění AO je popsán v kapitole č. 6.

Kromě jednotlivých změn funkčního využití území, které mohou být zdrojem negativních vlivů vzhledem k vysoké četnosti výskytu, může být riziko negativních vlivů spojeno také s prostorovou koncentrací navrhovaných aktivit v prostorově omezené části řešeného území.

Z tohoto důvodu je provedena prostorová analýza, jejímž cílem je identifikovat, zda v území, do kterého jsou nově vkládány posuzované plochy a koridory, existuje riziko vzniku kumulativních a synergických vlivů na sledované složky životního prostředí, či zda toto riziko není navíc díky vysoké koncentraci již existujících stávajících aktivit produkujících obdobné negativní vlivy významně zvýšené.

Riziko vzniku těchto vlivů obecně nelze vyloučit v územích, ve kterých dochází ke zvýšené prostorové kumulaci záměrů produkujících negativní vlivy na krajinný ráz, faunu a flóru a půdu (což jsou potenciálně nejvíce negativně ovlivněné složky životního prostředí), nebo ve kterých je již v současné době kvalita složek životního prostředí významně negativně ovlivněna např. zvýšenou koncentrací stávajících staveb větrných elektráren, případně vedení VVN nebo dalších záměrů významně negativně ovlivňujících vizuální charakteristiky krajiny. Zde by další rozvoj obdobných ploch znamenal nadměrné zhoršení kvalitativních a kvantitativních ukazatelů charakterizujících tyto složky životního prostředí.

Z2 ÚRP navrhuje AO rozptýlené po celém území republiky, přičemž a priori vylučuje vymezení těchto oblastí v místech vyžadujících prioritní ochranu dle NV č. 507/2025 Sb. Současně platí, že AO nesmí být vymezeny v územích, kde by jejich uplatnění přineslo významný negativní vliv na životní prostředí (toto je rovněž požadavek směrnice REDIII).

Pro účely identifikace možných zvýšených kumulativních a synergických vlivů nebyly hodnoceny veškeré existující stavby a záměry na území kraje, ale pouze ty, které lze považovat za relevantní z hlediska charakteru, měřítka a potenciálního vlivového dosahu ve vztahu k posuzovaným AO dle Z2 ÚRP. Kumulativní a synergické vlivy větrných parků a velkých fotovoltaických polí, které jsou v běhu povolovacích procesů a kde stavby nebyly dosud dokončeny, není možno do kumulativních a synergických vlivů zahrnout, protože informace o nich jsou veřejně dostupné jen částečně.

Za relevantní z hlediska kumulativních a synergických vlivů byly považovány zejména:

- ❖ plochy a koridory vizuálně významných staveb vymezené v platných ZÚR jednotlivých krajů a v ÚRP,
- ❖ AO navržené v rámci Z2 ÚRP,
- ❖ existující stavby s vizuálním dosahem nadmístního významu (tj. zejména celostátní a regionální elektrická vedení o napěťové hladině 110 kV a více, VTE, FVE apod.),
- ❖ případné další záměry, u nichž lze na základě jejich charakteru předpokládat významnější environmentální zatížení území.

Relevantní zohledněné záměry jsou uvedeny pro jednotlivé AO v Příloze č. 1: Základní charakteristiky a jevy životního prostředí v jednotlivých akceleračních oblastech.

Výběr těchto relevantních záměrů vycházel z úvahy, že kumulativní či synergické působení je reálně možné pouze mezi aktivitami obdobného měřítka nebo s obdobným mechanismem působení na sledované složky životního prostředí (zejména hluková zátěž, vizuální ovlivnění krajiny, krajinný ráz, fauna – zejména ptáci a letouni, zabor půdy, vlivy na lesní porosty apod.). Konkrétní stavby či záměry, se kterými by mohly potenciální vlivy AO působit kumulativně či synergicky, jsou uvedeny v hodnotících kartách jednotlivých AO (tj. příloha č. 2 vyhodnocení SEA).

Záměry lokálního významu nebo stavby bez významnějšího environmentálního dosahu nebyly do analýzy zahrnuty, neboť jejich potenciál podílet se na vzniku významných kumulativních a synergických vlivů na úrovni zásad územního rozvoje je zanedbatelný.

Současně bylo posouzeno, zda může docházet ke kumulaci vlivů i ve vztahu k území sousedních států. Pro tyto účely byly brány v potaz již existující stavby VTE (FVE velkého rozsahu se za hranicemi ČR nenacházejí v takové vzdálenosti, aby mohlo dojít ke kumulaci vlivů; záměry OZE na území jiných států nejsou veřejně dostupné, resp. jsou k dispozici pouze návrhy koncepcí či návrhy záměrů, o kterých sousední stát informoval ČR v rámci postupu dle ^{3[66]} a které jsou zveřejněny v Informačním systému SEA a Informačním systému EIA). Nejbližší hodnocené AO v ČR od státní hranice jsou ve vzdálenosti 7 km, ostatní 8-9 km a více. S nárůstem vzdálenosti možnost kumulace vlivů (na krajinný ráz) klesá. V AO do vzdálenosti 10 km od státní hranice byla zjišťována přítomnost VTE v přilehlém území za státní hranicí. Přítomnost stávajících VTE byla zjištěna pouze u Johstadu ve vzdálenosti cca 9-10 km od AOV22 Kryštofovy Hamry.

Vzhledem k tomu, že větrné a fotovoltaické elektrárny jsou vizuálně (výškově i plošně) specifickými stavbami, projevují se u nich kumulativní a synergické vlivy s jinými druhy staveb, ploch a koridorů jen velmi omezeně. Především větrné elektrárny jsou schopny potenciálně ovlivnit složky životního prostředí i na vzdálenost 15-20 km, a kumulace jejich vlivů tedy působí do značné vzdálenosti. U fotovoltaických elektráren je dosah těchto vlivů detekovatelný do podstatně menší vzdálenosti.

Na základě této úvahy byly pro účely tohoto hodnocení SEA na území ČR vymezeny 3 oblasti zvýšených kumulativních a synergických vlivů, které reflektují zvýšenou, obvykle vzájemně vizuálně propojenou kumulaci a synergii stávajících větrných elektráren v území.

Níže jsou uvedeny základní informace o oblastech v ČR, kde je zvýšená koncentrace větrných elektráren. U jiných záměrů ke zvýšené kumulaci vlivů nedochází. Informace vychází z dat oborových asociací (ČSVE, Komora OZE), státních úřadů (ERÚ) a Informačního systému EIA (CENIA).

Současný stav – Hlavní oblasti s existujícími větrnými elektrárnami

K roku 2026 je v ČR v provozu více než 220 větrných elektráren. Geograficky se tyto zdroje koncentrují především v horských a podhorských oblastech s příznivými větrnými podmínkami.

Nejvyšší koncentrace existujících VTE se nachází v těchto regionech (viz následující obrázek):

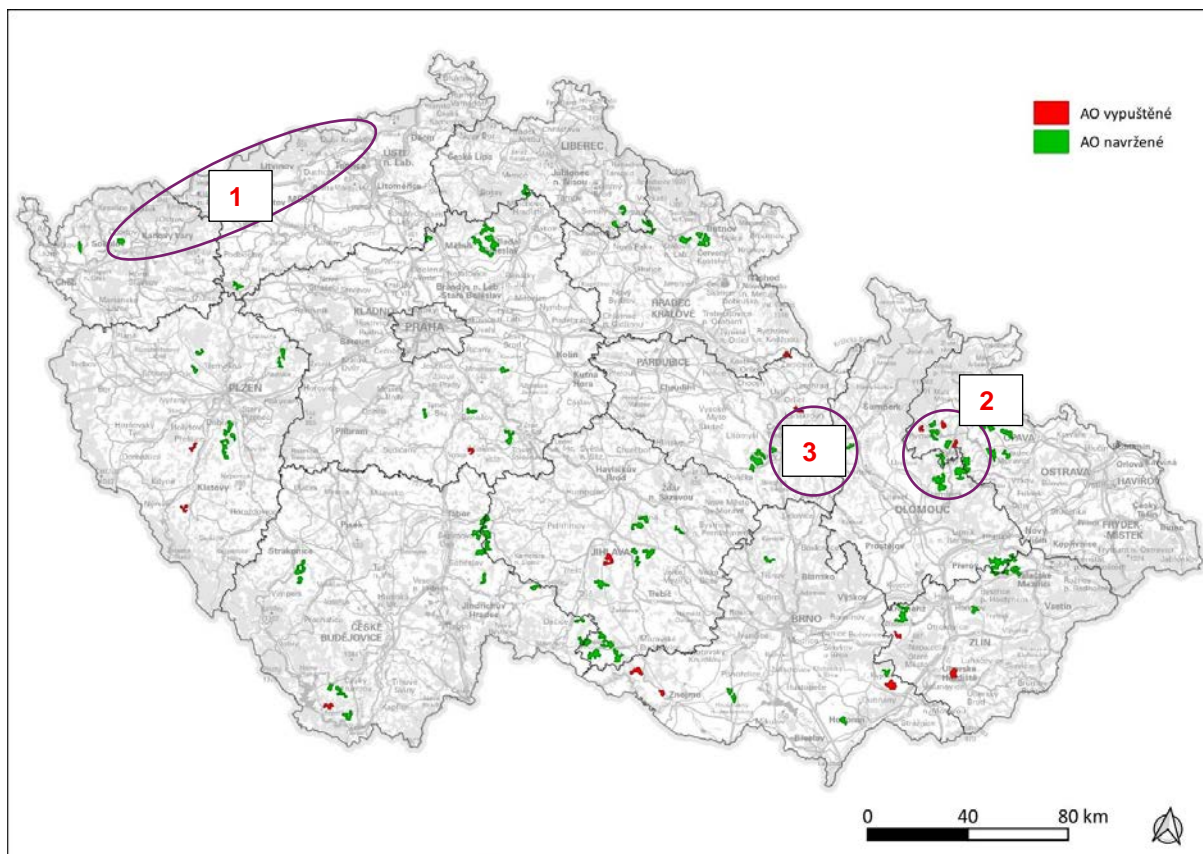
- ❖ 1 Ústecký kraj a Karlovarský kraj - Krušné hory a podhůří
- ❖ 2 Moravskoslezský a Olomoucký kraj - Nízký Jeseník a Oderské vrchy
- ❖ 3 Olomoucký kraj - Zábřežská vrchovina

Plánovaný stav a předpokládaný vývoj

Dle Informačního systému EIA lze předpokládat, že záměry větrných elektráren (mimo samotné AO) jsou směřovány primárně do těchto oblastí:

- ❖ Nízký Jeseník a Oderské vrchy
- ❖ Pardubický kraj – oblast Svitavska a Moravské Třebové a okolí
- ❖ Oblast Vysočiny
- ❖ Krušné hory

3 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES, o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí, směrnice Rady 2011/92/EU, o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí ve znění pozdějších předpisů, Úmluva o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států a Protokol o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí k Úmluvě o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států.



Obrázek 42 Zákres oblastí zvýšených kumulativních a synergických vlivů

Při vymezování možných oblastí se zvýšenou kumulací vlivů byl brán v potaz i rozsudek NSS č. j.: 4 AOs 1/2013-125, podle něhož je nezbytné do kumulativních vlivů zahrnovat rovněž posouzení kumulativních a synergických vlivů relevantních záměrů, které se nacházejí na území jiného státu, i záměry, které se v daném území již nacházejí, resp. byly realizovány v minulosti. Ve vazbě na rozsudek NSS č. j.: 4 AOs 1/2013-105 naopak nelze vyžadovat, aby ve vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů byly výslovně zpracovány veškeré záměry obsažené v ÚPD a jejich možné hromadné a skupinové vlivy na životní prostředí, naopak postačuje, jsou-li hodnoceny kumulativní a synergické vlivy pouze mezi záměry, kde relevantní vlivy vůbec přicházejí v úvahu s ohledem na povahu a rozsah záměrů, k jejichž kombinaci dochází.

Z analýzy vyplývá, že kumulativní vlivy jsou předpokládány u záborů půdního fondu, který není dán prostorovou koncentrací záměrů, ale kumulací záborů jako celku. Dále lze předpokládat prostorovou kumulaci záměrů VTE, resp. větrných parků, kdy je potenciálně možná kumulace ovlivnění přírodních hodnot v území a krajinného rázu těmito záměry. Současně je potřeba zdůraznit, že základním principem vymezování akceleračních oblastí byla již při jejich vymezování, ale i při průběžném hodnocení, minimalizace střetů se zájmy ochrany životního prostředí, respektive ochrany přírody a krajinného rázu. Tímto bylo aktivně předcházeno velkému množství potenciálních střetů, které by mohly nastat, pokud by tyto požadavky na ochranu ŽP nebyly naplňovány.

5 SOUČASNÉ PROBLÉMY A JEVY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ BY MOHLY BÝT UPLATNĚNÍM POSUZOVANÉHO NÁVRHU ZMĚNY Č. 2 ÚRP VÝZNAMNĚ OVLIVNĚNY, ZEJMÉNA S OHLEDEM NA ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ A JEJICH OCHRANNÁ PÁSMA, EVROPSKY VÝZNAMNÉ LOKALITY A PTAČÍ OBLASTI

Cílem této části je identifikovat problémy a jevy životního prostředí, které by mohly být návrhem Změny č. 2 ÚRP významně ovlivněny. Důraz by měl být kladen především na zvláště chráněná území, evropsky významné lokality a ptačí oblasti, ale tato území jsou na základě zohlednění ustanovení NV č. 507/2025 Sb. vyloučena a AO zde nesmí být umisťovány.

Hodnocení bylo provedeno po jednotlivých oblastech životního prostředí. V rámci těchto tematických oblastí byly na základě kap. 3 a na základě dat ÚAP ČR identifikovány v souhrnu problémy životního prostředí za danou oblast. Vůči těmto problémům bylo prováděno slovní hodnocení (k tabelárnímu hodnocení nebylo důvodné přistoupit ve vazbě na 1. vydání ÚAP ČR) možného významného ovlivnění těchto problémů záměry obsaženými v návrhu Změny č. 2 ÚRP. Lze ještě dodat, že tato kapitola slouží rovněž jako vstup pro následné hodnocení kum. a syn. vlivů.

ÚAP ČR vydané v prosinci 2025 jsou prvním vydáním k účelu vyhodnocování celostátní problematiky a k řešení v rámci PÚR ČR a ÚRP. Textová část: Zejména pak kapitola "C URČENÍ PROBLÉMŮ K ŘEŠENÍ V POLITICE ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY, V ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACI, PŘÍPADNĚ V ÚZEMNÍ STUDII:

https://www.uur.cz/media/2ixds42c/rur%C3%BA_%C4%8Dr_2025.pdf

C.1.1 Narušování krajinného rázu

Nevhodná výstavba staveb velkého rozsahu (vedení VVN, větrné a fotovoltaické elektrárny, průmyslové a logistické areály apod.), ale také těžba nerostných surovin (zejména povrchová), intenzivní zemědělská činnost (absence prostorového členění krajiny apod.), nekontrolovaná rezidenční výstavba (zejména v blízkosti velkých měst) či „urbanizování“ volné krajiny formou chataření a chalupaření, vede k poškození krajinného rázu (nevhodné využívání krajiny, prorůstání zástavby do volné krajiny, zpevňování volných ploch, estetické znečišťování krajiny atp.).

V rámci územně plánovací činnosti je proto potřeba vytvářet územní podmínky pro ochranu krajinného rázu.

V Z2 ÚRP je otázka ovlivnění krajinného rázu podrobně řešena, jsou stanoveny podmínky uplatnění Z2 ÚRP i jednotlivých AO (např. snížením výšky VTE, omezením jejich umístění v konkrétních plochách z důvodu zamezení ovlivnění průhledů na kulturní památky nebo význačné přírodní scenérie, případně až vyloučení některých AO nebo jejich zmenšení apod. Tím je negativní vliv uplatnění na daný bod minimalizován. Nicméně uplatnění koncepce problematiku narušení krajinného rázu mírně zhorší.

C.1.3 Znečištění ovzduší

Zejména v důsledku intenzivní automobilové dopravy, lokálního vytápění, energetické (tepelné elektrárny) i další průmyslové činnosti či v důsledku těžby nerostných surovin, dochází v ČR k značnému znečištění ovzduší (prach, emise, exhalace apod.). Lokálně dochází i k výraznému překračování imisních limitů pro ochranu lidského zdraví a imisních limitů z hlediska ochrany ekosystémů a vegetace.

Při rozvoji území je proto potřeba vytvářet takové územní podmínky a další opatření, které povedou ke zlepšení kvality ovzduší. V oblastech, kde dochází k překračování imisních limitů (viz hodnocení indikátoru E6) je potřeba hledat řešení, která povedou ke snížení produkce imisí v daném území.

Uplatnění koncepce povede ke zlepšení kvality ovzduší vlivem částečné náhrady spalování fosilních paliv, a následně snížení produkce emisí škodlivin a CO₂. Uplatnění koncepce se na odstranění tohoto problému projeví mírně pozitivně.

C.1.3 Pomalý rozvoj obnovitelných zdrojů energie

Ačkoliv se ČR snaží přecházet na čistší zdroje energie, tak je rozvoj obnovitelných zdrojů energie nedostatečný a tempo rozvoje obnovitelných zdrojů energie je pomalé. Podíl obnovitelných zdrojů energie na výrobě elektřiny (brutto) je stále velice nízký (<15 %).

Je proto potřeba vytvářet územní podmínky pro intenzivní rozvoj výroby energie z obnovitelných zdrojů energie.

Uplatnění koncepce povede ke zlepšení kvality ovzduší vlivem částečné náhrady spalování fosilních paliv, a následně snížení produkce emisí škodlivin a CO₂. Současně dojde ke zvětšení množství el. energie vyráběné z obnovitelných zdrojů. Uplatnění koncepce se na odstranění tohoto problému projeví mírně pozitivně.

Pozitiva nejsou v ÚAP ČR přímo uvedena. Z pohledu hodnocených indikátorů v jednotlivých pilířích (Indikátory územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel), lze konstatovat, že Změna č. 2 ÚRP a související územní opatření mohou po svém uplatnění zlepšit parametry pro hodnocení těchto indikátorů:

- ❖ E8 – Podíl hrubé výroby elektřiny z OZE na celkové výrobě elektřiny v kraji

Případně také

- ❖ E6 – Podíl oblastí s překročenými imisními limity se zahrnutím přízemního ozonu z celkové výměry území
- ❖ H2 – Hrubý domácí produkt
- ❖ H3 – Daňové příjmy rozpočtů obcí). Další indikátory zvolené pro sledování na celostátní úrovni nebudou ovlivněny.

V daném případě se ale jedná o ukazatele, které jsou hodnotitelné v rámci SEA pouze částečně (E6).

Byly identifikovány všechny významnější problémy, tj. nejen ty, u kterých dochází k zátěži složek životního prostředí nad úroveň limitů stanovených platnými předpisy. Prostorové vyjádření těchto problémů je provedeno v rámci map v kapitole č. 3. U složek životního prostředí, pro které nejsou stanoveny limitní hodnoty zatížení (ZPF, PUPFL, příroda a krajina...), byl primárně využit slovní komentář, který vycházel z informací uvedených v kapitole č. 3 a zohledňoval návrhy, které jsou řešeny v návrhu Z2 ÚRP. Dále je potřeba říct, že řada problémů a témat je na úrovni ČR prostorově téměř neznázornitelná (např. biodiverzita druhů, invazní druhy, extrémní meteorologické jevy a další). Z těchto důvodů byl u této kapitoly primárně využit slovní komentář.

5.1 PŘÍRODA A KRAJINA

- ❖ Zajištění příznivého stavu předmětů ochrany soustavy zvláště chráněných území a území soustavy Natura 2000.
- ❖ Fragmentace území, snížená migrační propustnost území.
- ❖ Snížování biodiverzity původních druhů rostlin a živočichů, ohrožení zdrojových populací druhů, příp. ohrožení existence celých taxonů (hmyz, korýši, obojživelníci aj.), úbytek vhodných biotopů a ekosystémů.
- ❖ Šíření nepůvodních a invazních druhů rostlin a živočichů vytlačující původní druhy rostlin a živočichů a způsobující hospodářské škody.
- ❖ Snížená retenční schopnost krajiny.
- ❖ Ohrožení krajinného rázu v důsledku intenzivního rozvoje dopravní a technické infrastruktury, budování logistických center a průmyslových zón ve volné krajině.

Stav a trendy výše uvedených témat jsou uvedeny v kap. 3.

Stanovisko MŽP k potřebě posouzení navrhovaného obsahu Změny č. 2 Územního rozvojového plánu z hlediska vlivů na životní prostředí bylo vydáno dne 2. září 2025 - Č. j.: MZP/2025/710/2625. Jako podklad pro vydání stanoviska mělo MŽP k dispozici stanoviska příslušných orgánů ochrany přírody (Krajský úřad Ústeckého kraje pod č. j.: KUUK/116813/2025 ze dne 13. 8. 2025; Krajský úřad Jihočeského kraje pod č. j.: KUJCK 96174/2025 ze dne 4. 8. 2025; Správa Národního parku České Švýcarsko pod č. j.: SNPCS 05359/2025 ze dne 18. 8. 2025; Krajský úřad Moravskoslezského kraje pod č. j.: MSK 104356/2025 ze dne 27. 8. 2025; Krajský úřad Pardubického kraje pod č. j.: KUPA-17922/2025-2 ze dne 22. 8. 2025; Krajský úřad Zlínského kraje pod č. j.: KUZL 72319/2025 ze dne 11. 8. 2025; Krajský úřad Jihomoravského kraje pod č. j.: JMK 117910/2025 ze dne 4. 8. 2025; Krajský úřad Královéhradeckého kraje pod č. j.: KUKHK-ZP-2025-24795-2 ze dne 26. 8. 2025; Krajský úřad Olomouckého kraje pod č. j.: KUOK 92995/2025 ze dne 7. 8. 2025; Krajský úřad Plzeňského kraje pod č. j.: PK-ŽP/11717/25 ze dne 15. 8. 2025; Krajský úřad Kraje Vysočina pod č. j.: KUJI 71442/2025 ze dne 18. 8. 2025 a Krajský úřad Středočeského kraje pod č. j.: 109314/2025/KUSK ze dne 28. 8. 2025) z hlediska možného významného vlivu na lokality soustavy Natura 2000 dle ustanovení § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o ochraně přírody a krajiny“) se **závěrem, že navrhovaný obsah Z2 ÚRP může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi či záměry významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality (dále jen „EVL“) nebo ptačí oblasti (dále jen „PO“) v jejich působnosti.**

Posouzení vlivu na soustavu Natura 2000 dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, je řešeno podrobněji v rámci samostatného dokumentu. Z tohoto posouzení zde uvádíme hlavní závěry. Cílem naturového posouzení bylo zjistit, zda návrh koncepce jako celek, respektive akcelerační oblasti navržené pro urychlené povolování OZE, mohou nebo nemohou mít významně negativní vliv na soustavu Natura 2000, tedy na ptačí oblasti a evropsky významné lokality. **Na základě provedeného hodnocení bylo konstatováno, že předložený návrh Změny č. 2 ÚRP nemůže mít potenciálně významný negativní vliv na předměty ochrany a na celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí soustavy Natura 2000 (viz tzv. naturové posouzení, které je obsahem části 2. VVURÚ)**

Z hlediska dalších uvedených problémů lze konstatovat, že návrh Z2 ÚRP se snaží potenciálním střetům a zhoršování stavu přírodního prostředí a krajiny aktivně předcházet. AO byly vymezovány cíleně mimo ZCHÚ a jejich ochranná pásma, lokality soustavy Natura 2000, mokřady Ramsarské úmluvy, nadregionální biocentra, lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů národního významu, oblasti dle map citlivosti ptáků s extrémním a vysokým rizikem a další území se zvýšenou koncentrací přírodních hodnot.

Mezi problémy a jevy, které mohou být koncepcí ovlivněny, patří zvláště chráněné druhy – zejména ptáci a letouni, případně přírodní stanoviště mimo soustavu ZCHÚ a lokality soustavy Natura 2000. Dále může být ovlivněn krajinný ráz, a to jak větrnými elektrárnami, tak i fotovoltaickými. Možným negativním vlivům na tyto složky životního prostředí je předcházeno na úrovni územních opatření, kdy jsou v nich stanovovány podmínky na ochranu biodiverzity, zvláště chráněných druhů a ochranu krajinného rázu. Vlivům na krajinný ráz nejde, zejména u větrné energie, zcela předejít, mohou být zmírňovány nastavením podmínek pro výšku VTE, zpřesněním lokalizace aj.

Vymezení oplocených areálů fotovoltaických elektráren se potenciálně může stát bariérou v území snižující jeho prostupnost pro faunu i pro člověka. Pro minimalizaci tohoto potenciálně negativního vlivu byly v rámci vymezení ÚO stanoveny požadavky na rozdělení areálů FVE na menší celky.

Na tyto problémy navazuje omezení nebo absence funkčnosti vybraných skladebných prvků ÚSES, které jsou vymezeny, avšak nebyly dosud realizovány (nejsou funkční), nebo těch, které se dostaly do střetu s antropogenními stavbami. V ÚSES regionální a nadregionální úrovně není vymezování AO dovoleno, nelze se ale vyhnout potenciálně mírně negativnímu ovlivnění lokálního ÚSES.

Je možno konstatovat, že návrh Z2 ÚRP výše uvedené problémy zohledňuje. Předpokládá se, že uplatnění AO může v některých případech vést k negativnímu ovlivnění zejména avifauny a letounů zejména vlivem usmrčení jedinců lopatkami větrných elektráren. V některých případech může ale potenciálně i přispět ke zlepšení podmínek jejich rozvoje změnou managementu ochrany území. Zhodnocení míry přispění k pozitivnímu i negativnímu působení staveb v AO je uvedeno v kartách hodnocení AO v Příloze č. 2.

5.2 OVZDUŠÍ, KLIMA A HLUKOVÉ ZNEČIŠTĚNÍ

V oblasti kvality ovzduší a klimatu jsou závažnými faktory:

- ❖ Vysoké množství emisí z domácích topenišť (benzo[a]pyren, PM₁₀, PM_{2,5}).
- ❖ Emise z narůstající dopravy zejména suspendovanými částicemi frakcí PM₁₀ a PM_{2,5}, NO_x a benzo[a]pyrenu a s tím související problematické imisní koncentrace těchto látek v blízkosti komunikací zatížených intenzivní automobilovou dopravou.
- ❖ Zatížení území dálkovým přenosem znečištění, zejména v příhraničních oblastech.
- ❖ Oblasti s překročenými imisními limity v některých regionech a aglomeracích (O/K/FM) a v centrech měst (benzo[a]pyren, PM₁₀, PM_{2,5}, přízemní ozon).
- ❖ Narůstající počet událostí s extrémními projevy počasí, projevující se především suchem, případně povodněmi, vlnami veder a další.
- ❖ Nedostatečný rozsah zmírňujících opatření (zejména omezení produkce skleníkových plynů z výroby elektřiny, tepla a narůstající dopravy).
- ❖ Vysoký podíl obyvatel zatížených nadměrným obtěžováním hlukem z automobilové dopravy v okolí komunikací s intenzivní automobilovou dopravou, zejména v intravilánech měst a podél zatížených komunikací.
- ❖ Zhoršující se klimatické poměry, k nimž přispívají mimo jiné i emise CO₂ a dalších skleníkových plynů ze spalování fosilních paliv a zemědělské výroby.

Závažným problémem, byť postupně se zlepšujícím, v oblasti životního prostředí je **kvalita ovzduší**, kdy dochází k překračování imisních limitů zejména pro benzo[a]pyren a částice frakce PM₁₀ a PM_{2,5} a dále pro troposférický ozón. Toto se týká především území Moravskoslezského kraje. Konkrétně jsou tato nadlimitně zatížená území vymezena v rámci kap. č. 3.

Také probíhající změna klimatu má vliv na stav životního prostředí, lidské zdraví a ekosystémy i vývoj hydrometeorologické situace. Tyto jevy negativně ovlivňují zdraví lidí, jejich komfort, zvyšují riziko výskytu chorob, snižují délku života apod. Lokality ohrožené suchem jsou vymezeny v kap. č. 3.

Některé z těchto jevů mohou být pozitivně ovlivněny realizací záměrů obsažených v rámci Změny č. 2 ÚRP. Podpora využití obnovitelných zdrojů energie směřuje k postupné dílčí náhradě fosilních paliv, které jsou zdrojem znečišťujících látek do ovzduší, bezemisními zdroji energie. Rozvoj OZE rovněž souvisí s předpokládaným rozvojem elektromobility, kdy elektromobily nejsou zdrojem znečišťujících látek do ovzduší.

Rozvoj OZE má představovat alternativu k fosilním palivům, kdy jejich využitím nevznikají emise skleníkových plynů a není tak přispíváno ke skleníkovému efektu. Jedná se tedy o mitigační opatření.

Na zmírňování poměrů v oblasti kvality ovzduší a klimatu bude mít uplatnění Z2 ÚRP potenciální mírně pozitivní vliv.

Dlouhodobě je v blízkosti významných dopravních tahů časté zvýšené až nadlimitní **zatížení hlukem**, a to i v hustěji osídlených oblastech. Toto je částečně s ohledem na podrobnost koncepce znázorněno v kap. č. 3.

V případě hlukové zátěže může docházet v některých případech ke zhoršení situace vlivem hluku z provozu VTE.

5.3 VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

V oblasti vodního hospodářství byly detekovány následující problémy:

- ❖ Zvyšující se četnost výskytu minimálních zůstatkových průtoků či průtoků nedosahujících minimálního zůstatkového průtoku
- ❖ Snižující se jakost (samočistící schopnost) vodních toků vzhledem k nižším průtokům a vyšším teplotám
- ❖ Snižující se jakost vodních nádrží vlivem vyšších teplot ve vegetační sezóně
- ❖ Nevhodné úpravy koryt vodních toků pro vodní organismy (unifikace přirozeně členité morfologie koryt, příčné překážky, absence litorální a břehové vegetace, kapacitní koryta mimo sídla)
- ❖ Zástavba v záplavových územích
- ❖ Nedostatek opatření k zadržování vody v krajině

Problematika sucha je řešena např. v rámci platné PÚR ČR vymezením oblastí SOB9, oblastí, ve kterých se projevují aktuální problémy celostátního významu.

Návrh Z2 ÚRP při vymezování AO pro OZE a navazujících územních opatření respektuje záplavová území a aktivní zóny záplavových území, do kterých nemohou být VTE a FVE umísťovány. Současně jsou respektována ochranná pásma vodních zdrojů I. stupně. Rovněž je zakázána stavba OZE ve vodních tocích a na vodních plochách, mokřadech apod.

Je možno konstatovat, že návrh Z2 ÚRP je k uvedeným problémům v oblasti vodního hospodářství neutrální, tedy nebude přispívat ke zhoršení těchto problémů ani k jejich řešení.

5.4 ZPF A PUPFL

Hlavní problémy v oblasti zemědělské a lesní půdy jsou následující:

- ❖ Zvyšující se podíl úbytku zemědělské půdy, zejména bonitních půd I. a II. třídy, a záborů/fragmentace kvalitních lesních celků
- ❖ Degradace zemědělské půdy (sucho, acidifikace, dehumifikace, utužení, zasolování půd, vodní a větrná eroze aj.), rozpad lesů (změna klimatu v kombinaci s dalšími stresovými faktory)

Tyto jevy jsou popsány v kap. 3. Trendem po roce 2000 je charakteristický postupný úbytek orné půdy a postupný nárůst zastavěných a ostatních ploch. Kromě zatravnění se v ostatních případech jedná většinou o trvalé záborů půdního fondu. Nejvyšší rychlost záborů půdního fondu je patrná v územích s nejvyšší koncentrací obyvatel a činností, jako je výroba, dopravní stavby a další.

Návrh Změny č. 2 ÚRP tyto trendy nezastaví. Stavby v AO budou potenciálně vyžadovat záborů ZPF a PUPFL, tedy potenciálně jejich vymezení bude znamenat potenciální příspěvek ke zhoršujícímu se trendu v úbytku půdy. Při vymezování AO pro OZE byly zohledněny výskytů půd I. a II. třídy ochrany, kde je vymezení AO pro FVE zakázáno, a PUPFL, v němž je umísťování staveb OZE minimalizováno a jejich realizace je možná pouze v lesích hospodářských za dalších podmínek stanovených v územních opatřeních.

Uplatněním samotné Změny č. 2 ÚRP tedy může dojít k potenciálnímu dalšímu záboru zemědělské a omezeně také lesní půdy.

5.5 HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

Mezi problémy v oblasti horninového prostředí patří:

- ❖ Výskyt sesuvných a poddolovaných území omezujících potenciální rozvoj v území
- ❖ Krajina narušená těžbou nerostných surovin a postupně rekultivovaná
- ❖ Zvyšující se a očekávaná poptávka po nerostných surovinách pro potřeby větších infrastrukturních záměrů (VRT, dálnice ...) a omezené povolování těžby v nových lokalitách.

Návrh Změny č. 2 URP tyto problémy a trendy nezastaví. Menší část ploch AO je vymezena na sesuvných nebo poddolovaných územích, proto jsou stanoveny ochranné podmínky. Dílčí plochy pro FVE jsou vymezeny na plochách po těžbě surovin. OZE nezvyšují poptávku po nerostných surovinách, naopak snižují poptávku po fosilních zdrojích.

6 ZHODNOCENÍ STÁVAJÍCÍCH A PŘEDPOKLÁDANÝCH VLIVŮ NAVRHOVANÝCH VARIANT POSUZOVANÉ ZMĚNY Č. 2 ÚRP, VČETNĚ VLIVŮ SEKUNDÁRNÍCH, SYNERGICKÝCH, KUMULATIVNÍCH, KRÁTKODOBÝCH, STŘEDNĚDOBÝCH A DLOUHODOBÝCH, TRVALÝCH A PŘECHODNÝCH, Kladných a záporných; hodnotí se vlivy na obyvatelstvo, lidské zdraví, biologickou rozmanitost, faunu, floru, půdu, horninové prostředí, vodu, ovzduší, klima, hmotné statky, kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického a vlivy na krajinu včetně vztahů mezi uvedenými oblastmi vyhodnocení

6.1 POPIS POUŽITÉ METODY HODNOCENÍ

6.1.1 Předmět hodnocení

Hodnocení SEA je zaměřeno na vyhodnocení navržených akceleračních oblastí včetně územních opatření a hodnocení podmínek a minimalizačních opatření, které jsou v souladu se zákonem ZOZE součástí návrhu územních opatření, a to z hlediska vlivu na životní prostředí v rozsahu a podrobnosti ÚRP a míře konkrétnosti a rozsahu návrhu Změny č. 2 ÚRP, resp. územních opatření. Předmět vyhodnocení je konkrétně popsán v kap. 1.1 a zde níže v rámci hodnocení jednotlivých konkrétních změn, tj. akceleračních oblastí. Jiné záměry a návrhy než akcelerační oblasti, nejsou předmětem Z2 ÚRP.

V tabulkovém i slovním hodnocení je rovněž hodnocena dostatečnost navrhovaných podmínek a minimalizačních opatření.

Je-li to možné a účelné, jsou pro sledování uplatnění navrhovaných změn vymezení a textu ÚRP v rámci změny č. 2 stanoveny podmínky adekvátního monitoringu jeho dopadu na složky životního prostředí a veřejné zdraví.

V rámci hodnocení byl využit Manuál SEA II – Vyhodnocení vlivů ÚPD na životní prostředí a další souvislosti (MŽP, 2025) a Metodické doporučení Ministerstva životního prostředí ke zpracování vyhodnocení vlivů na životní prostředí pro územní opatření dle § 8 odst. 2 zákona č. 249/2025 Sb., o urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů (zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie, dále také „ZOZE“). Tam, kde to s ohledem na specifičnost předkládaných návrhů AO a ÚO nebylo možné, byl Manuál SEA II využit přiměřeně.

Rovněž byly využity ÚAP ČR, zveřejněné k prosinci 2025. Z nich jsou níže citovány relevantní články, které mohou mít vztah k problematice AO.

Jsou hodnoceny vlivy uplatnění změny koncepce, které lze rozumně předpokládat, a to v rozsahu, podrobnosti a míře odpovídající konkrétnosti návrhu Změny č. 2 ÚRP, resp. územních opatření.

Předmětem vyhodnocení jsou:

- **Akcelerační oblasti včetně souvisejících územních opatření, navržených podmínek a zmírňujících opatření, která jsou nedílnou součástí návrhu územních opatření a s nimi související úpravy a změny textu Změny č. 2 ÚRP**

Posuzovaná koncepce obsahuje výhradně úpravy a změny textu ÚRP týkající se návrhu AO. S hodnocenou Z2 ÚRP souvisí ÚO, které budou vydávány jako opatření obecné povahy a schvalované vládou ČR. Jiné záměry (plochy nebo koridory nebo podmínky uplatnění) nejsou ve Změně č. 2 ÚRP obsaženy, výroková část obsahuje pouze nově navrhované akcelerační oblasti. Z tohoto důvodu nebyly hodnoceny jednotlivé úpravy a změny textu Z2 ÚRP; důraz hodnocení byl přesunut na navržená územní opatření, která stanovují podmínky a zmírňující opatření k jednotlivým akceleračním oblastem (též je hodnocena jejich dostatečnost, viz níže), tzn. návrh Z2 ÚRP a jednotlivá územní opatření jsou hodnoceny jako jeden celek, jelikož spolu neodmyslitelně i podle zákona ZOZE souvisí.

Vymezení akceleračních oblastí, a tedy územních opatření je z hlediska vlivů na životní prostředí hodnoceno slovním komentářem a bodovým hodnocením na stupnici významnosti -2, -1, 0, 1, 2, ? (význam uveden dále v textu této kapitoly) v rámci Přílohy č. 2, a to s ohledem na rozsah a přehlednost hodnocení. V kapitole 6 je provedeno souhrnné hodnocení, resp. hodnocení koncepce jako celku z hlediska jednotlivých složek životního prostředí a veřejného zdraví. V rámci hodnocení je rovněž uvedeno časové hledisko, míra a účinek vlivů.

6.1.2 Postup při zpracování návrhu Z2 ÚRP a při jeho hodnocení

Návrh vymezení akceleračních oblastí byl proveden ve specifické oblasti SOB10, vymezené v PÚR, jako oblasti nezbytné pro příspěvek ČR k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 z hlediska rozvoje výroby energie z energie slunečního záření [čl. (75c)], a specifické oblasti SOB11, jako oblasti nezbytné pro příspěvek ČR k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 z hlediska rozvoje výroby energie z větrné energie [čl. (75d)], na základě mapových podkladů zpracovaných Výzkumným ústavem pro krajinu, v. v. i. (dále jen „VÚK“) – Akcelerační oblasti pro OZE – pracovní mapové podklady (rozdělení do mapovacích okrsků), a zpracovaných posouzení ve smyslu § 11 odst. 4 zákona ZOZE pro území vytipovaná k možnému vymezení akceleračních oblastí, které dodalo Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“), (Posouzení návrhu akceleračních oblastí a podklady pro návrh územního opatření pro akcelerační oblast ve vztahu k výskytu volně žijících živočichů, planě rostoucích rostlin a přírodních stanovišť v těchto okrscích (od zpracovatelů EKOLA group, spol. s r.o., ASITIS s.r.o. a DHP Conservation s.r.o.)). Tento postup odpovídá zákonu ZOZE a NV ČR č. 507/2025 Sb. a předem vyloučil vymezení akceleračních oblastí ve zvláště chráněných územích a naturových lokalitách atd.

Následně byly na vymezená území aplikovány požadavky vyplývající z § 4 odst. 1 zákona ZOZE a nařízení vlády č. 507/2025 Sb., doplněné o podmínky stanovené Ministerstvem obrany a dalšími institucemi působícími v oblasti leteckého provozu. Na jejich základě byly vyloučeny, rozděleny nebo jinak upraveny lokality, u nichž vymezení neumožňovaly výsledky biologických průzkumů provedených odborně způsobilými osobami v řešených plochách, a lokality, u nichž to striktně vylučovala hodnocení krajinného rázu zpracovaná odborně způsobilými osobami, případně byla mimo rámec AO vyčleněna konkrétní území vyjmutá z umisťování záměrů OZE (území limitů z nařízení vlády č. 507/2025 Sb., není součástí AO), když nebylo možné vzhledem k rozloze AO zmenšit či jinak upravit. Přihlíženo bylo také ke vzdálenosti hranice AO od obytné zástavby.

V tomto stadiu rozpracovanosti byly návrhy AO a ÚO předány k posuzování týmu zpracovatelů SEA, kteří navrhli na základě multikriteriálního posouzení všech lokalit jak z hlediska hodnocení vlivů na jednotlivé složky životního prostředí, tak z hlediska hodnocení vlivů na lokality soustavy Natura 2000 úpravy hranic a plošného vymezení AO a doplnění ÚO tzv. minimalizačními opatřeními. Úpravy hranic, rozdělování některých oblastí na menší celky, jejich zmenšování a znění a úpravy podmínek jejich

uplatnění probíhalo opakovaně a všechny návrhy byly podrobně diskutovány na týdenních poradách on-line i osobních. Tohoto procesu se opět účastnily osoby s odbornou způsobilostí dle zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a osoby s odbornou způsobilostí pro hodnocení podle § 45i a § 67 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Resp. proces tvorby akceleračních oblastí, tedy územních opatření a následné posouzení vlivů na jednotlivé složky životního prostředí ve smyslu tzv. procesu SEA byl veden v souladu se ZOZE (konkrétně zde např. § 11), resp. při respektování Metodického doporučení MŽP ke zpracování vyhodnocení SEA pro územní opatření dle § 8 odst. 2 zákona č. 249/2025 Sb., o urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů (zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie).

Lokalizace a rozsah oblastí byly na základě tohoto postupu hodnocení upravovány, případně i navrženy ke zrušení, a k územním opatřením byla doplněna další minimalizační opatření. Po provedených úpravách byly finální návrhy znovu předány týmu posuzovatelů a karty hodnocení SEA byly na jejich základě finalizovány.

Všechna navržená opatření a všechny úpravy byly zpracovatelem koncepce akceptovány a požadavky týmu SEA byly do koncepce zapracovány, žádné z navržených opatření nebo úprav nezůstalo nevypořádkáno.

6.1.3 Rozsah hodnocení vlivů z hlediska charakteristik, problémů a jevů ŽP

V následujícím textu jsou změny uvedené v Z2 ÚRP, a to jak u AO pro FVE, tak pro VTE posouzeny ve vztahu k jednotlivým složkám životního prostředí a k jejich vzájemným vztahům. Složky životního prostředí jsou rozděleny do následujících tematických oblastí:

- ❖ vlivy na sídla, obyvatelstvo, imisní zatížení, stroboskopický efekt, hluk, vibrace, veřejné zdraví;
- ❖ vlivy na klima a ovzduší: změny množství produkovaných emisí CO₂ a dalších škodlivin, vliv na klima;
- ❖ vlivy na přírodu a biologickou rozmanitost: flóru, faunu, ekosystémy, zvláště chráněné druhy; zvláště chráněná území a lokality NATURA 2000, přírodní parky, významné krajinné prvky, památné stromy;
- ❖ vlivy na krajinný ráz: vlivy na významné hodnoty krajinného rázu, vizuální ovlivnění přírodních, historických, architektonických a kulturních hodnot a znaků krajiny, analýza viditelnosti;
- ❖ vlivy na krajinu: vlivy na fragmentaci krajiny, ÚSES, zeleň rostoucí mimo les, ekologickou stabilitu, biotopy vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců, prostupnost krajiny pro člověka;
- ❖ vlivy na zemědělský půdní fond (ZPF): vyloučení vymezení FVE na půdách I. a II. tř. ochrany, trvalý a dočasný zábor;
- ❖ vlivy na pozemky určené k plnění funkce lesa (PUPFL) – vyloučení vymezení AO v lesích zvláštního určení a lesích ochranných, kvalita porostů, fragmentace porostů;
- ❖ vlivy na vody – kvantita a kvalita povrchových a podzemních vod, vodní zdroje a jejich ochranná pásma, riziko povodní, záplavová území;
- ❖ vlivy na horninové prostředí: nerostné bohatství, poddolovaná a sesuvná území, stará důlní díla, ložiska, vyloučení vymezení AO v DP, výhradních ložiscích a v CHLÚ;
- ❖ vlivy na kulturní a historické hodnoty: památky, vizuální ovlivnění;
- ❖ vlivy na hmotný majetek – zástavba, vizuální ovlivnění.

Dále bylo provedeno hodnocení dostatečnosti navržených podmínek a zmírňujících opatření územních opatření a navrženo, resp. následně provedeno jejich případné doplnění nebo úprava, což se zároveň odrazilo v kartách jednotlivých AO v příloze č. 2 SEA, resp. jednotlivých územních opatření. Rovněž je třeba sdělit, že podmínky a zmírňující opatření jsou v ÚO stanoveny důvodně obecněji, v odůvodnění ÚO jsou dále adekvátně specifikovány ve vazbě na konkrétní dotčené území, limity v něm apod., resp. konkrétní akcelerační oblast. Při hodnocení jejich dostatečnosti bylo přihlédnuto právě i k odůvodnění ÚO, resp. ke specifikaci a zaměření daných podmínek.

V hodnotících kartách jednotlivých AO v příloze č. 2 vyhodnocení SEA je rovněž provedeno hodnocení vlivů AO (včetně výsledků) přesahujících státní hranici (vlivy přesahující státní hranici ČR), tedy zasahující složky životního prostředí na území jiných států, zahrnující složky potenciálně ovlivněné životního prostředí shodně s předchozími body; jsou-li relevantní – jsou uváděny jen zjištěné vlivy.

6.1.4 Postup hodnocení

Další přístup k hodnocení předpokládaných vlivů Z2 ÚRP je provedeno ve dvou krocích:

1. Identifikace potenciálních dotčených jevů – je uvedena na kartách v Příloze č. 1 pro jednotlivé akcelerační oblasti;
2. Charakteristika vlivů uplatnění textu Z2 ÚRP a jednotlivých ÚO obsažených v Z2 ÚRP, včetně odhadu jejich významnosti – uvedeno na kartách v Příloze č. 2;

Při vyhodnocení vlivů je brán v úvahu také princip předběžné opatrnosti. V případě shledání možných nepříznivých vlivů byla v souladu s tímto principem formulována doporučení a opatření pro minimalizaci negativních vlivů, jak těmto nepříznivým vlivům předejít.

6.1.5 Hodnocení předpokládaných vlivů z hlediska charakteru a rozsahu dopadu

Koncepce Z2 ÚRP je posuzována jako celek s ohledem na její charakter, podrobnost řešení a měřítko včetně navrhovaných AO, a současně jsou také posuzovány jednotlivé AO a k nim náležející územní opatření, která jsou schvalována vládou ČR jako samostatná opatření obecné povahy. Postup hodnocení je uveden dále v textu této kapitoly. V souladu s ustanovením stavebního zákona jsou sledovány pouze vlivy, které lze předvídat v měřítku a podrobnosti ÚRP, tj. v měřítku 1: 200 000 v případě ÚRP jako celku, a 1:10000 v případě územních opatření; na vlivy případně zřejmé v nižších podrobnostech je v případě potřeby v textu upozorněno. Konkrétní charakteristiky území jednotlivých AO jsou popsány v kartách AO v příloze č. 1 SEA.

Hodnocení se provádí ve vztahu k jednotlivým složkám životního prostředí. Ve všech případech se jedná o vlivy předpokládané (potenciální). Hodnocení se týká vlivů, které lze rozdělit do následujících kategorií:

I. Vlivy dle účinku

- ❖ **Přímé** vlivy – Hodnoceny jsou vlivy spojené s přímým dopadem na některou ze složek životního prostředí související s uplatněním plochy či koridoru, vymezeném v Z2 ÚRP. Vyhodnocení vychází ze znalosti území a z analýz střetů hodnocených akceleračních oblastí a územních opatření s hodnotami a limity v území. Např. potenciální zničení jedinců či skupin fauny nebo flóry provozem VTE, znemožnění hospodaření na půdě při záboru ZPF a PUPFL, ohrožení kvality vod únikem závadných látek apod.
- ❖ **Nepřímé** vlivy – Hodnoceny jsou vlivy s kauzálním vztahem ke změnám definovaným v Z2 ÚRP, např. vlivy, které se projeví uplatněním požadavků na rozhodování v území nebo se mohou v území projevit zprostředkovaně. Např. požadavek na zajištění zřízení refugií zvláště chráněných druhů vyskytujících se v místě výstavby VTE vyvolá dodatečný zábor půdy.
- ❖ **Sekundární** vlivy – Zvažovány jsou důsledky druhotného působení primárního vlivu uplatnění koncepce na některou ze složek životního prostředí na jinou složku. Např. zábor půdy a s ním spojené odstranění porostů na povrchu vyvolá úhyn některého druhu fauny a následně snížení biodiverzity území.

II. Vlivy z hlediska času a trvání

- ❖ **Krátkodobý vliv** je vliv působící na danou složku životního prostředí po dobu provádění realizace záměru (období výstavby).
- ❖ **Dlouhodobý vliv** je vliv působící na danou složku životního prostředí po dobu provozu (užívání) realizovaného záměru.
- ❖ **Trvalý vliv** je vliv působící na danou složku životního prostředí, jehož působení je při zachování realizovaného záměru nevratné, např. zábor půdy je v případě VTE trvalý i v případě, že daný objekt je demontován, protože betonová patka zůstává v zemi.
- ❖ **Přechodný vliv** je vliv, jehož působení je dáno časově omezenými poměry v území (např. ovlivnění kvality vod vlivem zaplavení zdrojů vody při povodni).

U vlivů dle účinku a času/trvání, které nejsou výslovně uvedeny v kartách hodnocení AO, resp. ÚO, se má za to, že jejich ovlivnění nenastane nebo bude zanedbatelné.

III. Synergické vlivy

Jsou vlivy vznikající působením vlivů různého druhu a původu na danou složku životního prostředí, které při souběhu několika vlivů nebo vlivů několika záměrů působí obvykle silněji, než je pouhý součet jednotlivých vlivů. Např. společné působení hluku a imisního zatížení nebo současné působení zvýšených imisních koncentrací benzo(a)pyrenu a prachu vyvolá zvýšené riziko poškození veřejného zdraví.

IV. Kumulativní vlivy

Kumulativní vliv je dán součtem vlivů stejného druhu (např. emise jednoho polutantu, hlukové působení více zdrojů) z různých zdrojů, přičemž při posuzování jednotlivých zdrojů izolovaně by takový vliv mohl být nulový nevýznamný. Zjištěné kumulace jsou zahrnuty do hodnocení.

V. Přeshraniční vlivy

Vlivy přesahující státní hranice, a to jakékoliv vlivy na jednotlivé složky životního prostředí za hranicemi ČR na území jiného státu. Tyto vlivy budou nejvýraznější stejně jako vlivy na území ČR u krajinného rázu, ochrany přírody a hluku, avšak jejich dosah je minimalizován již prvotním umístěním ve vzdálenosti větší než 3 km od hranic se sousedním státem. V takovém případě se uplatní zejména hledisko ovlivnění krajinného rázu, u ostatních vlivů se nepředpokládá sledovatelný negativní vliv.

Metody hodnocení

Všechny vlivy na jednotlivé složky životního prostředí jsou hodnoceny slovně, bez využití speciálních výpočetních metod, a to na základě odborných zkušeností hodnotitelů a s přihlédnutím k dostupným známým datům vztahujícím se k dané hodnocené složce. Pro dosah vlivů jsou využívány rovněž analýzy viditelnosti VTE pro tři výšky staveb, které jsou technicky a výkonově relevantní pro danou Z2 ÚUR, a analýzy viditelnosti FVE

Z hlediska kumulativních a synergických vlivů jsou brány v potaz potenciální synergie a kumulace vlivů uplatnění navrhovaných akceleračních oblastí s vlivy již existujících záměrů a schválených návrhů ploch a koridorů uvedených v zásadách územního rozvoje jednotlivých krajů, Politiky územního rozvoje ČR a Územního rozvojového plánu, případně návrhů staveb obsažených v územních plánech dotčených obcí a jejich okolí dle analýzy viditelnosti (např. již existující nebo již projednávané větrné parky, velké průmyslové objekty, významné zdroje hluku a emisí apod.). Záměry projednávané, ale dosud neschválené nebo nezpracované do uvedených územně plánovacích dokumentů nejsou do hodnocení kumulativních a synergických vlivů zahrnuty.

K hlavním negativním ovlivněným složkám byly využity následující přístupy:

- **Přístup k hodnocení ZPF a PUPFL:**

Metodika, jaká byla využita pro stanovení potenciální výměry ZPF ovlivněného uplatněním koncepce, je uvedena v odůvodnění návrhu Z2 ÚRP. Na půdách I. a II. třídy ochrany nesmějí být v souladu s ustanovením nař. vl. č. 507/2025 Sb., vymezovány AO pro FVE, kde je potenciální zábor půdy největší. Tím je minimalizován významný negativní vliv na tuto složku životního prostředí u AO pro FVE, navíc se jedná v případě FVE o dočasný zábor, při němž se neničí půdní horizont. U AO u VTE toto není explicitně uvedeno, ale v případě VTE dochází k záborům půdy jen ve velmi malém rozsahu pro patky VTE v rozsahu cca 25x25 m. K tomu přistupuje malý zábor pro zázemí AO (úložiště el., rozvodna apod.). Obdobně není dovoleno vymezovat AO pro FVE na PUPFL ??, a v případě VTE není dovoleno je vymezovat v lesích zvláštního určení a v lesích ochranných, pouze v lesích hospodářských. Podrobně je otázka záborů půdy řešena v odůvodnění Z2 ÚRP, a na tomto místě je uváděn její výňatek. V příloze č. 4 jsou uvedeny zábory ZPF a PUPFL pro všechny AO.

Kvalifikovaný odhad záboru ZPF je zpracován dle příslušných ustanovení zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, vyhlášky č. 271/2019 Sb., o stanovení postupů k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, a přílohy této vyhlášky.

Rozsah a přesnost kvalifikovaného odhadu záboru ZPF odpovídá podrobnosti ZÚR; limitem pro přesnost odhadu je zejména nejistota ohledně počtu, umístění a technické specifikace budoucích záměrů uvnitř akcelerační oblasti.

V případě vymezení akceleračních oblastí pro výrobu elektřiny využívající energii slunečního záření se předpokládá intenzivní plošné využití vymezené oblasti, a proto jsou tyto oblasti vymezené jako plochy. V případě vymezení akceleračních oblastí pro výrobu elektřiny využívající energii větru se předpokládá extenzivní plošné využití vymezené oblasti, a proto jsou tyto oblasti vymezené jako koridory. Z příslušného rozdělení dle intenzity využití vyplývá i způsob vyhodnocení předpokládaného záboru půdního fondu.

Polohu a počet jednotlivých zařízení uvnitř akcelerační oblasti pro výrobu elektřiny využívající energii slunečního záření nelze předjímat a v podrobnosti grafické části ÚRP (1 : 200 000) ji nelze ani smysluplně odhadovat. Je ale pravděpodobné, že bude docházet k odnětí ZPF pod plochou jednotlivých zařízení, která budou soustředěna dle požadavků na prostupnost území do jednotlivých bloků relativně velkého rozsahu, a také vlivem budování technické a dopravní infrastruktury pro obslužné komunikace pro výstavbu a údržbu zařízení. Snížení rozsahu využitelnosti vymezených ploch je uvažováno zejména s ohledem na dodržení odstupu od lesních pozemků, vodních ploch a toků a dalších limitů využití území uvnitř oblastí. Tento odhad byl expertním prověřením stávající fotovoltaické elektrárny stanoven na 0,80 ha na každý 1 ha vymezené oblasti. Tento odhad dostatečně pokrývá i možnost umístění zařízení pro skladování energie. Jelikož není možné stanovit polohu jednotlivých komunikací, je odhadovaná plocha záboru stanovena procentuálně, tedy každá akcelerační oblast je vyhodnocena z hlediska procentuálního zastoupení jednotlivých tříd ochrany půdního fondu a odhadovaný plošný zábor je podle toho rozdělen do jednotlivých tříd ochrany. Jelikož byly akcelerační oblasti vymezeny s ohledem na nařízení vlády č. 507/2025 Sb., ze dne 19. listopadu 2025 – Nařízení vlády o stanovení území, na kterých nelze vymezovat akcelerační oblasti, bylo nutné se vyhnout zemědělským půdám I. a II. třídy ochrany.

Z hlediska naplnění veřejného zájmu podstatné na zvýšení podílu OZE v energetickém mixu ČR se v případě akceleračních oblastí pro umístění fotovoltaických elektráren jedná o celostátní záměr, který je nepřemístitelný v tom smyslu, že byly prověřeny všechny určené vhodné oblasti pro vymezení v rámci ČR z hlediska vymezení akceleračních oblastí, jejichž rozsah odpovídá celostátnímu významu. Z povahy záměru, tedy především ze zadání, dle kterého byly vymezovány akcelerační oblasti, je jasné, že nebylo možné prověřovat pro umístění plochy v zastavěném území a zastavitelných plochách ani stavební proluky a plochy získané odstraněním na nich umístěných staveb a zařízení, dále nebylo

možné ani upřednostňovat zemědělskou půdu v plochách a koridorech vymezených pro nezemědělské využití v územně plánovací dokumentaci, ani upřednostňovat zemědělskou půdu v plochách a koridorech bezprostředně navazujících na zastavěné území. Eliminaci dalších možných negativních vlivů na zemědělský půdní fond, jako je možnost narušovat organizaci zemědělského půdního fondu a síť zemědělských účelových komunikací a ztěžovat obhospodařování zemědělského půdního fondu, nebo možnost narušovat mimoprodukční funkce půdy v území; zejména funkce filtrační, akumulační a retenční, pufrací, transformační a asanační, funkce transportní, funkce půdy jako biotopu pro rostliny a živočichy, funkce půdy jako prostředí umožňujícího vznik příslušných biocenóz a dále funkce půdy jakožto stabilizační složky mikroklimatu a environmentální stability krajiny, zajišťují podmínky, stanovené v rámci souběžně zpracovaných územních opatření o podmínkách a zmírňujících opatřeních podle zákona o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie, která stanovují podrobnější podmínky a zmírňující opatření pro povolení a provedení záměrů OZE.

Z výše popsaného způsobu vyhodnocení vyplývá, že při vymezování bylo nezbytné se zcela vyhnout zemědělským půdám I. a II. třídy ochrany, zábor těchto tříd ochrany je tedy nulový, podmínku stanovuje souběžně zpracované územní opatření.

Mimo to se jedná o celostátní záměr, který je nezbytný, kde veřejný zájem na umístění veřejné technické (a související dopravní) infrastruktury výrazně převažuje nad veřejným zájmem ochrany zemědělského půdního fondu.

Zábor je vyhodnocován jako dočasný, po 30 letech je stanovena rekultivace. Vzhledem k tomu, že se v mnoha případech jedná o půdy značně ohrožené erozí, je plněna podmínka upřednostňovat zemědělskou půdu méně kvalitní, přičemž dočasným zamezením jejího zemědělského obhospodařování a dlouhodobým zatravněním ploch pod fotovoltaickými panely může nastat i náprava nevyhovujícího stavu půd.

V případě vymezení akceleračních oblastí pro výrobu elektřiny využívající energii větru, které jsou vymezené jako koridory, se předpokládá extenzivní plošné využití vymezené oblasti, navíc nelze odhadovat polohu umístění jednotlivých záměrů. Základem odborného odhadu předpokládaného odnětí zemědělského půdního fondu předběžně odhadovaného pro jednotlivé záměry v rámci akcelerační oblasti byl výpočet odhadu v koridoru.

Podle § 9 odst. 3 vyhlášky č. 271/2019 Sb. platí, že „vyhodnocení výměry záboru u koridoru se provede vynásobením délky koridoru s odhadovanou šířkou tělesa stavby včetně započtení odhadované průměrné šíře náspů, zářezů a příkopů včetně ostatních součástí stavby. U staveb nadzemního nebo podzemního vedení, k jejichž realizaci je nutný souhlas s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu, se za délku koridoru považuje součet odhadovaných délek vstupních šachet podzemního vedení a součet odhadovaných délek základů stožárů nadzemního vedení.“

Polohu a počet jednotlivých zařízení uvnitř akcelerační oblasti pro výrobu elektřiny využívající energii větru nelze předjímat a v podrobnosti grafické části ÚRP (1:200000) ji nelze ani smysluplně odhadovat. Je ale pravděpodobné, že bude docházet k odnětí ZPF pod plochou jednotlivých zařízení, která bude zanedbatelného rozsahu, a také vlivem budování technické, ale zejména dopravní infrastruktury pro obsluhu komunikace pro výstavbu a údržbu zařízení. Tento odhad byl expertním prověřením stávajícího větrného parku stanoven na 1 000 m délky potřebných komunikací na každý 1 km² vymezené oblasti. Předpokládaná průměrná šířka komunikace včetně náspů je stanovena na 7 m. Tento odhad dostatečně pokrývá i budování rozšířených zpevněných prostranství v okolí jednotlivých zařízení i možnost umístění zařízení pro skladování energie. Jelikož není možné stanovit polohu jednotlivých komunikací, je odhadovaná plocha záboru stanovena procentuálně, tedy každá akcelerační oblast je vyhodnocena z hlediska procentuálního zastoupení jednotlivých tříd ochrany půdního fondu a odhadovaný plošný zábor je podle toho rozdělen do jednotlivých tříd ochrany. Z hlediska naplnění veřejného zájmu podstatné na zvýšení podílu zastoupení výroben elektrické energie z větrné energie na energetickém mixu ČR se v případě akceleračních oblastí pro umístění větrných elektráren jedná o celostátní záměr, který je nepřemístitelný v tom smyslu, že byly prověřeny všechny určené vhodné oblasti pro vymezení v rámci ČR z hlediska vymezení akceleračních oblastí, jejichž rozsah odpovídá

celostátnímu významu. Z povahy záměru, tedy především ze zadání, dle kterého byly vymezovány akcelerační oblasti, je jasné, že nebylo možné prověřovat pro umístění plochy v zastavěném území a zastavitelných plochách ani stavební proluky a plochy získané odstraněním na nich umístěných staveb a zařízení, dále nebylo možné ani upřednostňovat zemědělskou půdu v plochách a koridorech vymezených pro nezemědělské využití v územně plánovací dokumentaci, ani upřednostňovat zemědělskou půdu v plochách a koridorech navazujících na zastavěné území. Eliminaci dalších možných negativních vlivů na zemědělský půdní fond, jako je možnost narušovat organizaci zemědělského půdního fondu a síť zemědělských účelových komunikací a ztěžovat obhospodařování zemědělského půdního fondu, nebo možnost narušovat mimoprodukční funkce půdy v území; zejména funkce filtrační, akumulační a retenční, pufrální, transformační a asanační, funkce transportní, funkce půdy jako biotopu pro rostliny a živočichy, funkce půdy jako prostředí umožňujícího vznik příslušných biocenóz a dále funkce půdy jakožto stabilizační složky mikroklimatu a environmentální stability krajiny, zajišťují podmínky, stanovené v rámci souběžně zpracovaných územních opatření o podmínkách a zmírňujících opatřeních podle zákona o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie, která stanovují podrobnější podmínky a zmírňující opatření pro povolení a provedení záměrů OZE.

Z výše popsaného způsobu vyhodnocení vyplývá, že nebylo možné se vyhnout zemědělským půdám I. a II. třídy ochrany, zejména proto, že umístění jednotlivých záměrů v rámci akcelerační oblasti nelze smysluplně odhadovat.

Rozhodně se však jedná o celostátní záměr, který je nezbytný, kde veřejný zájem na umístění veřejné technické (a související dopravní) infrastruktury výrazně převažuje nad veřejným zájmem ochrany zemědělského půdního fondu.

Kvalifikovaný odhad záboru PUPFL je zpracován dle příslušných ustanovení zákona č. 289/1995 Sb., lesní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

V případě vymezení akceleračních oblastí pro výrobu elektřiny využívající energii slunečního záření se předpokládá intenzivní plošné využití vymezené oblasti, a proto jsou tyto oblasti vymezené jako plochy. V případě vymezení akceleračních oblastí pro výrobu elektřiny využívající energii větru se předpokládá extenzivní plošné využití vymezené oblasti, a proto jsou tyto oblasti vymezené jako koridory. Z příslušného rozdělení dle intenzity využití vyplývá i způsob vyhodnocení předpokládaného záboru půdního fondu.

Polohu a počet jednotlivých zařízení uvnitř akcelerační oblasti pro výrobu elektřiny využívající energii slunečního záření nelze předjímat a v podrobnosti grafické části ÚRP (1:200 000) ji nelze ani smysluplně odhadovat. Je ale pravděpodobné, že nebude docházet k odnětí PUPFL pod plochou jednotlivých zařízení, která budou soustředěna dle požadavků na prostupnost území do jednotlivých bloků relativně velkého rozsahu, a také vlivem budování technické, a dopravní infrastruktury pro obsluhu komunikace pro výstavbu a údržbu zařízení, protože lesní pozemky jsou z vymezení AO vyloučeny. V případech, kdy se lesní pozemky nacházejí uvnitř nebo v sousedství vymezené akcelerační oblasti, je v územním opatření stanoven požadavek na dodržení odstupu 30 metrů od těchto pozemků.

Polohu a počet jednotlivých zařízení uvnitř akcelerační oblasti pro výrobu elektřiny využívající energii větru nelze předjímat a v podrobnosti grafické části ÚRP (1:200 000) ji nelze ani smysluplně odhadovat. Je ale pravděpodobné, že bude docházet k odnětí PUPFL pod plochou jednotlivých zařízení, která bude zanedbatelného rozsahu, a také vlivem budování technické, ale zejména dopravní infrastruktury pro obsluhu komunikace pro výstavbu a údržbu zařízení. Tento odhad byl expertním prověřením stávajícího větrného parku stanoven na 1 000 m délky potřebných komunikací na každý 1 km² vymezené oblasti. Předpokládaná průměrná šířka komunikace včetně náspů je stanovena na 7 m. Tento odhad dostatečně pokrývá i budování rozšířených zpevněných prostranství v okolí jednotlivých zařízení i možnost umístění zařízení pro skladování energie. Jelikož není možné stanovit polohu jednotlivých komunikací, je odhadovaná plocha záboru stanovena procentuálně, tedy každá akcelerační oblast je vyhodnocena z hlediska procentuálního zastoupení pozemků plnících funkce lesa a odhadovaný plošný zábor je přepočten podle tohoto zastoupení.

Z výše uvedených důvodů považuje zpracovatelský tým SEA ovlivnění této složky životního prostředí potenciálně za mírně negativní.

- **Hodnocení krajinného rázu:**

Vnímání krajinného rázu je velmi subjektivní záležitostí, cílem hodnocení bylo jej objektivizovat s cílem identifikovat vlivy na hlavní charakteristiky, jevy a hodnoty krajinného rázu v území. Pro hodnocení vlivu akceleračních oblastí na krajinný ráz na národní úrovni není doposud stanovena jednotná metodika.

V rámci hodnocení byl nastaven následující základní postup:

- Analýza viditelnosti – pro každou akcelerační oblast byly zpracovány analýzy viditelnosti.

Pro větrné elektrárny byly zpracovány viditelnosti vrcholu stožáru VTE o výškách stožáru 120, 170 a 200 m. Tyto výšky byly stanoveny na základě konzultací se zástupci MŽP pro relevantní výšky VTE dostupné na trhu. Hlavní pozornost byla věnována viditelnosti v okruhu zřetelné viditelnosti, tj. do 10 km. Oblast nad 10 km byla brána jako okruh slabé viditelnosti.

Pro oblast FVE byla zpracována jedna analýza viditelnosti dané plochy AO. Pro FVE s celkovou rozlohou nad 50 ha byly uvažovány okruhy viditelnosti na 0-1,5 km jako okruh silné viditelnosti, pro vzdálenost 1,5-3 km jako okruh zřetelné viditelnosti a 3-5 km jako okruh slabé viditelnosti. Jako relevantní byla brána viditelnost v okruhu slabé viditelnosti. Analýza viditelnosti představuje model, který zobrazuje teoretickou viditelnost i na vzdálenost vyšší než 5 km, tato však již je pouze teoretická a lidským okem téměř nevnímatelná, proto již za touto hranicí nebylo řešeno.

- Podklady relevantní pro dané AO

Při hodnocení byly zjišťovány hlavní znaky, jevy a hodnoty utvářející krajinný ráz v území. Základním vstupem byly zásady územního rozvoje příslušných krajů, zejména část týkající se stanovení cílových kvalit krajiny a územních podmínek pro jejich zachování nebo dosažení a příslušného výkresu k nim. Tyto části jsou v rámci jednotlivých ZÚR zpracovány odlišným způsobem, využívány byly zejména uváděné cílové kvality krajiny, relevantní úkoly pro územní plánování pro zachování a dosažení cílových kvalit krajiny apod.

Dalšími zdroji o jevech a hodnotách v území utvářejících krajinný ráz byly Územně analytické podklady ČR, a to zejména části týkající se hlavních přírodních hodnot v území a kulturních a historických hodnot v území. Jako hlavní jevy v území byly zohledňovány:

- Přírodní znaky a hodnoty – zvláště chráněná území, lokality soustavy Natura 2000, přírodní parky, nadregionální a regionální biocentra
- Kulturní a historické znaky a hodnoty – městské památkové zóny a rezervace, vesnické památkové zóny a rezervace, národní kulturní památky, krajinné památkové zóny, UNESCO.

Pro jednotlivé akcelerační oblasti v jejich původním rozsahu byl zpracován dokument Screening území tzv. Akceleračních oblastí pro OZE z hlediska sledovaných hodnot krajinného rázu (Bukáček, Vondráčková, 2025), který pro každou AO stanovuje vhodnost z hlediska umístění VTE, dále hlavní signifikantní hodnoty v území a podmínky a požadavky pro ochranu krajinného rázu. Z tohoto dokumentu bylo vycházeno jak při návrhu akceleračních oblastí a podmínek v nich, tak i při hodnocení vlivů na krajinný ráz.

Dalším podkladem bylo samotné vymezení AO, respektive územní opatření a podmínky v něm uvedené včetně odůvodnění, které byly v rámci posouzení zohledňovány. Podmínky a zmírňující opatření pro povolení a provedení záměrů OZE jsou pro oblast krajinného rázu nastaveny obecněji, konkrétněji jsou rozvedeny v rámci odůvodnění daných podmínek. K tomuto odůvodnění bylo ze strany zpracovatele přihlíženo, přičemž zpracovatel posouzení

má za to, že při přípravě záměrů a jejich povolování v dané AO bude nezbytné přihlížet i k požadavkům uvedeným v odůvodnění podmínek.

Hodnocení krajinného rázu tedy vychází jak z lokalizace AO, charakteru záměru (VTE nebo FVE), předpokládané výšky VTE a plochy FVE, hlavních znaků a hodnot, přírodní, kulturní a estetické charakteristiky v dotčeném krajinném prostoru a současně jsou také zohledněny stanovené podmínky a zmírňující opatření pro danou AO. Pokud zpracovatel v průběhu posouzení identifikoval potenciální významný negativní vliv na krajinný ráz, byla navrhována opatření pro dosažení mírného negativního vlivu. Těmito aplikovanými opatřeními byla primárně redukce dané AO (např. do vyšší vzdálenosti od významně ovlivněných znaků a hodnot), dále omezení max. výšky VTE (na škále od maximální výšky 250 m až po 160 m včetně horní úvrť rotoru) až po doplnění podmínek nebo jejich příslušných odůvodnění pro ochranu krajinného rázu. Pokud tyto úpravy nevedly k vyloučení významně negativního vlivu, byla AO navržena k vypuštění a následně po dohodě se zpracovatelem Z2 ÚRP vypouštěny. (A to i v případě, kdy vlivy na ostatní složky životního prostředí byly shledány jako nulové, zanedbatelné nebo mírně negativní.)

Vliv na krajinný ráz je považován za rovnocenný vliv jako vliv na kteroukoliv ze složek životního prostředí. V rámci vymezení akceleračních oblastí bylo celé řadě potenciálně negativních vlivů předcházeno zejména vymezením AO tak, aby nebyly ve střetu se zájmy životního prostředí nebo aby byl tento střet co nejmenší. Vlivům na zvláště chráněné druhy a stanoviště bylo dále předcházeno zpracováním biologických posouzení, které nastavily další podmínky pro ochranu druhů a stanovišť, které byly zahrnuty do podmínek územních opatření. S ohledem na tento postup zůstaly u většiny AO (primárně u VTE, ale také u části FVE) vlivy na krajinný ráz jako ty nejdůležitější a nejsložitěji řešitelné. Zpracovatel tuto oblast považuje v rámci posouzení za hlavní, proto je jí v části Příloze 2 v části Závěry a doporučení věnována největší pozornost, tj. vyšší než ostatním oblastem.

- **Hodnocení vlivů na obyvatelstvo:**

Při hodnocení je přihlíženo ke vzdálenosti hranice AO, a tedy potenciálního umístění zejména VTE od hranice obytné zástavby (u FVE se významné ani mírné negativní vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví nepředpokládají). Tato složka je zatížena poměrně vysokou měrou nejistoty, protože nejen není znám počet VTE v AO, ale ani jejich rozmístění a možnost kumulování hlukových vlivů. Z tohoto důvodu je do územních opatření k VTE zapracována podmínka zpracování hlukové studie a omezení provozu VTE tak, aby případný flicker-efekt nepřesáhl 30 hod/rok. Na základě těchto studií může být omezen počet VTE v AO na přijatelnou úroveň. Tím jsou vlivy na veřejné zdraví minimalizovány na úroveň zanedbatelných vlivů.

- **Hodnocení vlivů na kulturní hodnoty území:**

Na základě analýzy viditelnosti byly stanoveny kulturní hodnoty, které by mohly být vymezením OZE negativně ovlivněny. V potaz byly brány především VTE s okruhem viditelnosti do 10 km, tedy zřetelné viditelnosti. V okruhu zřetelné viditelnosti nelze vyloučit, že se VTE umístěná v takové blízkosti od kulturní památky nestane technickou dominantou, která významně negativně ovlivní výhledy na tuto památku. Bylo postupováno primárně snížením výšky VTE, následně zákazem jejich umístění v některých průhledech na danou památku, a v krajním případě vyloučením dané AO nebo jejím radikálním zmenšením. Těchto změn proběhla v průběhu posuzování celá řada, v konečné fázi byly všechny akceptovány tak, že výsledný vliv na kulturní hodnoty mohl být vyhodnocen jak mírně negativní.

- **Přístup k hodnocení koncepce jako celku vycházel z hodnocení jednotlivých AO, resp. Z2 ÚRP a jednotlivých územních opatření s přihlédnutím ke kumulativním a synergickým vlivům, pokud byly identifikovány. Toto hodnocení, resp. souhrn je obsahem kapitoly 6.3.**

- **Přístup k hodnocení dostatečnosti podmínek a opatření ÚO (provedeno u všech hodnocených složek životního prostředí):** pro každou AO byla ze souboru minimalizujících opatření vybrána již při prvotním vymezení relevantní opatření ze sady (katalogu) základních minimalizujících opatření, viz Metodika ke stanovování podmínek a zmírňujících opatření v návrhu územního opatření podle zákona č. 249/2025 Sb., o urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů (zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie) – Věstník MŽP 4/2026.

Tato opatření byla postupně v rámci hodnocení doplňována a upravována nebo zpřesňována. V konečném znění ÚO byla opatření zkontrolována a bylo vyhodnoceno, zda je jejich výčet a znění dostatečné s ohledem na detekované vlivy uplatnění daného AO. V odůvodnění Z2 ÚRP bylo pak v některých případech upozorněno, jak s daným opatřením nakládat, toto ale není bráno jako další nebo zpřesňující opatření. Stále je třeba mít na paměti, že v této fázi není znám ani počet, ani rozmístění OZE v jednotlivých AO, a je možno s ohledem na měřítko očekávat, že stanovení AO budou ještě více zpřesněna ve stavebním řízení.

Nejistoty hodnocení

Hodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví vychází z identifikace potenciálních vlivů a z expertního odhadu jejich rozsahu a významnosti. Nejistota hodnocení je dána zejména neznalostí konkrétního stavebně-technického řešení staveb v navrhovaných akceleračních oblastech, ke kterému nadto v měřítku územního rozvojového plánu nemůže být přihlíženo a současně ani není možno ho nařizovat, pouze pro něj stanovit některé podmínky. Jednalo by se o nezákonnou podrobnost, a o podrobnost řešitelnou nižšími správními akty, kterou tedy nelze, a to i na základě řady soudních precedentů, do územně plánovací dokumentace na úrovni kraje závazně stanovit.

Územní rozvojový plán je koncepčním územně plánovacím dokumentem na celorepublikové úrovni. Pracuje se v něm s územně plánovacími nástroji ve velmi hrubém, ale i poměrně podrobném rozlišení, které ovšem nezobrazuje reálné provedení stavby, pouze ho v širokém měřítku lokalizuje do řešeného území. Toto měřítko a absence znalosti o konkrétním umístění a počtu jednotlivých VTE či skutečné velikosti (plochy) instalovaných FVE neumožňuje identifikovat přesně a podrobně případné konkrétní negativní vlivy na životní prostředí, proto zde dále **uvedené vyhodnocení vlivů na životní prostředí (ať již u jednotlivých složek nebo u jejich kumulace a synergie) stanovuje pouze potenciální možnost, nikoliv jistotu vlivu.** U AO je totiž nutno počítat s tím, že nebude “zastavěna” celá její plocha, a to jak u VTE, tak u FVE. Plocha AO bude ve všech případech sloužit také pro související doprovodnou technickou a dopravní infrastrukturu, případně pro ukládání energie.

K otázce stanovení opatření pro eliminaci, minimalizaci a případně kompenzaci negativních vlivů akceleračních oblastí a stanovení monitoringu: Opatření pro zamezení vzniku negativních vlivů včetně kumulativních a synergických vlivů nebo návrhy jejich minimalizace a kompenzace navrhl tým posuzovatelů v průběhu procesu zpracování návrhu Z2 ÚUR a ÚO a procesu posuzování. Tato opatření byla zpracována do ÚO jednotlivých AO. Vzhledem k tomu, že kumulativní a synergické vlivy vycházejí primárně z vlivů na jednotlivé složky životního prostředí, budou opatření stanovená pro eliminaci a minimalizaci vlivů na detekované složky a jejich monitoring působit rovněž z hlediska zmírnění kumulativního a synergického působení.

Hodnocení vlivů z hlediska jejich významu

Při hodnocení uplatnění návrhu jednotlivých akceleračních oblastí fotovoltaických elektráren je na stavby v těchto oblastech pohlíženo jako na stavby dočasné na 30 let, na stavby větrných elektráren jako na stavby trvalé.

Pro hodnocení Z2 ÚRP byla použita následující stupnice hodnocení:

- 2 potenciálně významný negativní vliv
- 1 potenciálně mírně negativní vliv
- 0 bez vlivu/zanedbatelný vliv
- +1 potenciálně pozitivní vliv
- +2 potenciálně významný pozitivní vliv
- ? vliv nelze v současném stadiu znalostí stanovit

Hodnocení vlivů na jednotlivé složky životního prostředí bere v potaz skutečnost, že již při prvotním vymezení AO byla aplikována ustanovení zákona ZOZE a nařízení vlády ČR (červené limity), a tedy že část střetů s limity ochrany přírody a veřejného zdraví již byla předem eliminována. Na vyslovenou míru ovlivnění toto zohlednění nemá vliv. Je pravděpodobné, že kdyby červené limity nebyly zohledněny, byla by míra ovlivnění složek životního prostředí alespoň o stupeň vyšší. Stupnice hodnocení má tedy absolutní, nikoliv relativní platnost.

- ❖ **Kladná hodnota** = vliv vyvolávající zlepšení dané složky životního prostředí.
- ❖ **Záporná hodnota** = vliv narušující danou složku životního prostředí.
- ❖ **-2** - potenciálně významný negativní vliv je vliv vyvolávající plošně nebo významově měnící procentuálně **značný podíl** dané složky životního prostředí (vysoký počet obyvatel zasažených hlukem, vysoká výměra záborů půd vysoké třídy bonity, úbytek populací kriticky nebo silně ohrožených zvláště chráněných druhů fauny či flóry, velký podíl negativně ovlivněného ZCHÚ, VKP nebo předmětů ochrany lokalit NATURA 2000 apod.). V AO může být identifikován některý ze sledovaných environmentálních limitů/charakteristik, zjištění střetu však automaticky neznamena, že vždy dojde k významnému negativnímu ovlivnění. Existuje ale vysoké (nadpoloviční) riziko negativního ovlivnění charakteristiky, která je předmětem hodnocení. V případě, že ani při aplikaci minimálních opatření nelze dosáhnout snížení významnosti vlivu, musí být AO vyjmuta z návrhu Z2 ÚRP.
- ❖ **-1** - potenciálně mírně negativní vliv je vliv vyvolávající plošně nebo významově měnící procentuálně **silně minoritní podíl** dané složky životního prostředí (zábor malého procenta půd v území, usmrcení jedinců druhů fauny nebo flóry, okrajový zásah nebo dosah vlivů do VKP, ÚSES nemění jejich funkčnost a skladbu apod.). Využití vymezeného koridoru/plochy může být spojeno s mírně negativním vlivem na danou složku životního prostředí. V koridoru může být identifikován některý ze sledovaných environmentálních limitů/charakteristik či je koridor vymezen v těsné blízkosti sledovaného limitu/charakteristiky, zjištění střetu však automaticky neznamena, že vždy dojde k negativnímu ovlivnění. Existuje určité (menší než nadpoloviční) riziko negativního ovlivnění charakteristiky, která je předmětem hodnocení. Uplatnění koncepce je možné za předpokladu dodržení opatření k vyloučení či minimalizaci vlivů, jsou-li navrhována, nebo i bez nich.
- ❖ **0** - bez vlivu/zanedbatelný vliv – V měřítku zpracování nebyl identifikován negativní nebo pozitivní vliv na danou složku životního prostředí, resp. na základě expertního odhadu zpracovatel nepředpokládá ovlivnění sledovaných environmentálních charakteristik, nebo jsou tyto charakteristiky uplatněním koncepce negativně ovlivněny na velmi malém podílu území nebo populace.

- ❖ **+1** - potenciálně mírně pozitivní vliv - Využití vymezené akcelerační oblasti pozitivně ovlivní (tj. zlepší) danou složku životního prostředí/environmentální charakteristiky dotčeného území na minoritní výměře plochy dotčené části území či u minoritní části populace, např. zde dojde ke snížení počtu obyvatel zasažených hlukem, ke zlepšení stavu biotopů zvláště chráněných druhů fauny či flóry, ke zlepšení průchodnosti územím, ke snížení imisní zátěže, ke zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva nebo ke zlepšení pobytové pohody, ke snížení rizika záplav a zvýšení sorpční kapacity území apod.
- ❖ **+2** - potenciálně významný pozitivní vliv - Využití vymezeného koridoru/plochy pozitivně ovlivní (tj. zlepší) danou složku životního prostředí/environmentální charakteristiky dotčeného území na majoritní výměře plochy dotčené části území či u majoritní části populace např. zde dojde ke statisticky významnému snížení podílu obyvatel zasažených hlukem, ke zvýšení výměry biotopů zvláště chráněných druhů fauny či flóry, k významnému zlepšení průchodnosti územím, k subjektivně zaznamatelnému snížení imisní zátěže, ke statisticky významnému zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva nebo ke zlepšení pobytové pohody u většiny obyvatel v řešené části území, k eliminaci rizika záplav apod.
- ❖ **?** – vliv nelze v současném stadiu znalostí stanovit – Nejsou známy parametry záměru v míře dostatečné pro posouzení

Nejhorší zjištěná hodnota z hodnocení jednotlivých složek životního prostředí v rámci hodnotících karet v příloze č. 2 byla uvedena jako celkový potenciální vyhodnocený vliv na danou složku životního prostředí či veřejné zdraví (pravý sloupec s číselnou hodnotou) dané AO. Vzhledem k tomu, že AO mají největší potenciál vlivů jen u několika složek životního prostředí, považuje tým SEA tento postup za dostatečný.

Přístup v hodnotících kartách z hlediska hodnocení podmínek a zmírňujících opatření a závěrů:

Hodnocení jednotlivých akceleračních oblastí bylo prováděno v samostatných hodnotících kartách v příloze č. 2 vyhodnocení SEA. Hodnocení zde bylo prováděno v členění na jednotlivé složky životního prostředí. Jednotlivé akcelerační oblasti byly hodnoceny včetně územních opatření a podmínek v nich, včetně jejich dostatečnosti.

V rámci hodnocení jednotlivých oblastí ŽP byly vždy řešeny také Podmínky a zmírňující opatření ÚO (odrážka s totožným názvem), kde byly uváděny zobecněné hlavní podmínky a zmírňující opatření, které řeší zmírnění negativních vlivů pro danou oblast životního prostředí. K těmto podmínkám bylo při hodnocení přihlíženo. Pokud byl při hodnocení ÚO identifikován nějaký vliv negativního charakteru, který není v ÚO adekvátně řešen, byla týmem posuzovatelů navrhována opatření pro doplnění podmínek (za SEA). Na to navazoval komentář v odrážce „Opatření SEA“, kde bylo souhrnně uvedeno, zda jsou podmínky stanovené v rámci územního opatření pro danou oblast dostatečné a zda je nutné nějaká opatření v rámci SEA doplňovat či nikoliv.

V kartách jsou hlavní závěry uvedeny souhrnně v části Závěry a doporučení. Zde je uveden přehled hlavních identifikovaných vlivů se zaměřením na vlivy negativní, kterým je věnována zvýšená pozornost. Zejména u VTE, ale také u FVE, se jako nejdůležitější oblastí vlivů jevil krajinný ráz, proto je mu v závěrech věnován větší prostor. Pro ostatní oblasti jsou většinou zmiňovány hlavní závěry z hlediska identifikace potenciálních negativních vlivů. Úplným závěrem bylo konstatováno, zda ne/byl identifikován významně negativní vliv a zda je navržená akcelerační oblast včetně územního opatření akceptovatelná.

Postup při hodnocení Z2 ÚRP z hlediska kumulativních a synergických vlivů

V rámci hodnocení jednotlivých koridorů jsou rovněž hodnoceny i kumulativní a synergické vlivy navrhovaných jevů. Základní postup hodnocení možných kumulativních a synergických vlivů zahrnuje následující kroky:

- A. *Metodologie hodnocení kumulativních a synergických vlivů,*
- B. *Zjištění současného stavu životního prostředí v řešeném území,*
- C. *Popis charakteristik životního prostředí, které by mohly být možnými kumulativními a synergickými vlivy výrazně ovlivněny,*
- D. *Vymezení střetů, v nichž existuje riziko vzniku a působení možných kumulativních a synergických vlivů, případně vymezení oblastí se zvýšeným rizikem možných kumulativních a synergických vlivů*
- E. *Zhodnocení možných kumulativních a synergických vlivů při posuzování navrhované varianty řešení, v daném případě je uvedeno srovnání s nulovou variantou (případně porovnání jednotlivých variant, pokud je koncepce navrhována variantně)*
- F. *Návrh opatření, která by bránila vzniku možných kumulativních a synergických negativních vlivů nebo omezovala jejich působení,*
- G. *Stanovení pravidel monitorování možných kumulativních a synergických vlivů.*

K jednotlivým bodům postupu hodnocení možných kumulativních a synergických vlivů:

A. Metodologie hodnocení možných kumulativních a synergických vlivů

Kumulativní a synergické vlivy jsou hodnoceny na základě zhodnocení stávající zátěže území a na základě odborných předpokladů, jak bude v důsledku využití vymezených akceleračních oblastí zvýšena zátěž území. Podkladem pro hodnocení stávajícího stavu území (stávající zátěže) byly informace uvedené v kap. 3., 4. a 5. tohoto vyhodnocení. Při hodnocení se zohledňuje spolupůsobení činností a jevů již existujících v území, a také jevů a činností plánovaných, a to stejně jako u hodnocení vlivů „klasických“ se zohledněním principu předběžné opatrnosti.

Kumulativní vliv je vliv daný součtem vlivů stejného druhu (např. více zdrojů hluku), přičemž při posuzování jednotlivých zdrojů samostatně by sledovatelný vliv nemusel nastat

Synergický vliv vzniká společným působením vlivů různého druhu (např. současné působení hlukových a imisních vlivů) na danou složku životního prostředí, přičemž výsledný účinek současně působících zdrojů je větší než prostý součet účinků jednotlivých zdrojů, i když by jednotlivě ani nemusely vykazovat sledovatelné účinky.

Pro hodnocení kumulativních a synergických vlivů byla použita **totožná stupnice významnosti** jako pro hodnocení vlivů „klasických“.

Synergické vlivy u AO nebyly zjištěny, a nejsou tedy v textu hodnocení vždy explicitně uváděny.

B. Zjištění současného stavu životního prostředí v řešeném území

Popis současného stavu životního prostředí v řešeném území, respektive v jednotlivých akceleračních oblastech, je uveden pro úroveň ČR výše v kapitole 3 a samostatně pro jednotlivé akcelerační oblasti v Příloze č. 1 tohoto vyhodnocení SEA a zahrnuje tyto složky životního prostředí:

- ❖ Sídla – obyvatelstvo, hluk a veřejné zdraví
- ❖ Klima a ovzduší
- ❖ Příroda a biologická rozmanitost
- ❖ Krajinový ráz
- ❖ Krajina – ÚSES, migrační prostupnost, zeleň mimo les
- ❖ Zemědělský půdní fond
- ❖ Lesní půdní fond (PUPFL)
- ❖ Povrchové a podzemní vody
- ❖ Horninové prostředí

- ❖ Hmotné statky
- ❖ Kulturní a historické hodnoty.

Přehled relevantních záměrů a stávajících objektů v území, u nichž by mohlo dojít ke kumulaci synergických a kumulativních vlivů. Mezi tyto objekty a záměry jsou zahrnuty výhradně ty, které by mohly přinést kumulativní vliv z hlediska ovlivnění vizuálních charakteristik území, z hlediska vlivů na faunu a z hlediska hluku a potenciálně z hlediska pobytové pohody. Stavby větrných elektráren jsou specifické jak svým vzhledem, tak dosahem svých vlivů (reálná viditelnost až kolem 20 km). Kumulativní a synergické vlivy z hlediska jiných složek životního prostředí sice byly zvažovány, ale byly vyhodnoceny jako nepravděpodobné.

Současný stav území byl zjištěn na základě biologických průzkumů jednotlivých lokalit, hodnocení krajinného rázu, ÚAP ČR a krajů, zásad územního rozvoje jednotlivých krajů, Zprávy o životním prostředí v krajích ČR, Statistické ročenky životního prostředí ČR, zjištění a dat Českého statistického úřadu, Českého hydrometeorologického ústavu, krajské hygienické stanice, AOPK a z dalších zdrojů.

C. Popis charakteristik, které by mohly být kumulativními a synergickými vlivy významně ovlivněny

Popis charakteristik a problémů, které by mohly být kumulativními a synergickými vlivy významně ovlivněny, je uveden v předchozích kapitolách 4. a 5.

D. Vymezení lokalit, ve kterých existuje riziko vzniku a působení možných zvýšených kumulativních a synergických vlivů

Na základě vyhodnocení údajů o současném stavu území a o charakteristikách složek životního prostředí, které by mohly být uplatněním posuzované koncepce významně ovlivněny, konstatuje zpracovatel SEA, že v území dotčeném navrhovanými akceleračními oblastmi a v dosahu jejich vlivů nelze vyloučit možnost vzniku zvýšených kumulativních ani synergických vlivů. V rámci kapitoly prostorové analýzy v kap. 4 byly vymezeny tři oblasti potenciálních zvýšených kumulativních a synergických vlivů.

E. Zhodnocení možných kumulativních a synergických vlivů při posuzování variant řešení

Kumulativní a synergické vlivy uplatnění navržené koncepce jsou hodnoceny na základě porovnání navrhované (aktivní) varianty s nulovou variantou (současný stav) v kapitole 7. Samotná koncepce i jednotlivé akcelerační oblasti jsou navrženy invariantně. Hodnocení kumulativních a synergických vlivů v rámci AO, resp. ÚO bylo provedeno v kartách v příloze č. 2 k vyhodnocení SEA.

F. Stanovení opatření, která by bránila nebo omezovala vznik možného kumulativního a synergického působení negativních vlivů

Návrh případných (minimalizačních) opatření v případě zjištění kumulativních a synergických vlivů byl dle postupu tvorby Z2 ÚRP dle zákona OZE zapracován přímo do územních opatření, mj. i ve vazbě na respektování § 10e odst. 5 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, které má být dle zákona OZE obdobně použito. Minimalizační opatření nad rámec finálního znění výroku Z2 ÚRP nebyla stanovena, jelikož by se jednalo o opatření totožná s opatřeními již stanovenými k minimalizaci tzv. základních, resp. klasických zjištěných vlivů.

G. Stanovení pravidel monitorování možných kumulativních a synergických vlivů

Při hodnocení kumulativních a synergických vlivů Z2 ÚRP nebyla navržena samostatná monitorování zjištěných vlivů. Monitorování vlivů na životní prostředí je navrženo v kapitole 12. Jedná se o návrh

monitorování, který je společný pro sledování vlivů koncepce na jednotlivé složky životního prostředí a pro vlivy kumulativní a synergické, což je na úrovni ÚRP dostatečným řešením.

Monitorování relevantních parametrů přitom bylo navrženo pro zjišťování úrovně všech složek životního prostředí, které jsou vyhodnoceny jako ovlivněné uplatněním Z2 ÚRP, s výjimkou monitorování vlivů na kulturní a historické hodnoty, kde monitoring s relevantními výstupy nelze uplatnit.

6.2 HODNOCENÍ VYMEZENÍ JEDNOTLIVÝCH AKCELERAČNÍCH OBLASTÍ

Hodnocení jednotlivých akceleračních oblastí a s nimi souvisejících územních opatření je přílohou č. 2 hodnocení SEA. Je provedeno v rozsahu a se stupnicí uvedeném v předchozích odstavcích kapitoly č. 6 na samostatných hodnoticích kartách.

6.3 HODNOCENÍ NÁVRHU ZMĚNY Č. 2 ÚRP JAKO CELKU

Z hodnocení provedeného v předchozích kapitolách vyplývá, že návrh Změny č. 2 ÚRP jako celek přispívá k naplňování klimatických cílů v oblasti životního prostředí definovaných v rámci koncepčních dokumentů na národní, unijní a mezinárodní úrovni pro tuto oblast.

Z provedeného hodnocení jednotlivých akceleračních oblastí a územních opatření v souhrnu vyplývá, že jejich uplatnění bude mít globální mírně pozitivní vliv na ovzduší a klima. Tento vliv bude spočívat ve snížení emisí škodlivin ze spalování fosilních paliv pro energetické účely a ve snížení míry působení lidské činnosti na změny klimatu.

Současně bude mít koncepce jako celek také zanedbatelné až mírně negativní dlouhodobé vlivy, a to na složky životního prostředí: krajina a krajinný ráz, kulturní a historické hodnoty, sídla – obyvatelstvo, hluk a veřejné zdraví, fauna, flóra (stanoviště) a ZPF. V některých případech byly rovněž identifikovány vlivy krátkodobé v době výstavby OZE, a to zejména v oblastech s hustou zástavbou s předpokladem obtěžující nákladní dopravy. Tento vliv bude ale trvat v řádu měsíců a následně bez dalších reziduí zanikne. Vlivy na ostatní složky životního prostředí jsou zanedbatelné nebo nulové.

Pokud nebylo možno významný negativní vliv na kteroukoliv ze složek životního prostředí eliminovat nebo snížit, byla daná oblast z návrhu Z2 ÚRP vyloučena.

Vlivy uplatnění koncepce jako celku (resp. přístup) na jednotlivé složky životního prostředí jsou hodnoceny následovně:

Podrobné vyhodnocení potenciálních vlivů na složky životního prostředí a veřejné zdraví jednotlivých AO v rámci podmínek a zmírňujících opatření stanovených v územních opatřeních je provedeno v příloze č. 2. V kapitole 6.3 nebyl zvolen postup založený na zpracování samostatného souhrnu vlivů každé jednotlivé zhodnocené AO, ale byla provedena souhrnná zhodnocení potenciálních vlivů Změny č. 2 ÚRP, resp. územních opatření AO jako celku. Mj. i s ohledem na specifické typy lokalit, které nemohou být součástí AO či jen za určitých podmínek lze u většiny AO očekávat obdobný charakter potenciálních vlivů na jednotlivé složky životního prostředí a jejich opakované souhrnné popisování by vedlo k možným duplicitám bez významného přínosu pro interpretaci výsledků.

Souhrnný popis vlivů, které byly vyhodnoceny v příloze č. 2, jak již bylo zmíněno výše, je proto zaměřen na identifikaci společných charakteristik potenciálních vlivů a současně na zdůraznění specifík těch AO, u nichž byly identifikovány odlišné nebo specifické potenciální vlivy vyplývající zejména z jejich konkrétní polohy nebo vztahu k citlivým složkám životního prostředí. Zvolený přístup přispívá k přehlednosti vyhodnocení a umožňuje soustředit pozornost na environmentálně relevantní rozdíly mezi jednotlivými AO.

Uvedené příklady specifík jednotlivých AO představují ilustrativní výběr identifikovaných skutečností, přičemž uváděné AO v následujícím textu jsou pouze prezentací 1–2 příkladů, kdy se silněji či specifičtěji projevil daný negativní vliv navrhovaných územních opatření, tedy nepředstavují úplný výčet všech potenciálních vlivů ani specifík jednotlivých AO. Účelem souhrnu v rámci této kapitoly je upozornit na vybrané příklady odlišností mezi jednotlivými AO, zatímco úplný přehled identifikovaných potenciálních vlivů jednotlivých AO ve vazbě na územní opatření je obsažen v příloze č. 2. Charakteristiky předmětné AO lze dohledat v příloze č. 1.

Sídla – obyvatelstvo, hluk a veřejné zdraví

Z hlediska komplexního působení vlivů koncepce v rámci republiky nedojde na jejím území ke sledovatelným změnám. Složka bude ovlivněna téměř výhradně AO pro VTE, AO pro FVE nevykazují v tomto směru negativní vlivy s dosahem k obytné zástavbě.

Nelze vyloučit lokální zhoršení hlukových poměrů v zástavbě nejblíže k VTE. Vzdálenost mezi okrajem AO a zástavbou určenou pro bydlení není v žádné navrhované AO menší než 500 m (červený limit dle NV č. 507/2025 Sb.), reálně lze očekávat výstavbu VTE ve vzdálenosti od 700 m. V rámci obecných podmínek VŠECH územních opatření je uvedena povinnost zpracování hlukové studie pro aktuální rozmístění staveb VTE a zahrnout do ní stávající významné zdroje hluku. Rovněž je zde uvedena obecná podmínka omezení provozu VTE z hlediska stroboskopického efektu. Obě podmínky byly do Z2 ZÚR zařazeny na základě hodnocení v procesu SEA. Blízkost hranice AO k obytné zástavbě je vždy uváděna v kartě AO v příloze č. 1 a č. 2. Tento vliv se uplatňuje u všech AO pro VTE – každá VTE je v nějaké části své hranice vzdálena na úrovni 500 m od stávající zástavby, což je dáno jak charakterem krajiny ČR s hustou sítí sídel, tak i technickým způsobem vymezení akceleračních oblastí v prostředí GIS. V tomto ohledu byla řešena pouze stávající obytná zástavba. V některých akceleračních oblastech se nachází jiné plochy, než obytné – tj. plochy výrobní (např. zemědělské), občanské vybavenosti, rekreace apod. - viz např. AOV77 Petroupim, AOV87 Machnatec. Ani v daných příkladech se ale v takové blízkosti nejedná o obytnou zástavbu.

Celkově je vliv koncepce na obyvatelstvo a veřejné zdraví hodnocen jako zanedbatelný, lokální, dlouhodobý. Vliv v době výstavby (předpokládá se, že dojde k postupnému zastavění) se předpokládá přímý, zanedbatelný, krátkodobý, lokální, daný zejména nákladní dopravou.

Klima a ovzduší

Vlivy koncepce jako celku na tuto složku se globálně předpokládají mírně pozitivní z výše uvedených důvodů omezení spotřeby fosilních paliv pro účely energetiky.

Vliv uplatnění koncepce Z2 ÚRP a jednotlivých územních opatření akceleračních oblastí na tuto složku životního prostředí je u kvality ovzduší hodnocen v době výstavby potenciálně jako zanedbatelný, přímý, krátkodobý, lokální; v době provozu na ovzduší a klima jako mírně pozitivní, nepřímý, dlouhodobý.

Příroda a biologická rozmanitost

AO nesmějí být a priori vymezovány v místech, kde by mohly mít významný negativní vliv, a v taxativně uvedených lokalitách, jako jsou ZCHÚ a lokality soustavy Natura 2000.

V souladu se zákonem ZOZE a směrnici RED III také nesmí být vymezeny tam, kde by jejich uplatnění mohlo generovat významný negativní vliv na životní prostředí. Další omezení se týká lesních porostů u lesů zvláštního určení a lesů ochranných.

Z hlediska koncepce jako celku nedojde při jejím uplatnění k významnému zhoršení podmínek pro rozvoj flóry a fauny. V obecném měřítku se u VTE pravděpodobně mírně zvýší mortalita fauny, zejména ptáků a letounů, a pro tento negativní vliv bylo v procesu SEA stanoveno a do ÚO zapracováno několik zmírňujících opatření týkajících se ochrany ptáků, letounů a obojživelníků (viz konkrétně jednotlivá územní opatření v příloze č. 2, resp. přímo v návrzích jednotlivých ÚO). V případě některých AO byl zjištěn možný zásah do přítomných habitatů, k jehož ošetření jsou v ÚO rovněž stanoveny adekvátní

podmínky. U FVE nelze vyloučit snížení prostupnosti území vlivem oplocení areálů. V několika případech byly AO z důvodu dodatečně vyhodnoceného významného negativního vlivu navrženy k vyloučení, což bylo zpracovatelem v návrhu koncepce akceptováno a problematické AO byly z návrhu Změny č. 2 ÚRP vyloučeny.

Negativní vlivy na faunu a podmínky jejího rozvoje byly zjištěny u většiny AOV, u AOS jsou tyto vlivy redukovány na snížení prostupnosti území pro faunu. V tomto ohledu byly relativně výrazné vlivy identifikovány např. u AOV21 Miroslav (dle map citlivosti v oblasti vysokého rizika pro citlivé druhy ptáků – migrující husy, dravci, brodiví), nebo u AOS13 Hradčany (přírodě blízké biotopy sekundárních travních porostů, ZCHD rostlin, bezobratlých a ptáků), avšak i v těchto případech po zpracování navrhovaných minimalizujících opatřeních byly výsledné vlivy na tuto složku sníženy na nejvýše „mírně negativní“. Naopak u malé části AO byly tyto vlivy vyhodnoceny jako zanedbatelné, viz např. AOV42 Jamartice (nižší výskyt nálezů ZCHD, včetně druhů ptáků), AOS7 Ptení (absence přírodních biotopů, absence ZCHD ptáků či druhů červených seznamů).

Specifickou AO z hlediska posuzování vlivu na biodiverzitu je např. AOV79 Vintřův. Jedná se o aktivní povrchový důl, kde se v současnosti nachází terasy zeminy a jezírko, přičemž se jedná o značně měnící se prostředí, na které reagují raně sukcesní a zranitelné druhy (viz vyskytující se ropucha krátkonohá či linduška úhorní), které se po ukončení těžby a rekultivaci již v území nemusí vyskytovat. Pro ochranu těchto druhů a biotopů bylo ze strany posuzovatelů navrženo a následně zapracováno opatření pro ochranu ptáků během provozu VTE, ochranu stanovišť a ochranu obojživelníků (zajištění stanoviště v období jarní migrace proti úhynu a zraňování obojživelníků.)

Vliv koncepce jako celku na přírodu je finálně hodnocen jako zanedbatelný až mírně negativní, lokální, dlouhodobý. Vliv v době výstavby je hodnocen jako přímý, zanedbatelný až mírně negativní, krátkodobý.

Vlivy na lokality Natura 2000

Hodnocení vlivů na lokality soustavy Natura 2000 je provedeno v samostatném dokumentu (tj. část 2 VVURÚ). Na tomto místě uvádíme jen závěr, že finální návrh (tedy po zohlednění požadavků a připomínek z procesu hodnocení lokality Natura 2000) je hodnocen jako přímý, zanedbatelný až mírně negativní, lokální, dlouhodobý v době provozu, krátkodobý v době výstavby.

Z hlediska vlivů na lokality soustavy Natura 2000 a předměty jejich ochrany nebyl u navržených AO pro VTE ani FVE zjištěn významně negativní vliv. Relativně nejvýraznější vliv na tuto složku životního prostředí se projevil např. u AOV22 Kryštofovy Hamry, která je vymezena nedaleko 2 EVL a jedné PO, avšak větší část plochy je již jako větrný park využívána. Obdobný případ je AOS13 Hradčany vymezené na ploše bývalého letiště, v blízkosti kterého se nachází jak ptačí oblast, tak EVL.

Naopak velká část AO je ve vztahu k lokalitám soustavy Natura 2000 zcela nekonfliktní. Jakýkoliv vliv na lokality soustavy Natura 2000 byl vyloučen u třetiny akceleračních oblastí (např. AOV64 Bílá hora, AOV65 Bítovčice, AOV66 Radostín).

Krajinný ráz

Spolu se složkou přírody a biologické rozmanitosti se jedná o nejvíce ovlivněnou složku životního prostředí, a to především u AO pro větrné elektrárny. U AO pro fotovoltaiku je ovlivnění krajinného rázu především z důvodu malé stavební výšky, tlumené barvy, absence pohybu a malé viditelnosti podstatně menšího významu.

Větrné elektrárny jsou krajinnými technickými dominantami zcela specifického vzhledu, s pohyblivou horní částí. Obvykle bývá jejich konstrukce v provedení světlých barev, a to s ohledem na možné kolize s leteckou dopravou. To vše má za následek viditelnost na velkou vzdálenost – okruh zřetelné viditelnosti se pohybuje kolem 10 km, okruh slabé viditelnosti až kolem 20 km. Při hustotě zástavby v naší republice prakticky není možné vymezení AO mimo její viditelnost od obytné zástavby, stejně tak

jsou potenciálně ovlivněny panoramatické pohledy, významné vyhlídky, dochází k vizuálnímu ovlivnění nemovitých historických a kulturních památek, kdy VTE přebírají z některých pohledů funkci krajinné dominanty. Řada navržených AO byla proto z důvodu významného ovlivnění krajinného rázu z návrhu vyloučena. U AO pro VTE byla pro zmírnění vlivů na krajinný ráz na základě analýzy viditelnosti stanovena maximální výška záměrů VTE (v relevantních případech došlo k jejímu snížení oproti původnímu návrhu), byla stanovena maximální výška a plošná rozloha doprovodných staveb, maximální rozsah terénních úprav a technické a barevné provedení záměrů právě i s cílem minimalizovat potenciální negativní vliv na krajinný ráz. U AO pro FVE byly ze stejného důvodu stanoveny podmínky na půdorysnou výměru areálů a výšku objektů určených pro skladování elektřiny a požadavky na využití tlumených, přírodních a neutrálních barev u vedlejších staveb a oplocení. Dále je uvedena podmínka pro vizuální začlenění záměru do prostředí.

Vliv Z2 ÚRP a jednotlivých AO včetně ÚO na krajinný ráz je s ohledem na charakter VTE (a zčásti i FVE) nejsilnějším z vyhodnocených vlivů u všech AO, jak již bylo zmíněno. Projev se především u VTE, a to v rozsáhlém území (na zákresech analýzy viditelnosti v kartách v příloze č. 2 je sledován až do vzdálenosti přes 15 km – do 10 km se jedná o okruh zřetelné viditelnosti pro VTE, nad 10 km se jedná o okruh slabé viditelnosti. U AOS je analýza viditelnosti prováděna do 5 km (okruh slabé viditelnosti), oblast silné a zřetelné viditelnosti u AOS se předpokládá do 1,5, respektive 3 km). Dosah viditelnosti AO je kromě výšky stožáru VTE ovlivněn také reliéfem terénu a polohou mezi pozorovatelem a AO.

Relativně nižší míra vlivů z hlediska krajinného rázu je uvažována např. pro AOV v oblasti Svitavska, kde je nižší koncentrace významných přírodních hodnot v území a současně je zde již několik VTE v provozu – nejedná se tedy o nenarušené území (tj. AOV19 Trstěnice, AOV27 Mikuleč, AOV36 Pomezí, AOV37 Karle). V případě FVE se jedná např. o AOS14 Hradčany, která je vymezena zcela mezi porosty a nebude v širším okolí patrná.

Jako složitější AOV z hlediska krajinného rázu lze brát s ohledem na charakter krajiny ČR většinu AOV, např. AOV94 Moštěnice na Kyjovsku v blízkosti Chřibů, v případě FVE pak AOS v zemědělské krajině střední Moravy (AOS1-4).

Stejně jako u jiných složek životního prostředí byla část podmínek zapracována již do prvotního návrhu ÚO. Na základě zjištěných vlivů při hodnocení AO byla další opatření postupně týmem posuzovatelů navrhována. Všechna taková opatření byla do návrhu Z2 ÚRP akceptována a zapracována. Z tohoto důvodu byl vliv uplatnění finálních AO a ÚO hodnocen potenciálně jako mírně negativní, přímý, dlouhodobý, plošný, v době výstavby jako zanedbatelný, přímý, krátkodobý.

Krajina – ÚSES, migrační prostupnost, zeleň rostoucí mimo les, prostupnost pro člověka

Z hlediska ÚSES bylo při vymezení AO postupováno tak, aby v regionálním a nadregionálním ÚSES nebyly AO vymezovány. Z hlediska lokálních ÚSES přichází do úvahy jejich případný posun nebo zůstane ÚSES s ohledem na dostatečnou vzdálenost VTE funkční. Dále je pro jednotlivé VTE stanovena podmínka, že záměry OZE budou umísťovány mimo plochy a koridory lokálního ÚSES a mimo regionální a nadregionální biokoridory a biotopy vybraných druhů zvláště chráněných velkých savců, vyjma nezbytných křížení liniové dopravní a technické infrastruktury s biokoridory. Tímto je ochrana ÚSES a migrační prostupnosti zajištěna dostatečně.

U FVE je prostupnost krajiny omezena, což je řešeno územním opatřením ukládajícím rozdělení AO do více celků, mezi kterými bude fauna moci migrovat. Dále jsou v ÚO stanoveny parametry oplocené plochy FVE a technické parametry oplocení za účelem zajištění migrační prostupnosti území pro drobné a středně velké živočichy. Tento vliv je z hlediska koncepce jako celku považován za mírně negativní. Složka zahrnuje také hodnocení AO ve vztahu k biotopům vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců. Některé AO jsou zčásti vymezeny při okraji biotopu ZCHDVS, některé do tohoto biotopu zasahují ve větší míře. V rámci hodnocení dané AO je zohledněna šíře biotopu a struktura okolního území a míra

střetu s AO (velikost překryvu). Také na základě metodického přístupu k ochraně tohoto biotopu je vliv hodnocen jako mírně negativní.

Pokud se na území AO vyskytuje zeleň rostoucí mimo les, v některých případech lze její odstranění (pokud by bylo provedeno) považovat za mírně negativní vliv. Tento vliv se projeví spíše u AO pro FVE. V těchto případech ÚO stanovuje ochranu pro liniovou zeleň v území, povoluje pouze nezbytné křížení liniové dopravní a technické infrastruktury. U VTE, které jsou v krajině od sebe vzdáleny cca 750 m, je tento vliv zanedbatelný.

Relativně silnější negativní vliv na tuto složku životního prostředí byl identifikován např. u AOV51 Řenče (křížení hned dvou větví migračního koridoru biotopu ZCHDVS) či AOS12 Dolní Nivy (významné zastoupení dřevin – náletové vegetace v území ovlivněné těžbou). Opačným příkladem, kdy je ovlivněna jen zanedbatelným způsobem, je např. výše uvedená AOV79 Vintířov (bez vegetace), kde lze vymezovanou AO v místě aktivního povrchového dolu naopak očekávat pozitivní vliv na zeleň a prostupnost krajiny. Nulový vliv na zeleň a prostupnost krajiny lze očekávat např. u AOS2 Bezuchov, která se nachází mimo biotop ZCHDVS a kde je minimum drobné krajinné zeleně, pro kterou je stanovena v ÚO podmínka ochrany.

Prostupnost území pro člověka bude mírně ztížená, ale díky nastaveným podmínkám v ÚO zůstane zachována a její ovlivnění je považováno za zanedbatelné až nulové, více je ovlivněno u FVE díky oplocení velkých celků, než u VTE, které volně stojí v krajině.

Vliv uplatnění koncepce Z2 ÚRP na tuto složku životního prostředí je hodnocen jako mírně negativní, přímý, dlouhodobý, lokální, v době výstavby jako mírně negativní, přímý, krátkodobý, lokální.

Zemědělský půdní fond

Celkový zábor půdy byl vyčíslen na 1235,6 ha, z toho 95,3 ha činí půdy I. a II. třídy ochrany, a to pouze u VTE (Viz Příloha č. 4).

Stavby FVE dle nařízení vlády č. 507/2025 Sb. nelze umisťovat na půdách I. a II. třídy ochrany, u VTE je ovšem třeba přihlídnout k tomu, že kvalitativně jsou plochy s půdami různých tříd v území smíšené, a pak v podstatě není možné se zcela záboru některé třídy ochrany půd vyhnout. Zábory půdy I. a II. třídy ochrany činí cca 9 % celkové výměry AO, což je hodnoceno jako mírně negativní vliv. A to zejména s přihlédnutím k tomu, že velké zábory, které jsou vypočteny pro AO pro FVE, jsou dočasného charakteru a nedochází zde ke zničení půdního horizontu, a netýkají se I. a II. třídy ochrany. Naopak u VTE, kde jsou zábory trvalé, se jedná o plošně malé výměry, které slouží v podstatě jen pro patky VTE a pro objekty doprovodné infrastruktury.

Celkově je proto vliv koncepce jako celku na ZPF považován za přímý, plošný, mírně negativní, dlouhodobý v případě FVE, trvalý v případě VTE.

Míra ovlivnění ZPF je tedy dána velikostí záboru a jeho případnou dočasností a lze ji vyčíst z přílohy č. 4 SEA (Zábor ZPF v návrhu Změny č. 2 ÚRP a Zábor na pozemcích určených k plnění funkcí lesa v návrhu Změny č. 2 ÚRP.). Největší předpokládaný zábor ZPF je u AOV18 Norberčany (12,86 ha v III.-V. třídě ochrany).

Největší zábor ZPF je u AOS10 a činí 169,5 ha, u AOV29 15,01 ha) - viz tabulky záborů PUPFL a ZPF v příloze č. 4 SEA.

PUPFL

Celkový zábor lesní půdy byl vyčíslen na 72,2 ha, který se uplatní jen pro AO pro VTE (AO pro FVE není možné vymezit na PUPFL), a to jen na lesích hospodářských, na pozemcích lesů ochranných a zvláštního určení není možno AO pro VTE vymezovat.

S ohledem na velkou plochu, na níž jsou AOV vymezeny, je tento zábor považován za přímý, trvalý mírně negativní vliv.

Největší zábor PUPFL byl identifikován u AOV18 – 2,91 ha – viz tabulky záborů PUPFL a ZPF v příloze č. 4 SEA.

Povrchové a podzemní vody

V plochách povrchových vod a v záplavových územích nejsou AO vymezovány. Jejich provoz nevyžaduje spotřebu vody, neprodukuje odpadní vody, nedojde u nich ke změně odtokových poměrů v území (dešťové vody budou zasakovat do terénu přibližně v místě jejich vzniku).

Zakládání staveb VTE je řešeno v hloubce 2-4 m s betonáží v ploše cca 400 m² pro jednu VTE, což z hlediska plošných vlivů nemůže negativně ovlivnit proudění podzemních vod. Uplatnění koncepce jako celku v rámci ČR z hlediska povrchových a podzemních vod je hodnoceno jako nulové až zanedbatelné.

Horninové prostředí

V případě výskytu sesuvných nebo poddolovaných území je pro ně stanovena projektová podmínka provedení inženýrsko-geologického průzkumu a vhodného založení staveb. V rámci ÚO jsou pro tato území stanoveny podmínky vyžadující respektování těchto území.

AO jsou vymezovány přednostně mimo dobývací prostory, chráněná ložisková území a mimo ložiska nerostů. Několik AO je vymezeno v dílčím překryvu s DP, CHLÚ nebo LNS – na toto reagují podmínky v územním opatření.

Vlivy uplatnění koncepce jako celku na tuto složku jsou hodnoceny jako mírně negativní, lokální, přímé, dlouhodobé. Lokalitou s větším výskytem sesuvů plošných i bodových je např. AOV29 Býškovice. Do ložisek nerostných surovin, chráněných ložiskových území nebo dobývacích prostorů zčásti zasahují např. AOV89 Vlčí dola nebo AOV104 Černý háj.

Hmotné statky

VTE jsou umísťovány mimo kontakt se zástavbou (min. vzdálenost hranice AO je 500 m), nebudou vyžadovat demolice objektů, ani jejich uplatnění nepovede k poškozování hmotného majetku.

Vlivy uplatnění koncepce jako celku na tuto složku jsou hodnoceny jako nulové.

Kulturní a historické hodnoty

Vymezení akceleračních oblastí zejména pro VTE přináší do krajiny výrazný technicistní vjem, který je částí obyvatelstva vnímán v blízkosti památek a architektonicky významných objektů jako negativní. To je navíc umocněno viditelností z mnoha stanovišť, což je patrné z analýzy viditelnosti, která je součástí každé karty jednotlivých AO. Z důvodu vizuálního ovlivnění kulturních a historických hodnot neopakovatelné hodnoty byly některé AO pro VTE vyloučeny z návrhu Z2 ÚRP. U AO pro FVE nebylo shledáno tak významné ovlivnění krajinného rázu především z důvodu podstatně menší výšky a kopírování terénu, nehybnosti a tmavé barvy. Vizuální ovlivnění kulturních a historických hodnot zde přichází do úvahy do vzdálenosti 3 km od FVE, dále se již technicistní vjem rychle zeslabuje.

Relativně značný negativní vjem ve vztahu ke kulturním a historickým hodnotám byl identifikován např. u AOV73 Jemnice nebo AOV75 Jiratice z důvodu blízkosti MPZ Jemnice. Naopak méně konfliktní je např. vymezení AOV20 Damnice s ohledem na již vymezené VTE v území, u FVE pak AOS11 Březová, AOS12 Dolní nivy a AOS13 Hradčany z důvodu vymezení na plochách po těžbě nerostů, respektive stávajícím letišti, kdy tyto lokality jsou více pohledově uzavřené a dále od kulturních hodnot vzdálené nebo vizuálně odcloněné.

U těch AO, které vyloučeny nebyly, došlo u některých k jejich zmenšení, rozdělení a stanovení podmínek, kde a jak mohou být stavby v AO umísťovány, aby případně nerušily vizuální vjem dané kulturní památky. Při splnění podmínek ÚO jsou vlivy uplatnění koncepce jako celku na tuto složku hodnoceny jako přímé, mírně negativní, dlouhodobé.

Kumulativní a synergické vlivy

V rámci hodnocení jednotlivých AO i koncepce jako celku byly hodnoceny také kumulativní a synergické vlivy. Jak je již konstatováno na jiném místě textu ve vyhodnocení SEA, nebyly v rámci hodnocení shledány synergické vlivy u žádné AO.

Z hlediska kumulativních vlivů lze pak hodnotit vlivy pouze u několika typů objektů (ploch, koridorů), které mají obdobný dosah vlivů jako skupina FVE (hodnocena kumulace do 3 km) a VTE (hodnocena kumulace do 10 km). Byly brány v potaz pouze již existující OZE, které mají obdobné parametry vizuálního ovlivnění a dále relevantní záměry z PÚR a ZÚR, jsou-li obdobného charakteru (sice byly zvažovány, ale kumulace vlivů s VTE/FVE zde přichází v úvahu pouze v oblasti silné viditelnosti, a jen u záměrů obdobných charakteristik). Dále byly řešeny kumulace s ostatními navrženými AO.

Potenciálně nejsilněji se kumulativní vlivy mohou projevit v oblastech zvýšených kumulativních vlivů, především v oblasti Nízkého Jeseníku, kde bylo navrženo více AO. Konkrétně se jedná o AOV15 Moravice, AOV18 Norberčany, AOV33 Děřichov nad Bystřicí, AOV34 Jakartovice, AOV35 Horní Loděnice, AOV40 Lomnice, AOV42 Jamartice, AOV52 Albrechtice, AOV58 Jelení, AOV59 Liščí vrch, AOV60 Kamenný vrch, AOV61 Sádek, AOV101 Hraničné Petrovice a AOV102 Zimní Pole. Také na základě kumulativních vlivů na krajinný ráz zde byly některé AOV vypuštěny.

Kumulativní vlivy byly vyhodnoceny potenciálně jako přímé, mírně negativní, dlouhodobé, týkající se zejména ovlivnění krajinného rázu, kulturních a historických hodnot a fauny. Mírně pozitivně, dlouhodobě, nepřímo se mohou projevit kumulativní vlivy na klima a ovzduší.

Vlivy přesahující státní hranici

Vyhodnocení přeshraničních vlivů je řešeno samostatně v kap. 10 SEA. Tyto vlivy jsou hodnoceny stejným způsobem jako vlivy na složky životního prostředí na území ČR. U žádné ze složek životního prostředí na území jiných států nebylo zjištěno vyšší než zanedbatelné ovlivnění, kromě krajinného rázu a kulturních a historických památek, kde by vliv mohl být až mírně negativní. Kumulativní působení AO na území ČR s již existujícími OZE na území jiných států má globální vliv na snížení emisí CO₂ a znečišťujících látek ze spalování fosilních paliv a na zmírnění klimatických změn. Tyto vlivy budou nepřímé, dlouhodobé, plošné, mírně pozitivní.

Potenciální zanedbatelné až mírně negativní vlivy přesahující státní hranici byly identifikovány např. u AOV22 Kryštofovy Hamry. Tato AO je od státní hranice ve vzdálenosti cca 7 km, potenciálně možné je ovlivnění krajinného rázu. Ve vzdálenosti cca 9-10 km od AO již za státní hranicí jsou 3 stávající menší VTE, které budou ve vzájemné mírné kumulaci.

Celkově jsou Změna č. 2 ÚRP a jednotlivá územní opatření hodnoceny jako přijatelné a v rámci posouzení SEA doporučeny k uplatnění při splnění podmínek a zmírňujících opatření uvedených v územních opatření jednotlivých AO.

7 POROVNÁNÍ ZJIŠTĚNÝCH NEBO PŘEDPOKLÁDANÝCH Kladných a záporných vlivů podle jednotlivých variant řešení nebo podle invariantního řešení ve srovnání se současným stavem a jejich zhodnocení. Srozumitelný popis použitých metod vyhodnocení včetně jejich omezení

7.1 POROVNÁNÍ ZJIŠTĚNÝCH NEBO PŘEDPOKLÁDANÝCH Kladných a záporných vlivů podle jednotlivých variant řešení a jejich zhodnocení

Návrh Změny č. 2 URP je předkládán a hodnocen jako invariantní, žádná z navrhovaných AO není řešena variantně.

Z provedeného hodnocení vyplývá, že nebyly identifikovány žádné významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví, které by vyžadovaly navržení variantních řešení a které by vylučovaly přijetí koncepce jako celku, nebo by vylučovaly využití vymezených koridorů/ploch (i s ohledem na skutečnost, že některé AO byly již v rámci přípravy Z2 URP z návrhu vypuštěny). Stejně tak zjištěné potenciální mírné negativní vlivy nejsou takového charakteru, aby bylo nutné navrhovat nějaká variantní řešení. Z vyhodnocení proto neplyne žádný požadavek na předložení variantních řešení. Z pohledu zpracovatele vyhodnocení je předložený invariantní návrh považován za dostačující.

Z tohoto důvodu je provedeno hodnocení a porovnání:

- Ponechání platnosti URP, ve znění Změny č. 1a (nulová varianta)
- Uplatnění koncepce Změny č. 2 URP v navrhovaném znění (aktivní varianta)

Porovnání těchto variant je provedeno níže v tabulce dle jednotlivých složek životního prostředí, a to verbálním komentářem.

Srovnání variant bylo provedeno slovně bez použití speciálních výpočetních modelů a stupnic a je provedené pouze pro účely srovnání aktivní a nulové varianty a nikterak nenahrazuje detailní hodnocení provedené v kapitole 6., resp. Příloze č. 2, přestože z jeho závěrů logicky vychází.

Tabulka 6: Porovnání návrhu Změny č. 2 URP s nulovou variantou

Hodnocená složka ŽP	Nulová varianta	Aktivní varianta
Zvláště chráněná území a lokality NATURA 2000, přírodní parky, VKP, památné stromy	V nulové variantě nedojde k dalšímu dotčení zvláště chráněných území, lokalit soustavy NATURA 2000, VKP, památných stromů.	V aktivní variantě nedojde k dotčení zvláště chráněných území, lokalit soustavy NATURA 2000 ani památných stromů. V malé míře dojde k dotčení VKP (les, nivy vodotečí) a VKP.
	Z hlediska hodnocené složky je jako vhodnější hodnocena varianta nulová .	
Příroda a biologická rozmanitost	V nulové variantě nedojde k novému dotčení lokalit výskytu zvláště chráněných druhů, jejich biotopů a hnízdních a potravních podmínek, nedojde ke zvýšené mortalitě letounů a ptáků.	V aktivní variantě nelze vyloučit dotčení lokalit výskytu zvláště chráněných druhů a ke zvýšení mortality ptáků a letounů.
	Z hlediska hodnocené složky je jako vhodnější hodnocena varianta nulová .	

Hodnocená složka ŽP	Nulová varianta	Aktivní varianta
Krajina – Migrační prostupnost území, zeleň mimo les, prostupnost pro člověka, ÚSES	Nulová varianta je bez nových zásahů do skladebných částí ÚSES a do biotopu vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců. Migrační prostupnost bude bez omezení.	Dílčí vymezení některých AO v překryvu s lokálním ÚSES, dojde k zásahu do biotopu vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců. Migrační prostupnost území bude částečně omezena zejména v případě AO pro fotovoltaické elektrárny.
	Z hlediska hodnocené složky je jako vhodnější hodnocena varianta nulová .	
Krajinný ráz	Nulová varianta nebude mít za následek fragmentaci území, ekologická stabilita území zůstane beze změn.	V aktivní variantě nedojde k fragmentaci území, ekologická stabilita území se vlivem výstavby drobných staveb mírně sníží, nelze vyloučit dotčení zeleně rostoucí mimo les.
	Z hlediska hodnocené složky je jako vhodnější hodnocena varianta nulová .	
ZPF	V nulové variantě nedojde k novým záborům ZPF.	V aktivní variantě dojde v důsledku výstavby plánovaných objektů OZE k novým záborům půdy v rozsahu 1235,6 ha, z toho u AO pro VTE 95,3 ha tvoří půdy I. a II. třídy ochrany.
	Z hlediska hodnocené složky je jako vhodnější hodnocena varianta nulová .	
PUPFL	V nulové variantě nedojde k vytvoření nových záborů PUPFL.	V aktivní variantě dojde v důsledku výstavby plánovaných objektů OZE k novým záborům lesní půdy pouze v lesích hospodářských.
	Z hlediska hodnocené složky je jako vhodnější hodnocena varianta nulová .	
Horninové prostředí	V nulové variantě nedojde k novému dotčení jevů z oblasti horninového prostředí.	V aktivní variantě jsou vytvářeny územní podmínky pro umístění nových liniových staveb, kdy dojde k novému dotčení vybraných jevů spojených s horninovým prostředím, zejména dobývacích prostorů či poddolovaných území.
	Z hlediska hodnocené složky je jako vhodnější hodnocena varianta nulová .	
Klima a ovzduší	V nulové variantě nedojde ke snížení množství emisí škodlivin a skleníkových plynů ze spalování fosilních paliv.	V aktivní variantě dojde vlivem výroby el. energie v obnovitelných zdrojích ke snížení množství emisí CO ₂ a znečišťujících látek ze spalování fosilních paliv, a tedy k příspěvku ke snížení rychlosti klimatických změn.
	Z hlediska hodnocené složky je jako vhodnější hodnocena varianta aktivní .	
Povrchové a podzemní vody	V nulové variantě nedojde k ovlivnění hydrologických poměrů, k odběru a vypouštění vod, ke změně odtokových poměrů a k negativnímu ovlivnění povodňových vln.	V aktivní variantě nedojde k ovlivnění hydrologických poměrů, k odběru a vypouštění vod, ke změně odtokových poměrů a k negativnímu ovlivnění povodňových vln
	Z hlediska hodnocené složky jsou obě varianty rovnocenné.	
Sídla – obyvatelstvo, hluk a veřejné zdraví:	V nulové variantě nedojde ke vzniku nových hlukových zdrojů, zvýšení hlukové zátěže, k obtěžování obyvatelstva a narušování pobytové pohody.	V aktivní variantě nelze vyloučit vznik nových hlukových zdrojů, zvýšení hlukové zátěže, k obtěžování obyvatelstva a narušování pobytové pohody.
	Z hlediska hodnocené složky je jako vhodnější hodnocena varianta nulová .	

Hodnocená složka ŽP	Nulová varianta	Aktivní varianta
Kulturní a historické hodnoty	Nulová varianta není spojena s negativními vlivy na kulturní a historické hodnoty.	Aktivní varianta bude lokálně vykazovat mírně negativní vizuální vlivy na kulturní a historické v nově dotčeném území.
	Z hlediska hodnocené složky je jako vhodnější hodnocena varianta nulová .	
Hmotné statky	Nulová varianta není spojena s negativními vlivy na hmotný majetek.	Aktivní varianta bude lokálně vykazovat vizuální vlivy na hmotný majetek v nově dotčeném území, tyto vlivy budou patrně vnímány jako mírně negativní.
	Z hlediska hodnocené složky je jako vhodnější hodnocena varianta nulová .	
Kumulativní a synergické vlivy	Nulová varianta není spojena s žádnými kumulativními vlivy na složky životního prostředí.	Aktivní varianta bude lokálně vykazovat kumulativní vlivy mezi AO a objekty s obdobnou viditelností a účinky, a to ZPF, PUPFL, hlukovou situací, krajinný ráz, faunu a propustnost území pro člověka i faunu.
	Z hlediska hodnocené složky je jako vhodnější hodnocena varianta nulová .	
Přeshraniční vlivy	Nulová varianta obsahuje ze záměrů s dosahem přes státní hranici především technickou a dopravní infrastrukturu přebíranou ze ZÚR jednotlivých krajů. U ní může být detekován přeshraniční lokální vliv na krajinný ráz, hlukovou situaci a propustnost území, pravděpodobně mírně negativní, trvalý.	Aktivní varianta bude lokálně vykazovat přeshraniční vliv potenciálně mírně negativní, a to na krajinný ráz a kulturní a historické hodnoty.
	Z hlediska hodnocené složky je jako vhodnější hodnocena varianta nulová .	

* Hodnocení nulové varianty je vztaženo k lokalizaci vlivů na území naší republiky. Je ale zřejmé, že značná část negativních vlivů vzniká v místě těžby zdrojů fosilních paliv, tedy mimo území republiky a většinou i Evropy, a některé vlivy mají naopak globální přesah (uvolňování CO₂ a dalších škodlivin ze spalování fosilních paliv, emise vznikající při jejich přepravě a zpracování atd.). Při zahrnutí těchto negativních vlivů by porovnání obou variant vyznělo odlišně.

Závěr k problematice:

Provedeným porovnáním aktivní varianty (tj. Změny č. 2 ÚRP) s nulovou variantou (tj. ÚRP ve znění změny č. 1a) bylo zjištěno, že nulová varianta byla u 9 složek životního prostředí hodnocena jako vhodnější; aktivní varianta byla u 1 složky životního prostředí hodnocena jako vhodnější a u 1 složky byly varianty hodnoceny jako rovnocenné. Je zřejmé, že aktivní varianta, která přináší do území řadu nových staveb obnovitelných zdrojů el. energie, bude potenciálně vždy vykazovat více negativních vlivů, byť většinou mírných, než varianta, kdy k žádné změně v území nedochází. Současné ale platí, že nulová varianta nepovede ke zmírnění negativních vlivů na klima a nepřispěje k vyšší energetické soběstačnosti a snížení potřeby fosilních paliv včetně negativních vlivů v místě jejich těžby (tyto vlivy vznikají často mimo území naší republiky a jejich hodnocení nemůže být v plné míře do porovnání zahrnuto).

Přesto tým hodnotitelů SEA považuje v měřítku ÚRP a v požadavků směrnice RED III a zákona OZE vlivy aktivní varianty na životní prostředí za akceptovatelné při zohlednění navržených (minimalizačních) opatření v hodnotících kartách v příloze č. 2., resp. podmínek a opatření stanovených v územních opatření jednotlivých AO.

7.2 SROZUMITELNÝ POPIS POUŽITÝCH METOD VYHODNOCENÍ VČETNĚ JEJICH OMEZENÍ

Podrobný a srozumitelný popis použitých metod vyhodnocení je komplexně popsán v úvodu předchozí kapitoly č. 6. Z tohoto důvodu zde uvádíme jeho strukturu a hlavní informace.

Hodnoceny byly všechny části návrhu Změny č. 2 ÚRP, resp. jednotlivá územní opatření, a to včetně přeshraničních vlivů, vlivů kumulativních a synergických a hodnocení návrhu Z2 ÚRP jako celku.

Na tomto místě je doplněn jen výčet omezení použitých metod hodnocení. Celá metodika je založena na multikriteriálním hodnocení, což dává předpoklad vyhodnocení maxima možných negativních vlivů v souladu s metodickým doporučením Manuál SEA II. Hodnocené plochy a koridory uvedené v Změny č. 2 ÚRP jsou posouzeny invariantně s případnými omezeními ve vztahu k jednotlivým složkám uvedeným v následující tabulce a k jejich vzájemným vztahům.

Omezující okolnosti jsou formulovány společně pro všechny hodnocené složky životního prostředí:

- ❖ neznalost konkrétního umístění, počtu a technického provedení staveb v AO a z toho plynoucí nemožnost hlukového modelování,
- ❖ neznalost konkrétního technického a vzhledového provedení staveb OZE a s tím související nemožnost vyhodnotit skutečné dotčení jednotlivých hodnocených složek (bez znalosti technologií, postupů, způsobu provádění nebo rozsahu zásahu nelze přesně předvídat např. emise, hluchost, zásahy do podloží apod.), dále velmi obtížná dostupnost údajů o již povolených stavbách, a nedostupnost stejných údajů o povolených stavbách za hranicemi ČR s ohledem na vyhodnocení potenciální kumulativních a synergických vlivů,
- ❖ problém zahrnutí jiných staveb než OZE z hlediska kumulace vlivů na nejvíce ovlivněné složky (krajina, krajinný ráz a fauna) s ohledem na specifický vzhled a vzdálenost, na jakou potenciálně budou OZE ovlivňovat krajinný ráz,
- ❖ neurčitost v časovém horizontu realizace (koncepce nepracuje s časovým harmonogramem realizace záměrů), která má vliv na krátkodobou produkci emisí, intenzitu pojezdů vozidel a stavební mechanizace a s tím související hlukovou zátěž a ovlivnění pobytové pohody obyvatel,
- ❖ neznalost stávající hlukové zátěže území (pro mapování hlukové zátěže existují hlukové mapy, které ale zahrnují pouze omezené typy zdrojů hluku – dálnice a silnice I. třídy, železniční trati, letiště, velké průmyslové areály, a nejsou zpracovány pro celou plochu ČR, jen pro okolí liniových staveb a velkých měst),
- ❖ neznalost hloubky sesuvu, a tedy nemožnost odhadu vlivu na VTE a rizik plynoucích z jejich případného zhroucení.

Závěr k problematice:

Přes nepřesnosti hodnocení, které z výše uvedených omezení plynou, lze považovat podklady pro hodnocení AO a ÚO za dostatečné, umožňující v potřebné míře předvídat potenciální negativní vlivy uplatnění Změny č. 2 ÚRP a stanovit pro ně adekvátní minimalizační opatření. Případné další upřesnění negativních vlivů vyhodnocených v SEA bude provedeno v rámci stavebních řízení na základě znalosti stavebně-technického řešení a přesné lokalizace stavby v koridoru.

8 POPIS NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ PRO PŘEDCHÁZENÍ, SNÍŽENÍ NEBO KOMPENZACI VŠECH ZJIŠTĚNÝCH NEBO PŘEDPOKLÁDANÝCH VÝZNAMNÝCH ZÁPORNÝCH VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

V rámci vymezení AO a s nimi souvisejících ÚO, která budou souběžně schvalována vládou ČR jako samostatná opatření obecné povahy, byla mj. na základě identifikovaných negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví stanovena opatření pro minimalizaci negativních vlivů, která byla v rámci hodnocení AO průběžně doplňována.

Pro předcházení, snížení nebo kompenzaci zjištěných nebo předpokládaných významných i mírně negativních vlivů na další složky životní prostředí jsou v rámci SEA obvykle navrhována koncepční, prostorová nebo projektová opatření. Tato opatření běžně vychází z hodnocení provedeného v přechodých kapitolách 6. a 7. Minimalizační opatření jsou standardně navrhována pro vlivy významně negativní i pro vlivy vyhodnocené jako mírně negativní.

V případě akceleračních oblastí ale platí ustanovení zákona ZOZE, kde je vyžadováno, aby se autorizované osoby přímo účastnily vymezování AO a tvorby ÚO. Tak tomu bylo i v tomto případě, kdy tým posuzovatelů navrhl další minimalizační opatření a zpracovatelé Z2 ÚRP je přímo zapracovali do návrhu územních opatření k AO k základním opatřením dle Metodiky ke stanovování podmínek a zmírňujících opatření v návrhu územního opatření podle zákona č. 249/2025 Sb., o urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů (zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie) – MŽP 4/2026 (tzv. Katalog podmínek).

Rovněž při identifikaci významně negativního vlivu na životní prostředí, který nebylo možno jakkoliv zmírnit, aby tento vliv nezůstal signifikantního charakteru, bylo přistoupeno k vyjmutí takových AO (viz kap. 13 seznam vyloučených AO, resp. Mapa v příloze č. 3 vyhodnocení SEA), případně byla AO zmenšena, byly upraveny průběhy její hranice nebo byla rozdělena na menší části, aby tento vliv nemohl být významně negativního charakteru viz níže v této kapitole.

Při vyhodnocení negativních vlivů uplatnění jednotlivých AO (a dále sledovaných) a Z2 ÚRP jako celku byly vyhodnoceny maximálně mírně negativní vlivy především na ZPF, veřejné zdraví, faunu, krajinný ráz a kulturní a historické památky a PUPFL.

Na základě vyhodnocení SEA, resp. přílohy č. 2, byla do ÚO zapracována opatření pro:

Pro ochranu živočichů a stanovišť

- ❖ přípojné elektrické vedení bude přednostně realizováno podzemním kabelem (výkopy je nezbytné provést tak, aby nebyla nepříznivě ovlivněna přírodní stanoviště, biotopy zvláště chráněných druhů a vodní režim území),
- ❖ bude zajištěno vypnutí VTE ve dnech orby a sklizně a po pět následujících kalendářních dnů po těchto událostech na pozemcích do vzdálenosti 1000 m od stožáru VTE,
- ❖ ochranu před kolizemi s lopatkami VTE volbou vhodného technického řešení – využitím odpuzovačů (optických, akustických, nebo elektromagnetických), které odrazují zájmové druhy létat do bezprostředního okolí VTE, nebo detekčních systémů (akustické, optické, termovize), které v případě detekce zájmového druhu v blízkosti VTE zpomalí, popř. zastaví rotor VTE; budou použita vždy nejúčinnější dostupná a ověřená zařízení,
- ❖ jako ochranu před hnízděním avifauny na VTE volit vhodné technické řešení,
- ❖ omezení kolizí netopýrů s lopatkami rotoru VTE stanovením omezení provozu, včetně vypínání větrné elektrárny v rizikových obdobích roku v návaznosti na teplotu prostředí a rychlost větru (viz dále) a/nebo použitím ultrazvukových odpuzovačů, které odrazují zájmové druhy létat do bezprostředního okolí VTE, nebo detekčních systémů, které v případě detekce zájmového

druhu v blízkosti VTE zpomalí, popř. zastaví rotor VTE. Potřeba použití opatření a jejich volba bude upřesněna na základě monitoringu letové aktivity netopýrů zahájené v rámci přípravy stavby (viz dále), Budou použita vždy nejúčinnější dostupná a ověřená zařízení,

- ❖ ochranu prostřednictvím umístění staveb VTE v AO mimo plochy významných liniových struktur (aleji, remízů atp.) či okrajů lesních porostů, které tvoří migrační koridory netopýrů a do vzdálenosti 200 m od nich,
- ❖ nedopustit umístěním staveb OZE nepříznivé narušení místa rozmnožování obojživelníků (tůně aj. vodní plochy). Při stavbě v období jarní migrace obojživelníků bude staveniště zajištěno proti jejich úhynu a zraňování. Realizace opatření na ochranu obojživelníků bude garantována odborně způsobilou osobou,
- ❖ záměry OZE včetně související infrastruktury budou přednostně umisťovány mimo místa sloužící jako úkryty plazů, obojživelníků a dalších drobných živočichů, jako jsou meze, skalní výchozy, kamenné zídky či snosy nebo kumulace dřeva (vývraty, skládky větví či pařezů apod.), a v případě zásahů do nich bude na vhodném místě (na okraji plochy záměru nebo na jiné, k tomuto účelu vhodné ploše) zajištěno vytvoření náhradních biotopů v rozsahu minimálně 1,5násobku dotčené plochy. Realizace těchto opatření bude rovněž garantována odborně způsobilou osobou,
- ❖ v době realizace staveb OZE bude zajištěn dohled odborně způsobilé osoby,
- ❖ bude zajištěn akustický monitoring vitality netopýrů,

Pro ochranu veřejného zdraví byla navržena opatření pro jejich minimalizaci:

- ❖ pro navazující řízení dle stavebního zákona zpracovat podrobnou hlukovou studii působení hluku na obytnou zástavbu (chráněné venkovní prostory) zahrnující kumulativní působení ostatních existujících a povolených (a plánovaných zařazených v databázi) zdrojů hluku a na jejím základě zpracovat režim provozu VTE.
- ❖ pro navazující řízení dle stavebního zákona zpracovat studii působení stroboskopického efektu na obytnou zástavbu s vymezením VTE, u nichž je nutno dobu provozu omezit tak, aby shadow flicker efekt nepřekročil dobu trvání 30 hodin/rok.

Pro ochranu horninového prostředí byla navržena opatření:

- ❖ Realizace záměrů OZE bude respektovat sesuvná a poddolovaná území
- ❖ Realizace záměrů OZE bude směřována mimo dobývací prostory a bude respektovat ložiska nerostů a chráněná ložisková území

Pro ochranu krajinného rázu byla navržena opatření:

- ❖ výšku stožáru VTE omezit na základě analýzy viditelnosti tak, aby byl minimalizován negativní vliv na krajinný ráz a nemovitý kulturní majetek.

Uvedené podmínky pro ochranu ZPF a PUPFL již byly součástí základních podmínek a zmírňujících opatření z tzv. Katalogu podmínek.

Pro ochranu zemědělského půdního fondu a lesa byla navržena opatření:

- ❖ Záměry OZE budou umisťovány tak, aby nebyla narušena funkce stávajících funkčních meliorací.
- ❖ Záměry OZE budou umisťovány do území tak, aby v okolí nevznikly zemědělské pozemky bez přístupu k veřejně přístupné pozemní komunikaci, nebo neobhospodařovatelné zbytkové zemědělské pozemky.
- ❖ Záměry OZE budou umisťovány tak, aby nebyla poškozena protierozní opatření realizovaná v souladu s rozhodnutími podle jiných právních předpisů.
- ❖ Z akceleračních oblastí byly vyloučeny lesy ochranné a lesy zvláštního určení, v rámci lesních porostů jsou nastaveny podmínky pro ochranu přírodně hodnotných lesních porostů (přírodních biotopů)

Ve výše uvedeném textu se jedná o příklady podmínek, kdy část uvedených se může týkat buď všech/většiny akceleračních oblastí a část je využita dle potřeby a aktuální situace v území jen pro některé akcelerační oblasti. Příklady konkrétních specifik u jednotlivých akceleračních oblastí jsou uvedeny v kap. 6.3.

V průběhu přípravy územních opatření pro jednotlivé akcelerační oblasti byly na základě biologických posouzení mezi podmínky zahrnovány také podmínky na ochranu druhů a stanovišť (viz výše), což má vazbu také na lokality soustavy Natura 2000 a předměty ochrany v nich. Posouzení Natura bylo zpracováno následně. S ohledem na tyto skutečnosti a na to, že se AO vymezují vždy mimo lokality soustavy Natura 2000, nebyla v rámci posouzení Natura 2000 identifikována žádná další opatření, která by bylo potřeba mezi podmínky v územním opatření dále zahrnout.

Uvedený výčet opatření není kompletní, jedná se jen o příklady opatření přijatých a zapracovaných na základě návrhu posuzovatelů SEA. Další podmínky a zmírňující opatření jsou uvedeny v návrhu jednotlivých ÚO a jejich odůvodnění, což je souběžným opatřením obecné povahy schvalované vládou ČR.

Současně byly týmem zpracovatelů ve spolupráci s posuzovateli na základě výsledků posouzení vlivů na životní prostředí navrženy další úpravy hranic, rozdělování některých oblastí na menší celky, jejich zmenšování a úpravy podmínek jejich uplatnění, a to v několika kolech, jak již bylo zmíněno výše. Procesu vymezování AO a stanovení ÚO se opět účastnily osoby s odbornou způsobilostí dle zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a osoby s odbornou způsobilostí pro hodnocení podle § 45i a § 67 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Takto byly upraveny např. následující akcelerační oblasti:

- ❖ AOV16 Trhový Štěpánov – redukce severní části z důvodu ochrany krajinného rázu a přítomnosti biotopu vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců
- ❖ AOV18 Norberčany – redukce z důvodu ochrany krajinného rázu (Velký Roudný) a současně zvýšení odstupu od Slezské Harty, v jejímž okolí je jednak cenná krajina, jednak zvýšená koncentrace ptáků citlivých k VTE
- ❖ AOV21 Miroslav – redukce severovýchodní části z důvodu nutného dodržení odstupu od hnízda ZCHD rybáka obecného
- ❖ AOV26 Ralsko – redukce z důvodu přítomnosti lesa zvláštního určení a ochrany krajinného rázu
- ❖ AOV34 Jakartovice – redukce z důvodu ochrany krajinného rázu (Velký Roudný) a současně zvýšení odstupu od Slezské Harty, v jejímž okolí je jednak cenná krajina, jednak zvýšená koncentrace ptáků citlivých k VTE
- ❖ AOV35 Horní Loděnice – rozdělení na AOV35 a AOV101 Hraničné Petrovice z důvodu přítomnosti přírodních biotopů a aktivní zóny záplavového území a ochrany krajinného rázu (hrad Šternberk)
- ❖ AOV44 Litochovice – redukce západní části z důvodu ochrany krajinného rázu (MPZ Volyně)
- ❖ AOV52 Albrechtice – rozdělení na AOV52 a AOV102 Zimní pole z důvodu přítomnosti lesa zvláštního určení, dále redukce AOV52 v jižní části z důvodu ochrany krajinného rázu (hrad Sovinec)
- ❖ AOV58 Jelení – redukce západní části z důvodu ochrany krajinného rázu (Uhlířský vrch)
- ❖ AOV59 Liščí vrch – redukce z důvodu ochrany krajinného rázu (Uhlířský vrch)

Zpracovatelé návrhu Změny č. 2 ÚRP návrhy týmu posuzovatelů vesměs akceptovali a všechny navrhované úpravy, minimalizující opatření a vyloučení AO zapracovali do návrhu Z2 ÚRP a jednotlivých územních opatření stanovující specifika k jednotlivým akceleračním oblastem.

Závěr:

Do ÚO byla zapracována všechna opatření navržená týmem zpracovatelů SEA. Spolu s primárními opatřeními zahrnutými do ÚO tak byly ošetřeny všechny vlivy na jednotlivé složky životního prostředí, které byly vyhodnoceny minimálně jako mírně negativní.

9 ZHODNOCENÍ ZPŮSOBU ZAPRACOVÁNÍ CÍLŮ OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ PŘIJATÝCH NA MEZINÁRODNÍ, UNIJNÍ NEBO NÁRODNÍ ÚROVNI DO POSUZOVANÉ ZMĚNY Č. 2 ÚRP A JEJICH ZOHLEDNĚNÍ PŘI VÝBĚRU ŘEŠENÍ, VČETNĚ PŘÍPADNÉHO VÝBĚRU NEJVHODNĚJŠÍ VARIANTY

Referenční cíle pro oblast životního prostředí a veřejné zdraví jsou popsány v kap. č. 2. Zde uvádíme způsob zapracování cílů ochrany životního prostředí do Změny č. 2 ÚRP.

Ochrana klimatu a OZE	
Referenční cíl	1) Zvyšování podílu energie z vyráběných OZE
Způsob naplnění a zapracování RC	Změna č. 2 ÚRP vymezuje akcelerační oblasti ve specifické oblasti SOB10, vymezené v PÚR, jako oblasti nezbytné pro příspěvek ČR k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 z hlediska rozvoje výroby energie z energie slunečního záření a specifické oblasti SOB11, jako oblasti nezbytné pro příspěvek ČR k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 z hlediska rozvoje výroby energie z větrné energie. Jedná se o oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie – tzv. akceleračních oblastí celostátního významu s předpokládaným potenciálem výkonu nad 50 MW. Jednotlivé akcelerační oblasti jsou určeny pro využití větrné energie nebo energie slunečního záření. V akceleračních oblastech bude povolování záměrů využívajících větrnou energii (dále jen „VTE“), resp. záměrů využívajících energii slunečního záření (dále jen „FVE“) probíhat v jednodušším režimu dle zákona OZE. Tímto Změna č. 2 ÚRP přímo přispívá k naplnění daného cíle.
Referenční cíl	2) Snižovat emise skleníkových plynů
Způsob naplnění a zapracování RC	Vymezení akceleračních oblastí pro větrné a fotovoltaické elektrárny představuje klíčový nástroj strategického plánování, který zásadním způsobem akceleruje dekarbonizaci energetického sektoru, a tím přispívá k plnění národních i evropských cílů v oblasti snižování emisí skleníkových plynů. Tento proces, ukotvený v zákoně o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie, umožňuje identifikovat území s vysokým potenciálem pro výrobu čisté energie, kde jsou zároveň minimalizovány střety s jinými veřejnými zájmy, zejména s ochranou přírody a krajiny. Koncentrací rozvoje do těchto zón dochází k efektivní náhradě fosilních zdrojů bezemisní generací, což vede k přímému poklesu emisí oxidu uhličitého v souladu s principy udržitelného rozvoje. Efektivita akceleračních oblastí spočívá rovněž v procesním zjednodušení povolovacího procesu, což umožňuje rychlejší realizaci projektů větrné a solární energetiky. Právě zkrácení doby od přípravy záměru po jeho uvedení do provozu je kritickým faktorem pro včasné dosažení klimatické neutrality.
Ochrana životního prostředí a zdraví obyvatel	
Referenční cíl	3) Přednostně využívat části krajiny s vysokou technogenní zátěží
Způsob naplnění a zapracování RC	Při vymezování akceleračních oblastí v oblasti fotovoltaiky byly při výběru ploch upřednostňovány umělé a zastavěné plochy, jako jsou dopravní infrastruktura (např. vojenská letiště), území narušená povrchovou těžbou anebo území v bývalých vojenských újezdech. Plochy pro FVE byly dále směřovány na erozně ohrožené zemědělské půdy v V. třídě ochrany, které jsou pro zemědělství méně vhodné, kdy vymezení FVE současně díky zatravnění zajistí lepší protierozní ochranu. Tento princip byl uplatněn u AO pro využití energie ze slunečního záření, u AO pro využití energie větru bylo možno uplatnit pouze zčásti, kdy část AO navazuje na území, ve kterých jsou VTE již přítomny a nedochází tak k novému zásahu do krajinného prostoru.
Referenční cíl	4) Zajistit dostatečnou vzdálenost VTE od sídel tak, aby nedocházelo k neúměrné zátěži obyvatel.
Způsob naplnění a zapracování RC	Vymezení akceleračních oblastí (AO) představuje primární nástroj prevence negativních vlivů na obyvatelstvo. Základním prostorovým regulativem je plošné vyloučení lokalizace VTE v distančním pásmu do 500 metrů od obytné zástavby. Tento parametr funguje jako základní preventivní opatření. K zajištění plného souladu s hygienickými limity a eliminaci

	<p>reziduálních vlivů na veřejné zdraví a pohodu bydlení stanovuje územní opatření pro navazující povolovací řízení soubor následujících závazných podmínek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podmínkou povolení záměru je zpracování detailní hlukové studie pro chráněné venkovní prostory staveb. Studie musí obligatorně vyhodnotit kumulativní působení s existujícími, povolenými i plánovanými zdroji hluku v území. • Stroboskopický efekt (shadow flicker): Riziko optické zátěže bude eliminováno prostřednictvím specializované studie. V územích s identifikovaným zasažením obytné zástavby bude provoz VTE omezen tak, aby expozice stroboskopickému efektu nepřekročila metodický limit 30 hodin ročně. • Provozní osvětlení musí plnit letecké předpisy, avšak s maximálním omezením světelného smogu. Použití stálého, rychle pulzujícího nebo široce rozptýleného červeného světla je nepřípustné. • Minimalizace světelného znečištění přidružené infrastruktury: U doprovodných zařízení (např. bateriová úložiště) je zakázáno trvalé noční osvětlení; přípustný je pouze senzorický režim pro údržbu (čidla pohybu).
Referenční cíl	5) Omezit využívání kvalitních orných půd jako ploch pro FVE a ochrana lesa
Způsob naplnění a zpracování RC	<p>Ochrana zemědělského půdního fondu (ZPF): Lokalizace AO pro FVE je striktně směřována mimo bonitně cenné půdy. Přípustné je využití výhradně těch pozemků, které jsou dle bonitovaných půdně ekologických jednotek (BPEJ) zařazeny do V. třídy ochrany ZPF, a vykazují tak nízkou produkční schopnost. Za účelem minimalizace záboru zemědělské půdy koncepce prioritně vytěžuje antropogenně podmíněné, zastavěné či degradované plochy. K plošnému rozvoji FVE jsou preferenčně určeny brownfieldy, areály dopravní infrastruktury (např. vojenská letiště), území narušená povrchovou těžbou surovin a prostory bývalých vojenských újezdů. V případě lokalizace na zemědělskou půdu přispěje vymezení FVE k její dlouhodobé protierozní ochraně.</p> <p>Změna č. 2 ÚRP absolutně vylučuje umísťování AO pro plošné instalace FVE na lesních pozemcích. V případě větrných elektráren (VTE) je jejich lokalizace v lesních komplexech omezena výhradně na kategorii lesů hospodářských, kde lze provoz infrastruktury skloubit s běžným lesnickým managementem. Území s prioritní ekologickou, půdoochrannou či sociální funkcí – tedy lesy ochranné a lesy zvláštního určení – jsou z vymezení AO zcela vyjmuty. Tím je garantována ochrana zranitelných lesních biotopů a zachování mimoprodukčních funkcí lesa.</p>
Referenční cíl	6) Zajistit ochranu ekologické stability a krajinného rázu při umísťování OZE
Způsob naplnění a zpracování RC	<p>Změna č. 2 ÚRP přistupuje k ochraně ekologických i estetických hodnot krajiny komplexně, a to primárně prostřednictvím plošných a prostorových regulativů. Požadavky zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, jsou propisovány přímo do závazných podmínek územních opatření:</p> <p>Pro zachování funkčnosti územního systému ekologické stability (ÚSES) platí pro záměry OZE plošný zákaz umísťování do biocenter a biokoridorů na lokální, regionální i nadregionální úrovni. Zásahy jsou striktně limitovány pouze na nezbytná křížení liniovou dopravní a technickou infrastrukturou.</p> <p>K prevenci bariérového efektu jsou stanovena ochranná opatření pro dálkové migrační koridory zvláště chráněných druhů velkých savců. V těchto trasách nesmí výstavba a provoz OZE způsobit fragmentaci území ani vytvořit fyzické či vizuální překážky, které by limitovaly přirozený pohyb živočichů.</p> <p>Potenciální dopady na krajinný ráz byly systematicky ošetřeny již v rámci strategického posouzení SEA i s využitím analýz viditelnosti. Tyto modelace vedly jak k plošným redukcím některých akceleračních oblastí, tak ke stanovení nepřekročitelných výškových limitů pro větrné elektrárny. Míru vizuálního narušení dále snižuje i závazný požadavek aplikovat na doprovodné stavby matné, tlumené a přírodní barevné odstíny a další.</p>
Referenční cíl	7) Ochrana biodiverzity – zajistit ochranu druhů a přírodních stanovišť při využívání obnovitelných OZE
Způsob naplnění a zpracování RC	<p>Základním pilířem ochrany biodiverzity je v rámci Změny č. 2 ÚRP důsledná aplikace prostorové prevence. AO jsou vymezovány zcela mimo tzv. červené limity, čímž je vyloučena realizace plošných i bodových záměrů OZE v nejvzácnějších územích chráněných zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (včetně lokalit soustavy Natura 2000).</p>

	Konkrétnímu vymezení AO a formulaci podmínek v územním opatření předcházely biologické průzkumy, které umožnily identifikovat např. zranitelná přírodní stanoviště, zvláště chráněné druhy nebo migrační trasy. Pro navazující povolovací řízení, realizaci a samotný provoz záměrů formulují územní opatření komplexní soubor zmírňujících a kompenzačních podmínek, které jsou zaměřeny nejvíce na citlivé druhy ptáků a letounů, ale také dalších druhů a stanovišť, pokud se v území vyskytují. Záměry OZE musí plošně respektovat vymezená ochranná pásma od mokřadů, pramenišť a břehových hran vodních toků. V situacích, kdy technologické řešení objektivně neumožňuje absolutní vyhnutí se cenným biotopům, je uplatněn institut ekologické kompenzace. V rámci stavby i provozu je navíc nastaven monitoring vlivů.
Referenční cíl	8) Zajistit realizaci OZE mimo záplavová území
Způsob naplnění a zpracování RC	Změna č. 2 ÚRP striktně uplatňuje princip předběžné opatrnosti a ochrany přirozeného vodního režimu krajiny v souladu se zákonem č. 254/2001 Sb., vodní zákon. Ve fázi vymezení AO byla záplavová území, včetně jejich aktivních zón, definována jako vylučující kritérium, kdy tyto plochy byly z AO v rámci výjimky vyjmuty. Díky tomuto přístupu jsou veškeré navržené akcelerační oblasti pro větrné i fotovoltaické elektrárny lokalizovány prokazatelně mimo tyto hydrologicky zranitelné plochy. Toto plní dvě klíčové funkce. Z hlediska ochrany životního prostředí se předchází negativním zásahům do přirozených rozlivových území vodních toků, čímž je chráněna retenční kapacita krajiny a nedochází ke zhoršování odtokových poměrů. Z pohledu strategického plánování a energetické bezpečnosti je garantováno, že nová energetická infrastruktura nebude vystavena povodňovým rizikům. Tento přístup zároveň zásadně zjednodušuje navazující povolovací řízení, neboť zcela eliminuje nutnost udělování výjimek vodoprávními úřady pro umístování staveb v záplavových územích.

Na základě výše uvedeného je možno konstatovat, že návrh Změny č. 2 má z hlediska svého zaměření omezený rozsah, přesto přispívá k naplňování všech stanovených referenčních cílů ochrany životního prostředí. Referenční cíle týkající se ochrany klimatu jsou v Z2 ÚRP dostatečně zpracovány.

Změna č. 2 Územního rozvojového plánu při vymezování akceleračních oblastí (AO) důsledně aplikuje princip předběžné opatrnosti a metodickou hierarchii zmírňování dopadů. K ochraně klíčových složek životního prostředí přistupuje primárně formou prostorové prevence, a to uplatněním tzv. červených limitů. Díky vyloučení záplavových území, cenných lesních porostů, kvalitní zemědělské půdy, zvláště chráněných území včetně soustavy Natura 2000 dochází k eliminaci střetů se zájmy ochrany životního prostředí.

Současně jsou naplňovány cíle pro podporu zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie a příspěvku ke klimatické neutralitě.

10 VYHODNOCENÍ MOŽNÝCH PŘESHraniČNÍCH Vlivů NÁVRHU Z2 URP NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

U potenciálních vlivů přesahujících státní hranici bylo postupováno shodně s hodnocením vlivů na jednotlivé složky životního prostředí na území ČR pro koncepci jako celek (viz Příloha č. 2 vyhodnocení SEA). U jednotlivých AO jsou vždy hodnoceny i potenciální vlivy přesahující státní hranici.

Potenciální přeshraniční vlivy na jednotlivé složky životního prostředí jsou shrnuty v tabulce zde.

Tabulka 7 Potenciální přeshraniční vlivy – souhrnné hodnocení

Oblast ŽP	Souhrnný komentář k potenciálním přeshraničním vlivům		
Sídla – obyvatelstvo, hluk a veřejné zdraví:	Žádná AO není vymezena ve vzdálenosti menší než 3 km od státní hranice (nejbližší se nachází 7 km od státní hranice (AOV22)). Není předpoklad, že by na takovou vzdálenost docházelo u VTE ke slyšitelným hlukovým vlivům. Rovněž vzdálenost z hlediska minimalizace ovlivnění flicker efektem u VTE je dostatečná, navíc u VTE je stanovena podmínka nepřesáhnout 30 hodin se shadow flicker efektem ročně. Vlivy u AO pro FVE budou na území jiných států nulové. Celkové vlivy na veřejné zdraví nenastanou. Podmínky a zmírňující opatření SEA: Bez návrhu dle SEA.		
Účinek	Nulový	Čas / Trvání	Dlouhodobé 0
Klima a ovzduší:	Vlivy na ovzduší na území jiných států v době výstavby budou nulové (prašnost při přesunu zemin, emise ze spalování PHM, sekundární prašnost), v době provozu globální mírně pozitivní z důvodu náhrady spalovacích zdrojů při výrobě el. energie. Podmínky a zmírňující opatření SEA: Bez návrhu dle SEA.		
Účinek	Nulový / Mírně pozitivní	Čas / Trvání	Krátkodobé 0 / Dlouhodobé +1
Příroda a biologická rozmanitost:	Ovlivnění ZCHÚ na území jiných států lze s ohledem na vzdálenost vymezených AO od státní hranice a stanovené ochranné podmínky vyloučit. Realizace staveb na území ČR nebudou mít žádný přeshraniční vliv na faunu a flóru, zvláště chráněná území, lokality soustavy Natura 2000 ani na biologickou rozmanitost. Podmínky a zmírňující opatření SEA: Bez návrhu dle SEA.		
Účinek:	Nulový	Čas / Trvání:	Dlouhodobé 0
Krajinný ráz:	Z analýzy viditelnosti vyplývá, že uplatnění AO v okrajových částech republiky může mít vizuální dosah až na území okolních států, a tedy i přispět k ovlivnění krajinného rázu. Kritériem výběru pro akcelerační oblasti byla minimální vzdálenost od hranice 3 km. V reálu je tato vzdálenost vyšší – nejblíže je AOV22 Kryštofovy Hamry (7 km od německých hranic), kde už větrné elektrárny stojí (navíc byla stanovena max. výška VTE 160 m), následuje AOV75 Jiratice (přes 7 km od rakouských hranic), všechny ostatní jsou ve vzdálenosti minimálně 8 km a vyšší (87 Machnatec, 73 Jemnice, 99 Podkovné, 61 Sádek, 90 Studenec a 91 Staré Buky), tj. v okruhu zřetelné viditelnosti. S ohledem na tuto skutečnost a provedené analýzy viditelnosti byl u těchto a případně některých v o něco vyšší vzdálenosti vliv na krajinný ráz hodnocen jako mírný. Podmínky a zmírňující opatření SEA: V územních opatřeních jednotlivých AO stanoveny podmínky pro minimalizaci vlivů na krajinný ráz. V rámci posouzení SEA nejsou navržena žádná zmírňující opatření pro ochranu krajinného rázu na území jiných států nad rámec stanovených v územním opatření.		
Účinek:	Přímý mírně negativní	Čas / Trvání:	Dlouhodobý -1
Krajina – ÚSES, migrační propustnost, zeleň mimo les, propustnost pro člověka:	Vzhledem k tomu, že AO jsou vymežovány s podmínkou, aby nedošlo ke snížení průchodnosti pro velké savce na území ČR, a protože nejsou vymežovány v nadregionálním ani regionálním ÚSES, není předpokládáno snížení průchodnosti území na území jiných států. Rovněž zeleň rostoucí mimo les a propustnost území pro člověka nebude na území jiných států nijak ovlivněna. Podmínky a zmírňující opatření SEA: Bez dalšího návrhu dle SEA.		
Účinek	Nulový	Čas / Trvání:	Dlouhodobé 0

Oblast ŽP	Souhrnný komentář k potenciálním přeshraničním vlivům		
Zemědělský půdní fond:	Výstavba objektů OZE ve vymezených AO nebude mít přesah na území jiných států, proto přeshraniční vlivy na tuto složku životního prostředí nenastanou. Podmínky a zmírňující opatření SEA: Bez dalšího návrhu dle SEA.		
Účinek	Nulový	Čas / Trvání:	Dlouhodobé 0
PUPFL:	Výstavba objektů OZE ve vymezených AO nebude mít přesah na území jiných států, proto přeshraniční vlivy na tuto složku životního prostředí nenastanou. Podmínky a zmírňující opatření SEA: Bez dalšího návrhu dle SEA.		
Účinek	Nulový	Čas / Trvání:	Dlouhodobé 0
Povrchové a podzemní vody:	AO jsou vymezeny mimo záplavová území a mimo plochy povrchových vod a nevedou ke zhoršení odtokových poměrů na území ČR, tedy ani na území jiných států. Na území jiných států s ohledem na vzdálenost AO 3 km, resp. 7 km a více od státní hranice a s ohledem na typ založení staveb VTE a FVE nebudou ovlivněny ani povrchové a podzemní vody v blízkosti hranice ČR a daného státu. Podmínky a zmírňující opatření SEA: Bez dalšího návrhu dle SEA.		
Účinek	Nulový	Čas / Trvání:	Dlouhodobé 0
Horninové prostředí:	VTE jsou zakládány v malé hloubce pod terénem (2-4 m), s betonáží v malé ploše (cca 400 m ²) – z hlediska vlivu na horninové prostředí na území ČR je vliv hodnocen jako zanedbatelný, na vzdálenost více než 3 km je hodnocen jako nulový, tedy na území jiných států nenastane. AO jsou vymezeny mimo ložiska nerostných surovin a svahové deformace nacházející se na území jiných států. Podmínky a zmírňující opatření Bez dalšího návrhu dle SEA.		
Účinek	Nulový	Čas / Trvání:	Dlouhodobé 0
Hmotné statky:	VTE budou umístovány mimo kontakt s obytnou zástavbou jiných států. Potenciální dosah vlivů vibrací nebo havárií na hmotné statky na území jiných států se nepředpokládá. Vliv je hodnocen jako nulový. Podmínky a zmírňující opatření SEA: Bez dalšího návrhu dle SEA.		
Účinek	Nulový	Čas / Trvání:	Dlouhodobé 0
Kulturní a historické hodnoty:	Nejbližší státní hranici je AOV22 Kryštofovy Hamry, kde už větrné elektrárny stojí (nachází se cca 7 km od německé hranice), následuje AOV75 Jiratice (přes 7 km od rakouských hranic), všechny ostatní AO jsou ve vzdálenosti minimálně 8 km a vyšší. Přímý vliv na kulturní a historické hodnoty mimo území ČR je nulový, nepřímo je potenciálně možné ovlivnění vizuálního působení některých objektů v příhraničí. S ohledem na vzdálenost je tento vliv mírný až nulový. Podmínky a zmírňující opatření SEA: Vzhledem k tomu, že se jedná o potenciální vizuální ovlivnění, uplatňují se podmínky a zmírňující opatření stanovená pro krajinný ráz. V rámci posouzení SEA nejsou navržena žádná zmírňující opatření pro ochranu krajinného rázu na území jiných států nad rámec stanovených v územním opatření.		
Účinek	Přímý nulový, nepřímý nulový až mírně negativní	Čas / Trvání	Dlouhodobý nulový až mírně negativní
Kumulativní a synergické vlivy	V některých případech nelze vyloučit, že dojde ke kumulaci přeshraničních vlivů na krajinný ráz s již existujícími stavbami VTE, tento vliv je s ohledem na vzdálenost navržených AO od státní hranice hodnocen jako mírně negativní až nulový. V případě umístění AO do míst, kde se již VTE nachází, naopak nedojde k umístění nového prvku do doposud neovlivněné krajiny, což lze považovat za žádoucí. Synergické vlivy nebyly identifikovány ani u vlivů přeshraničních. Podmínky a zmírňující opatření SEA: Vzhledem k tomu, že se jedná o potenciální kumulaci vizuálního ovlivnění, uplatňují se podmínky a zmírňující opatření stanovená pro krajinný ráz. V rámci posouzení SEA nejsou navržena žádná zmírňující opatření pro ochranu krajinného rázu na území jiných států nad rámec stanovených v územním opatření.		
Účinek	Kumulativní mírně negativní	Čas / Trvání	Dlouhodobý mírně negativní

Návrh Změny č. 2 Územního rozvojového plánu z hlediska přeshraničních vlivů nepřináší žádná významná rizika pro jednotlivé složky životního prostředí. Vzhledem k tomu, že žádná z akceleračních oblastí (AO) není vymezena blíže než 5 kilometrů od státních hranic (jedna potažmo dvě nejbližší se nachází cca 7 km od státní hranice, ostatní AO jsou vzdáleny 8 km a více), lze zcela vyloučit přímé dopady na veřejné zdraví občanů sousedních států (včetně eliminace hluku a tzv. flicker efektu u větrných elektráren).

Nulové přeshraniční vlivy se předpokládají také u ochrany přírody a biodiverzity (včetně soustavy Natura 2000 a zvláště chráněných území), prostupnosti krajiny, zemědělského půdního fondu, PUPFL, hmotných statků i vodního a horninového prostředí. Z hlediska ochrany klimatu a ovzduší je navíc samotný provoz těchto obnovitelných zdrojů hodnocen jako dlouhodobě mírně pozitivní krok díky náhradě fosilních paliv při výrobě elektrické energie.

Jediným identifikovaným aspektem s potenciálním negativním přesahem za státní hranici je ovlivnění krajinného rázu a s ním spojené vizuální působení. Ačkoliv je reálná vzdálenost většiny oblastí od hranic 8 kilometrů a více (s výjimkou oblasti AOV22 Kryštofovy Hamry vymezené cca 7 km od hranice s Německem, kde již větrné elektrárny stojí a AOV75 Jiratice vzdálené přes 7 km od hranice s Rakouskem, kde na rakouské straně poblíž hranice v dané oblasti VTE nejsou), vysoké stavby větrných parků mohou mít vizuální dosah až na území okolních států. Tento vliv je vyhodnocen jako mírně negativní. Zároveň nelze v určitých lokalitách vyloučit ani kumulaci těchto přeshraničních vizuálních vlivů s již existujícími stavbami (podrobněji uvedeno v kapitole 4.2, kde je popsán přístup k posouzení možnosti kumulace vlivů ve vztahu k území sousedních států), což je hodnoceno jako mírně negativní vliv.

11 SOUHRNNÉ VYPOŘÁDÁNÍ POŽADAVKŮ UPLATNĚNÝCH VE STANOVISKU PŘÍSLUŠNÉHO ÚŘADU K NÁVRHU ZADÁNÍ NEBO K NÁVRHU ZADÁNÍ ZMĚNY ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE NEBO STANOVISKU PODLE § 71A ODS. 2, § 71D ODS. 4 PÍSM. C) NEBO § 71E ODS. 5 PÍSM. E).

Níže je uvedeno vypořádání požadavků MŽP vyplývajících ze Stanoviska MŽP č. j. MZP/2025/710/2625 ze dne 2. září 2025 k potřebě posouzení navrhovaného obsahu Změny č. 2 Územního rozvojového plánu z hlediska vlivů na životní prostředí

Obecně platné požadavky k oběma hodnocením, resp. k přístupu zpracování návrhu změny a souvisejících územních opatřeních:	
1)	<p>Výhradně respektovat § 4 odst. 1 zákona OZE, které uvádí, že nelze vymezit akcelerační oblasti na území evropsky významné lokality, ptačí oblasti, a zvláště chráněného území a na území, které stanoví vláda nařízením s ohledem na ochranu životního prostředí, státní památkovou péči, obranu a bezpečnost státu, lázeňství, letectví nebo veřejnou meteorologickou službu.</p> <p>Koncepce byla od počátku navrhována tak, aby respektovala ustanovení § 4 odst. 1 zákona OZE a nařízení vlády č. 507/2025 Sb. Další obecné požadavky na vymezení AO vyplynuly z procesu SEA – AO jsou vymezovány mimo dobývací prostory, výhradní ložiska a chráněná ložisková území.</p>
2)	<p>Podrobnost obou hodnocení není limitována měřítkem územního rozvojového plánu, tedy 1: 200 000. Podmínky a zmírňující opatření ve vazbě na zjištěné potenciální negativní vlivy na životní prostředí, veřejné zdraví a lokality soustavy Natura 2000 stanovené v územním opatření tedy nebudou vázány podrobností této územně plánovací dokumentace a mohou dosahovat takové míry podrobnosti, která je v daném případě potřebná (§ 8 odst. 1 věta první zákona OZE).</p> <p>Koncepce jako celek byla posuzována s ohledem na měřítko územního rozvojového plánu, tedy 1:200 000. Jednotlivé AO včetně ÚO a posouzení kumulativních a synergických vlivů byly posuzovány s ohledem na měřítko, v němž jsou vymezeny, tedy 1:10 000.</p>
3)	<p>Při tvorbě návrhu změny, návrhu územních opatření, vyhodnocení SEA a naturového posouzení je nezbytná spolupráce projektanta oprávněného zpracovat územně plánovací dokumentaci a osob s autorizací podle § 19 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a § 45j zákona o ochraně přírody a krajiny dle § 11 odst. 1 zákona OZE s cílem navrhnout podmínky a zmírňující opatření za účelem vyloučení nepříznivých dopadů záměrů pro využití OZE v akcelerační oblasti na životní prostředí a veřejné zdraví nebo, pokud není možné tyto dopady vyloučit, tak navrhnout podmínky a zmírňující opatření za účelem jejich zmírnění atd. Návrh podmínek a zmírňujících opatření vychází z limitů využití území v akcelerační oblasti, druhu obnovitelného zdroje energie, pro který je tato oblast vymezována, a předpokládaných dopadů záměrů pro využití OZE na životní prostředí a veřejné zdraví (§ 11 odst. 2 zákona OZE).</p> <p>Požadavek byl plně respektován. Návrh vymezení akceleračních oblastí a souvisejících územních opatření (ÚO) vznikl v úzké a průběžné součinnosti projektanta s autorizovanými osobami pro hodnocení SEA a Natura 2000 dle uvedených zákonů. Na základě společného vyhodnocení územních limitů, biologických průzkumů, hodnocení krajinného rázu a dalších souvisejících aspektů byly formulovány konkrétní podmínky a zmírňující opatření s cílem minimalizovat či zcela vyloučit nepříznivé dopady záměrů na životní prostředí a veřejné zdraví. Návrhy a úpravy ze strany expertů (včetně prostorové redukce či zrušení některých nevhodných lokalit) byly akceptovány a jsou přímo a závazně zapracovány do návrhu ÚO. Spolupráce při přípravě a hodnocení Změny č. 2 ÚRP je blíže popsána výše v kap. 6.1 vyhodnocení.</p>
4)	<p>Zpracovat jedno vyhodnocení SEA a naturové posouzení k požadované změně a územním opatřením, přičemž je třeba jednotlivě vyhodnotit vlivy výrokové části změny, jakož i specifických podmínek stanovených v návrhu územního opatření, včetně těch, které směřují k eliminaci či minimalizaci negativních vlivů, a sdělit, zda jsou dostatečné. Pokud nejsou, musí je posuzovatel zpřísnit, upravit či doplnit.</p> <p>Posuzovatelé zpracovali jedno hodnocení SEA a jedno hodnocení vlivů na Naturu 2000. Postupovali přitom v souladu s ustanovením zákona OZE a NV č. 507/2025 Sb., navrhovali opatření pro eliminaci či minimalizaci negativních vlivů, a tato opatření byla zapracována do územních opatření, která jsou vydávána souběžně se Z2 ÚRP jako samostatná opatření obecné povahy pro každou AO a jsou schvalovaná vládou ČR. Opatření obsažená v územních opatření pro akcelerační oblasti jsou hodnocena jako dostatečná. Vlivy výrokové části</p>

Z2 ÚRP, resp. jednotlivých územních opatření akceleračních oblastí jsou jednotlivě vyhodnoceny v rámci tzv. hodnotících karet, viz příloha č. 2 SEA.

- 5) Při popisu současného stavu životního prostředí, veřejného zdraví a lokalit soustavy Natura 2000, resp. stávajícího stavu jednotlivých složek životního prostředí v řešeném území je nutné vycházet z nejaktuálnějších dostupných dat. Zároveň je nezbytné respektovat posouzení akcelerační oblasti ve vztahu k výskytu volně žijících živočichů, planě rostoucích rostlin a přírodních stanovišť, které je podkladem pro návrh územního opatření pro akcelerační oblast (jeho náležitosti určí MŽP vyhláškou č. 142/2018 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Při popisu současného stavu životního prostředí a jeho složek, veřejného zdraví a lokalit soustavy Natura 2000 vycházejí posuzovatelé z nejnovějších dostupných dat a z aktuálních výsledků biologických posouzení provedených v lokalitách OZE, které byly zpracovány, zkontrolovány a převzaty v souladu s požadavky MŽP.

- 6) Ve vazbě na § 8 odst. 3 zákona OZE je nezbytné veškeré navržené podmínky, zmírňující opatření a stanovená opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech zjištěných nebo předpokládaných negativních vlivů na životní prostředí, veřejné zdraví či lokality soustavy Natura 2000 dle výsledků obou hodnocení průběžně zpracovávat do výrokových částí změny a územních opatření dle jejich relevance tak, aby byl proces SEA náležitě efektivní (před předložením do společného jednání pořizování návrhu změny a územních opatření).

Všechna navržená opatření, podmínky a návrhy na vypuštění lokalit, jejichž uplatnění by vykazovalo významný negativní vliv na životní prostředí, byla do návrhu AO a ÚO zapracována, tedy návrh Změny č. 2 ÚRP již obsahuje pouze návrh AO, jejichž uplatněním nebude mít významný vliv na životní prostředí a veřejné zdraví.

Konkrétní požadavky

- 7) V rámci vyhodnocení vlivů předmětné změny na životní prostředí a veřejné zdraví požadujeme vycházet z:
 - a) metodického sdělení MŽP, resp. z „MANUÁL SEA – Vyhodnocení vlivů ÚPD na životní prostředí a další souvislosti; Jednotné postupy a náležitosti v rámci strategického posuzování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví“ dostupný v Informačním systému SEA (dále také „Metodické sdělení MŽP“);
 - b) metodického sdělení k územním opatřením viz výše.

„MANUÁL SEA – Vyhodnocení vlivů ÚPD na životní prostředí a další souvislosti; Jednotné postupy a náležitosti v rámci strategického posuzování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví“ a „metodické sdělení k územním opatřením“ byly metodickými podklady pro hodnocení návrhu koncepce Změny č. 2 ÚRP, ze kterých bylo vycházeno.

- 8) U všech navržených akceleračních oblastí a souvisejících územních opatření požadujeme jednotlivě vyhodnotit potencionální vlivy na všechny složky životního prostředí, veřejné zdraví a obyvatelstvo (včetně vlivů na lidská sídla s důrazem na hluk, pohodu obyvatelstva a další determinanty). Posuzují se vlivy na veřejné zdraví a životní prostředí, zahrnující vlivy na živočichy a rostliny (zejména vlivy na zachování migrační propustnosti, fragmentaci krajiny, územní systém ekologické stability (dále také „ÚSES“)), ekosystémy, biologickou rozmanitost, půdu, vodu, ovzduší, klima, krajinu, krajinný ráz, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní dědictví, a jejich vzájemné působení a souvislosti.

Uvedené vlivy byly u každé AO a jejich souvisejících ÚO hodnoceny v rámci karet hodnocení, které byly zpracovány pro každou AO. Tyto hodnotící karty jsou hlavní přílohou dokumentu, resp. Přílohou č. 2.

- 9) V rámci pořizování změny a souvisejících územních opatření a v návaznosti na stanovení účelu a požadavků na jejich využití, včetně podmínek pro rozhodování v nich, zaměřit se zejména na následující složky a parametry životního prostředí. V kontextu zákona o ochraně přírody a krajiny vyhodnotit vlivy:
 - a) na krajinný ráz
 - a. identifikovat případné střety s ochranou soustředěných hodnot krajiny;
 - b. zohlednit kumulativní a synergické vlivy většího množství zařízení;
 - b) na významné krajinné prvky (dále také „VKP“)
 - a. identifikovat a vyhodnotit dopady na VKP ze zákona (lesy, vodní toky, rybníky, rašelinště, údolní nivy);
 - b. posoudit přímé zásahy do těchto prvků i možného narušení jejich funkcí (např. retenční, stabilizační, ekologicko-stabilizační);
 - c) na územní systém ekologické stability
 - a. posoudit vlivy na jejich funkčnost, propojenost (funkční spojitost) a na možnost realizace chybějících prvků ÚSES, případně prověření podmínek pro provedení nezbytných změn vymezení ÚSES;
 - d) na dřeviny rostoucí mimo les a památné stromy

- a. identifikovat a vyhodnotit dopady na prostorově významné rozsahy porostů dřevin rostoucích mimo les dotčeného předpokládaným využitím území;
- b. identifikovat a vyhodnotit dopady dotčených ploch s výskytem památných stromů;
- e) na prostupnost krajiny
 - a. vyhodnotit dopady na prostupnost krajiny pro relevantní spektra organismů (konektivita stanovišť) a migrační koridory;
 - b. zhodnotit rizika související se vznikem bariér pro pohyb volně žijících živočichů v krajině, zejména v souvislosti s liniovými prvky související infrastruktury (přístupové cesty, přípojky, oplocení, rozvodná síť);
 - c. zaměřit se na výskyt zvláště chráněných druhů a možnosti jejich migrace, přitom vzít v potaz vrstvu biotopu vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců, která se netýká omezení území v zákoně OZE (tato vrstva je podrobněji vymezená jako jev 21 přílohy č. 1 vyhlášky č. 157/2024 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a jednotném standardu);
 - d. posoudit vlivy na prostupnost krajiny pro člověka (existující a plánované cesty, obslužnost krajiny, krajinná rekreace).

Ve vztahu k výše uvedeným složkám a parametrům požadujeme v rámci vyhodnocení SEA v případě identifikace možných negativních vlivů navrhnout opatření k předcházení, vyloučení, snížení či kompenzaci těchto negativních vlivů.

Uvedené vlivy byly u každé AO a jejich souvisejících ÚO hodnoceny – viz karty hodnocení AO v příloze č. 2 a kapitola č. 6 SEA. V případě identifikace negativních vlivů byla navržena adekvátní minimalizační opatření, která byla zároveň v rámci nastavené spolupráce zapracována do příslušných ÚO.

- 10) V kontextu zákona o ochraně ZPF požadujeme vyhodnotit rozsah záborů zemědělského půdního fondu, které mohou vzniknout v důsledku vymezení akceleračních oblastí celostátního významu, a to s přihlédnutím ke kvalitativním parametrům (převažující BPEJ). Vyhodnotit také vliv návrhu změny na ZPF především z hlediska ohrožení předmětů a cílů ochrany ZPF, dále ve vztahu k velikosti záborů zemědělské půdy a také záborů půdy v III. třídě ochrany a navrhnout minimalizační opatření vůči možným negativním vlivům.

Zábory ZPF trvalé i dočasné jsou vyhodnoceny v kap. 6 SEA, respektive v kartách hodnocení jednotlivých AO v příloze č. 2 SEA a v tabulce záborů v příloze č. 4 SEA. V územních opatřeních jsou nastavena také minimalizační opatření vůči možným negativním vlivům na ZPF, respektive zemědělské hospodaření.

- 11) Posoudit vlivy na podzemní a povrchové vody, zaměřit se na ovlivnění zdrojů podzemních vod včetně zabezpečení jakosti povrchových a podzemních vod v dotčených oblastech, vodní režim a zadržování vody v krajině a navrhnout opatření k předcházení, vyloučení, snížení případných negativních vlivů. Věnovat pozornost prevenci zhoršení stavu povrchových a podzemních vod a neohrožení dosažení jejich dobrého stavu či ekologického potenciálu. Vyhodnotit dopady na množství a jakost vod, včetně vlivu na okolní vodní zdroje.

Vlivy uplatnění Změny č. 2 ÚRP na podzemní a povrchové vody, vodní zdroje, ochranná pásma vodních zdrojů, změny odtokových poměrů a další vlivy na prostředí související s vodou je uvedeno v kapitole č. 6 a v kartách jednotlivých AO v příloze č. 2 SEA.

- 12) V návaznosti na charakter změny požadujeme patřičně vyhodnotit přeshraniční vlivy návrhu změny. Dále požadujeme navrhnout ve vyhodnocení SEA případná opatření k předcházení, vyloučení nebo snížení případných negativních vlivů.

Přeshraniční vlivy jednotlivých AO i koncepce Změny č. 2 ÚRP jako celku jsou uvedeny v kartách hodnocení AO v příloze č. 2 a v kapitole č. 10 SEA. Nebyly identifikovány žádné významné přeshraniční vlivy, mírné negativní či zanedbatelné vlivy byly u některých AO pro VTE identifikovány pouze u vlivů na krajinný ráz a k jejich ošetření se uplatní stanovená minimalizační opatření, resp. podmínky ÚO ke zmírnění vlivů na krajinný ráz.

- 13) V rámci vyhodnocení vlivů na životní prostředí změny požadujeme provést vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů. V této souvislosti poukazujeme např. na rozsudek NSS 1 Ao 7/2011 – 526, kterým byly zrušeny Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje. Vyhodnocení těchto vlivů na životní prostředí je třeba zpracovat jak na úrovni konkrétních navržených ploch a koridorů, tak i s ohledem na širší vztahy a vazby v souvislosti se stavem v území a se záměry v území schválenými k realizaci či záměry uvažovanými (rozsudek NSS 4 AOs 1/2013 – 133). Tam, kde budou zjištěny potenciální negativní kumulativní nebo synergické vlivy, je nutné navrhnout kompenzační opatření a případný monitoring těchto potenciálních vlivů.

Kumulativní a synergické vlivy koncepce jako celku a jednotlivých dílčích částí je uvedeno v kapitole č. 6 včetně metodiky jejich hodnocení a v kartách hodnocení AO v příloze č. 2 SEA. Citované rozsudky např. NSS 1 Ao 7/2011 – 526 a NSS 4 AOs 1/2013 – 133 byly respektovány.

- 14) Ve vazbě na výše uvedené je rovněž třeba vyhodnotit dostatečnost jednotlivých navržených územních opatření v akceleračních oblastech, případně navrhnout další adekvátní zmírňující opatření, jež mají zabránit možnému nepříznivému dopadu realizace těchto záměrů na životní prostředí nebo tyto dopady výrazně omezit.

Dostatečnost jednotlivých podmínek nastavených pro ochranu životního prostředí v územních opatření je řešena pro jednotlivé oblasti ŽP v hodnotících kartách pro jednotlivé akcelerační oblasti v příloze č. 2 SEA.

- 15) V případě variantního řešení návrhu změny vyhodnotí autorizovaná osoba všechny dostupné varianty z hlediska jejich přípustnosti (přípustné, podmíněně přípustné, nepřípustné) v souvislosti se zájmy ochrany životního prostředí a veřejného zdraví. U varianty podmíněně přípustné navrhne případná opatření, která by vyloučila, snížila, zmírnila nebo kompenzovala potenciální negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví. Dále porovná varianty a stanoví jejich pořadí z hlediska vyhodnocených vlivů a v závěru konstatuje nej přijatelnější variantu. Pakliže bude dle názoru posuzovatele možné najít vhodnější řešení, která nejsou v návrhu změny zahrnuta, je možné je ve vyhodnocení uvést a doporučit jejich zařazení do návrhu Z2 ÚRP.

Návrh Změny č. 2 ÚRP je zpracován invariantně. Toto invariantní řešení bylo zhodnoceno jako dostatečné bez nutnosti zpracování dalších variant. Kap. 7 SEA předkládá porovnání návrhu Změny č. 2 ÚRP s tzv. nulovou variantou, tj. uplatněním Změny č. 1a ÚRP. Podněty pro úpravy návrhu Změny č. 2 ÚRP byly posuzovatelem navrženy a zpracovatelem v navržené podobě zpracovány.

- 16) Požadujeme, aby posuzovatel v rámci vyhodnocení SEA vypracoval závěry a doporučení včetně návrhu stanoviska MŽP k návrhu změny a územním opatřením s uvedením zejména jasných výroků, zda lze z hlediska potenciálních negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví s aktualizací jako celkem souhlasit nebo souhlasit s podmínkami a požadavky včetně jejich upřesnění, anebo nesouhlasit.

Závěry a doporučení včetně návrhu stanoviska MŽP byly při procesu posuzování vypracovány a všechny jeho doporučení na úpravu AO a na doplnění ÚO byla akceptována. Koncepce jako celek je zhodnocena v kap. 6.3 včetně vyjádření z hlediska její přijatelnosti, návrh stanoviska MŽP je uveden v kap. 14 SEA.

- 17) V naturovém posouzení požadujeme zohlednit všechny potencionální vlivy, které by mohly generovat plochy či koridory vymezované pro budoucí záměry OZE ve vztahu k předmětům ochrany dotčených lokalit soustavy Natura 2000. Vlivy je nezbytné v naturovém posouzení prověřit jak z hlediska přímých dopadů vyvolaných územními střety, tak s ohledem na vlivy sekundární (např. změny hydrologických podmínek, tahové trasy ptáků a netopýrů, potravní, rozmnožovací či jiné biotopy atp.), kumulativní a synergické. Současně upozorňujeme na nutnost prověření vlivů na předměty ochrany, pro něž byl vymezen biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců (jsou-li vymezovanými akceleračními oblastmi dotčeny). Naturové posouzení musí být v souladu s § 45j odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny zpracováno autorizovanou osobou. Autorizovaná osoba musí při zpracování naturového posouzení vycházet mj. z výše uvedených stanovisek příslušných orgánů ochrany přírody.

Nevyloučí-li výsledek naturového posouzení návrhu Z2 ÚRP významný negativní vliv na předmět ochrany a celistvost EVL nebo PO, musí pořizovatel respektovat ustanovení § 45i odst. 2, odst. 3 až odst. 7 zákona o ochraně přírody a krajiny.

V naturovém posouzení (tj. část 2 VVURÚ) jsou zohledněny všechny potencionální vlivy záměrů OZE vztahu k předmětům ochrany potenciálně dotčených lokalit soustavy Natura 2000. Jsou řešeny vlivy přímé a s ohledem na to, že všechny hodnocené AO jsou vymezeny mimo lokality soustavy Natura 2000, tak hlavně vlivy nepřímé. Prověřovány byly také vlivy na předměty ochrany, pro něž byl vymezen biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců v případech, že byly vymezovanými akceleračními oblastmi dotčeny. Naturové posouzení bylo zpracováno autorizovanou osobou a vycházelo ze stanovisek příslušných orgánů ochrany přírody. Významné vlivy byly vyloučeny.

12 NÁVRH UKAZATELŮ PRO SLEDOVÁNÍ VLIVU POSUZOVANÉ ZMĚNY Č. 2 ÚZEMNÍHO ROZVOJOVÉHO PLÁNU NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Mezi úkoly územního plánování se podle § 39 zákona č. 283/2021 Sb., stavebního zákona, řadí prověřovat a posuzovat potřebu změn v území, jejich přínosy, problémy a rizika s ohledem na ochranu veřejných zájmů a hospodárné využívání území.

V rámci Změny č. 2 ÚRP nejsou řešeny konkrétní záměry ve smyslu § 3 písm. a) zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, jsou vymezovány akcelerační oblasti jako plochy předpokládaného rozmístění OZE. V současné době není známo přesné umístění a počty VTE, což neumožňuje přesněji některé složky životního prostředí vyhodnotit - např. hlukovou studii bude možno udělat až ve chvíli, kdy bude známo přesné umístění a typ VTE, které budou v dané AO použity. Navržené indikátory lze v případě ÚRP chápat jako environmentální kritéria, která musí být zohledněna při přípravě konkrétních záměrů v akceleračních oblastech a při vyhodnocení jejich vlivů na životní prostředí a udržitelný rozvoj území. Návazným sledováním a sumarizací dat bude možné vyhodnotit reálný dopad implementace akceleračních oblastí a Změny č. 2 ÚRP na jednotlivá témata ochrany životního prostředí.

Pro jednotlivá témata životního prostředí se navrhuje indikátory ke sledování dopadů implementace Změny č. 2 ÚRP. Indikátory vycházejí z referenčních cílů stanovených pro jednotlivá relevantní témata ochrany životního prostředí a ze samotného vyhodnocení vlivů návrhu Změny č. 2 ÚRP na životní prostředí. Jsou stanoveny pouze ty indikátory, které jsou dostupné.

Tyto indikátory byly v rámci Změny č. 2 ÚRP navrženy tak, aby reflektovaly zaměření Změny č. 2 ÚRP. Jedná se o ukazatele, které reagují na identifikované potenciální negativní vlivy na životní prostředí a jsou současně dostupné a zjištělné na celostátní úrovni.

Ukazatele budou monitorovány a vyhodnocovány v rámci přípravy Zprávy o uplatňování územního rozvojového plánu, kterou Ministerstvo pro místní rozvoj pořizuje a předkládá vládě ke schválení v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon.

Všechny ukazatele pro sledování uplatnění AO jak u VTE, tak u FVE jsou rovněž uvedeny v kartách hodnocení jednotlivých AO. Tyto ukazatele byly projednány se zpracovatelem i pořizovatelem a byly v tomto směru odsouhlaseny a budou zapracovány a sledovány v rámci Zprávy o uplatňování ÚRP.

Tabulka 8: Návrh ukazatelů pro sledování vlivu AO pro rozvoj výroby energie z energie slunečního záření na životní prostředí

Ukazatel	Jednotka	Poznámka, četnost sledování, kdo sleduje, vztah ke složkám ŽP
Skutečný instalovaný výkon OZE v AO	MW	Celkový instalovaný výkon všech FVE v AO, četnost: v souladu se zprávou o uplatňování ÚRP, sleduje MPO, vztah: klima, zdroj: ÚAP ČR a jednotlivých krajů, data MPO
Skutečná plocha FVE v AO	ha	Skutečná plocha všech FVE v AO, četnost: v souladu se zprávou o uplatňování ÚRP, sleduje MPO, vztah: k ochraně KR a ZPF, zdroj: ÚAP ČR a jednotlivých krajů, data MPO
Zábory ZPF způsobených záměry a navazující infrastrukturou	m ²	Skutečné zábory ZPF (ha), četnost: v souladu se zprávou o uplatňování ÚRP, sleduje MPO, vztah: k ochraně ZPF, zdroj: ÚAP ČR a jednotlivých krajů
Změna koeficientu ekologické stability v dotčených obcích.	Číselná hodnota	Změna KES, četnost: v souladu se zprávou o uplatňování ÚRP, sleduje MPO, vztah: k ochraně krajinného rázu, zdroj: ÚAP ČR a jednotlivých krajů

Pro oblast krajinného rázu, kulturních a historických hodnot nelze monitoring pro jejich předpokládané vizuální ovlivnění pomocí ukazatelů stanovit.

Tabulka 9: Návrh ukazatelů pro sledování vlivu AO pro rozvoj výroby energie z větrné energie na životní prostředí

Ukazatel	Jednotka	Poznámka, četnost sledování, kdo sleduje, vztah ke složkám ŽP
Skutečný instalovaný výkon OZE v AO	MW	Celkový instalovaný výkon všech VTE v AO, četnost: v souladu se zprávou o uplatňování ÚRP, sleduje MPO, vztah: klima, zdroj: ÚAP ČR a jednotlivých krajů, data MPO
Skutečný počet VTE v AO	Počet (ks) a výška horní úvrati (m)	Skutečný počet VTE a jejich výšky. četnost: v souladu se zprávou o uplatňování ÚRP, sleduje MPO, vztah: k ochraně KR, zdroj: ÚAP ČR a jednotlivých krajů, data MPO
Zábory ZPF způsobených záměry a navazující infrastrukturou	m ²	Skutečné zábory ZPF (ha), četnost: v souladu se zprávou o uplatňování ÚRP, sleduje MPO, vztah: k ochraně ZPF, zdroj: ÚAP ČR a jednotlivých krajů, data MPO
Zábory PUPFL způsobených záměry a navazující infrastrukturou	m ²	Pouze v případě zásahu do lesních porostů. četnost: v souladu se zprávou o uplatňování ÚRP, sleduje MPO, vztah: k ochraně PUPFL, zdroj: ÚAP ČR a jednotlivých krajů, data MPO
Souhrnné výstupy monitoringu mortality ptáků	Závěry monitoringu	Souhrnná zpráva z monitoringu mortality ptáků v akcelerační oblasti včetně navržených opatření a zhodnocení jejich uplatnění, četnost: v souladu se zprávou o uplatňování ÚRP, zdroj: Monitoring provozovatelů VTE
Souhrnné výstupy akustického monitoringu letové aktivity netopýrů	Závěry monitoringu	Souhrnná zpráva z monitoringu netopýrů v akcelerační oblasti včetně navržených opatření a zhodnocení jejich uplatnění, četnost: v souladu se zprávou o uplatňování ÚRP, zdroj: Monitoring provozovatelů VTE

Pro oblast krajinného rázu, hmotných statků, kulturních a historických hodnot nelze monitoring pro jejich předpokládané vizuální ovlivnění pomocí ukazatelů stanovit.

13 NÁVRH POŽADAVKŮ NA ROZHODOVÁNÍ VE VYMEZENÝCH PLOCHÁCH A KORIDORECH Z HLEDISKA MINIMALIZACE NEGATIVNÍCH VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Shrnutí přístupu: Návrh vymezení akceleračních oblastí byl proveden v souladu s ustanovením § 4 odst. 1 zákona ZOZE a s nařízením vlády č. 507/2025 Sb. Ještě v době prvotního vymezování byly vyloučeny lokality, kde bylo již z umístění AO zřejmé, že by citované právní předpisy byly porušeny. Zejména byly předem vyloučeny lokality Natura 2000 a zvláště chráněná území.

Předem vybraná území pro umístění AO byla následně podrobena biologickým průzkumům a předběžnému posouzení vhodnosti umístění z hlediska krajinného rázu. Na základě závěrů, které vyslovily odborně způsobilé osoby zpracovávající tyto průzkumy, byly ještě před zpracováním návrhu Z2 ÚRP vyloučeny další nevhodné lokality, v nichž by se projevil významné negativní vlivy na životní prostředí. Jednalo se např. o oblasti nezařazené kvůli ochrany krajinného rázu (Bukáček, Vondráčková, 2025), kdy nebyly do dalšího procesu přípravy zařazeny AO v rámci vhodnosti 1 = tj. zóna spíše nevhodná, tj. zóna, kde může dojít k zásahu krajinářsky cenných segmentů nebo prvků krajiny, které se významným způsobem promítají do rysů území a spoluvytváří tak jeho vysoce cenný obraz, jehož kvalitu je třeba zachovávat již na národní nebo nadregionální úrovni. Další redukce počtu nebo výměry AO vyplývala z biologických průzkumů atd.

V takto připravené podobě byl návrh Z2 ÚRP předán posuzovatelům části 1 a části 2 VVURÚ (SEA a Natura 2000), kteří se podíleli na základě posouzení všech lokalit. Ti se následně podíleli na úpravě hranic a plošného vymezení AO a doplnění ÚO minimalizačními opatřeními (k úpravě hranic nebo plochy AO docházelo v případě, že by uplatněním původního vymezení např. došlo lokálně k významnému negativnímu vlivu na přírodu nebo krajinu). Současně tým zpracovatelů navrhl vyloučení dalších nevhodných lokalit, které by při svém uplatnění znamenaly významně negativní ovlivnění některé ze složek životního prostředí, především krajinného rázu, kulturního dědictví, biodiverzity nebo lokalit Natura 2000.

Vyloučeny byly následující akcelerační oblasti:

Tabulka 10 AO vyloučené z důvodu významného negativního vlivu na životní prostředí

Kód	Název	Hlavní důvody významného vlivu a vypuštění
AOV17	Čížov	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území, primárně významných znaků a hodnot kulturní a historické charakteristiky (MPR Jihlava včetně NKP, MPZ Brtnice). Kumulace vlivů na krajinný ráz s dalšími navrhovanými AO.
AOV23	Pěčín	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území, primárně významných znaků a hodnot přírodní a kulturní charakteristiky v okolí (CHKO Orlické hory, přírodní park Orlicko, přírodní park Údolí Rokytanky a Hvězdné, MPZ Rokytice v Orlických horách a MPZ Žamberk.
AOV32	Frymburk	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území. Ovlivnění této přírodně a krajinářsky hodnotné části Šumavy a jejího obrazu, ovlivnění průhledů z a přes vodní nádrž Lipno a umístění nových výrazných technických výškových prvků do dosud nenarušené krajiny v území. Kumulace vlivů na krajinný ráz s dalšími návrhovými AO.
AOV39	Kamenec	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území. Primárně ovlivnění dominanty Uhlířského vrchu s poutním kostelem Panny Marie Pomocné, průhledy přes Slezskou Hartu a na hřbet Hrubého Jeseníku a Praděd, přírodní park Údolí Bystřice a ovlivnění výhledů z Velkého Roudného a pohledů na něj. MPZ Rýmařov. Kumulace vlivů na krajinný ráz s dalšími návrhovými AO v oblasti Bruntálska a Rýmařovska.
AOV41	Václavov	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území. Primárně ovlivnění dominanty Uhlířského vrchu s poutním kostelem Panny Marie Pomocné, průhledy na hřbet Hrubého Jeseníku a Praděd, MPZ Rýmařov a MPZ Bruntál. Kumulace vlivů na krajinný ráz s dalšími návrhovými AO v oblasti Bruntálska a Rýmařovska.

Kód	Název	Hlavní důvody významného vlivu a vypuštění
AOV43	Edrovice	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území. Primárně ovlivnění jedinečných průhledů na hřbet Hrubého Jeseníku a Praděd. MPZ Rýmařov, VPZ Stará Ves – Žďárský potok a VPZ Malá Morávka, přírodní park Sovinecko a blízkost CHKO Jeseníky. Kumulativní vlivy s dalšími návrhovými AO v oblasti Bruntálska a Rýmařovska.
AOV68	Krasov	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území. Primárně CHKO Jeseníky s hlavními vrcholy Jeseníků včetně Pradědu, ovlivnění dosud nenarušeného území s jedinečnými průhledy na hřeben Jeseníků z Krnovska a západní části Opavska. NKP Kosárna v Karlovicích.
AOV76	Citonice	Významné ovlivnění krajinného rázu a kulturních a historických hodnot širšího území. Primárně NP Podyjí a obraz/panorama Znojma s řadou hodnotných objektů. Vysoká koncentrace významných přírodních a kulturně-historických hodnot a dosavadní nenarušenost prostoru. Významné vlivy na netopýry.
AOV78	Hrzín	Významné negativní vliv na krajinný ráz a kulturní a historické hodnoty. Primárně rušivý zásah do obrazu Malého a Velkého Blaníku a současně do krajinné scenérie CHKO Blaník. Ovlivnění CHKO Blaník jako významného hnízdiště citlivých druhů ptáků a netopýrů.
AOV81	Strážov	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území. Ovlivnění přírodně a krajinářsky hodnotné krajiny s významnými horizonty, součást cenného obrazu Šumavy.
AOV92	Jakubovice	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území. Primárně přírodní park Lanškrounské rybníky, výrazný horizont Hřivý, přírodní park Orlice a Mariánská hora s poutním místem, MPZ Lanškroun. Nový zásah do doposud nenarušeného území větrnými elektrárnami.
AOV93	Strabenice	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území. Primárně přírodní park Chřiby, respektive samotný hřeben Chřibů. NKP barokní hřbitov ve Střílkách. Kumulace vlivů na krajinný ráz s dalšími návrhovými AO v okolním území.
AOV96	Roupov	Významné ovlivnění krajinného rázu a kulturních a historických hodnot širšího území. Zříceniny hradu Roupov a dominanty hradu Švihov (NKP) a souborem dalších kulturně-historických hodnot v okolí. Obraz poutního kostela v Přeštici.
AOV107	Žádovice	Významné ovlivnění kulturních hodnot v území (MPZ Kyjov a další menší KP). Významný vliv na biodiverzitu, tj. avifaunu vázanou na ptačí oblast Bzenecká Doubrava–Strážnické Pomoraví a krajinný ráz s hodnotnou krajinou přírodního parku Chřiby a Kyjovska. Zvýšený výskyt sesuvných a poddolovaných území. Kumulace vlivů s jinými navrhovanými AO v území.
AOV108	Štítary	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území. Primárně blízkosti NP Podyjí, přírodní park Jevišovka, EVL Niva Dyje, vodní nádrž Vranov a krajinná památková zóna Vranovsko-Bítovsko. Narušení doposud nenarušený prostor. Významné vlivy na ptáky a netopýry.
AOV110	Polehradce	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území a kulturních hodnot. Primárně lokalizace přímo do přírodního parku Praksická vrchovina, sousedství EVL Stráně u Popovic, vysoké koncentraci významných kulturně-historických hodnot v území a umístění do doposud nenarušeného území větrnými elektrárnami. Průhledy z Bílých Karpat na oblast Uherského Brodu.

Vyjímání dalších AO se s ohledem na již absentující významné negativní vlivy na životní prostředí nepředpokládá, resp. nejsou navrhovány k vyjmutí. Pro vyhodnocení vlivů AO a Z2 ÚRP jako celku na životní prostředí byl kromě biologických průzkumů a odborných podkladů využit Manuál SEA II. Tam, kde to bylo ve vazbě na specifickou změnu a ÚO nutné, se tým SEA od metodiky Manuálu SEA II odchýlil a postupoval podle něj přiměřeně – viz úvodní část kapitoly č. 6.

Současně byly týmem zpracovatelů ve spolupráci s posuzovatelem na základě výsledků posouzení vlivů na životní prostředí navrženy další úpravy hranic, rozdělování některých oblastí na menší celky, jejich zmenšování a úpravy podmínek jejich uplatnění, a to v několika kolech. Procesu vymezování AO a stanovení ÚO se opět účastnily osoby s odbornou způsobilostí dle zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a osoby s odbornou způsobilostí pro hodnocení podle § 45i a § 67 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Další úpravy AO tedy konkrétně byly např.:

- ❖ AOV16 Trhový Štěpánov – redukce severní části z důvodu ochrany krajinného rázu a přítomnosti biotopu vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců
- ❖ AOV18 Norberčany – redukce z důvodu ochrany krajinného rázu (Velký Roudný) a současně zvýšení odstupu od Slezské Harty, v jejímž okolí je jednak cenná krajina, jednak zvýšená koncentrace ptáků citlivých k VTE
- ❖ AOV21 Miroslav – redukce severovýchodní části z důvodu nutného dodržení odstupu od hnízda ZCHD rybáka obecného
- ❖ AOV26 Ralsko – redukce z důvodu přítomnosti lesa zvláštního určení a ochrany krajinného rázu
- ❖ AOV34 Jakartovice – redukce z důvodu ochrany krajinného rázu (Velký Roudný) a současně zvýšení odstupu od Slezské Harty, v jejímž okolí je jednak cenná krajina, jednak zvýšená koncentrace ptáků citlivých k VTE
- ❖ AOV35 Horní Loděnice – rozdělení na AOV35 a AOV101 Hraničné Petrovice z důvodu přítomnosti přírodních biotopů a aktivní zóny záplavového území a ochrany krajinného rázu (hrad Šternberk)
- ❖ AOV44 Litochovice – redukce západní části z důvodu ochrany krajinného rázu (MPZ Volyně)
- ❖ AOV52 Albrechtice – rozdělení na AOV52 a AOV102 Zimní pole z důvodu přítomnosti lesa zvláštního určení, dále redukce AOV52 v jižní části z důvodu ochrany krajinného rázu (hrad Sovinec)
- ❖ AOV58 Jelení – redukce západní části z důvodu ochrany krajinného rázu (Uhlířský vrch)
- ❖ AOV59 Liščí vrch – redukce z důvodu ochrany krajinného rázu (Uhlířský vrch)

Zpracovatelé návrhu Změny č. 2 ÚRP návrhy týmu posuzovatelů akceptovali a všechny navrhované úpravy, minimalizující opatření a vyloučení AO zapracovali do návrhu Z2 ÚRP a jednotlivých územních opatření stanovující specifika k jednotlivým akceleračním oblastem (doprovodné obecně závazná opatření obecné povahy, kterými budou ÚO schvalována. Konkrétní typová opatření k identifikovaným potenciálním mírným negativním vlivům na určité složky životního prostředí byly uvedeny v kap. 8 vyhodnocení SEA. Ve vazbě na zákon OZE včetně následného posouzení vlivů nebylo nutné přeformulovávat navrhovaná minimalizační opatření do podoby určitých požadavků na rozhodování na minimalizaci zjištěných vlivů, jelikož toto bylo prováděno současně, resp. na základě výše nastíněných postupů a spolupráce, a proto je dostatečné odkázat pouze na kapitolu č. 8.

Po provedených úpravách byl finální návrh Z2 ÚRP znovu předán týmu posuzovatelů, a ten posledním hodnocením ÚO a AO jejich znění a vymezení odsouhlasil a konstatoval, že další minimalizující opatření z procesu SEA nejsou potřebná a že není žádná AO, jejíž uplatnění by mělo významný negativní vliv na životní prostředí, a že významný negativní vliv nemá ani Z2 ÚRP jako celek. Při vyhodnocení negativních vlivů uplatnění AO, resp. územních opatření a Z2 ÚRP jako celku byly zjištěny maximálně mírně negativní vlivy především na veřejné zdraví, faunu, krajinný ráz a kulturní a historické památky ZPF, PUPFL.

Celkově tak byly naplněny požadavky zákona ZOZE.

Pro vymezená AO nejsou navrhována žádná další opatření SEA.

Podmínky týkající se další ochrany životního prostředí, jako je např. ochrana lokálního ÚSES, mimolesní zeleně či kácení dřevin apod., resp. posuzování a povolování případných výjimek a vydávání souvisejících stanovisek, stejně jako technické podmínky (např. konkrétní technické parametry záměrů VTE), nemohly být v rámci jednotlivých územních opatření pro akcelerační oblasti řešeny; budou předmětem tzv. JES či až navazujícího řízení o povolení záměrů.

14 NETECHNICKÉ SHRUTÍ VÝŠE UVEDENÝCH ÚDAJŮ

Předkládané vyhodnocení vlivů návrhu Změny č. 2 ÚRP na životní prostředí v rozsahu Přílohy č. 4 k zák. č. 283/2021 Sb. v platném znění je součástí vyhodnocení vlivů návrhu Změny č. 2 ÚRP na udržitelný rozvoj území. Posouzení vlivů na ptačí oblasti a evropsky významné lokality soustavy Natura 2000 dle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny je řešeno v rámci samostatné části.

Vyhodnocení je zaměřeno na vyhodnocení navržených změn a úprav, které jsou v rámci návrhu Změny č. 2 ÚRP provedeny, a to z hlediska vlivů na životní prostředí v rozsahu a podrobnosti Změny č. 2 ÚRP a míře konkrétnosti a rozsahu návrhu Změny č. 2 ÚRP. Jsou hodnoceny vlivy návrhu Změny č. 2 ÚRP, které lze rozumně předpokládat, a to v rozsahu, podrobnosti a míře konkrétnosti koncepce. Územní rozvojový plán je celostátní závazná územně plánovací dokumentace, pořizuje se a vydává pro celé území státu.

Předmětem hodnocení je návrh vymezení akceleračních oblastí celostátního významu. Posouzeny byly:

- ❖ Akcelerační oblasti pro rozvoj výroby energie z energie **slunečního záření**
- ❖ Akcelerační oblasti pro rozvoj výroby energie z **větrné energie** – vymezují se akcelerační oblasti pro rozvoj výroby energie z větrné energie

Pro každou vymezenou akcelerační oblast je souběžně se Změnou č. 2 ÚRP zpracováno územní opatření o podmínkách a zmírňujících opatřeních. Při hodnocení bylo zohledněno rovněž znění jednotlivých uvedených územních opatření, která jsou pro každou akcelerační oblast zpracována, resp. byla hodnocena mj. dostatečnost navržených podmínek a zmírňujících opatřeních.

Jednotlivé akcelerační oblasti včetně k nim zpracovaných územních opatření byly posouzeny z hlediska vlivů na jednotlivé oblasti životního prostředí a veřejné zdraví samostatně v rámci hodnotících karet. Koncepce je rovněž hodnocena jako celek.

Níže je uvedeno stručné shrnutí dílčích částí vyhodnocení.

14.1 SOUHRN OBSAHU ÚDAJŮ UVEDENÝCH V RÁMCI VYHODNOCENÍ

Stručné shrnutí obsahu a hlavních cílů Změny č. 2 Územního rozvojového plánu, vztah k jiným koncepcím

V této části jsou uvedeny hlavní informace o hodnocené Změně č. 2 Územního rozvojového plánu.

Předmětem posouzení je Změna č. 2 Územního rozvojového plánu (Z2 ÚRP), což je celostátně závazná územně plánovací dokumentace. Její hlavní podstatou je vymezení tzv. akceleračních oblastí celostátního významu pro urychlený rozvoj obnovitelných zdrojů energie (OZE), konkrétně pro solární (FVE) a větrné (VTE) elektrárny. Cílem je zjednodušit a zrychlit povoloovací procesy v těchto oblastech tak, aby Česká republika mohla naplnit klimatické cíle EU do roku 2030.

Při plošném vymezení akceleračních oblastí se důsledně aplikují zákonné limity (zejména dle zákona o urychlení využívání OZE). Zóny jsou striktně vyloučeny z území soustavy Natura 2000 (evropsky významné lokality a ptačí oblasti), zvláště chráněných území a dalších chráněných zón (např. státní památková péče či obrana státu). Pro větrnou energii (AOV) jsou vyžadovány celistvé plochy o velikosti minimálně 2,5 km² s dostatečným odstupem od hranic i zastavěného území a s ohledem na krajinný ráz. Pro solární energii (AOS) se vymezují plochy o výměře nad 50 hektarů. Cílový instalovaný výkon v obou typech oblastí by měl optimálně dosahovat alespoň 10 MW na km².

Pro každou jednotlivou akcelerační oblast je souběžně zpracováváno specifické územní opatření. To definuje konkrétní podmínky, kritéria a zmírňující opatření nutná pro ochranu životního prostředí a veřejného zdraví, za kterých lze záměry povolovat ve zrychleném režimu. Proces SEA hodnotí nejen samotné plošné vymezení zón, ale i dostatečnost podmínek v těchto územních opatřeních. Posouzení se opírá o metodická doporučení Ministerstva životního prostředí (včetně Manuálu SEA) a zohledňuje specifika nového stavebního zákona i zákona o urychlení využívání OZE.

Odkazováno je zde na Stanovisko MŽP k potřebě posouzení navrhovaného obsahu Změny č. 2 Územního rozvojového plánu z hlediska vlivů na životní prostředí – č. j.: MZP/2025/710/2625 ze dne 2.9.2025. MŽP zde stanovuje podrobnější požadavky na obsah a rozsah vyhodnocení SEA.

Dále je zde popsán vztah k jiným koncepcím. Návrh Změny č. 2 ÚRP je posuzován z hlediska souladu s cíli vybraných strategických a programových dokumentů na mezinárodní, unijní a národní úrovni, které vymezují rámec pro rozvoj nízkouhlíkové energetiky, ochranu klimatu, ochranu jednotlivých složek životního prostředí včetně ochrany přírody a krajiny a udržitelný územní rozvoj. Koncepční dokumenty, u kterých byl identifikován velmi silný (3) a silný (2) vztah, jsou podkladem pro hodnocení vztahu Změny č. 2 ÚRP k cílům ochrany životního prostředí přijatým na mezinárodní, unijní a národní úrovni.

Zhodnocení vztahu návrhu posuzované Změny č. 2 ÚRP k cílům ochrany životního prostředí přijatým na mezistátní, unijní a vnitrostátní úrovni

V této kapitole jsou identifikovány cíle ochrany životního prostředí a veřejného zdraví přijaté na mezinárodní, unijní a vnitrostátní úrovni, k jejichž naplňování může Změna č. 2 ÚRP v rámci své působnosti přispět prostřednictvím nástrojů územního plánování – zejména vymezením akceleračních oblastí pro využití obnovitelných zdrojů energie (FVE a VTE) a stanovením podmínek pro jejich umísťování v území. Podkladem pro zpracování této kapitoly jsou strategické a koncepční dokumenty, u nichž byl v předchozí části vyhodnocen vztah k návrhu Změny č. 2 ÚRP jako velmi silný (3) nebo silný (2). Z těchto dokumentů byly vybrány cíle a priority, které mají jednoznačnou vazbu k ochraně složek životního prostředí a/nebo ochraně zdraví obyvatelstva a které lze alespoň zčásti ovlivnit prostřednictvím rozhodnutí o využití území, prostorové regulace a stanovení podmínek pro umísťování záměrů.

Z hodnocení vztahu návrhu Změny č. 2 ÚRP k cílům ochrany životního prostředí přijatým na mezistátní nebo národní úrovni dle výše provedeného hodnocení vyplývá, že návrh Změny č. 2 ÚRP přispívá k naplňování řady cílů v oblasti životního prostředí, které jsou v rámci koncepčních dokumentů pro tuto oblast uváděny. Je možno konstatovat, že vymezením akceleračních oblastí pro VTE a FVE přispívá k naplňování cílů nejen v oblasti obnovitelných zdrojů energie a klimatu, ale také v oblasti ochrany ovzduší, adaptací na změny klimatu, a to při současném reflektování dalších zájmů životního prostředí, jako je ochrana přírodních hodnot v území, omezování hlukové zátěže a dalších.

Pro potřeby posouzení vztahu koncepce k cílům ochrany životního prostředí byly stanoveny referenční cíle ochrany životního prostředí, které slouží k vyhodnocení souladu cílů a opatření stanovených v posuzovaném koncepčním dokumentu s cíli ochrany životního prostředí.

Údaje o současném stavu ŽP a jeho předpokládaném vývoji, pokud by nebyla uplatněna Změna č. 2 ÚRP

V této části vyhodnocení je popsán stav jednotlivých složek životního prostředí ČR, který následně sloužil jako výchozí odborný podklad pro potřeby vyhodnocení návrhu Změny č. 2 ÚRP. Stav území je popsán dle nejaktuálnějších dostupných dat k druhé části roku 2025.

Současně je nastíněn předpokládaný vývoj hlavních složek životního prostředí, pokud by nebyla uplatněna Změna č. 2 ÚRP.

Na tuto kapitolu navazuje Příloha č. 1: Základní charakteristiky a jevy životního prostředí v jednotlivých akceleračních oblastech. Ta stručně uvádí pro jednotlivé oblasti ŽP hlavní informace o jevech, limitech a hodnotách, které se v jednotlivých akceleračních oblastech a jejich okolí nacházejí. Informace uvedené v této příloze byly jedním z hlavních podkladů pro vyhodnocení konkrétních vlivů jednotlivých akceleračních oblastí na životní prostředí.

Charakteristiky životního prostředí, které by mohly být uplatněním posuzované Změny č. 2 ÚRP významně ovlivněny

V této části jsou popsány hlavní charakteristiky ŽP, které by mohly být uplatněním návrhu Změny č. 2 ÚRP významně ovlivněny. Pro účely hodnocení byla provedena:

- ❖ **složková analýza** – analýza významných vlivů, které mohou být vyvolány uplatněním Z2 ÚRP na sledované složky životního prostředí a rámcový odhad vlivů jednotlivých akceleračních oblastí a územních opatření na posuzované složky životního prostředí;
- ❖ **prostorová analýza** – analýza významných vlivů vzniklých koncentrací navrhovaných ploch a koridorů na prostorově omezené části řešeného území. Ze své povahy mohou mít tyto vlivy jak synergické, tak kumulativní účinky, v případě kumulace většího počtu záměrů pak mohou být identifikovány oblasti významných kumulativních a synergických vlivů.

U složkové analýzy byla použita tzv. Indikační tabulka, v níž se indikuje pravděpodobnost negativního vlivu navrhovaných skupin ploch (v tomto případě větrných a fotovoltaických elektráren) na jednotlivé složky životního prostředí. Z provedeného odhadu míry potenciálního ovlivnění je patrné, že vymezenými akceleračními oblastmi pro větrné elektrárny budou pravděpodobně nejvíce negativně ovlivněny přírodní a krajinné hodnoty v území, u oblastí pro fotovoltaické elektrárny to bude především zemědělský půdní fond. Proto je nepřipustné, aby byly tyto AO umísťovány na kvalitní půdy v I. a II. třídě ochrany, což je dodržováno. Návrh akceleračních oblastí se vymezoval se zohledněním přírodních hodnot v území, čímž je většině možných vlivů předcházeno, avšak dílčí potenciální rizika přetrvávají. Jedná se zejména o potenciální ovlivnění ptačích druhů a letounů, potenciální narušení migračních koridorů, a především riziko narušení krajinného rázu území zejména v případě VTE.

U prostorové analýzy lze říct, že zde může být riziko negativních vlivů spojeno také s prostorovou koncentrací navrhovaných aktivit v prostorově omezené části řešeného území. Proto je provedena prostorová analýza, jejímž cílem je identifikovat, zda v území, do kterého jsou nově vkládány posuzované plochy a koridory, existuje riziko vzniku kumulativních a synergických vlivů na sledované složky životního prostředí, či zda toto riziko není navíc díky vysoké koncentraci již existujících stávajících aktivit produkujících obdobné negativní vlivy významně zvýšené.

Pro účely identifikace možných zvýšených kumulativních a synergických vlivů byly hodnoceny pouze ty existující stavby a záměry, které lze považovat za relevantní z hlediska charakteru, měřítka a potenciálního vlivového dosahu ve vztahu k posuzovaným AO dle Z2 ÚRP. Za ty byly považovány zejména plochy a koridory vizuálně významných staveb vymezené v platných ZÚR jednotlivých krajů a v ÚRP, AO navržené v rámci Z2 ÚRP, existující stavby s vizuálním dosahem nadmístního významu a případné další záměry, u nichž lze na základě jejich charakteru předpokládat významnější environmentální zatížení území. Současně bylo posouzeno, zda může docházet ke kumulaci vlivů i ve vztahu k území sousedních států. Na základě toho byly na území ČR vymezeny 3 oblasti zvýšených kumulativních a synergických vlivů, které reflektují zvýšenou, obvykle vzájemně vizuálně propojenou kumulaci a synergii stávajících větrných elektráren v území.

Současné problémy a jevy životního prostředí, které by mohly být uplatněním posuzovaného návrhu Změny č. 2 ÚRP významně ovlivněny, zejména s ohledem na zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma, evropsky významné lokality a ptačí oblasti

Hodnoceny tedy byly především současné problémy a jevy v ostatních oblastech ŽP. Cílem této části je identifikovat problémy a jevy životního prostředí, které by mohly být návrhem Změny č. 2 ÚRP významně ovlivněny. Důraz by měl být kladen především na zvláště chráněná území, evropsky významné lokality a ptačí oblasti, ale tato území jsou na základě zohlednění ustanovení NV č. 507/2025 Sb. vyloučena a AO zde nesmí být umísťovány.

Hodnocení bylo provedeno po jednotlivých oblastech životního prostředí. V rámci těchto tematických oblastí byly na základě kap. 3 a na základě dat ÚAP ČR identifikovány v souhrnu problémy životního prostředí za danou oblast.

Posouzení vlivu na soustavu Natura 2000 bylo hodnoceno v rámci samostatného dokumentu. Na základě provedeného hodnocení bylo konstatováno, že předložený návrh Změny č. 2 ÚRP nemůže mít potenciálně významný negativní vliv na předměty ochrany a na celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí soustavy Natura.

Dále lze konstatovat, že návrh Z2 ÚRP se snaží potenciálním střetům a zhoršování stavu životního prostředí aktivně předcházet. AO byly vymezovány cíleně mimo ZCHÚ a jejich ochranná pásma, lokality soustavy Natura 2000, mokřady Ramsarské úmluvy, nadregionální biocentra, lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů národního významu, oblasti dle map citlivosti ptáků s extrémním a vysokým rizikem a další území se zvýšenou koncentrací přírodních hodnot. Řešena je ochrana druhů a stanovišť, migrační propustnost území, ochrana ÚSES a také v mezích možností ochrana krajinného rázu.

Podpora využití OZE směřuje k postupné dílčí náhradě fosilních paliv, které jsou zdrojem znečišťujících látek do ovzduší a skleníkových plynů, bezemisními zdroji energie. Jedná se o mitigační opatření. Vymezením AO do stanovené vzdálenosti od zástavby (min. 500 m) je řešena ochrana před hlukem a účinky stroboskopického efektu.

Jsou respektována záplavová území a aktivní zóny záplavových území, do kterých nemohou být VTE a FVE umísťovány. Současně jsou respektována ochranná pásma vodních zdrojů I. stupně, zakázána je stavba OZE ve vodních tocích a na vodních plochách, mokřadech apod.

Stavby v AO budou potenciálně vyžadovat zábory ZPF a PUPFL, tedy jejich vymezení bude znamenat příspěvek ke zhoršujícímu se trendu v úbytku půdy. Při vymezování AO pro OZE byly zohledněny výskytu půd I. a II. třídy ochrany, kde je vymezení AO pro FVE zakázáno, a PUPFL, v němž je umísťování staveb OZE minimalizováno a jejich realizace je možná pouze v lesích.

Zhodnocení stávajících a předpokládaných vlivů navrhovaných variant návrhu Změny č. 2 ÚRP

V úvodu je popsána použitá metoda hodnocení. Ta vychází z požadavků stavebního zákona, respektive jeho Přílohy č. 4 a ze zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí ve znění pozdějších předpisů. Je zde uveden postup, jakým byly akcelerační oblasti a územní opatření připravovány. Jsou zde dále uvedeny hlavní skutečnosti, ze kterých vyhodnocení vychází. Návrh Změny č. 2 ÚRP je předkládán jako invariantní. Je zde popsána metodika pro hodnocení kumulativních a synergických vlivů a vlivů přeshraničních.

Hodnoceny jsou jednotlivé akcelerační oblasti se zohledněním k nim navržených územních opatření. Hodnocení je zpracováno ve formě hodnotících karet pro každou akcelerační oblast. Tyto hodnotící karty jsou uvedeny v Příloze č. 2. Hodnocení je prováděno na škále -2, -1, 0, +1, +2. V této kapitole jsou také shrnuty závěry z těchto hodnotících karet.

V této kapitole je popsán rozsah hodnocení vlivů z hlediska charakteristik, problémů a jevů ŽP, postup hodnocení a hodnocení předpokládaných vlivů z hlediska charakteru a rozsahu dopadu. Rovněž je popsán postup při hodnocení Z2 ÚRP z hlediska kumulativních a synergických vlivů.

V této kapitole je také zpracováno hodnocení návrhu Změny č. 2 ÚRP jako celku. Z hodnocení provedeného vyplývá, že návrh Změny č. 2 ÚRP jako celek přispívá k naplňování klimatických cílů

v oblasti životního prostředí definovaných v rámci koncepčních dokumentů na národní, unijní a mezinárodní úrovni pro tuto oblast. Z provedeného hodnocení jednotlivých akceleračních oblastí a územních opatření v souhrnu vyplývá, že jejich uplatnění bude mít globální mírně pozitivní vliv na ovzduší a klima. Současně bude mít koncepce jako celek také zanedbatelné až mírně negativní dlouhodobé vlivy, a to na složky životního prostředí: krajina a krajinný ráz včetně kulturních a historických hodnot, sídla – obyvatelstvo, hluk a veřejné zdraví, fauna, flóra (stanoviště) a ZPF. Vlivy na ostatní složky životního prostředí jsou zanedbatelné nebo nulové. Celkově je Změna č. 2 ÚRP hodnocena jako přijatelná a v rámci posouzení SEA doporučena k uplatnění při splnění podmínek územních opatření jednotlivých AO.

Porovnání zjištěných nebo předpokládaných vlivů podle jednotlivých variant řešení a jejich zhodnocení včetně popisu metod

Návrh Změny č. 2 ÚRP je předkládán a hodnocen jako invariantní, žádná z navrhovaných AO není řešena variantně. Z provedeného hodnocení vyplývá, že nebyly identifikovány žádné významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví, které by vyžadovaly navržení variantních řešení a které by vylučovaly přijetí koncepce jako celku, nebo by vylučovaly využití vymezených koridorů/ploch (i s ohledem na skutečnost, že některé AO byly již v rámci přípravy Z2 ÚRP z návrhu vypuštěny). Stejně tak zjištěné potenciální mírné negativní vlivy nejsou takového charakteru, aby bylo nutné navrhovat nějaká variantní řešení. Z vyhodnocení proto neplyne žádný požadavek na předložení variantních řešení. Z pohledu zpracovatele vyhodnocení je předložený invariantní návrh považován za dostačující.

Z tohoto důvodu je provedeno hodnocení a porovnání návrhu Změny č. 2 ÚRP s platným ÚRP ve znění Změny č. 1a (tzv. nulová varianta). Porovnání těchto variant je provedeno dle jednotlivých složek životního prostředí, a to verbálním komentářem. Provedeným porovnáním aktivní varianty bylo zjištěno, že nulová varianta byla u 9 složek životního prostředí hodnocena jako vhodnější; aktivní varianta byla u 1 složky životního prostředí hodnocena jako vhodnější a u 1 složky byly varianty hodnoceny jako rovnocenné. Je zřejmé, že aktivní varianta, která přináší do území řadu nových staveb obnovitelných zdrojů el. energie, bude potenciálně vždy vykazovat více negativních vlivů než varianta, kdy k žádné změně v území nedochází. Současně ale platí, že nulová varianta nepovede ke zmírnění negativních vlivů na klima a nepřispěje k vyšší energetické soběstačnosti a snížení potřeby fosilních paliv včetně negativních vlivů v místě jejich těžby (tyto vlivy vznikají často mimo území naší republiky a jejich hodnocení nemůže být v plné míře do porovnání zahrnuto).

Popis navrhovaných opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech zjištěných nebo předpokládaných významných záporných vlivů na životní prostředí

Návrh vymezení akceleračních oblastí byl proveden v souladu s ustanovením § 4 odst. 1 zákona ZOZE a s nařízením vlády č. 507/2025 Sb. Ještě v době prvotního vymezování byly vyloučeny lokality, kde bylo již z umístění AO zřejmé, že by citované právní předpisy byly porušeny.

Předem vybraná území pro umístění AO byla následně podrobena biologickým průzkumům a předběžnému posouzení vhodnosti umístění z hlediska krajinného rázu. Na jejich základě byly vyloučeny nebo redukovány další nevhodné lokality, v nichž by se projevil významné negativní vlivy na životní prostředí. V rámci procesu SEA bylo následně s ohledem na významné negativní vlivy na životní prostředí (primárně krajinný ráz, dále kulturní a historické hodnoty, ochrana biodiverzity) vypuštěno celkem 16 hodnocených akceleračních oblastí, výměra některých dalších byla redukována a byly nastavovány podmínky a opatření v územním opatření pro ochranu životního prostředí.

S ohledem na ustanovení zákona OZE a nařízení vlády č. 507/2025 Sb. byla již předem eliminována část složek ochrany přírody, která by jinak mohla být potenciálně negativně ovlivněna (např. zvláště chráněná území, lokality soustavy Natura 2000, nadregionální biocentra ÚSES, biotopy vybraných zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, mokřady chráněné podle Úmluvy o mokřadech mající

mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva, aktivní zóny záplavových území, ochranná pásma vodních zdrojů I. stupně nebo ložiska strategického významu. Kromě toho to jsou půdy I. a II. třídy ochrany a lesní porosty v případě FVE a pozemky určené k plnění funkcí lesa zařazené do kategorie lesů ochranných a lesů zvláštního určení a další.

Hodnotitelé SEA se přímo účastnili vymezování AO a tvorby ÚO a podíleli se na tvorbě podmínek a opatření v územních opatřeních. Bylo konstatováno, že navržená opatření a úpravy AO a ÚO byly do koncepce dostatečně zapracovány, proto nejsou další opatření z procesu SEA navrhována.

Zhodnocení způsobu zpracování cílů ochrany ŽP přijatých na mezinárodní nebo národní úrovni do návrhu Změny č. 2 ÚRP a jejich zohlednění při výběru řešení

Na základě cílů uvedených v hlavních dokumentech přijatých na mezinárodní a národní úrovni byly v rámci vyhodnocení stanoveny referenční cíle ochrany životního prostředí. V rámci této kapitoly je hodnoceno, zda a jakým způsobem Změna č. 2 ÚRP tyto cíle zapracovává. Toto je provedeno pro každý stanovený referenční cíl zvlášť.

Na základě výše uvedeného je možno konstatovat, že návrh Změny č. 2 má z hlediska svého zaměření omezený rozsah, přesto přispívá k naplňování všech stanovených referenčních cílů ochrany životního prostředí. Referenční cíle týkající se ochrany klimatu jsou v Z2 ÚRP dostatečně zapracovány.

Vyhodnocení možných přeshraničních vlivů politiky územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace na životní prostředí

V rámci této kapitoly bylo konstatováno, že návrh Změny č. 2 Územního rozvojového plánu z hlediska přeshraničních vlivů nepřináší žádná významná rizika pro jednotlivé složky životního prostředí. Žádná z akceleračních oblastí není vymezena blíže než 5 kilometrů od státních hranic, lze zcela vyloučit přímé dopady na většinu složek životního prostředí. Z hlediska ochrany klimatu a ovzduší je navíc samotný provoz těchto obnovitelných zdrojů hodnocen jako dlouhodobě mírně pozitivní krok díky náhradě fosilních paliv při výrobě elektrické energie.

Jediným identifikovaným aspektem s potenciálním negativním přesahem za státní hranici je ovlivnění krajinného rázu a s ním spojené vizuální působení. Tento vliv je vyhodnocen jako mírně negativní.

Souhrnné vypořádání požadavků uplatněných ve stanovisku příslušného úřadu

V této kapitole je uvedeno vypořádání požadavků MŽP vyplývajících ze Stanoviska MŽP k potřebě posouzení navrhovaného obsahu Změny č. 2 Územního rozvojového plánu z hlediska vlivů na životní prostředí. Na základě této kapitoly lze konstatovat, že požadavky stanoviska byly naplněny.

Návrh ukazatelů pro sledování vlivu posuzované Změny č. 2 Územního rozvojového plánu na životní prostředí

Jsou navrženy monitorovací indikátory, které budou využity při vyhodnocení vlivů Z2 ÚRP (akceleračních oblastí) na životní prostředí a udržitelný rozvoj území. Návazným sledováním a sumarizací dat bude možné vyhodnotit reálný dopad implementace akceleračních oblastí a Změny č. 2 ÚRP na jednotlivá témata ochrany životního prostředí.

Pro jednotlivá témata životního prostředí se navrhuje indikátory ke sledování dopadů implementace Změny č. 2 ÚRP. Indikátory vycházejí z referenčních cílů stanovených pro jednotlivá relevantní témata ochrany životního prostředí a ze samotného vyhodnocení vlivů návrhu Změny č. 2 ÚRP na životní prostředí. Jsou stanoveny pouze ty indikátory, které jsou dostupné.

Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska minimalizace negativních vlivů na životní prostředí

V průběhu vyhodnocování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví byla posuzovateli navržena řada minimalizujících opatření. Ta byla zapracována k těm, která byla obsažena již v primárním návrhu územních opatření pro jednotlivé AO a po schválení vládou ČR v rámci doprovodných opatření obecné povahy dle zákona ZOZE budou sloužit jako podmínky uplatnění návrhu Z2 ÚRP. Takovým způsobem byla zapracována veškerá opatření navržená posuzovateli.

Další opatření SEA nejsou navrhována.

14.2 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Návrh Změny č. 2 ÚRP naplňuje jako celek požadavky na ochranu životního prostředí a je v souladu s referenčními cíli strategických dokumentů pro tuto oblast. Jeho uplatnění po úpravách počtu, velikosti a podmínek uplatnění navrhovaných akceleračních oblastí vyplývajících z procesu SEA nebude mít významný negativní vliv na jednotlivé složky životního prostředí a na veřejné zdraví.

V případech, kdy byly v procesu SEA identifikovány potenciální negativní vlivy na dílčí složky životního prostředí, popsané v rámci tabulkového vyhodnocení jednotlivých záměrů v příloze č. 2 SEA a v kapitole č. 6., byla pro jejich eliminaci, minimalizaci a kompenzaci navržena týmem posuzovatelů opatření. Ta byla zpracovatelem koncepce zapracována přímo do územních opatření, která jsou schvalovaná vládou ČR a vydávaná jako opatření obecné povahy. V případě, že minimalizační opatření by nebylo dostatečně účinné, byly takové AO vypuštěny (viz kap. 13 SEA).

Na základě celkového vyhodnocení a všech výše uvedených skutečností je možno konstatovat, že:

Předložený návrh Změny č. 2 ÚRP nebude mít významný negativní vliv na životní prostředí.

Byly vymezeny tyto akcelerační oblasti pro rozvoj výroby energie z energie slunečního záření:

- | | |
|--------------------|-----------------------|
| ❖ AOS1 Kleštěnec; | ❖ AOS8 Prusy; |
| ❖ AOS2 Bezuchov; | ❖ AOS9 Zborovice; |
| ❖ AOS3 Vrbka; | ❖ AOS10 Milovice; |
| ❖ AOS4 Karolín; | ❖ AOS11 Březová; |
| ❖ AOS5 Malenovice; | ❖ AOS12 Dolní Nivy; |
| ❖ AOS6 Zdounky; | ❖ AOS13 Hradčany; |
| ❖ AOS7 Ptení; | ❖ AOS14 Selská vrcha. |

Byly vymezeny tyto akcelerační oblasti pro rozvoj výroby energie z větrné energie:

- | | | |
|---------------------------|----------------------|---------------------|
| ❖ AOV15 Moravice; | ❖ AOV46 Hříšice; | ❖ AOV75 Jiratice; |
| ❖ AOV16 Trhový Štěpánov; | ❖ AOV47 Bukovec; | ❖ AOV77 Petroupim; |
| ❖ AOV18 Norberčany; | ❖ AOV48 Chrbonín; | ❖ AOV79 Vintířov; |
| ❖ AOV19 Trstěnice; | ❖ AOV49 Křeč; | ❖ AOV80 Ležky; |
| ❖ AOV20 Damnice; | ❖ AOV50 Obrataň; | ❖ AOV82 Boreč; |
| ❖ AOV21 Miroslav; | ❖ AOV51 Řenče; | ❖ AOV83 Chorušice; |
| ❖ AOV22 Kryštofovy Hamry; | ❖ AOV52 Albrechtice; | ❖ AOV84 Doubravice; |
| ❖ AOV24 Lodhéřov; | ❖ AOV53 Záborná; | ❖ AOV85 Nový Dvůr; |
| ❖ AOV25 Zahrádka; | ❖ AOV54 Dobrouť; | ❖ AOV86 Neveklov; |
| ❖ AOV26 Ralsko; | ❖ AOV55 Košetice; | ❖ AOV87 Machnatec; |
| | ❖ AOV56 Vrabčiny; | ❖ AOV88 Kundratice; |
| | ❖ AOV57 Bílá Skála; | ❖ AOV89 Vlčí dola; |

❖ AOV27 Mikuleč;	❖ AOV58 Jelení;	❖ AOV90 Studenec;
❖ AOV28 Nový Kostel;	❖ AOV59 Liščí vrch;	❖ AOV91 Staré Buky;
❖ AOV29 Býškovice;	❖ AOV60 Kamenný vrch;	❖ AOV94 Moštěnice;
❖ AOV30 Kunovice;	❖ AOV61 Sádek;	❖ AOV95 Kocléřov;
❖ AOV31 Kelč;	❖ AOV62 Střížovice;	❖ AOV97 Oleška;
❖ AOV33 Dětrichov nad Bystřicí;	❖ AOV63 Únětice;	❖ AOV98 Tetětice;
❖ AOV34 Jakartovice;	❖ AOV64 Bílá hora;	❖ AOV99 Podkovné;
❖ AOV35 Horní Loděnice;	❖ AOV65 Bítovčice;	❖ AOV100 Pavlov;
❖ AOV36 Pomezí;	❖ AOV66 Radostín;	❖ AOV101
❖ AOV37 Karle;	❖ AOV67 Kamenička;	❖ Hraničné Petrovice;
❖ AOV38 Rohozec;	❖ AOV69 Strážné;	❖ AOV102 Zimní Pole;
❖ AOV40 Lomnice;	❖ AOV70 Bohdalovice;	❖ AOV103 Jestřebí;
❖ AOV42 Jamartice;	❖ AOV71 Hořice;	❖ AOV104 Černý háj;
❖ AOV44 Litochovice;	❖ AOV72 Mackův kopec;	❖ AOV105 Borovnice;
❖ AOV45 Bušanovice;	❖ AOV73 Jemnice;	❖ AOV106 Dešov;
	❖ AOV74 Lomy;	❖ AOV109 Lukoveček.

a územní opatření k nim náležející jako samostatná opatření obecné povahy.

Tyto akcelerační oblasti a územní opatření k nim nebudou mít významný negativní vliv na životní prostředí, resp. celkově předložený návrh Změny č. 2 URP a výše uvedená územní opatření nebudou mít významný negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví.

Z posouzení vlivu na soustavu Natura 2000, které je samostatnou částí vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území, současně vyplývá, že:

Předložený návrh Změny č. 2 URP a výše uvedená územní opatření nebudou mít významný negativní vliv na předměty ochrany a na celistvost evropsky významných lokalit a ptáčích oblastí soustavy Natura 2000.

Další konkrétní požadavky a doporučení pro zmírnění negativních vlivů na jednotlivé složky životního prostředí jsou uvedeny v kartách akceleračních oblastí v příloze č. 2 a v předcházející kapitole č. 13, resp. v územních opatřeních pro jednotlivé AO.

Zpracovatelský tým SEA doporučuje navrhovanou koncepci a jednotlivá výše uvedená územní opatření k uplatnění bez dalších zmírňujících požadavků SEA.

Návrh stanoviska

STANOVISKO

**Ministerstva životního prostředí
podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů
na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů,
k návrhu
„Změny č. 2 ÚRP“**

Předkladatel koncepce: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Odbor územního plánování
Staroměstské náměstí 6
110 00 Praha 1

Zpracovatel koncepce: Ústav územního rozvoje
Jakubské náměstí 3
602 00 Brno

Zpracovatel posouzení: ASITIS s.r.o.
Vážného 10, 621 00, Brno

Mgr. Zdeněk Frélich
Autorizovaná osoba dle zákona č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na
životní prostředí - č.j. o udělení autorizace 39949/ENV/14 – prodlouženo
rozhodnutím č. j. MZP/2024/710/2242 do 20.7.2029

Ing. Pavla Žídková
Autorizovaná osoba dle zákona č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na
životní prostředí - č.j. o udělení autorizace 4094/435/OPVŽP/95 –
prodlouženo rozhodnutím č.j. MZP/2021/710/4653 do 31.12.2026

Stručný popis koncepce:

Hodnocenou koncepcí je návrh „Změny č. 2 Územního rozvojového plánu“ (dále také „Změna č. 2 ÚRP“ nebo „Z2 ÚRP“ nebo „koncept“).

Změna č. 2 ÚRP řeší celé území České republiky. Změna č. 2 ÚRP prověřila vymezení akceleračních oblastí ve specifické oblasti SOB10, vymezené v Politice územního rozvoje ČR (dále také „PÚR ČR“, jako oblasti nezbytné pro příspěvek ČR k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 z hlediska rozvoje výroby energie z energie slunečního záření [čl. (75c)], a specifické oblasti SOB11, jako oblasti nezbytné pro příspěvek ČR k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 z hlediska rozvoje výroby energie z větrné energie [čl. (75d)], prověřil vymezení oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie (dále jen „OZE“) – tzv. akceleračních oblastí⁴ celostátního významu s předpokládaným potenciálem výkonu nad 50 MW. Jednotlivé akcelerační oblasti jsou určeny pro využití větrné energie nebo energie slunečního záření. V akceleračních oblastech bude povolování záměrů využívajících větrnou energii (dále jen „VTE“, označení oblasti AOVxxx), resp. záměrů využívajících energii slunečního záření (dále jen „FVE“, označení oblasti AOSxxx) probíhat v jednodušším režimu dle zákona ZOZE.

Pro akcelerační oblasti jsou zároveň připravena územní opatření, ve kterých jsou stanovena kritéria využití území a podmínky pro to, aby záměry VTE/FVE mohly být povolovány ve zmíněném jednodušším režimu. Opatření jsou v ÚO stanovena obecněji, v odůvodnění ÚO jsou podle

⁴ Viz § 2 písm. c) zákona OZE.

potřeby dále specifikována. Jednotlivá územní opatření jsou v souladu se zákonem ZOZE zpracována a budou vydána současně se Změnou č. 2 ÚRP jako opatření obecné povahy.

Stručný popis posuzování:

Předmětem posouzení je návrh vymezení akceleračních oblastí celostátního významu (dále jen AO), včetně určení druhu primární energie zdrojů, pro něž se oblasti vymezují.

Obsahem koncepce jsou následující akcelerační oblasti:

Byly vymezeny tyto akcelerační oblasti pro rozvoj výroby energie z energie slunečního záření:

- | | |
|--------------------|-----------------------|
| ❖ AOS1 Kleštěnec; | ❖ AOS8 Prusy; |
| ❖ AOS2 Bezuchov; | ❖ AOS9 Zborovice; |
| ❖ AOS3 Vrbka; | ❖ AOS10 Milovice; |
| ❖ AOS4 Karolín; | ❖ AOS11 Březová; |
| ❖ AOS5 Malenovice; | ❖ AOS12 Dolní Nivy; |
| ❖ AOS6 Zdounky; | ❖ AOS13 Hradčany; |
| ❖ AOS7 Ptení; | ❖ AOS14 Selská vrcha. |

Byly vymezeny tyto akcelerační oblasti pro rozvoj výroby energie z větrné energie:

- | | | |
|---------------------------------|-----------------------|------------------------------|
| ❖ AOV15 Moravice; | ❖ AOV46 Hříšice; | ❖ AOV75 Jiratice; |
| ❖ AOV16 Trhový Štěpánov; | ❖ AOV47 Bukovec; | ❖ AOV77 Petroupim; |
| ❖ AOV18 Norberčany; | ❖ AOV48 Chrbonín; | ❖ AOV79 Vintířov; |
| ❖ AOV19 Trstěnice; | ❖ AOV49 Křeč; | ❖ AOV80 Ležky; |
| ❖ AOV20 Damnice; | ❖ AOV50 Obrataň; | ❖ AOV82 Boreč; |
| ❖ AOV21 Miroslav; | ❖ AOV51 Řenče; | ❖ AOV83 Chorušice; |
| ❖ AOV22 Kryštofovy Hamry; | ❖ AOV52 Albrechtice; | ❖ AOV84 Doubravice; |
| ❖ AOV24 Lodhéřov; | ❖ AOV53 Záborná; | ❖ AOV85 Nový Dvůr; |
| ❖ AOV25 Zahrádka; | ❖ AOV54 Dobrouť; | ❖ AOV86 Neveklov; |
| ❖ AOV26 Ralsko; | ❖ AOV55 Košetice; | ❖ AOV87 Machnatec; |
| ❖ AOV27 Mikuleč; | ❖ AOV56 Vrabčiny; | ❖ AOV88 Kunratice; |
| ❖ AOV28 Nový Kostel; | ❖ AOV57 Bílá Skála; | ❖ AOV89 Vlčí dola; |
| ❖ AOV29 Býškovice; | ❖ AOV58 Jelení; | ❖ AOV90 Studenec; |
| ❖ AOV30 Kunovice; | ❖ AOV59 Liščí vrch; | ❖ AOV91 Staré Buky; |
| ❖ AOV31 Kelč; | ❖ AOV60 Kamenný vrch; | ❖ AOV94 Moštěnice; |
| ❖ AOV33 Dětrichov nad Bystřicí; | ❖ AOV61 Sádek; | ❖ AOV95 Kocléřov; |
| ❖ AOV34 Jakartovice; | ❖ AOV62 Střížovice; | ❖ AOV97 Oleška; |
| ❖ AOV35 Horní Loděnice; | ❖ AOV63 Únětice; | ❖ AOV98 Tetětice; |
| ❖ AOV36 Pomezí; | ❖ AOV64 Bílá hora; | ❖ AOV99 Podkovné; |
| ❖ AOV37 Karle; | ❖ AOV65 Bítovčice; | ❖ AOV100 Pavlov; |
| ❖ AOV38 Rohozec; | ❖ AOV66 Radostín; | ❖ AOV101 Hraničné Petrovice; |
| ❖ AOV40 Lomnice; | ❖ AOV67 Kamenička; | ❖ AOV102 Zimní Pole; |
| ❖ AOV42 Jamartice; | ❖ AOV69 Strážné; | ❖ AOV103 Jestřebí; |
| ❖ AOV44 Litochovice; | ❖ AOV70 Bohdalovice; | ❖ AOV104 Černý háj; |
| ❖ AOV45 Bušanovice; | ❖ AOV71 Hořice; | ❖ AOV105 Borovnice; |
| | ❖ AOV72 Mackův kopec; | ❖ AOV106 Dešov; |
| | ❖ AOV73 Jemnice; | ❖ AOV109 Lukoveček. |
| | ❖ AOV74 Lomy; | |

a územní opatření k nim náležející jako samostatná opatření obecné povahy.

Pro každou vymezenou akcelerační oblast bylo souběžně se Změnou č. 2 ÚRP zpracováno územní opatření o podmínkách a zmírňujících opatřeních, které je nedílnou doprovodnou součástí vymezení AO a bude souběžně s Z2 ÚRP vydáno jako opatření obecné povahy. Při zpracování územních opatření se postupovalo podle zákona ZOZE (zejména § 7 ve spojení s § 11 odst. 2 – požadavky na obsah územního opatření; § 7 odst. 2 – požadavky na měřítko výkresu územního opatření a na měřítko mapového podkladu; § 11 odst. 1 – požadavky na povinné členy týmu zpracovávajících návrh územního opatření). Při hodnocení bylo zohledněno rovněž znění jednotlivých uvedených územních opatření, která jsou pro každou akcelerační oblast zpracována, resp. byla hodnocena i dostatečnost navržených podmínek a zmírňujících opatřeních.

Posouzení Změny č. 2 ÚRP, resp. jednotlivých územních opatření probíhalo ve vazbě na Metodické doporučení MŽP ke zpracování vyhodnocení SEA pro územní opatření dle § 8 odst. 2 zákona č. 249/2025 Sb., o urychlení využívání některých obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů (zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie, dále jen zákon ZOZE) a na Manuál SEA (Vyhodnocení vlivů ÚPD na životní prostředí a další souvislosti) (tj. Manuál II. SEA).

S ohledem na specifickou těchto záměrů a specifickou postupů jejich vymezování bylo nutno se v některých případech od Manuálu SEA II odchýlit.

Celá koncepce i jednotlivá AO a ÚO byly zpracovány invariantně.

Posuzovatelé postupovali podle metodiky, kterou popsali v kapitole 6.1. Každá navrhovaná akcelerační oblast a s ní související územní opatření byly zmapovány a charakteristiky složek životního prostředí v lokalitě AO byly uvedeny v kartě AO a ÚO v příloze č. 1 a 2 vyhodnocení SEA.

Následně byly identifikovány potenciální negativní vlivy, které byly vyhodnoceny na hodnotící kartě AO v příloze č. 2. V případě, že byly vlivy na některou ze složek životního prostředí vyhodnoceny jako významně negativní, byla zvážena a podle možnosti uplatněna minimalizační opatření pro snížení míry negativních dopadů na životní prostředí, a ta byla zpracovatelem zapracována do návrhu ÚO, což míru negativního vlivu snížilo, některé AO musely být vypuštěny.

Současně byly týmem zpracovatelů ve spolupráci s posuzovateli na základě výsledků posouzení vlivů na životní prostředí navrženy další úpravy hranic, rozdělování některých oblastí na menší celky, jejich zmenšování a úpravy podmínek jejich uplatnění, a to v několika kolech. Procesu vymezování AO a stanovení ÚO se opět účastnily osoby s odbornou způsobilostí dle zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a osoby s odbornou způsobilostí pro hodnocení podle § 45i a § 67 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Takto byly např. upraveny níže uvedené akcelerační oblasti:

- ❖ AOV16 Trhový Štěpánov – redukce severní části z důvodu ochrany krajinného rázu a přítomnosti biotopu vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců
- ❖ AOV18 Norberčany – redukce z důvodu ochrany krajinného rázu (Velký Roudný) a současně zvýšení odstupu od Slezské Harty, v jejímž okolí je jednak cenná krajina, jednak zvýšená koncentrace ptáků citlivých k VTE
- ❖ AOV21 Miroslav – redukce severovýchodní části z důvodu nutného dodržení odstupu od hnízda ZCHD rybáka obecného.
- ❖ AOV26 Ralsko – redukce z důvodu přítomnosti lesa zvláštního určení a ochrany krajinného rázu
- ❖ AOV34 Jakartovice – redukce z důvodu ochrany krajinného rázu (Velký Roudný) a současně zvýšení odstupu od Slezské Harty, v jejímž okolí je jednak cenná krajina, jednak zvýšená koncentrace ptáků citlivých k VTE
- ❖ AOV35 Horní Loděnice – rozdělení na AOV35 a AOV101 Hraničné Petrovice z důvodu přítomnosti přírodních biotopů a aktivní zóny záplavového území a ochrany krajinného rázu (hrad Šternberk)
- ❖ AOV44 Litochovice – redukce západní části z důvodu ochrany krajinného rázu (MPZ Volyně)

- ❖ AOV52 Albrechtice – rozdělení na AOV52 a AOV102 Zimní pole z důvodu přítomnosti lesa zvláštního určení, dále redukce AOV52 v jižní části z důvodu ochrany krajinného rázu (hrad Sovinec)
- ❖ AOV58 Jelení – redukce západní části z důvodu ochrany krajinného rázu (Uhlířský vrch)
- ❖ AOV59 Liščí vrch – redukce z důvodu ochrany krajinného rázu (Uhlířský vrch)

Zpracovatelé návrhu Změny č. 2 ÚRP všechny návrhy týmu posuzovatelů akceptovali a všechny navrhované úpravy, minimalizující opatření a vyloučení AO zapracovali do návrhu Z2 ÚRP a jednotlivých územních opatření stanovující specifika k jednotlivým akceleračním oblastem.

Vyhodnocení vlivů uplatnění Z2 ÚRP na jednotlivé složky životního prostředí bylo uvedeno v kapitole 6.3. Posuzovatelé zde uvedli souhrn vyhodnocení jednotlivých AO a doprovodných ÚO na jednotlivé složky životního prostředí, a také se věnovali možným přeshraničním vlivům koncepce a kumulativním a synergickým vlivům uplatnění koncepce jako celku.

Též konstatovali, že návrh Změny č. 2 ÚRP jako celek přispívá k naplňování klimatických cílů v oblasti životního prostředí definovaných v rámci koncepčních dokumentů na národní, unijní a mezinárodní úrovni pro tuto oblast.

Pro jednotlivá témata životního prostředí se v rámci kapitoly 12 navrhuje indikátory ke sledování dopadů uplatnění Změny č. 2 ÚRP. Indikátory vycházejí z referenčních cílů stanovených pro jednotlivá relevantní témata ochrany životního prostředí a ze samotného vyhodnocení vlivů návrhu Změny č. 2 ÚRP na životní prostředí. Jsou stanoveny pouze ty indikátory, které jsou dostupné. Tyto indikátory byly v rámci Změny č. 2 ÚRP navrženy tak, aby reflektovaly zaměření Změny č. 2 ÚRP. Jedná se o ukazatele, které reagují na identifikované potenciální negativní vlivy na životní prostředí a jsou současně dostupné a zjištělné na celostátní úrovni. Všechny ukazatele pro sledování uplatnění AO jak u VTE, tak u FVE jsou rovněž uvedeny v kartách hodnocení jednotlivých AO. Tyto ukazatele byly projednány se zpracovatelem i pořizovatelem a byly v tomto směru odsouhlaseny a budou zapracovány a sledovány v rámci Zprávy o uplatňování ÚRP.

Při naturovém posouzení dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny byla respektována „Metodika hodnocení významnosti vlivů při posuzování podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů“, jež byla vydána ve Věstníku MŽP v listopadu 2007, respektive Metodický pokyn „Postup hodnocení vlivů koncepcí a záměrů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti“, který byl vydán ve Věstníku MŽP z listopadu 2018 (aktualizace 2025). Rovněž je respektována „Vyhláška č. 142/18 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny“, která byla vydána v červenci 2018 s platností od 1. srpna 2018, ve znění vyhlášky č. 468/2025 Sb.

Závěry posuzování

V souladu s ustanovením zákona ZOZE se posuzovatelé jako autorizované osoby dle zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, od počátku účastnili tvorby návrhu koncepce a doprovodných územních opatření, a po celou dobu aktivně vstupovali do procesu konečného výběru vhodných lokalit pro další posuzování a procesu tvorby územních opatření. V souladu s ustanovením zákona ZOZE a nařízení vlády č. 507/2025 Sb. byly akcelerační oblasti vymezovány mimo tzv. červené limity, což již v úvodu zpracování návrhu AO eliminovalo nejvýznamnější střety s limity ochrany přírody. Z důvodu identifikovaných významně negativních vlivů byly vyloučeny následující AO:

Kód	Název	Hlavní důvody významného vlivu a vypuštění
AOV17	Čížov	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území, primárně významných znaků a hodnot kulturní a historické charakteristiky (MPR Jihlava včetně NKP, MPZ Brtnice). Kumulace vlivů na krajinný ráz s dalšími navrhovanými AO.
AOV23	Pěčín	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území, primárně významných znaků a hodnot přírodní a kulturní charakteristiky v okolí (CHKO Orlické hory, přírodní park Orlicko, přírodní park Údolí Rokytenky a Hvězdne, MPZ Rokytnice v Orlických horách a MPZ Žamberk.
AOV32	Frymburk	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území. Ovlivnění této přírodně a krajinářsky hodnotné části Šumavy a jejího obrazu, ovlivnění průhledů z a přes vodní nádrž Lipno a umístění nových výrazných technických výškových prvků do dosud nenarušené krajiny v území. Kumulace vlivů na krajinný ráz s dalšími návrhovými AO.
AOV39	Kamenec	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území. Primárně ovlivnění dominanty Uhlířského vrchu s poutním kostelem Panny Marie Pomocné, průhledy přes Slezskou Hartu a na hřbet Hrubého Jeseníku a Praděd, přírodní park Údolí Bystřice a ovlivnění výhledů z Velkého Roudného a pohledů na něj. MPZ Rýmařov. Kumulace vlivů na krajinný ráz s dalšími návrhovými AO v oblasti Bruntálska a Rýmařovska.
AOV41	Václavov	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území. Primárně ovlivnění dominanty Uhlířského vrchu s poutním kostelem Panny Marie Pomocné, průhledy na hřbet Hrubého Jeseníku a Praděd, MPZ Rýmařov a MPZ Bruntál. Kumulace vlivů na krajinný ráz s dalšími návrhovými AO v oblasti Bruntálska a Rýmařovska.
AOV43	Edrovice	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území. Primárně ovlivnění jedinečných průhledů na hřbet Hrubého Jeseníku a Praděd. MPZ Rýmařov, VPZ Stará Ves – Žďárský potok a VPZ Malá Morávka, přírodní park Sovinecko a blízkost CHKO Jeseníky. Kumulativní vlivy s dalšími návrhovými AO v oblasti Bruntálska a Rýmařovska.
AOV68	Krasov	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území. Primárně CHKO Jeseníky s hlavními vrcholy Jeseníků včetně Pradědu, ovlivnění dosud nenarušeného území s jedinečnými průhledy na hřeben Jeseníků z Krnovska a západní části Opavska. NKP Kosárna v Karlovicích.
AOV76	Citonice	Významné ovlivnění krajinného rázu a kulturních a historických hodnot širšího území. Primárně NP Podyjí a obraz/panorama Znojma s řadou hodnotných objektů. Vysoká koncentrace významných přírodních a kulturně-historických hodnot a dosavadní nenarušenost prostoru. Významné vlivy na netopýry.
AOV78	Hrzín	Významně negativní vliv na krajinný ráz a kulturní a historické hodnoty. Primárně rušivý zásah do obrazu Malého a Velkého Blaníku a současně do krajinné scenérie CHKO Blaník. Ovlivnění CHKO Blaník jako významného hnízdiště citlivých druhů ptáků a netopýrů.
AOV81	Strážov	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území. Ovlivnění přírodně a krajinářsky hodnotné krajiny s významnými horizonty, součást cenného obrazu Šumavy.
AOV92	Jakubovice	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území. Primárně přírodní park Lanškrounské rybníky, výrazný horizont Hřívý, přírodní park Orlice a Mariánská hora s poutním místem, MPZ Lanškroun. Nový zásah do doposud nenarušeného území větrnými elektrárnami.
AOV93	Strabenice	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území. Primárně přírodní park Chřiby, respektive samotný hřeben Chřibů. NKP barokní hřbitov ve Střílkách. Kumulace vlivů na krajinný ráz s dalšími návrhovými AO v okolním území.
AOV96	Roupov	Významné ovlivnění krajinného rázu a kulturních a historických hodnot širšího území. Zříceniny hradu Roupov a dominanty hradu Švihov (NKP) a souborem dalších kulturně-historických hodnot v okolí. Obraz poutního kostela v Přešticích.
AOV107	Žádovice	Významné ovlivnění kulturních hodnot v území (MPZ Kyjov a další menší KP). Významný vliv na biodiverzitu, tj. avifaunu vázanou na ptačí oblast Bzenecká Doubrava–Strážnické Pomoraví a krajinný ráz s hodnotnou krajinou přírodního parku Chřiby a Kyjovska. Zvýšený výskyt sesuvných a poddolovaných území. Kumulace vlivů s jinými navrhovanými AO v území.

Kód	Název	Hlavní důvody významného vlivu a vypuštění
AOV108	Štítary	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území. Primárně blízkosti NP Podyjí, přírodní park Jevišovka, EVL Niva Dyje, vodní nádrž Vranov a krajinná památková zóna Vranovsko-Bítovsko. Narušení doposud nenarušený prostor. Významné vlivy na ptáky a netopýry.
AOV110	Polehradce	Významné ovlivnění krajinného rázu širšího území a kulturních hodnot. Primárně lokalizace přímo do přírodního parku Prakšická vrchovina, sousedství EVL Stráně u Popovic, vysoké koncentraci významných kulturně-historických hodnot v území a umístění do doposud nenarušeného území větrnými elektrárnami. Průhledy z Bílých Karpat na oblast Uherského Brodu.

Z provedeného hodnocení jednotlivých akceleračních oblastí a doprovodných územních opatření v souhrnu vyplývá, že jejich uplatnění bude mít globální mírně pozitivní vliv na ovzduší a klima. Tento vliv bude spočívat ve snížení emisí škodlivin ze spalování fosilních paliv pro energetické účely a ve snížení míry působení lidské činnosti na změny klimatu.

Současně bude mít koncepce jako celek také zanedbatelné až mírně negativní dlouhodobé vlivy, a to na složky životního prostředí: krajina a krajinný ráz, kulturní a historické hodnoty, sídla – obyvatelstvo, hluk a veřejné zdraví, fauna, flóra (stanoviště), ZPF a PUPFL. V některých případech byly rovněž identifikovány vlivy krátkodobé, a to zejména v oblastech s hustou zástavbou s předpokladem obtěžující nákladní dopravy. Tento vliv bude ale trvat v řádu měsíců a následně bez dalších reziduí zanikne. Vlivy na ostatní složky životního prostředí byly vyhodnoceny jako zanedbatelné nebo nulové.

Vlivy uplatnění koncepce na jednotlivé složky životního prostředí jsou v SEA hodnoceny následovně (uváděné AO v následujícím textu jsou pouze prezentací 1-2 příkladů, kdy se silněji či specifickěji projevil daný negativní vliv navrhovaných územních opatření – jedná se jen o výběr, další příklady lze dohledat v příloze č. 2 z hlediska vlivů a v příloze č. 1 z hlediska charakteristik AO):

Sídla – obyvatelstvo, hluk a veřejné zdraví

Z hlediska komplexního působení vlivů koncepce v rámci republiky nedojde na jejím území ke sledovatelným změnám. Složka bude ovlivněna téměř výhradně AO pro VTE, AO pro FVE nevykazují v tomto směru negativní vlivy s dosahem k obytné zástavbě.

Nebylo vyloučeno lokální zhoršení hlukových poměrů v zástavbě nejbližší k VTE. Vzdálenost mezi okrajem AO a zástavbou určenou pro bydlení není v žádné navrhované AO menší než 500 m (červený limit dle nařízení vlády č. 507/2025 Sb.), reálně lze očekávat výstavbu VTE ve vzdálenosti od 700 m. V rámci obecných podmínek všech územních opatření je uvedena povinnost zpracování hlukové studie pro aktuální rozmístění staveb VTE a zahrnout do ní stávající významné zdroje hluku. Rovněž je zde uvedena obecná podmínka omezení provozu VTE z hlediska stroboskopického efektu. Obě podmínky byly do Z2 ZÚR zařazeny na základě hodnocení v procesu SEA. Blízkost hranice AO k obytné zástavbě je komentována v kartách AO v příloze č. 1 a č. 2 SEA.

Tento vliv se uplatňuje u většiny AO pro VTE.

Naopak v některých opačných případech byly AO pro VTE vymezeny v nejmenší možné vzdálenosti, kterou červený limit umožňuje.

Celkově je vliv koncepce na obyvatelstvo a veřejné zdraví hodnocen jako zanedbatelný, lokální, dlouhodobý. Vliv v době výstavby (předpokládá se, že dojde k postupnému zastavění) se předpokládá přímý, zanedbatelný, krátkodobý, lokální, daný zejména nákladní dopravou.

Klima a ovzduší

Vlivy koncepce jako celku na tuto složku se globálně předpokládají mírně pozitivní z výše uvedených důvodů omezení spotřeby fosilních paliv pro účely energetiky.

Vliv uplatnění koncepce Z2 ÚRP na tuto složku životního prostředí je u kvality ovzduší hodnocen v době výstavby potenciálně jako zanedbatelný, přímý, krátkodobý, lokální, v době provozu na ovzduší a klima jako mírně pozitivní, nepřímý, dlouhodobý.

Příroda a biologická rozmanitost

AO nesmějí být *a priori* vymezovány v místech, kde by mohly mít významný negativní vliv, a v taxativně uvedených lokalitách, jako jsou ZCHÚ a lokality soustavy Natura 2000.

V souladu se zákonem ZOZE a se směrnicí RED III také nesmí být vymezeny tam, kde by jejich uplatnění mohlo generovat významný negativní vliv na životní prostředí. Další omezení se týká lesních porostů u lesů zvláštního určení a lesů ochranných pro VTE i FVE, do lesů hospodářských nesmí být umisťovány FVE.

Z hlediska koncepce jako celku nedojde při jejím uplatnění dle vyhodnocení SEA k významnému zhoršení podmínek pro rozvoj flóry a fauny. V obecném měřítku se u VTE pravděpodobně mírně zvýší mortalita fauny, zejména ptáků a letounů, a pro tento negativní vliv bylo v procesu SEA stanoveno a do ÚO zapracováno několik zmírňujících opatření týkajících se ochrany ptáků, letounů a obojživelníků (viz konkrétně jednotlivá územní opatření v příloze č. 2 SEA). V případě některých AO byl zjištěn možný zásah do přítomných habitatů, k jehož ošetření jsou v ÚO rovněž stanoveny adekvátní podmínky. U AOS dle vyhodnocení SEA obecně nelze vyloučit snížení prostupnosti území vlivem oplocení areálů, u AOV, které mají rozestupy mezi stavbami min. 750 m, byl tento vliv v SEA vyhodnocen jako nižší (mírně negativní).

Z hlediska prostupnosti území pro faunu byl rovněž brán v úvahu potenciální střet s biotopy vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců, jejich dotčení vymezením AO bylo vyhodnoceno v relevantních případech jako zanedbatelné až mírně negativní.

Negativní vlivy na faunu a podmínky jejího rozvoje byly zjištěny u většiny AOV, u AOS jsou tyto vlivy redukovány na snížení prostupnosti území pro faunu.

Vliv koncepce jako celku na přírodu je v SEA finálně hodnocen jako zanedbatelný až mírně negativní, lokální, dlouhodobý. Vliv v době výstavby je hodnocen jako přímý, zanedbatelný až mírně negativní, krátkodobý.

Vlivy na lokality Natura 2000

Hodnocení vlivů na lokality soustavy Natura 2000 je provedeno v samostatném dokumentu (část 2 VVURÚ). Lokality Natura 2000 patří mezi červené limity, tedy v nich nesmí být AO vymezovány. V hodnocení podle §45i tedy bylo bráno zejména v potaz, zda vlivem vymezení AO nedojde k negativnímu ovlivnění předmětů ochrany a stanovišť EVL nebo PO.

Finální návrh koncepce (tedy po zohlednění požadavků a připomínek z procesu hodnocení vlivů na lokality Natura 2000) je v SEA hodnocen jako přímý, zanedbatelný až mírně negativní, lokální, dlouhodobý v době provozu, krátkodobý v době výstavby.

Z hlediska vlivů na lokality soustavy Natura 2000 a předměty jejich ochrany nebyl u navržených AO pro VTE ani FVE zjištěn významně negativní vliv, byly zjištěny maximálně mírně negativní vlivy.

Krajinný ráz

Spolu se složkou přírody a biologické rozmanitosti se jedná o nejvíce ovlivněnou složku životního prostředí, a to především u AO pro větrné elektrárny. U AO pro fotovoltaiku je ovlivnění krajinného rázu především z důvodu malé stavební výšky, tlumené barvy, absence pohybu a hluku a malé viditelnosti podstatně menšího významu.

Větrné elektrárny jsou krajinnými technickými dominantami zcela specifického vzhledu, s pohyblivou horní částí. Obvykle bývá jejich konstrukce v provedení světlých barev, a to s ohledem na možné kolize s leteckou dopravou. To vše má za následek viditelnost na velkou vzdálenost – okruh zřetelné viditelnosti se pohybuje kolem 10 km, okruh slabé viditelnosti je v SEA posuzován do vzdálenosti 15 km. Při hustotě zástavby v naší republice prakticky není možné vymezení AO mimo její viditelnost od obytné zástavby, stejně tak jsou potenciálně ovlivněny panoramatické pohledy, významné vyhlídky, dochází k vizuálnímu ovlivnění nemovitých historických a kulturních památek, kdy VTE přebírají z některých pohledů funkci krajinné dominanty. Řada navržených AO byla proto z důvodu významného ovlivnění krajinného rázu v rámci tvorby návrhu vyloučena.

U AO pro VTE byla pro zmírnění vlivů na krajinný ráz (případně i na kulturní a historické hodnoty) na základě analýzy viditelnosti stanovena maximální výška záměrů VTE (v relevantních případech došlo k jejímu snížení oproti původnímu návrhu), byla stanovena maximální výška a plošná rozloha doprovodných staveb, maximální rozsah terénních úprav a technické a barevné provedení záměrů právě i s cílem minimalizovat potenciální negativní vliv na krajinný ráz. U AO pro FVE byly ze stejného důvodu stanoveny podmínky na půdorysnou výměru areálů ve vztahu ke snížení průchodnosti krajiny a výšku objektů určených pro skladování elektřiny a požadavky na využití tlumených, přírodních a neutrálních barev u vedlejších staveb a oplocení. Dále je uvedena podmínka pro vizuální začlenění záměru do prostředí.

Vliv Z2 ÚRP a jednotlivých AO včetně ÚO na krajinný ráz je patrně nejsilnějším z vyhodnocených vlivů u všech AO. Projeví se především u VTE, a to v rozsáhlém území (na zákresech analýzy viditelnosti v kartách v příloze č. 2 SEA je sledován až do vzdálenosti 15 km – nad 10 km se jedná o okruh slabé viditelnosti pro VTE, do 10 km se jedná o okruh zřetelné viditelnosti. U AOS je analýza viditelnosti prováděna do 5 km, oblast silné viditelnosti u AOS se předpokládá do 3 km). Dosah viditelnosti AO je kromě výšky stožáru VTE ovlivněn také reliéfem terénu a polohou mezi pozorovatelem a AO.

Stejně jako u jiných složek životního prostředí byla část podmínek zapracována již do prvotního návrhu ÚO. Na základě zjištěných vlivů při hodnocení AO byla další opatření postupně týmem posuzovatelů navrhována. Všechna taková opatření byla do návrhu Z2 ÚRP akceptována a zapracována. Z tohoto důvodu byl vliv uplatnění finálních AO a doprovodných ÚO hodnocen potenciálně jako mírně negativní, přímý, dlouhodobý, plošný, v době výstavby jako zanedbatelný, přímý, krátkodobý.

Krajina – ÚSES, migrační prostupnost, zeleň rostoucí mimo les, prostupnost pro člověka

Z hlediska ÚSES bylo při vymezení AO postupováno tak, aby v regionálním a nadregionálním ÚSES nebyly AO vymezovány. Z hlediska lokálních ÚSES přichází do úvahy jejich případný posun nebo zůstane ÚSES s ohledem na dostatečnou vzdálenost VTE funkční. Dále je pro jednotlivé VTE stanovena podmínka, že záměry OZE budou umísťovány mimo plochy a koridory lokálního ÚSES a mimo regionální a nadregionální biokoridory a biotopy vybraných druhů zvláště chráněných velkých savců, vyjma nezbytných křížení liniové dopravní a technické infrastruktury s biokoridory. Tímto je ochrana ÚSES a migrační prostupnosti zajištěna dostatečně.

U FVE je prostupnost krajiny omezena, což je řešeno územním opatřením ukládajícím rozdělení AO do více celků, mezi kterými bude fauna moci migrovat. Dále jsou v ÚO stanoveny parametry oplocené plochy FVE a technické parametry oplocení za účelem zajištění migrační prostupnosti území pro drobné a středně velké živočichy. Tento vliv je z hlediska koncepce jako celku považován za mírně negativní. Složka zahrnuje také hodnocení AO ve vztahu k biotopům vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců. Některé AO jsou zčásti vymezeny při okraji biotopu ZCHDVS, některé do tohoto biotopu zasahují ve větší míře. V rámci hodnocení dané AO je zohledněna šíře biotopu a struktura okolního území a míra střetu s AO (velikost překryvu). Také na základě metodického přístupu k ochraně tohoto biotopu je vliv hodnocen jako mírně negativní.

Pokud se na území AO vyskytuje zeleň rostoucí mimo les, v některých případech lze její odstranění (pokud by bylo provedeno) považovat za mírně negativní vliv. Tento vliv se projeví spíše u AO pro FVE, u VTE, které jsou v krajině od sebe vzdáleny cca 750 m, je tento vliv zanedbatelný. V těchto případech ÚO stanovuje ochranu pro liniovou zeleň v území a povoluje pouze nezbytné křížení liniové dopravní a technické infrastruktury.

Prostupnost území pro člověka bude mírně ztížená, ale díky nastaveným podmínkám v ÚO zůstane zachována a její ovlivnění je považováno za zanedbatelné až nulové, významněji je ovlivněno u FVE díky oplocení velkých celků, než u VTE, které volně stojí v krajině.

Vliv uplatnění koncepce Z2 ÚRP na tuto složku životního prostředí je hodnocen jako mírně negativní, přímý, dlouhodobý, lokální, v době výstavby jako mírně negativní, přímý, krátkodobý, lokální.

Zemědělský půdní fond

Celkový zábor půdy byl vyčíslen na 1235,6 ha, z toho 95,3 ha činí půdy I. a II. třídy ochrany, a to pouze u VTE.

Stavby FVE dle nařízení vlády č. 507/2025 Sb. nelze umisťovat na půdách I. a II. třídy ochrany, u VTE je ovšem třeba přihlídnout k tomu, že kvalitativně jsou plochy s půdami různých tříd v území smíšené a pak v podstatě není možné se zcela záboru některé třídy ochrany půd vyhnout. Zábory půdy I. a II. třídy ochrany činí cca 9 % celkové výměry AO, což je hodnoceno jako mírně negativní vliv. A to zejména s přihlédnutím k tomu, že velké zábory, které jsou vypočteny pro AO pro FVE, jsou dočasného charakteru a nedochází zde ke zničení půdního horizontu, a netýkají se I. a II. třídy ochrany. Naopak u VTE, kde jsou zábory trvalé, se jedná o plošně malé výměry, které slouží v podstatě jen pro patky VTE a pro objekty doprovodné infrastruktury.

Celkově je proto vliv koncepce jako celku na ZPF považován za přímý, plošný, mírně negativní, dlouhodobý v případě FVE, trvalý v případě VTE.

Míra ovlivnění ZPF je zde dána velikostí záboru a jeho případnou dočasností a lze ji vyčíst z přílohy č. 4 SEA (zábory půdy).

PUPFL

Celkový zábor lesní půdy byl vyčíslen na 72,2 ha, který se uplatní jen pro AO pro VTE (AO pro FVE není možné vymezit na PUPFL), a to jen na lesích hospodářských, na pozemcích lesů ochranných a zvláštního určení není možno AO vymezovat.

S ohledem na velkou plochu, na níž jsou AOV vymezeny, je tento zábor považován za přímý, trvalý mírně negativní vliv.

Povrchové a podzemní vody

V plochách povrchových vod a v záplavových územích nejsou AO vymezovány. Jejich provoz nevyžaduje spotřebu vody, neprodukuje odpadní vody, nedojde u nich ke změně odtokových poměrů v území (dešťové vody budou zasakovat do terénu přibližně v místě jejich vzniku).

Zakládání staveb VTE je řešeno v hloubce 2-4 m s betonáží v ploše cca 400 m² pro jednu VTE, což z hlediska plošných vlivů nemůže negativně ovlivnit proudění podzemních vod. Uplatnění koncepce jako celku v rámci ČR z hlediska povrchových a podzemních vod je hodnoceno jako nulové až zanedbatelné.

Horninové prostředí

V případě výskytu sesuvných nebo poddolovaných území je pro ně stanovena projektová podmínka provedení inženýrsko-geologického průzkumu a vhodného založení staveb. V rámci ÚO jsou pro tato území stanoveny podmínky vyžadující respektování těchto území.

AO jsou vymezovány přednostně mimo dobývací prostory, chráněná ložisková území a mimo ložiska nerostů. Několik AO je vymezeno v dílčím překryvu s dobývacími prostory, chráněnými ložiskovými územími nebo ložisky nerostných surovin. Tento vliv minimalizují podmínky v územních opatřeních.

Vlivy uplatnění koncepce jako celku na tuto složku jsou v SEA hodnoceny jako mírně negativní, lokální, přímé, dlouhodobé.

Hmotné statky

VTE jsou umisťovány mimo kontakt se zástavbou (minimální vzdálenost hranice AO je dle zákona ZOZE 500 m), nebudou vyžadovat demolice objektů, ani jejich uplatnění nepovede k poškozování hmotného majetku.

Vlivy uplatnění koncepce jako celku na tuto složku jsou v SEA hodnoceny jako nulové.

Kulturní a historické hodnoty

Vymezení akceleračních oblastí zejména pro VTE přináší do krajiny výrazný technicistní vjem, který je částí obyvatelstva vnímán v blízkosti památek a architektonicky významných objektů jako negativní. To je navíc umocněno viditelností z mnoha stanovišť, což je patrné z analýzy viditelnosti, která je součástí každé karty jednotlivých AO. Z důvodu vizuálního ovlivnění kulturních a historických hodnot neopakovatelné hodnoty byly některé AO pro VTE vyloučeny z návrhu Z2 ÚRP. U AO pro FVE nebylo shledáno tak významné ovlivnění krajinného rázu především z důvodu podstatně menší výšky a kopírování terénu, nehybnosti a tmavé barvy. Vizuální ovlivnění kulturních a historických hodnot zde přichází do úvahy do vzdálenosti 3 km od FVE, dále se již technicistní vjem rychle zeslabuje.

U těch AO, které vyloučeny nebyly, došlo případně k jejich zmenšení, rozdělení a stanovení podmínek, kde a jak mohou být stavby v AO umísťovány, aby nerušily vizuální vjem dané kulturní památky. Při splnění podmínek ÚO jsou v SEA vlivy uplatnění koncepce jako celku na tuto složku hodnoceny jako přímé, mírně negativní, dlouhodobé.

Kumulativní a synergické vlivy

V rámci hodnocení jednotlivých AO i koncepce jako celku byly hodnoceny také kumulativní a synergické vlivy. Jak je již konstatováno na jiném místě textu SEA, nebyly v rámci hodnocení shledány synergické vlivy u žádné AO.

Z hlediska kumulativních vlivů lze pak hodnotit vlivy pouze u několika typů objektů (ploch, koridorů), které mají obdobný dosah vlivů jako skupina FVE (hodnocena kumulace do 3 km) a VTE (hodnocena kumulace do 10 km). Byly brány v potaz pouze již existující OZE, které mají obdobné parametry vizuálního ovlivnění a dále relevantní záměry z PÚR a ZÚR, jsou-li obdobného charakteru (sice byly zvažovány, ale kumulace vlivů s VTE/FVE zde přichází v úvahu pouze v oblasti silné viditelnosti, a jen u záměrů obdobných charakteristik).

Kumulativní vlivy byly v SEA vyhodnoceny potenciálně jako přímé, mírně negativní, dlouhodobé, týkající se zejména ovlivnění krajinného rázu, kulturních a historických hodnot, hlukové situace a fauny.

Mírně pozitivně, dlouhodobě, nepřímo se mohou projevit kumulativní vlivy na klima a ovzduší.

Vlivy přesahující státní hranici

Vyhodnocení přeshraničních vlivů je řešeno samostatně v kap. 10 SEA. Tyto vlivy jsou hodnoceny stejným způsobem jako vlivy na složky životního prostředí na území ČR. U žádné ze složek životního prostředí na území jiných států nebylo v SEA zjištěno vyšší než zanedbatelné negativní ovlivnění, kromě krajinného rázu a kulturních a historických památek, kde by vliv mohl být až mírně negativní. Kumulativní působení AO na území ČR s již existujícími OZE na území jiných států má globální vliv na snížení emisí CO₂ a znečišťujících látek ze spalování fosilních paliv a na zmírnění klimatických změn.

Z hlediska potenciálních kumulativních vlivů s obdobnými záměry na území jiných států bylo v SEA konstatováno, že v relevantní vzdálenosti od hranice nejbližších akceleračních oblastí na území ČR (která byla stanovena na cca 10 km od státní hranice s ČR) se na území jiných států nevyskytují akcelerační oblasti. V této vzdálenosti jsou již instalovány VTE na území Německa a Rakouska, avšak rozestupy mezi nimi a nejbližšími vymezenými AO v ČR jsou větší než 5 km, a to v hornatém terénu, a tedy potenciální kumulativní vlivy se projeví jen vizuálně max. mírně negativně z hlediska ovlivnění krajiny a kulturních a historických památek.

V SEA jsou vlivy přesahující státní hranici vyhodnoceny na ovzduší jako vlivy nepřímé, dlouhodobé, mírně pozitivní, na krajinný ráz, kulturní a historické památky se projeví jako přímé, dlouhodobé, mírně negativní, plošné i lokální.

Celkově jsou Změna č. 2 ÚRP a jednotlivá územní opatření v SEA hodnoceny jako přijatelné a jsou posuzovateli doporučeny k uplatnění při splnění územních opatření jednotlivých AO.

V rámci vyhodnocení SEA bylo konstatováno, že návrh Změny č. 2 ÚRP naplňuje jako celek požadavky ochrany životního prostředí a je v souladu s hlavními cíli strategických dokumentů pro tuto oblast. Její uplatnění nebude mít významný negativní vliv na životního prostředí.

U některých nově navrhovaných ploch a koridorů byly identifikovány potenciální maximálně mírně negativní vlivy na složky životního prostředí (obyvatelstvo, krajinný ráz, ZPF, ochrana přírody a biologická rozmanitost, kulturní a historické hodnoty a PUPFL), které jsou podrobněji popsány v rámci tabulkového vyhodnocení jednotlivých záměrů v příloze č. 2 vyhodnocení SEA. Na tyto identifikované potenciálně negativní vlivy reagují doprovodná územní opatření, do nichž byly zapracovány návrhy minimalizujících opatření z hodnocení SEA. Tato opatření reagovala na každý zjištěný mírně negativní vliv. Ve vyhodnocení SEA jsou řešena také navržená minimalizační opatření z posouzení vlivů na lokality Natura 2000, která byla do územních opatření rovněž zapracována.

Z hodnocení vyplývá, že všechna navržená opatření k minimalizaci vlivů na životní prostředí jsou v koncepci reflektována. Není proto nutné v rámci stanoviska stanovovat žádné další podmínky pro předcházení, minimalizaci, prevenci nebo kompenzaci negativních vlivů.

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný úřad v souladu s ustanovením § 21 písm. l) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, na základě návrhu Z2 ÚRP, ustanovení stavebního zákona a ve vazbě na závěry vyhodnocení SEA vydává

SOUHLASNÉ STANOVISKO

k návrhu

„Změny č. 2 ÚRP“

bez stanovení dalších podmínek a požadavků.

Vyhodnocení vlivů návrhu Změny č. 2 ÚRP a jednotlivých územních opatření na životní prostředí bylo realizováno metodou „ex ante“ mj. ve smyslu zákona ZOZE. Opatření navržená na základě provedeného vyhodnocení vlivů na životní prostředí byla všechna zapracována do návrhu Změny č. 2 ÚRP a do jednotlivých územních opatření. V kapitole 13. vyhodnocení vlivů návrhu Změny č. 2 ÚRP na životní prostředí je popsán způsob zohlednění navrhovaných opatření.

Dále upozorňujeme na povinnost předkladatele ve smyslu § 10g odst. 5 a odst. 6 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Ministerstvo životního prostředí dále upozorňuje předkladatele na povinnost zajistit sledování a rozbor vlivů schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a další povinnosti plynoucí z § 10h zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Rozloha sesuvných území v ČR. Zdroj: CENIA 2023	34
Tabulka 2: Chráněné krajinné oblasti. Zdroj: ÚSOP [online] 2025.....	62
Tabulka 3: Maloplošná zvláště chráněná území dle krajů k 17. 10. 2025. Zdroj: ÚSOP [online], 2025	65
Tabulka 4: Krajinné památkové zóny v ČR. Zdroj: NPÚ [online] 2025.	82
Tabulka 5: Indikace pravděpodobnosti potenciálního vzniku významného vlivu navrhovaných ploch a koridorů na jednotlivé složky životního prostředí.....	87
Tabulka 6: Porovnání návrhu Změny č. 2 URP s nulovou variantou	124
Tabulka 7: Potenciální přeshraniční vlivy – souhrnné hodnocení	135
Tabulka 8: Návrh ukazatelů pro sledování vlivu AO pro rozvoj výroby energie z energie slunečního záření na životní prostředí	142
Tabulka 9: Návrh ukazatelů pro sledování vlivu AO pro rozvoj výroby energie z větrné energie na životní prostředí	143
Tabulka 10: AO vyloučené z důvodu významného negativního vlivu na životní prostředí	144

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Přírůstek (úbytek) obyvatel v ČR (ČSÚ, 2024).....	30
Obrázek 2 Naděje dožití při narození podle pohlaví v letech 1950–2024 (ČSÚ, 2024).....	31
Obrázek 3: Standardizovaná úmrtnost – muži a ženy (2019) (ÚZIS, 2023)	32
Obrázek 4: Bilancovaná ložiska, dobývací prostory, chráněná ložisková území a prognózní zdroje na území ČR. Zdroj: ČGS, MŽP 2024.	33
Obrázek 5: Sesuvy a jiné nebezpečné svahové deformace na území ČR k 31. 12. 2021. Zdroj: CENIA 2022.	35
Obrázek 6: Poddolovaná území a hlavní důlní díla v ČR k 31. 12. 2023. Zdroj: CENIA, 2023	36
Obrázek 7: Vývoj průměrné roční teploty vzduchu a ročních úhrnů srážek na území ČR ve srovnání s normálem 1991–2020, 1961–2023. Zdroj: CENIA, 2023.	Chyba! Záložka není definována.
Obrázek 8: Průměrná měsíční teplota vzduchu (územní teploty) ve srovnání s normálem 1991–2020 v r. 2023, Zdroj: CENIA, 2023	38
Obrázek 9: Průměrný počet letních a tropických dní ve srovnání s normálem 1991–2020, 1961–202. Zdroj: CENIA, 2023	38
Obrázek 10: Průměrný počet ledových a mrazových dní ve srovnání s normálem 1991–2020, 1961–2023. Zdroj: CENIA, 2023	39
Obrázek 11 Vývoj celkových emisí hlavních znečišťujících látek, 1990–2021 (ČHMÚ, 2023).....	41
Obrázek 12 Vývoj celkových emisí částic, 1990–2021 (ČHMÚ, 2023).....	41
Obrázek 13 Vývoj celkových emisí těžkých kovů, 1990–2021 (ČHMÚ, 2023)	41
Obrázek 14 Vývoj celkových emisí POP, 1990–2021 (ČHMÚ, 2023).....	42
Obrázek 15 Zdroje emisí vybraných znečišťujících látek členěné dle sektorů v ČR [%], 2023 (CENIA, 2023).....	42
Obrázek 16 Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví, 2024 (ČHMÚ, 2024)	43
Obrázek 17 Podíl jednotlivých sektorů na celkových emisích skleníkových plynů, 1990–2023 (ČHMÚ, 2024).....	47
Obrázek 18 Emise skleníkových plynů v ČR v letech 1990–2023 (faktaoklimatu.cz, 2025).....	47
Obrázek 19 Podíl jednotlivých sektorů na emisích CO ₂ , 1990–2023 (ČHMÚ, 2024)	48
Obrázek 20 Podíl jednotlivých sektorů na emisích CH ₄ , 1990–2023 (ČHMÚ, 2024)	49
Obrázek 21 Podíl jednotlivých sektorů na emisích N ₂ O, 1990–2023 (ČHMÚ, 2024)	49
Obrázek 22 Podíl jednotlivých sektorů na emisích fluorovaných plynů, 1995–2023 (ČHMÚ, 2024)....	50
Obrázek 23 Celodenní hluková zátěž obyvatelstva ze silniční dopravy v aglomeracích [počet exponovaných obyvatel], 2022 (CENIA, 2023c).....	52
Obrázek 24 Noční (22-6 hod.) hluková zátěž obyvatelstva ze silniční dopravy v aglomeracích [počet exponovaných obyvatel], 2022 (CENIA, 2023c).....	53
Obrázek 25 Celodenní hluková zátěž obyvatelstva ze silniční dopravy mimo aglomerace [počet exponovaných obyvatel], 2022 (CENIA, 2023c).....	53
Obrázek 26 Noční hluková zátěž obyvatelstva ze silniční dopravy mimo aglomerace [počet exponovaných obyvatel], 2022 (CENIA, 2023c).....	54
Obrázek 27: Kvalita vody v tocích ČR, 2022–2023. Zdroj: CENIA, 2023c.	55
Obrázek 28: Vývoj koncentrací ukazatelů znečištění ve vodních tocích ČR [index, 2000 = 100], 2000–2023. Zdroj: CENIA 2023c.....	55
Obrázek 29: Celkové odběry podzemní vody jednotlivými sektory v ČR [mil. m ³], 2000–2023. Zdroj: CENIA, 2023c	57
Obrázek 30: Znečištění vypouštěné z bodových zdrojů v ukazatelích N _{anorg.} , P _{celk.} , BSK ₅ , CHSK _{Cr} a nerozpuštěné látky v ČR [index, 2003 = 100], 2003–2023. Zdroj: CENIA, 2023c.	58
Obrázek 31: Zvláště chráněná území a území soustavy Natura 2000 v ČR v roce 2023. Zdroj: CENIA, 2023c.	66
Obrázek 32: Biosférické rezervace UNESCO a lokality Ramsarské úmluvy. Zdroj: ÚSOP [online] 2025.	67

Obrázek 33 Rozmístění přírodních parků na území ČR, data k roku 2022 (AOPK [online], 2025b	68
Obrázek 34 Rozmístění geoparků na území ČR, data k roku 2025 (národní geopark [online], 2025) .	69
Obrázek 35: Koncepční vymezení nadregionálních biocenter. Zdroj: AOPK ČR [online] 2023.	70
Obrázek 36 Biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců. Zdroj: AOPK ČR 2017.	74
Obrázek 37 Využití území [index 2000 = 100], 2000–2023. Zdroj: CENIA, 2023c	76
Obrázek 38: Potenciální ohroženost zemědělské půdy vodní erozí vyjádřená dlouhodobým průměrným smyvem půdy G v ČR [t.ha ⁻¹ .rok ⁻¹], 2018. Zdroj: MŽP [online] 2023.	77
Obrázek 39: Potenciální ohroženost zemědělské půdy větrnou erozí v ČR, 2022. Zdroj: MŽP [online] 2023.	78
Obrázek 40: Celková produkce odpadů, ostatních a nebezpečných odpadů v ČR [tis. t] a na obyvatele v ČR [kg.obyv. ⁻¹]. Zdroj: CENIA, 2023.	80
Obrázek 41: Podíl vybraných způsobů nakládání s odpady na celkové produkci odpadů v ČR [%], 2009–2023. Zdroj: CENIA ,2023b	81
Obrázek 42 Zákres oblastí zvýšených kumulativních a synergických vlivů	95

PŘEHLED POUŽITÝCH ZDROJŮ

- ❖ AK ČR (2020): Zemědělské sucho v České republice – vývoj, dopady a adaptace. Dostupné na <<https://www.intersucho.cz/userfiles/file/ZemedelskeSucho.pdf?fbclid=IwAR3bygrp7gs9Ryua9hljBObkZgcSC8xHUtnvIJDMUhGkP5ILIAE9w-Wk2bg>>.
- ❖ AOPK ČR (2017): Celková koncepce pro řešení ochrany fauny terestrických ekosystémů v ČR před fragmentací krajiny. Dostupné na <<https://nature.cz/komplexni-pristup-k-ochrane-fauny-terestrickych-ekosystemu-pred-fragmentaci-krajiny-v-cr>>.
- ❖ AOPK ČR (2026): Ústřední seznam ochrany přírody. Dostupné na <<https://drusop.aopk.gov.cz/portal/>>.
- ❖ Bukáček, Vondráčková, 2025: Screening území tzv. Akceleračních oblastí pro OZE z hlediska sledovaných hodnot krajinného rázu
- ❖ Brázdil et al. (2015): Sucho v českých zemích: minulost, současnost, budoucnost. Dostupné na <https://www.intersucho.cz/userfiles/file/Sucho_v_ceskych_zemich_SAZBA_web.pdf>.
- ❖ CENIA (2022): Sesuvy a jiné nebezpečné svahové deformace na území ČR. Dostupná na <<https://www.envirometr.cz/data/plocha-svahovych-nestabilit>>.
- ❖ CENIA (2023): Statistická ročenka životního prostředí České republiky 2023. Dostupné na <https://cenia.gov.cz/wp-content/uploads/2025/01/Statisticka_Rocenka_ZP_CR-2023.pdf>.
- ❖ CENIA (2023): Envirometr. Dostupné na: <<https://www.envirometr.cz/data/zdroje-emisi-vybranych-zakladnich-znecistujicich-latek-do-ovzdusi>>.
- ❖ CENIA (2023). Zpráva o životním prostředí České republiky 2023. Česká informační agentura životního prostředí. Dostupné na: <<https://www.cenia.cz/publikace/zpravy-o-zp>>.
- ❖ CENIA (2025). Hluková zátěž obyvatelstva v aglomeracích. Česká informační agentura životního prostředí. Dostupné na: <<https://www.envirometr.cz/data/hlukova-zatez-obyvatelstva-v-aglomeracich>>.
- ❖ CENIA (2025). Hluková zátěž obyvatelstva mimo aglomerace. Česká informační agentura životního prostředí. Dostupné na: <<https://www.envirometr.cz/data/hlukova-zatez-obyvatelstva-mimo-aglomerace>>.
- ❖ CENIA (2025). Protihlukové stěny na dálnicích a silnicích. Česká informační agentura životního prostředí. Dostupné na: <<https://www.envirometr.cz/data/protihlukove-steny-na-dalnicich-a-silnicich>>.
- ❖ CENIA (2025). Investice do protihlukových opatření na silniční infrastrukturu. Česká informační agentura životního prostředí. Dostupné na: <<https://www.envirometr.cz/data/investice-do-protihlukovych-opatreni-na-silnicni-infrastrukture>>.
- ❖ ČHMÚ (2023): Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2022. Český hydrometeorologický ústav. Dostupné na: <https://www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/22groc/gr22cz/Obsah_CZ.html>.
- ❖ ČHMÚ (2024): Kvalita ovzduší v ČR 2024. Předběžné hodnocení I. část. Hodnocení koncentrací PM10, PM2,5, O3, NO2, SO2 a CO. Dostupné na: <https://www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/mes_zpravy/Rocni_zprava_2024.pdf>.
- ❖ ČHMÚ (2024): Kvalita ovzduší v ČR 2024. Předběžné hodnocení II. část. Hodnocení koncentrací benzo[a]pyrenu, benzenu a těžkých kovů (As, Cd, Ni, Pb). Dostupné na: <https://www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/mes_zpravy/Predbezna_rocni_zprava_II_2024.pdf>.
- ❖ ČHMÚ (2024): Grafická ročenka <https://www.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/24groc/gr24cz/24_07_OZKO.pdf>.
- ❖ ČGS, MŽP (2024): Surovinové zdroje České republiky, nerostné suroviny 2022. Statistické údaje do roku 2021. Dostupné na <<http://www.geology.cz/extranet/publikace/online/surovinove-zdroje>>.
- ❖ ČGS, MŽP (2024): surovinové zdroje české republiky. Nerostné suroviny 2024. Statistické údaje do roku 2023. Dostupné na <<https://cgs.gov.cz/system/files/2025-05/surovinove-zdroje-ceske-republiky-2024.pdf#page=233&zoom=100,0,0>>.

- ❖ ČSÚ (2024). Veřejná databáze. Přírůstek (úbytek) počtu obyvatel. Český statistický úřad. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup&objekt&pvo=DEM05&z=G&f=GRAFICKY_OBJEKT&skupId=546&katalog=33155&ds=ds208&&str=v94>.
- ❖ ČSÚ (2024): Naděje dožití – časová řada. Dostupné na: <<https://data.csu.gov.cz/datastat/data/VYBER/OBY04BT01?vSet=3&vSel=1>>.
- ❖ ČSÚ (2025): Statistika & my. Dostupné na <<https://statistikaamy.csu.gov.cz/nejcetnejsi-priciny-smrti-zustavaji-v-cesku-nezmeneny>>.
- ❖ Fakta o klimatu (2026): Emise skleníkových plynů v ČR v letech 1990–2023. Dostupné na: <https://faktaoklimatu.cz/infografiky/emise-cr-vyvoj>
- ❖ MZČR (2022): Hlukové mapy. Dostupné na <<http://www.mzcr.cz/hlukovemapy/>>.
- ❖ MŽP (2020): Koncepce zprůchodnění říční sítě ČR. Aktualizace 2020. Dostupné na: <https://www.mzp.cz/cz/koncepce_migracni_zpruchodneni>.
- ❖ MŽP (2023): Souhrnná zpráva o životním prostředí v krajích ČR v roce 2023. Dostupné na: <<https://mzp.gov.cz/system/files/2025-03/Souhrnn%C3%A1%20zpr%C3%A1va%20o%20C5%BEivotn%C3%ADm%20prost%C5%99ed%C3%AD%20v%20kraj%C3%ADch%20C4%8CR%202023.pdf>>.
- ❖ Národní geoparky (2025). Dostupné na <<http://www.geology.cz/narodnigeoparky#>>.
- ❖ ÚUR (2025): Územně analytické podklady ČR. Dostupné na: <<https://www.uur.cz/uzemni-planovani/uzemne-analyticke-podklady-cr>>.
- ❖ ÚUR (2026): Posouzení návrhu akceleračních oblastí a podklady pro návrh územního opatření pro akcelerační oblast ve vztahu k výskytu volně žijících živočichů, planě rostoucích rostlin a přírodních stanovišť v řešených akceleračních oblastech.
- ❖ ÚZIS (2023). Narození, zemřelí. Dostupné na <<https://www.uzis.cz/index.php?pg=vystupy--tematicke-rady&id=934>>.

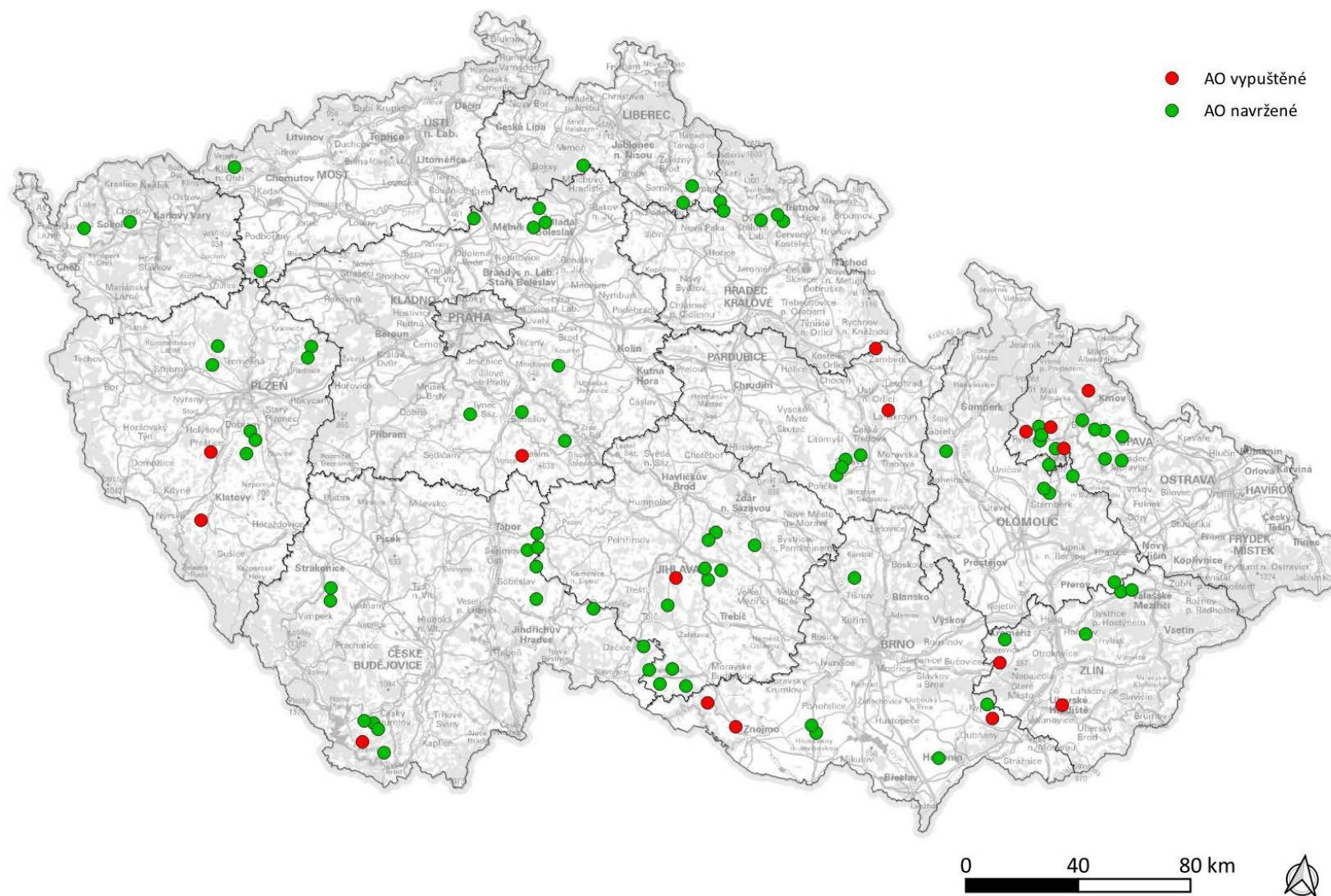
PŘÍLOHA Č. 1: ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY A JEVY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V JEDNOTLIVÝCH AKCELERAČNÍCH OBLASTECH

Tato příloha je řešena v samostatném dokumentu.

PŘÍLOHA Č. 2 KARTY VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH AKCELERAČNÍCH OBLASTÍ A ÚZEMNÍCH OPATŘENÍ K NIM

Tato příloha je řešena samostatně pro všechny navržené akcelerační oblasti.

PŘÍLOHA Č. 3: MAPA VYPUŠTĚNÝCH AKCELERAČNÍCH OBLASTÍ



PŘÍLOHA Č. 4: ZÁBOR ZPF V NÁVRHU ZMĚNY Č. 2 ÚRP A ZÁBOR NA POZEMCÍCH URČENÝCH K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA V NÁVRHU ZMĚNY Č. 2 ÚRP

Tato příloha je řešena v samostatném dokumentu pro ZPF a samostatném dokumentu pro PUPFL.